HALLSBERGS KOMMUN

KALLELSE
Sammanträdesdatum 2019-04-09

Kommunstyrelsen

Tid
08:30-12:00

Plats
Sottern, kommunhuset Hallsberg

Beslutande ledamöter

Magnus Andersson (S)
Ulf Ström (S), vice ordförande
Torbjörn Appelqvist (M), 2:e vice ordförande
Veronica Wallgren (S)
Siw Lunander (S)
Conny Larsson (S)
Theres Andersson (S)
Tryggve Thyresson (V)
Andreas Tranderyd (MP)
Anders Lycketeg (C)
Lennart Pettersson (M)
Martin Pettersson (KD)
Erik Storsveden (L)
Benny Albertsson (SD)
Jimmy Olsson (SD)

Ej tjänstgörande ersättare

Christina Johansson (S)
Hans Karlsson (S)
Thomas Larsson (S)
Birgitta Kumblad (S)
Christel Forsberg (S)
Börje Andersson (S)
Towe Jegeros (V)
Lotta Öhlund (MP)
Gösta Hedlund (C)
Erik Teerikoski (C)
Ulrika Björklund (M)
Rikard Arveden (M)
Ingela Hagenfors (KD)
Oscar Lundqvist (SD)
Jane Svedhjelm (SD)

Övriga

Christina Torpman, Kommunsekreterare
Lena Fagerlund, Kommundirektör

1 – Sammanträdets inledning

Föredragande

Ärendebeskrivning

1. Öppnande av sammanträdet.
2. Tjänstgörande ersättare.
3. Val av justerare. Justering föreslås äga rum fredag den 12 april klockan 13.00.
4. Fastställande av föredragningslistan.

2 - Revidering av kostpolicy Hallsbergs kommun (19/KS/21)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Uppdraget att ta fram en ny kostpolicy med tillhörande riktlinjer för Hallsbergs kommun där helhetssyn, dialog och kritiskt tänkande är utgångspunkter för samverkan med berörda förvaltningar i processen. Policyn är ett långsiktigt inriktningsdokument för alla berörda verksamheter i Hallsbergs kommun. Här presenteras den reviderade kostpolicyn. Beslut av kostpolicyn i Kommunfullmäktige utgör sedan underlag för fortsatt arbete kring tillhörande riktlinjer. Riktlinjerna beslutas sedan i nämnd enligt Hallsbergs riktlinjer för styrdokument.

I Hallsbergs kommun serveras årligen cirka 1 000 000 måltider inom kommunens verksamheter till en budgeterad kostnad av cirka 10 400 000 kronor per år. De offentliga måltiderna i Hallsbergs kommun är ett konkret verktyg för att arbeta för bättre matvanor, minskad miljöpåverkan, hållbar livsmedelsproduktion och en mer jämlik hälsa. Förutsättningar för en hållbar utveckling handlar om faktorer som god ekonomi, god folkhälsa och livskraftig miljö.

Ärendet blev återremitterat i kommunstyrelsen 2019-03-05 och i och med det har justeringar av texten i dokumentet gjorts.

Förslag till beslut

Att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar anta policyn i sin helhet enligt förslag.

Beslutsunderlag

- TS Kostpolicy Hallsbergs kommun
- Kostpolicy Hallsbergs Kommun
- Aktivitetsplan Kostpolicy

3 - Taxa för nyttoparkeringstillstånd, dispenser (19/KS/42)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Den som har verksamhet inom Hallsbergs kommun kan ansöka om nyttoparkeringstillstånd. Serviceutrustade fordon eller fordon som transporterar gods i samband med service av olika slag och behöver parkera nära tillfälliga arbetsplatser kan få tillstånd för nyttoparkering.

idag finns ca 235 så kallade dispenser för parkering i Hallsbergs kommun. Dispenserna är utfärdade till offentliga sektorn samt privata aktörer. En mängd dispenser för t.ex. väghållningsfordon finns utfärdade som egentligen inte behövs då dessa är undantagna i gällande trafikförordning. Ingen avgift tas ut för utfärdande av dispenser idag.

Drift- och servicenämnden föreslår att de villkor som avser nyttoparkeringstillstånd förtydligas samt att förändringar i nuvarande hantering görs och att en kostnad införs för utfärdande av tillstånden.

Förslag till beslut

Att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar godkänna de föreslagna villkoren gällande nyttoparkering att börja gälla från den 1 juni 2019 och att en kostnad införs på 250 kronor per tillstånd och år.

Beslutsunderlag

- TS Nyttoparkeringstillstånd
- §35 DOS Taxa för Nyttoparkeringstillstånd, dispenser

4 - Strategiska investeringsmedel reception centrumhuset **(19/KS/14)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Fastighetsavdelningen önskar på uppdrag av Social- och arbetsmarknadsförvaltningen att under 2019 bygga en ny, modern och verksamhetsanpassad mottagningsyta/reception inklusive samtalsrum. I detta förslag utgår man från verksamhetens behov och anpassar lokalen till att bättre passa dagens krav. Denna post uppgår till totalt 1 000 000:-

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta anslå fastighetsavdelningen 1 000 000:- ur kommunens budget för strategiska medel under 2019.

Beslutsunderlag

- TS ianspråkstagande av strategiska medel Centrumhuset rec.

5 - Strategiska investeringsmedel Sydnärkehallen omklädningsrum (19/KS/14)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Fastighetsavdelningen önskar under 2019 renovera två av Sydnärkehallens omklädningsrum/duschar då dessa utrymmen dels är utslitna med risk för följdskador men även saknar anpassning till dagens integritetskrav för barn och ungdomar. Detta till en total kostnad om 1 050 000:-

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta anslå fastighetsavdelningen 1 050 000:- ur kommunens budget för strategiska medel.

Beslutsunderlag

- TS Ianspråkstagande av strategiska medel Sydnärkehallen dusch o omkl

6 - Strategiska investeringsmedel tillagningskök SUF (19/KS/14)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Måltidsavdelningen har till kommunstyrelsen inkommit med en behovsbeskrivning över ett investeringsbehov i SUFs tillagningskök som kommunen hyr av SUF.
På grund av ökat elevantal och ändrade arbetsförutsättningar, behöver nu tillagningsköket restaureras, byggas om, och anpassas efter dagen behov, arbetsmiljö, lagar och livsmedelsregler.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta godkänna upprustning av tillagningsköket på Sydnärkes utbildningsförbund enligt nedan:

1. Etapp 1 1 300 000 kronor år 2019
2. Etapp 2 2 000 000 kronor år 2020
3. Etapp 3 1 500 000 kronor år 2021

Beslutsunderlag

- Strategiska investeringar, tillagningskök SUF

7 - Ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5 (19/KS/31)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Syftet med ändringen av detaljplanen är att upphäva gällande tomtindelning, akt 18-VRE-37, fastställd 1966-12-09. Ett upphävande möjliggör en fastighetsreglering av Grotorp 2:34 till Grotorp 10:5. Ändringen av detaljplan har varit ute på samråd mellan 1-15 mars 2019. Planhandlingarna har efter samråd genomgått justeringar av redaktionell karaktär.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta anta ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5.

Beslutsunderlag

- TS antagande av detaljplan Grotorp 10.5
- ÄDP 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10.5 -Plankarta-Antagande)
- ÄDP 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10.5 -Planbeskrivning -Antagande
- Fastighetsförteckning antagande
- ÄDP 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10.5 -Samrådsredogörelse

8 - Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda. **(18/KS/19)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2019-03-25 § 7 att anta OPF-KL, bestämmelserna om omställningsförmåner och pension för förtroendevalda. Till bestämmelserna har tagits fram tillämpningsanvisningar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta anta Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda.

Beslutsunderlag

- TS Tillämpningsansvisningar avseende OPF-KL
- Tillämpningsanvisningar för förtroendevalda som omfattas av OPF förslag Hallsberg

9 - Verksamhetsberättelse 2018 Kommunstyrelsen (19/KS/54)

Föredragande

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunens styrsystem skall nämnder och styrelser, lämna verksamhetsberättelse till kommunstyrelsen. Ekonomiavdelningen har upprättat en verksamhetsberättelse för kommunstyrelsen för 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta godkänna verksamhetsberättelse för kommunstyrelsen 2018.

Beslutsunderlag

- TS Verksamhetsberättelse KS 2018
- Verksamhetsberättelse 2018 Kommunstyrelsen

10 - Bokslut och årsredovisning 2018 för Hallsbergs kommun och koncernen **(19/KS/53)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Av kommunallagen 11 kap § 19-21 framgår hur hanteringen av bokslut och årsredovisning ska gå till. Årsredovisningen ska upprättas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige senast den 15 april året efter redovisningsåret.

Handlingen som skickas ut till KSAU är ett utkast.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar godkänna bokslut och årsredovisning för Hallsbergs kommun och koncernen 2018.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att i bokslutet redovisa ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn som kortfristig skuld därmed inte tillförs resultatet.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att inga resultatöverföringar från bokslut 2018 görs.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att 4 mkr av årets resultat avsätts till den sociala investeringsfonden.

Beslutsunderlag

- TS Bokslut 2018
- Årsredovisning 2018 Hallsbergs kommun

11 - Särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten 2018 (19/KS/55)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Enligt VA-lagen ska en särredovisning av vatten- och avloppsverksamheten upprättas av huvudmannen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar fastställa särredovisningen av Vatten- och avloppsverksamheten för 2018.

Beslutsunderlag

- TS Särredov VA 2018
- Förvaltningsberättelse VA 20181231
- Särredovisning VA RR 20181231
- Särredovisning VA BR 20181231
- Särredovisning VA Noter 20181231

12 - Överföring av investeringsanslag till 2019 **(19/KS/57)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

Överföring av beslutat investeringsanslag 2018 och därmed utökning av investeringsanslaget 2019.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta bevilja överföring av budget för pågående investeringar från 2018 till 2019 motsvarande ett belopp om 24 956 000 kronor.

Beslutsunderlag

- TS Överföring inv anslag 2019
- Överföring av investeringsanslag från 2018 till 2019

13 - Återrapportering av den interna kontrollen 2018 Kommunstyrelsen (19/KS/56)

Föredragande

Ärendebeskrivning

I samband med kommunstyrelsens behandling av verksamhetsberättelsen ska resultatet av arbetet med intern kontroll redovisas.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta godkänna återrapporteringen av intern kontrollplan för 2018.

Beslutsunderlag

- TS Återrapportering intern kontroll KS 2018
- Intern kontroll KS 2018

14 - Utökning av investeringsbudget Sydnärkes IT (19/KS/30)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Sydnärkes IT-förvaltning har på uppdrag av IT-nämnden genomfört en utredning om datakapacitet och infrastruktur – Sydnet 2.0. Utredningen visar på behov av renovering, upprustning och modernisering av nätverken i de samverkande kommunerna för att förbättra kapacitet och öka säkerheten. Behovet är i stora delar lika men variera något mellan respektive kommun.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att Hallsbergs kommuns investeringsbudget inom IT-nämndens utökas med 860 000 kronor 2019 och 165 000 kronor 2020.

Beslutsunderlag

- TS utökning av investeringsbudget Sydnärke IT
- Tjänsteskrivelse - Förstudie datakapacitet och Infrastruktur - Sydnet 2.0

15 - Årsredovisning Nerikes brandkår 2018

Föredragande

(19/KS/35)

Ärendebeskrivning

Nerikes brandkår har inkommit med sin årsredovisning för år 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisningen och att bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

- TS Årsredovisning Nerikes Brandkår 2018
- Årsredovisning Nerikes brandkår 2018
- Revisionsberättelse för år 2018

16 - Årsredovisning Sydnärkes utbildningsförbund 2018 (19/KS/45)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Sydnärkes utbildningsförbund har inkommit med sin årsredovisning för år 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisningen och bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

- TS Årsredovisning Sydnärkes utbildningsförbund 2018
- Årsredovisning 2018 Sydnärkes utbildningsförbund
- Revisionsberättelse för år 2018
- Granskning av årsredovisning 2018

17 - Yttrande – Granskning av Hallsbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi (19/KS/17)

Föredragande

Ärendebeskrivning

Förtroendevalda revisorerna har låtit genomföra en uppföljande granskning av kommunens styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Revisionsrapporten har översänts för yttrande. Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen inte fullt ut säkerställer en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning till grund för god ekonomisk hushållning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås att besluta anta yttrandet enligt förslag.

Beslutsunderlag

- Yttrande styrning o uppföljning
- Följebrev, Granskning av Hallsbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- Revisionsrapport, Granskning av Hallsbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi

18 - Kommundirektörens rapport 2019

Föredragande

(19/KS/9)

Ärendebeskrivning

En muntlig rapport kommer att presenteras på sammanträdet.

19 - Ekonomisk rapport mars 2019 **(19/KS/10)**

Föredragande

Ärendebeskrivning

En muntlig rapport kommer att presenteras på sammanträdet.

20 - Anmälan av delegationsbeslut 2019

Föredragande

(19/KS/8)

Ärendebeskrivning

Inga delegationsbeslut har inkommit.

21 – Meddelanden

Föredragande

Ärendebeskrivning

Meddelandena kommer att hållas tillgängliga i en pärm under sammanträdet.

19/KS/62-1 Protokoll Sydnärkes överförmyndarnämnd 2019-01-08

19/KS/60-1 Protokoll Sydnärkes utbildningsförbund 2019-01-11 kl. 9.00

19/KS/60-2 Protokoll Sydnärkes utbildningsförbund 2019-01-11 kl. 13.00

19/KS/66-1 Protokoll Vätternvatten AB 2019-01-25

19/KS/64-1 Protokoll Sydnärkes IT-nämnd 2019-01-30

19/KS/65-1 Protokoll Regionalt samverkansråd 2019-02-14

19/KS/63-1 Protokoll Taxe- och avgiftsnämnden 2019-02-27

19/KS/61-1 Protokoll Sydnärkes kommunalförbund 2019-03-01

19/KS/60-3 Protokoll Sydnärkes utbildningsförbund 2019-03-01

19/KS/62-2 Protokoll Sydnärkes överförmyndarnämnd 2019-04-02

19/KS/69-1 Verksamhetsplan 2019 och budgetplan 2019-2021 för Samordningsförbundet Sydnärke (FINSAM)

22 – Övrigt

Föredragande

23 – Sammanträdets avslutning

Föredragande

Revidering av kostpolicy Hallsbergs kommun

2

19/KS/21

Reviderad kostpolicy

Ärendebeskrivning

Uppdraget att ta fram en ny kostpolicy med tillhörande riktlinjer för Hallsbergs kommun där helhetssyn, dialog och kritiskt tänkande är utgångspunkter för samverkan med berörda förvaltningar i processen. Policyn är ett långsiktigt inriktningsdokument för alla berörda verksamheter i Hallsbergs kommun. Här presenteras den reviderade kostpolicyn. Beslut av kostpolicyn i Kommunfullmäktige utgör sedan underlag för fortsatt arbete kring tillhörande riktlinjer. Riktlinjerna beslutas sedan i nämnd enligt Hallsbergs riktlinjer för styrdokument.

I Hallsbergs kommun serveras årligen cirka 1 000 000 måltider inom kommunens verksamheter till en budgeterad kostnad av cirka 10 400 000 kronor per år. De offentliga måltiderna i Hallsbergs kommun är ett konkret verktyg för att arbeta för bättre matvanor, minskad miljöpåverkan, hållbar livsmedelsproduktion och en mer jämlik hälsa. Förutsättningar för en hållbar utveckling handlar om faktorer som god ekonomi, god folkhälsa och livskraftig miljö.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta policyn i sin helhet enligt förslag (bilaga 1)

Ärendet

Kommunfullmäktige antog 2012-06-18 en kostpolicy. En reviderad utgåva av kostpolicyn antogs av kommunfullmäktige 2017-02-13. Policyn ska revideras vart fjärde år och måltidsavdelningen har nu tillsammans med representanter från Sydnärke folkhälsoteam, Örebro läns idrottsförbund och Region Örebro län genomfört en process där en reviderad policy finns framtagen (bilaga 1).

Uppdraget syftar till att ta fram en ny kostpolicy med tillhörande riktlinjer som har en god legitimitet, förankring och relevans inom alla förvaltningar och berörda verksamheter. I uppdraget ingår att;
- ett förslag på ny kostpolicy presenteras för kommunfullmäktige under år 2019.
- berörda verksamheter konkretiserar kostpolicyn genom att ta fram tillhörande riktlinjer.
- framtagandet sker med bred förankring och delaktighet inom berörda förvaltningar.
- kostpolicyn är känd för medarbetare och brukare.
- kostpolicy och tillhörande riktlinjer är kopplade till befintliga mål och indikatorer.

Delaktighetsprocessen

Arbetsgruppen har arbetat efter en av kommunledningsgruppen tagen aktivitetsplan (bilaga 2). Arbetsgruppen har besökt berörda verksamheter vid två tillfällen (APT 1 och APT 2), policyn har även varit ute på remiss.

APT 1

APT 1 bestod av kort inspirationsföreläsning där förslag på kostpolicy presenterades, vid detta tillfälle fick verksamheterna information om kommande remissförfarandet. Målsättning vid APT 1 var att skapa en vision för framtiden kring Hallsbergs kommun förhållningssätt till mat, hälsa och hållbarhet.

Arbetsgruppen besökte 30 verksamheter där en bredd inom kommunens verksamheter som hanterar livsmedel i någon form har funnits representerad; LSS, äldreomsorg, hemtjänst, förskola/skola, gymnasieskola, AMI, måltidsenheter, ledningsgrupper/staber, nämnd, och caféer finns.

Remissförfarandet
Remissförslaget har kommunicerats på Hallsbergs kommuns hemsida samt intranät. Remissen var öppen mellan juni och september 2018. Åtta svar inkom och arbetsgruppen har genomarbetat policyn utifrån remissyttranden samt de synpunkter som kommit in under APT 1.

APT 2
APT 2 hade fokus på framtagande av riktlinjer för sin egen verksamhet.

Arbetsgruppen besökte 18 verksamheter där LSS, äldreomsorg, hemtjänst, förskola/skola, AMI, måltidsenheter, ledningsgrupper/staber och kommunens caféer fanns representerade.

Uppdraget att ta fram en reviderad kostpolicy för Hallsbergs kommun är nu slutfört. Alla berörda verksamheter har blivit inbjudna att dela i arbetet. Det slutgiltiga förslaget på kostpolicy har utarbetas med hög delaktighet kopplad till befintliga mål och indikatorer enligt uppdragsbeskrivning (bilaga 1).

Drift- och serviceförvaltningen

Clas-Göran Classon
Förvaltningschef

Carita Prim
Kostchef

Bilagor

1. Förslag kostpolicy Hallsbergs kommun 2019-2023
2. Aktivitetsplan 2018-19

Kostpolicy för Hallsbergs kommun 2019-2023

Hållbar

Vi arbetar för att mat och måltider i Hallsbergs kommun ska vara hållbara för människor, djur och miljö.

- I upphandlingar och inköp strävar vi efter att minska vår miljöpåverkan från transporter och kemikalier.
- Vi strävar efter att öka andelen livsmedel som är producerade enligt svenska regelverken
- Vi strävar efter att öka andelen närproducerade och ekologiska livsmedel.
- Vi erbjuder vegetariska måltider i hög utsträckning.
- Vi minskar matsvinnet i alla led.

Hälsosam

Genom att erbjuda hälsosam mat bidrar vi till att främja goda matvanor och en jämlik hälsa.

- Maten ska vara vällagad, varierad och god samt tillgodose gästens behov av energi och näring.
- Till varje måltid serveras varierande grönsaker och rotfrukter.
- Vår personal har kunskap och kompetens kring hållbara och hälsosamma matvanor.

Måltidsupplevelse

Måltiden ska vara en upplevelse av syn, smak, doft, matglädje, gott bemötande och gemenskap.

- Ett naturligt resultat av detta blir att våra matgäster prioriterar vår mat.
- Vi sätter gästen i fokus och arbetar med inflytande och delaktighet.
- Vi arbetar för att mat och måltider serveras i en lugn och trevlig miljö.

Säker

Våra utgångspunkter för att servera säker mat är råvaror av hög kvalitet och noggrant kontrollerade leverantörer.

- Det ska vara möjligt att få information om vad maten innehåller.

Kostpolicy för Hallsbergs kommun 2019-2023

- Egenkontroller genomförs regelbundet i kommunens alla verksamheter som hanterar livsmedel.
- Vi genomför regelbundet kompetenshöjande åtgärder och livsmedelsutbildning för alla som ansvarar för mat och måltider.

Aktivitetsplan för framtagande av kostpolicy Hallsbergs Kommun 2018-2019

KLG
- KLG godkänner aktivitetsplan samt remissförslag på kostpolicy
- Januari 2018

Information för samtliga chefer
- Förankring bland beslutsfattande tjänstepersoner via e-post
- Feb 2018

Diskussion i ledningsgrupperna
- Respektive ledningsgrupp fattar beslut om vilka APT som ska besökas i delaktighetsprocessen
- Mars 2018

Information till styrgrupp
- Konsekvensanalys kostnader och påverkan av verksamheter i skrivelse
- April 2018

Remiss kostpolicy
- Dragning i respektive nämnd kring delaktighetsprocess samt policyns innehåll
- April-Augusti 2018

APT del 1
- Kort inspirationsföreläsning samt presentation av remissförslag policy (ca 30 min)
- April-juni 2018

Remissvar från respektive nämnd
- Varje enhetschef för med sig synpunkter från APT till ledningsgrupp, därefter tar förvaltningschef dessa till nämnden
- September 2018

APT del 2
- Kort workshop (ca 30 min) om riktlinjer
- Augusti-oktober 2018

Information till styrgrupp
- Konsekvensanlys kostander och påverkan av verksamheter i skrivelse
- Oktober 2018

APT del 3
- Förslag till riktlinjer återkopplas av respektive enhetschef
- November 2018

Beslut KF
- Policyn antas av KF
- Januari-Februari 2019

Riktlinjer till respektive nämnd
- Riktlinjer tas i respektive nämnd
- Januari-mars 2019

Taxa för nyttoparkeringstillstånd, dispenser

3

19/KS/42

Taxa för nyttoparkeringstillstånd, dispenser

Ärendebeskrivning

Den som har verksamhet inom Hallsbergs kommun kan ansöka om nyttoparkeringstillstånd. Serviceutrustade fordon eller fordon som transporterar gods i samband med service av olika slag och behöver parkera nära tillfälliga arbetsplatser kan få tillstånd för nyttoparkering.

idag finns ca 235 så kallade dispenser för parkering i Hallsbergs kommun. Dispenserna är utfärdade till offentliga sektorn samt privata aktörer. En mängd dispenser för t.ex. väghållningsfordon finns utfärdade som egentligen inte behövs då dessa är undantagna i gällande trafikförordning. Ingen avgift tas ut för utfärdande av dispenser idag.

Drift- och servicenämnden föreslår att de villkor som avser nyttoparkeringstillstånd förtydligas samt att förändringar i nuvarande hantering görs och att en kostnad införs för utfärdande av tillstånden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår till kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar godkänna de föreslagna villkoren gällande nyttoparkering att börja gälla från den 1 juni 2019 och att en kostnad införs på 250 kronor per tillstånd och år.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Christina Torpman
Kommunsekreterare

Bilagor

§ 35 DOS Taxa för Nyttoparkeringstillstånd, dispenser

HALLSBERGS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Sammanträdesdatum 2019-03-06

Drift-och servicenämnden

Tid
09:30-12:00

Plats
KC Sottern, kommunhuset Hallsberg

Beslutande ledamöter

Conny Larsson (S) (ordförande)
Birgitta Kumblad (S) (vice ordförande)
Ewa-Rosa Sliwinska (S)
Ulf Ström (S)
Toni Blanksvärd (S)
Calin Mc Quillan (M)
Lotta Öhlund (MP)
Gert Öhlin (L)
Jussi Rinne (SD)
Andreas Zakrisson (C) (Gösta Hedlund)
Oscar Lundqvist (SD) (Jimmy Olsson)

Ej tjänstgörande ersättare

Hans Palmqvist (S)
Leif Hermansson (S)
Sven-Arne Johansson (V)

Övriga

Clas-Göran Classon (Förvaltningschef)
Ingalill Nilsson (Ekonom)
Susanne Naeslund (Sekreterare)
Fredrik Brenkle (Gatuingenjör)

Protokollet innehåller paragraferna §35

Ordförande _____
Conny Larsson

Justerare _____
Ulf Ström

Sekreterare _____
Susanne Naeslund

Drift-och servicenämnden

HALLSBERGS KOMMUN	**ANSLAG/BEVIS**

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Styrelse/Nämnd	Drift-och servicenämnden		
Sammanträdesdatum	2019-03-06		
Protokollet innehåller paragraferna	§§		
Datum för överklagan	2019-03-12	**till och med**	2019-04-04
Förvaringsplats för protokollet	Drift- och servicenämndens förvaltningskontor		
Underskrift/anslaget av			
	_____		

§ 35 - Taxa för Nyttoparkeringstillstånd, dispenser

(19/DOS/2)

Ärendebeskrivning

Den som har verksamhet inom Hallsbergs kommun kan ansöka om nyttoparkeringstillstånd. Serviceutrustade fordon eller fordon som transporterar gods i samband med service av olika slag och behöver parkera nära tillfälliga arbetsplatser kan få tillstånd för nyttoparkering.

Idag finns ca 235 så kallade dispenser för parkering i Hallsbergs kommun. Dispenserna är utfärdade till offentliga sektorn samt privata aktörer. En mängd dispenser för t.ex. väghållningsfordon finns utfärdade som egentligen inte behövs då dessa är undantagna i gällande trafikförordning. Ingen avgift tas ut för utfärdande av dispenser i dag.

Drift- och serviceförvaltningen föreslår att förtydliga de villkor som avser nyttoparkeringstillstånd tidigare kallad dispenser samt förändringar i nuvarande hantering och även att det införs en kostnad för utfärdande av tillstånden.

Förslag till beslut

Drift- och servicenämnden beslutar enligt förslag i bifogad tjänsteskrivelse

Beslut

Drift- och servicenämnden beslutar godkänna de föreslagna villkoren gällande nyttoparkering att börja gälla från den 1 juni 2019 och att en kostnad införs på 250 kr per tillstånd och år samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för vidare behandling och beslut.

Beslutsunderlag

- Nyttoparkeringstillstånd(79654) (0)_FB

Nyttoparkeringstillstånd och avgifter

Ärendebeskrivning

Idag finns ca 235 så kallade dispenser för parkering i Hallsbergs kommun. Dispenserna är utfärdade till offentliga sektorn samt privata aktörer. En mängd dispenser för t.ex. väghållningsfordon finns utfärdade som egentligen inte behövs då dessa är undantagna i gällande trafikförordning. Ingen avgift tas ut för utfärdande av dispenser i dag.

Drift- och serviceförvaltningen föreslår att förtydliga de villkor som avser nyttoparkeringstillstånd tidigare kallad dispenser samt förändringar i nuvarande hantering och även att det införs en kostnad för utfärdande av tillstånden.

Förslag till beslut

Drift- och servicenämnden beslutar godkänna de föreslagna villkoren gällande nyttoparkering att börja gälla från den 1 juni 2019 och att en kostnad införs på 250 kr per tillstånd och år.

Ärendet

NYTTOPARKERING

Den som har verksamhet inom Hallsbergs kommun kan ansöka om nyttoparkeringstillstånd. Serviceutrustade fordon eller fordon som transporterar gods i samband med service av olika slag och behöver parkera nära tillfälliga arbetsplatser kan få tillstånd för nyttoparkering.

Villkor

Tillståndet är inte avsett för fordon som i huvudsak används för förarens förflyttning och transporter av mindre mängder gods (undantaget exempelvis service inom social omsorg: hemtjänst, hemsjukvård med flera som arbetar i ambulerande verksamhet i kommunen). Tillståndet gäller för den verksamhet och det fordon som angivits i ansökan.

Nyttoparkeringstillståndet gäller alla dagar dygnet runt. Tillståndet gäller för parkering upp till tre timmar per parkeringstillfälle på gatumark inom Hallsbergs kommungräns.

Parkeringen får inte hindra eller försvåra gaturenhållningen på städdagar/nätter. Tid och dag står på tilläggstavla. På parkeringsplats på gatumark som inte är reserverad för särskild trafikantgrupp eller fordonsslag. Utfärdat tillståndskort från Drift- och serviceförvaltningen ska i original finnas fastsatt väl synligt i fordonets vindruta. P-skiva ska användas. Ankomsttiden, avrundad till närmast följande hel- eller halvtimme, ska ställas in på klockan.

Undantag, tillståndet gäller inte:

Där det är stoppförbud eller där det inte är tillåtet att parkera enligt Trafikförordningen (1998:1276). Inom gångfartsområde eller på gågata. Inom gångfartsområde och på gågata är parkering tillåten endast på särskilt anordnade parkeringsplatser. Det kan vara tillåtet att köra där under vissa tider men inte att parkera. På parkeringsplatser på tomtmark, till exempel Jernhusens platser vid Hallsberg

Station. I platser för ett särskilt ändamål - vändplats, lastplats med flera - eller reserverade parkeringsplatser, till exempel för motorcyklar, bussar eller för rörelsehindrade. Tillståndet medger inte avgiftsbefrielse på avgiftsbelagd parkering.

Övrig viktig information

Tillståndet medger inte färd på gång- och cykelväg. Tillståndshavaren skall följa de föreskrifter som polis eller av kommunen anlitad parkeringsvakt kan komma att meddela. Sökanden av tillstånd är skyldig att informera de olika fordonsförarna om villkor. Tillståndet kan, om det missbrukas återkallas.

Vid bilbyte eller om tillståndsgivet fordon ska in på verkstad

Behåll det ordinarie tillståndet och kontakta kommunen omgående.

Ansökan

I ansökan ska det beskrivas för vilken verksamhet fordonet används och vad som transporteras.

Drift och serviceförvaltning

Clas-Göran Classson
Förvaltningschef

Fredrik Brenkle
Gatu- och Trafikingenjör

Bilagor

MALL_NPT-Ansökan.pdf

Strategiska investeringsmedel reception centrumhuset

4

19/KS/14

Ianspråktagande av strategiska medel för 2019, Social- och arbetsmarknadsförvaltningens reception och verksamhetslokaler.

Ärendebeskrivning

Fastighetsavdelningen önskar på uppdrag av Social- och arbetsmarknadsförvaltningen att under 2019 bygga en ny, modern och verksamhetsanpassad mottagningsyta/reception inklusive samtalsrum. I detta förslag utgår man från verksamhetens behov och anpassar lokalen till att bättre passa dagens krav. Denna post uppgår till totalt 1 000 000:-

Förslag till beslut

Att anslå fastighetsavdelningen 1 000 000:- ur kommunens budget för strategiska medel under 2019.

Ärendet

Den del av Social- och arbetsmarknadsförvaltningen (SAF) som idag har sin verksamhet i centrumhusen är trångbodd. Antalet medarbetare har under de senaste åren vuxit i takt med att antalet ärenden ökat. Det är en viktig del av kommunens verksamhet att de medborgare som är i behov av förvaltningens stöd och omsorg känner sig välkomna och väl bemötta vid besök i dessa lokaler. Något som idag inte är helt självklart på grund av den fysiska utformning som receptionsmiljön har. I detta förslag har Fastighetsavdelningen tillsammans med representanter för Social- och arbetsmarknadsförvaltningen samt kommunens säkerhetssamordnare tagit fram en lösning där receptions/mottagningsytan förbättras liksom att säkerheten för både besökare och personal förbättras.
Utöver att förbättra receptionsmiljön ser man även över antalet samtalsrum och kontorsrum och ökar detta antal.

Drift- och serviceförvaltningen

Clas-Göran Classson
Förvaltningschef

Roberth Huss
Fastighetschef

Bilagor

Strategiska investeringsmedel Sydnärkehallen omklädningsrum

5

19/KS/14

Ianspråktagande av strategiska medel för 2019, Sydnärkehallen

Ärendebeskrivning

Fastighetsavdelningen önskar under 2019 renovera två av Sydnärkehallens omklädningsrum/duschar då dessa utrymmen dels är utslitna med risk för följdskador men även saknar anpassning till dagens integritetskrav för barn och ungdomar. Detta till en total kostnad om 1 050 000:-

Förslag till beslut

Att anslå fastighetsavdelningen 1 050 000:- ur kommunens budget för strategiska medel.

Ärendet

Sydnärkehallen är en av flera väl använda och uppskattade idrottsanläggningar som kommunen har inom sitt fastighetsbestånd. I hallen finns dels bollhall men även isrink. Många föreningar är verksamma i lokalen. Det finns stora underhållsbehov i huset då relativt lite är gjort sedan huset byggdes. Bland annat konstateras att duschutrymmena har nått slutet av sin livslängd. De tät-och ytskikt som finns är defekta och risken för följdskador är stor. Omklädningsrummen och dess wc är slitna och nedgångna, dessa behöver rustas i samband med duschrenoveringen. Idag räcker inte heller antalet duschar för verksamheterna, planen är att utöka detta antal samt installera duschbås för att möta de integritetskrav som kommunens verksamheter idag möter bland barn och unga. Denna åtgärd ska hjälpa till att få fler ungdomar att duscha efter sin idrottsaktivitet, oavsett om den sker under skoltid eller fritid. I lokalerna finns totalt sex omklädningsrum med duschar. I detta första steg gör man om två av dem för att fortsätta med ytterligare två under 2020.

Drift- och serviceförvaltningen

Clas-Göran Classon
Förvaltningschef

Roberth Huss
Fastighetschef

Bilagor

Strategiska investeringsmedel tillagningskök SUF

6

19/KS/14

Strategiska investeringar, Tillagningskök SUF

Ärendebeskrivning

Måltidsavdelningen har till kommunstyrelsen inkommit med en behovsbeskrivning över ett investeringsbehov i SUFs tillagningskök som kommunen hyr av SUF.
På grund av ökat elevantal och ändrade arbetsförutsättningar, behöver nu tillagningsköket restaureras, byggas om, och anpassas efter dagen behov, arbetsmiljö, lagar och livsmedelsregler.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att godkänna upprustning av tillagningsköket på Sydnärkes utbildningsförbund enligt nedan:

1. Etapp 1 1 300 000 kronor år 2019
2. Etapp 2 2 000 000 kronor år 2020
3. Etapp 3 1 500 000 kronor år 2021

Ärendet

I tillagningsköket på Sydnärkes utbildningsförbund lagas och körs det ut dag ca 2800 portioner till barn och elever som går i förskola och skola i Hallsberg.

Köket har idag eftersatt underhåll, samt att man inte har anpassat lokalerna efter dagens lagar och regler samt arbetsmiljö.
Fler förråd och rymliga platsbyggda kylrum som är arbetsmiljöanpassade behövs.

Framtida investeringar kommer även att behöva göras på ett ytterligare tillagningskök i Hallsberg då detta tillagningsköks kapacitet är fylld till övre gräns.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Ulrika F Lindberg
Lokalstrateg

Bilagor

-

Ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5

7

19/KS/31

Ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5

Ärendebeskrivning

Syftet med ändringen av detaljplanen är att upphäva gällande tomtindelning, akt 18-VRE-37, fastställd 1966-12-09. Ett upphävande möjliggör en fastighetsreglering av Grotorp 2:34 till Grotorp 10:5. Ändringen av detaljplan har varit ute på samråd mellan 1-15 mars 2019. Planhandlingarna har efter samråd genomgått justeringar av redaktionell karaktär.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5.

Ärendet

I ett lantmäteriärende framkom att tomtindelning behöver upphävas för att en fastighetsreglering ska kunna genomföras.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Förvaltningschef

Linnea Hagenbjörk
Planarkitekt

Bilagor

Plankarta

Planbeskrivning

Fastighetsförteckning

Samrådsredogörelse

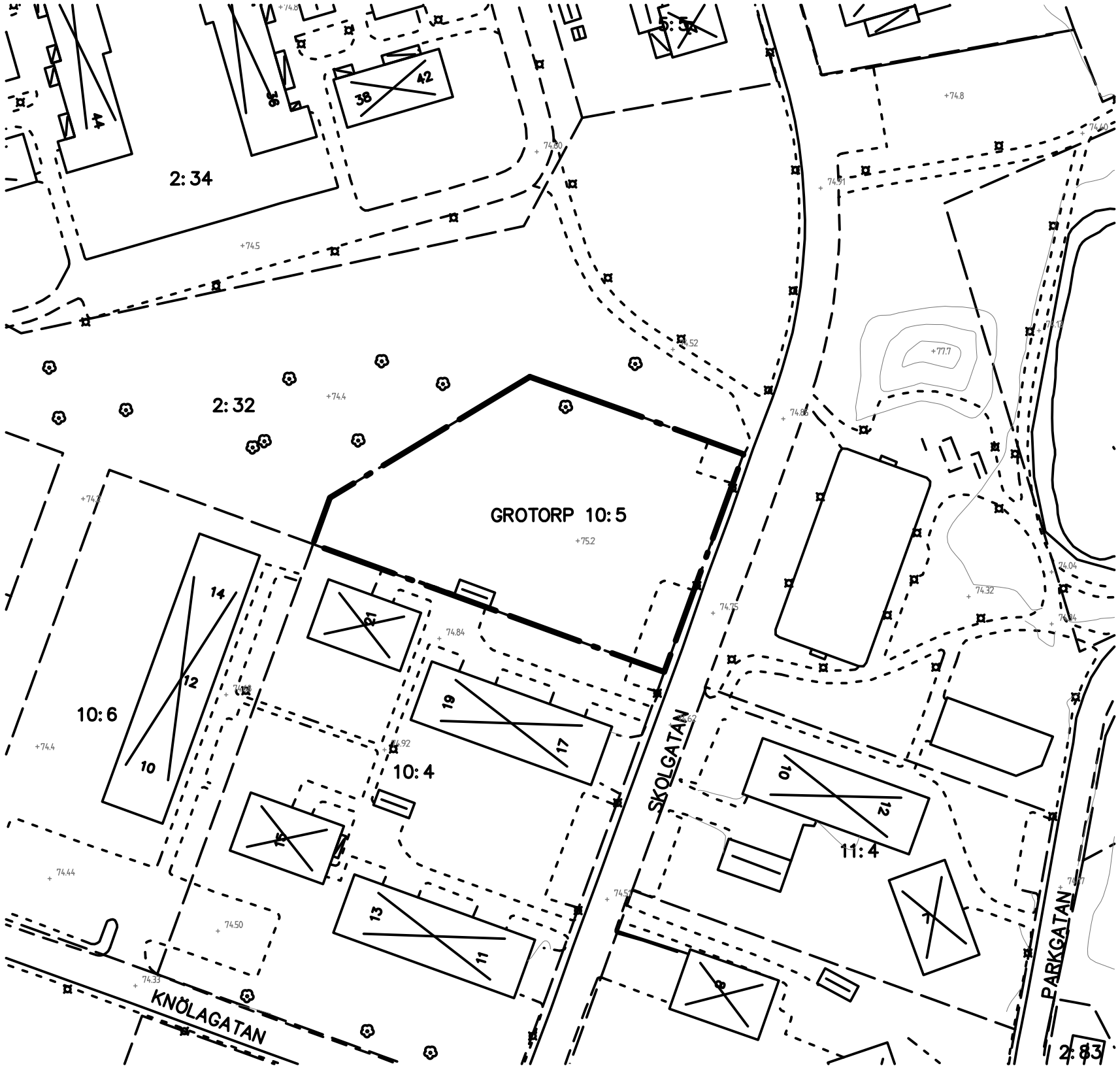

TILLÄGG TILL PLANBESTÄMMELSER

Inom planområdet gäller bestämmelser i enlighet med stadsplan 18-VRE-50 (laga kraft 1971-01-04), dock med följande ändring:

GRÄNSER

Lagstöd

Planområdesgräns.Tomtindelning 18-VRE-37 (fastställd 1966-12-09) upphör att gälla inom området.

PBL (2010_900) 4kap 18§

PRIMÄRKARTEBETECKNINGAR

- Kvartersgräns enligt plan
- Fastighetsgräns/Kvartersgräns
- Traktgräns
- Vägkant/gångbanekant
- 13 12:3 Fastighetsbeteckning
- Bostadshus/uthus
- Industri-/verksamhets-/offentlig byggnad
- +50.6 Markhöjd

Utdrag från primärkartan 2019-01-29

Koordinatsystem: Sweref 99 15 00 i plan och RH 2000 i höjd

Skala 1:1000 vid utskrift i A3

0 10 20 30 40 50 100 m

Ändring av detaljplan	Samrådshandling
18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5 Hallsbergs kommun, Örebro län	Beslutsdatum / Instans Godkännande 2019-02-25 KSAU Antagande KS
Upprättad 2019-03-21	Laga kraft
Linnea Hagenbjörk, Planarkitekt Johannes Ludvigsson, Plan- och geodatachef	

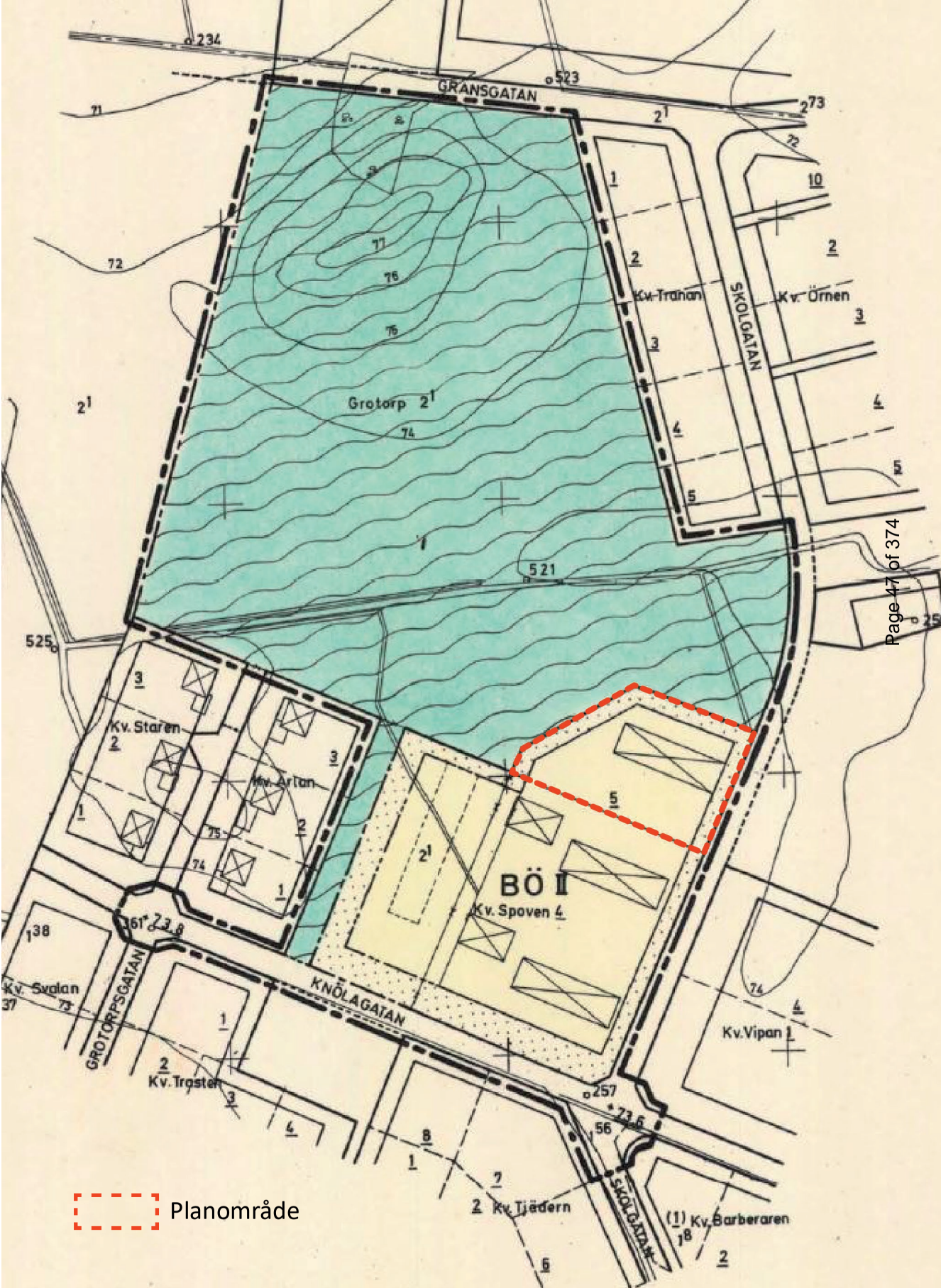
GRANSGATAN
SKOLGATAN
Kv. Trahan
Kv. Örnen
Grotorp 2:1
Kv. Staren
Kv. Arlan
BÖ II
Kv. Spoven 4
KNÖLAGATAN
GROTORPSGATAN
Kv. Svalan
Kv. Trasten
Kv. Tjädern
Kv. Barberaren
Kv. Vipan 1
Planområde

Teckenförklaring

Kvartersgräns, sammanfallande med gräns för fastighet

Kvartersgräns, ej sammanfallande med gräns för fastighet

Gräns för rättsligen bestående tomt

Mark, som icke får bebyggas

Park eller plantering

År 1966, den 13 oktober, blev det tomtindelningsförslag, som denna karta avser, antaget av byggnadsnämnden i Hallsbergs köping, i enlighet med därom fört protokoll, § 443, betygar:

Gustav Ek-

Byggnadsnämndens ordförande

År 19 66 den 9 december har länsstyrelsen i Örebro län fastställt det i enlighet med denna karta bestämning upprättade förslag till ändring av generalplan- stadsplan ~~ävensom~~ tomtindelning, vilket beslut jämlikt 18 § tredje st. byggnadslagen den 30 juni 1947 genast vunnit laga kraft, betygar.

Örebro slott i län ovanstående dag som ovan.

På tjänstens vägnar:

A. Gustafsson

Gro-

torp 2'

30920

47.31

45.99

Spoven

(5)

2997.6 m²

Del av Grotorp 2'

10.00

525/5

15.67

16.88

30880

4

525/6

Skolgatan

Fastställd för registerföringen och införd i tomtförteckningen betygar: Örebro i länslantmäterikontoret den 13/12 1966.

Planområde

HALLSBERGS KOMMUN

2019-03-21 19/KS/31

ANTAGANDE

Ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten

Grotorp 10:5

Vretstorp, Hallsbergs kommun, Örebro län

FÖRENKLAT FÖRFARANDE
Samråd: 2019-03-01 – 2019-03-15
Antagen av KS:
Laga kraft:

Detaljplan

Med en detaljplan reglerar kommunen vad man får göra inom ett visst område. En detaljplan krävs vid utbyggnad av nya områden och vid ändrad markanvändning av en fastighet eller område. Detaljplanen innehåller bestämmelser om var man får bygga, markens användning och bebyggelsens utformning. Detaljplanen är juridiskt bindande och är styrande vid prövning av lov. En detaljplan visas som ett bestämt område på en plankarta. Till detaljplanekartan hör en planbeskrivning, som förklarar syftet och innehållet i planen. Ibland ingår även andra handlingar.

Ändring av detaljplan

Detta är en ändring av detaljplan. Ändring av detaljplan omfattar borttagande, införande och justering av bestämmelser samt upphävande av en geografisk del av en plan. Det kan användas för att anpassa planen till nya förhållanden och hålla den aktuell utan att genomföra hela den lämplighetsbedömning som görs vid upprättandet av en ny plan.

Förenklat förfarande

Ändringen av detaljplan upprättas enligt förenklat förfarande. Om detaljplanens genomförandetid ar gått ut är det möjligt att använda ett förenklat ändringsförfarande för att ta bort bestämmelser om bland annat tomtindelningar. Samråd behöver då inte ske med andra kommuner eller sakägare utanför det berörda området och beslut om ändring kan tas direkt efter samråd. Processen består av samråd, samrådsredogörelse, beslut om ändring och laga kraft.

Figuren ovan illustrerar processen vid ett förenklat förfarande.

Handlingar

Detaljplaneförslaget består av:

- Tillägg till planbeskrivning
- Tillägg till plankarta
- Stadsplan 18-VRE-50, laga kraft 1971-01-04
- Tomtindelning 18-VRE-37, fastställd 1966-12-09
- Fastighetsförteckning

Bilagor:
För övrigt planeringsunderlag till detaljplanen hänvisas till Hallsbergs kommuns hemsida www.hallsberg.se/detaljplan

Handläggare
Linnea Hagenbjörk
019-58 94 05
linnea.hagenbjork@kumla.se
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tillägg till planbeskrivning

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med ändringen av detaljplan är att upphäva gällande tomtindelning, akt 18-VRE-37, fastställd 1966-12-09. Ett upphävande möjliggör en fastighetsreglering av Grotorp 2:34 till Grotorp 10:5.

Bakgrund

I ett lantmäteriärende framkom att tomtindelningen behöver upphävas för att en fastighetsreglering av Grotorp 2:34 till Grotorp 10:5 ska kunna genomföras. Fastigheterna ligger nära varandra och skiljs enbart åt av allmän platsmark. Det funktionella sambandet mellan fastigheterna är att de befintliga bostäderna behöver ytterligare parkeringar. Området är även aktuellt för framtida ny bebyggelse då det finns behov av att utöka antalet lägenheter.

Plandata

Läge

Området är beläget centralt i Vretstorp, norr om järnvägen längs Skolgatan.

Planområdets läge.

Areal

Planområdet har en areal på ca 3000 m^2.

Markägoförhållanden
Marken ägs av Hallsbergs bostads AB.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan
Planförslaget strider inte mot översiktsplanen.

Detaljplan
Inom planområdet gäller följande detaljplan:

- Stadsplan 18-VRE-50 laga kraft 1971-01-04

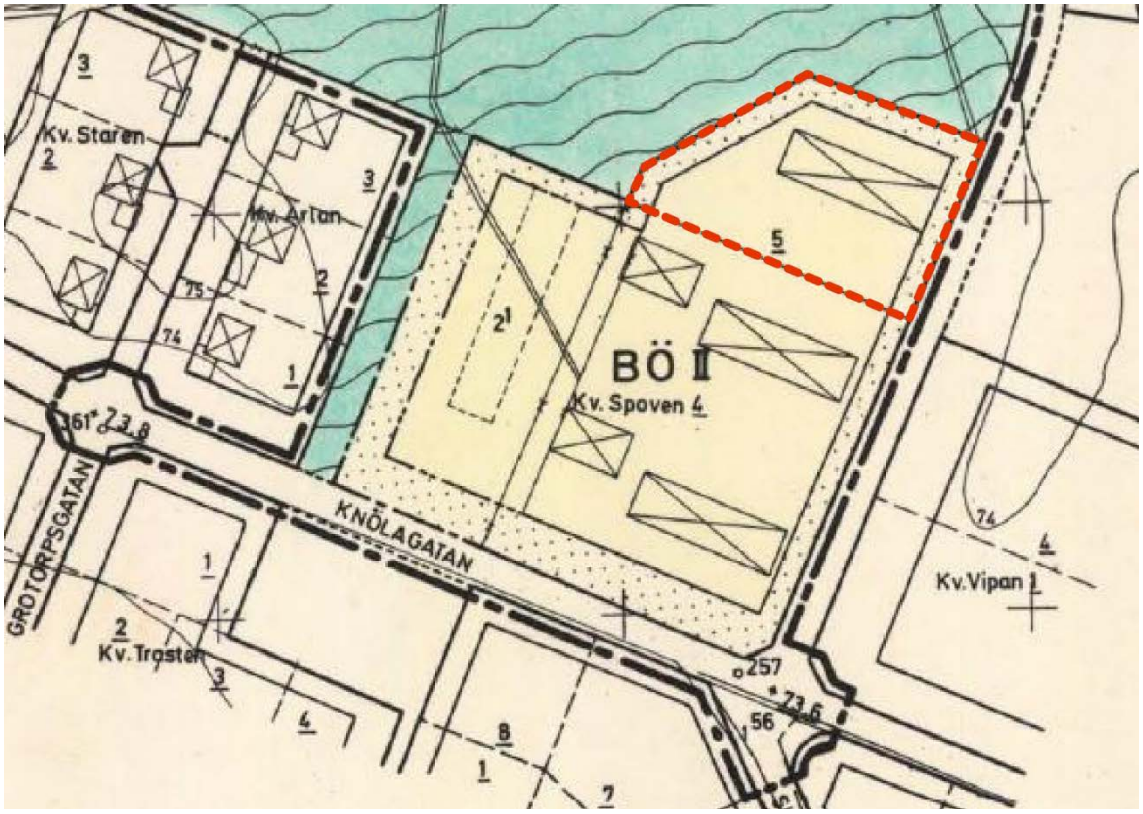

Utsnitt ur gällande stadsplan 18-VRE-50. Området som berörs av ändringen är markerat med rött.

Tomtindelning
Inom planområdet gäller följande tomtindelning:

- 18-VRE-37 fastställd 1966-12-09

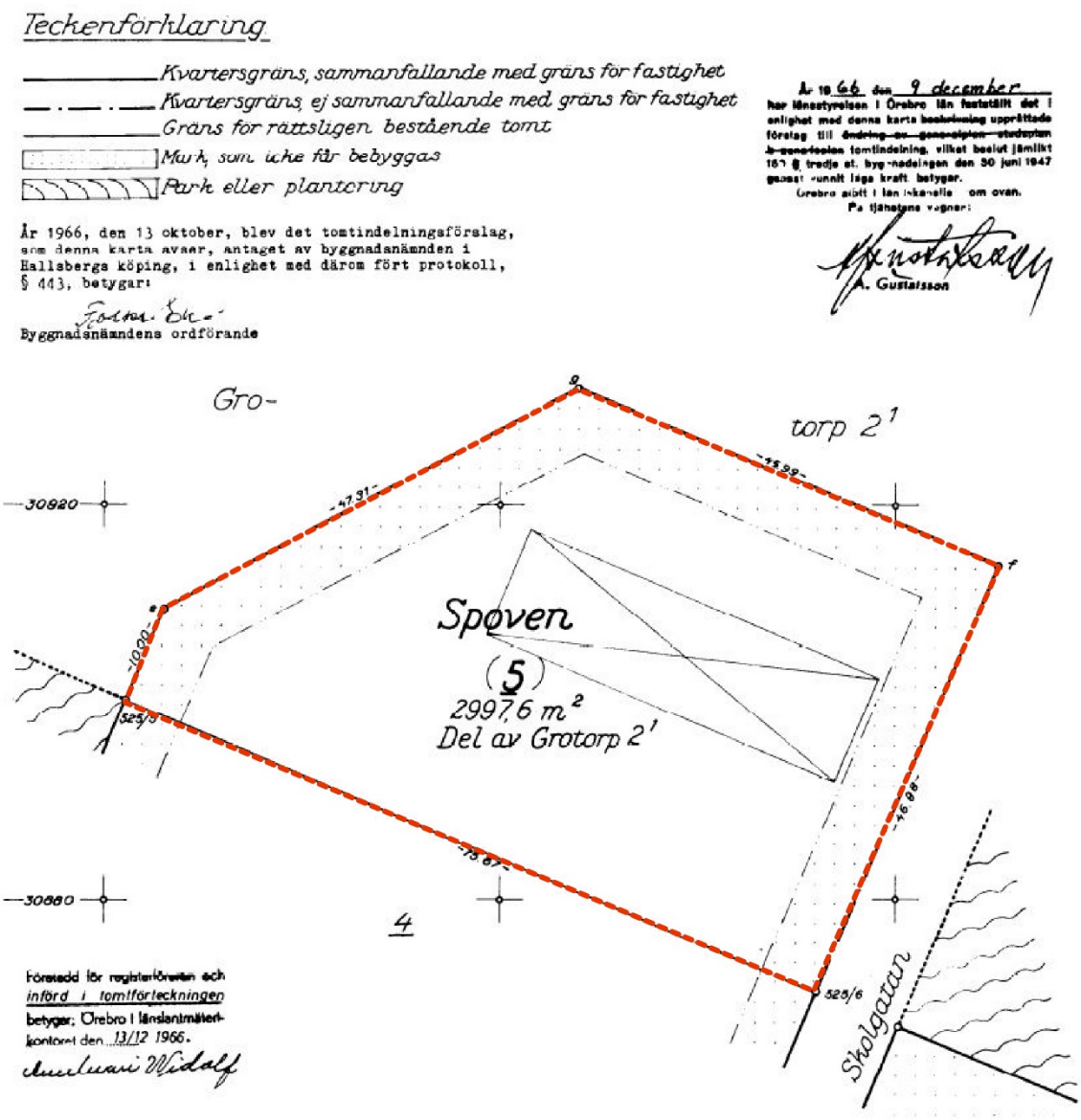

Utsnitt ur tomtindelning 18-VRE-37. Området som berörs av ändringen är markerat med rött.

Förslagets innebörd och konsekvenser

Ändringen av detaljplan innebär att tomtindelning 18-VRE-37 upphävs i sin helhet. Planförslaget möjliggör en fastighetsreglering av Grotorp 2:34 till Grotorp 10:5 genom lantmäteriförrättning. Förslaget innebär ingen förändring av markanvändningen. Övriga planbestämmelser i gällande stadsplan fortsätter att gälla.

Miljöpåverkan

Kommunen bedömer att konsekvenser av ändringen av detaljplan 18-VRE-50, för att upphäva tomtindelning inom området, inte innebär betydande miljöpåverkan enligt Miljöbalken 6 kap. Det innebär att en strategisk miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning inte behöver göras.

Tidplan

- Beslut om planuppdrag och samråd — Februari 2019
- Samråd — Mars 2019
- Beslut om antagande — April 2019
- Laga kraft — Maj 2019

Ekonomiska frågor

För ändringen av detaljplan finns planavtal upprättat som reglerar plankostnaden.

2019-03-21

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Linnea Hagenbjörk	Johannes Ludvigsson
Planarkitekt	Plan- och geodatachef

Fastighetsförteckning

Ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten Grotorp 10:5

Linnea Hagenbjörk 2019-03-21

Fastigheter inom planområdet

Fastighetsbeteckning	Fastighetsägare
Grotorp 10:5	Hallsbergs bostads AB 694 80 Hallsberg

Rättigheter inom planområdet

Avtalsrättigheter kraftledning

1921-05-09 akt 21/318	Vattenfall Eldistribution AB
1945-08-15 akt 45/1215	Vattenfall Eldistribution AB
1954-02-17 akt 54/354	Vattenfall Eldistribution AB

HALLSBERGS KOMMUN

2019-03-21 19/KS/31

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ändring av detaljplan 18-VRE-50 för fastigheten
Grotorp 10:5
Vretstorp, Hallsbergs kommun, Örebro län

Förenklat förfarande
(enligt Plan- och bygglagen kap 5 § 17)

Planens syfte och huvuddrag
Syftet med ändringen av detaljplan är att upphäva gällande tomtindelning, akt 18-VRE-37, fastställd 1966-12-09. Ett upphävande möjliggör en fastighetsreglering av Grotorp 2:34 till Grotorp 10:5.

Tidigare behandling
Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) beslutade den 25 februari 2019 att en detaljplan skulle upprättas och att samråd skall ske med berörda.

Samråd
Detaljplaneförslaget var utskickat på samråd mellan den 1 - 15 mars 2019. Under samma tid var planen också publicerad på kommunens hemsida.

Detaljplanen har varit utskickad till länsstyrelsen, lantmäteriet samt kända sakägare inom det område som berörs av ändringen enligt sändlista och fastighetsförteckning. I samrådet uppmärksammade lantmäteriet att det finns tre avtalsrättigheter för kraftledning som belastar Grotorp 10:5, som inte finns med i fastighetsförteckningen. Ledningshavaren för avtalsrättigheterna har därför kontaktats i efterhand.

Under samrådstiden har 3 skrivelser inkommit. Dessa redovisas och kommenteras med ställningstagande inför fortsatt planprocess.

Ställningstagande
Planhandlingarna kommer att genomgå justeringar av redaktionell karaktär. Följande förändringar och kompletteringar görs i detaljplanen:

- Plankartan kompletteras med datum och koordinatsystem samt markhöjder.
- Fastighetsförteckningen kompletteras med avtalsrättigheter.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att detaljplanen kan gå till beslut om antagande då inga större förändringar i planhandlingen kommer att ske.

Inkomna synpunkter

Följande sammanställning redovisar inkomna synpunkter och förvaltningens kommentarer.

	Synpunkter	Inga synpunkter	Inkommit
1. Länsstyrelsen Örebro län		X	2019-03-08
2. Lantmäteriet	X		2019-03-12
3. Vattenfall Eldistribution AB		X	2019-03-18

1. Länsstyrelsen Örebro län

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Råd enligt 2 kap. PBL

Överensstämmelse med översiktsplan

Ändringen av detaljplanen strider inte mot översiktsplanen.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt.

2. Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets samrådshandlingar (daterade 2019-03-11) har följande noterats:

Det vore bra om grundkartan kompletteras med aktualitetsdatum för fastighetsindelningens redovisning samt koordinatsystem i plan och höjd.

Enligt fastighetsregistret finns tre avtalsrättigheter för kraftledning som belastar Grotorp 10:5, de finns inte med i fastighetsförteckningen, 1921-05-09 akt 21/318, 1945-08-15 akt 45/1215 och 1954-02-17 akt 54/354. Samtliga har förnyats innan utgången av år 2018.

I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar: Plankartan kompletteras med datum och koordinatsystem samt markhöjder. Fastighetsförteckningen kompletteras med de tre avtalsrättigheterna. Avtalen tillhör vattenfall, som har kontaktats efter samrådet.

3. Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution (Vattenfall) har tagit del av handlingarna för ändring av detaljplan för fastigheten Grotorp 10:5 och lämnar följande yttrande.

Vattenfall har inga elanläggningar inom och i närheten av planområdet och har därför inget att erinra.

2019-03-21

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Johannes Ludvigsson
Plan- och geodatachef

Linnea Hagenbjörk
Planarkitekt

Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda.

8

18/KS/19

Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2019-03-25 § 7 att anta OPF-KL, bestämmelserna om omställningsförmåner och pension för förtroendevalda. Till bestämmelserna har tagits fram tillämpningsanvisningar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att anta Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda.

Ärendet

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevald, OPF-KL, behöver i vissa delar förtydligas med lokala tillämpningsanvisningar. Anvisningarna behövs för principiella ställningstaganden och praktisk hantering samt att säkerställa likabehandling.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Maria Neander Karebo
Personalchef

Bilagor

Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda.

Hallsbergs kommun
Beslutad av: Kommunstyrelsen
Reviderad:
Dokumentet gäller för: Förtroendevalda
Dokumentansvarig: Personalchef
Ärendenummer:

Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL för förtroendevalda.

Program
Anger övergripande prioriteringar som kommunen ska uppnå inom ett visst område.

HALLSBERGS KOMMUN

Allmänt

Fullmäktige i Hallsbergs kommun har 2014-04-28 § 38 antagit OPF-KL 14. (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda). Hallsbergs kommun beslöt att OPF-KL omfattar samtliga förtroendevalda from 1 januari 2015 utan övergångsbestämmelser från tidigare pensionsbestämmelser.
Fullmäktige i Hallsbergs kommun har 2019-03-25 § 7 antagit OPF-KL 18.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala tillämpningsanvisningar.

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet för förtroendevalda i Hallsbergs kommun och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KLs bestämmelser samt tillämpningsanvisningar.

OPF-KL

Bestämmelser OPF-KL gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1§ kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

OPF-KL upphör att gälla för förtroendevald som får fortsatt uppdrag vid ny mandatperiod om denne vid tillträdet uppnått i 32 a § LAS angiven ålder om avgångsskyldighet.

Förmåner i OPF-KL

OPF-KL består av följande förmåner

Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Efterlevandeskydd
- Sjukpension, med uppdrag på minst 40 procent
- Familjeskydd, med uppdrag på minst 40 procent

Förtroendevalda med sammanlagda uppdrag på minst 40 procent omfattas av samtliga förmåner. Fritidspolitiker med sammanlagda uppdrag under 40 procent omfattas av avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd.

Omställningsstöd

Aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevalda med sammanlagda uppdrag i Hallsbergs kommun på minst 40 procent och villkoren för OPF-KL uppfyllda. För att erhålla omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta försörjning. Det ekonomiska omställningsstödet kan kombineras med aktiva omställningsinsatser i syfte att underlätta övergången till arbetslivet.
Villkoren i bestämmelserna OPF-KL ska vara uppfyllda för att kunna erhålla omställningsstöd.

Aktiva omställningsinsatser
Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt/sina uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid i Hallsbergs kommun och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när hen lämnar sitt/sina uppdrag.

Förtroendevald kan ansöka om aktiva omställningsinsatser när villkoren i OPF-KL är uppfyllda. Ansökan ska göras så fort det finns kännedom om att uppdraget ska upphöra, dock senast tre månader efter det att uppdraget upphört. Den förtroendevalde anger själv, i den mån det är möjligt, vilken typ av aktiv omställningsinsats som önskas och uppskattad kostnad för denna.

Den aktiva omställningsinsatsen kan som längst pågå i 12 månader efter det att förtroendeuppdraget har upphört. Pensionsmyndigheten i Hallbergs kommun fattar beslut om vilken aktiv insats som kan vara aktuell för att underlätta att förtroendevald blir anställningsbar. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som

på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser, kompletterande utbildning (ex litteratur och kursavgift) och rådgivning att starta egen verksamhet.

Ekonomiskt omställningsstöd
Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt/sina uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid i Hallsbergs kommun. För varje fullgjort år i uppdraget utbetalas ekonomiskt omställningsstöd i tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utbetalas under högst tre år (36 månader).

Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre, som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Dock regleras ersättningen i form av samordning med förvärvsinkomsten år 2 och 3. Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande för allmän pension.

För att få rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning från första dagen. Som aktivitet räknas:

- Inskrivning på arbetsförmedlingen eller
- Bedriver studier som berättigade till ledighet enligt studieledighetslagen eller
- Nytt uppdrag i **annan** kommun/region/landsting eller
- Arbete, eller
- Hel föräldrapenning

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från krav på egen aktivitet för viss tid om det i det enskilda fallet framstår som uppenbart oskäligt ex föräldraledighet eller sjukdom.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av politiskt uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos Hallsbergs kommun eller får uppdrag i Riksdag eller regering.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd
Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt/sina uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid i Hallsbergs kommun.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört. Stödet utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Nivån på det förlängda ekonomiska omställningsstödet är 60 procent och samordning med förvärvsinkomst görs.

Ansökan om ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd
Ansökan gör skriftlig till kommunstyrelsen och beslut tas av kommundirektören enligt fastställd delegationsordning.

Kommunstyrelsen har rätt att begära in intyg på egen aktivitet. Den förtroendevalda ska varje månad från och med den trettonde månaden med ekonomiskt omställningsstöd lämna inkomstuppgift. Det ska göras skriftligt till pensionshandläggare på löneförvaltningen senast den 10:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut och är en förutsättning för fortsatt utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd. Inkomstuppgift lämnas även om inkomsten är 0 kronor. Annan överenskommelse kan göras.

Ersättningen betalas ut av pensionshandläggaren. Perioden för utbetalning av ersättning börjar löpa dagen efter avgången. Högst tre månaders ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt räknat från ansökningstillfället.

OPF-KL pensionsbestämmelser

Avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd gäller för samtliga förtroendevalda d.v.s. även fritidspolitiker

Hallsbergs kommun ska ge information om OPF-KL vid minst ett tillfälle under mandatperioden.

All handläggning av OPF-KL görs av löneförvaltningen där pensionshandläggaren har sin arbetsplats. Information och blanketter om OPF-KL finns där.

Förtroendevald som börjar eller avgår från sitt uppdrag ska få information om OPF-KL av pensionshandläggaren.

Ansökan om ålderspension ska göras skriftlig till pensionshandläggaren senast tre månader före önskad utbetalning. Ansökan om sjukpenning, efterlevandeskydd och familjeskydd görs också till pensionshandläggaren.

Om värdet av pensionsavgiften är mindre än 3 % av inkomstbasbeloppet betalas avgiften ut året efter intjänandet. Belopp under 200 kronor betalas inte ut. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändring av inkomstbasbeloppet.

Verksamhetsberättelse 2018
Kommunstyrelsen

9

19/KS/54

2019-03-289-03-25Dnr:
19/KS/54

Verksamhetsberättelse 2018 Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunens styrsystem skall nämnder och styrelser, lämna verksamhetsberättelse till kommunstyrelsen. Ekonomiavdelningen har upprättat en verksamhetsberättelse för kommunstyrelsen för 2018.

Förslag till beslut

Ekonomiavdelningen föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna verksamhetsberättelse för kommunstyrelsen 2018.

Ärendet

I enlighet med kommunens styrsystem har ekonomiavdelningen upprättat en verksamhetsberättelse för kommunstyrelsen för 2018. Av verksamhetsberättelsen framgår bland annat det ekonomiska resultatet. Kommunstyrelsens egen verksamhet redovisar ett budgetöverskott med 750 000 kronor. För transfereringarna uppgår budgetöverskottet till 2 426 000 kronor.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Verksamhetsberättelse 2018 Kommunstyrelsen

HALLSBERGS KOMMUN

Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse

KOMMUNSTYRELSEN

Hallsbergs kommun
Postadress
694 80 Hallsberg

Hemsida
www.hallsberg.se
Besöksadress
Västra Storgatan 14

E-post
kommun@hallsberg.se
Telefon
0582-68 50 00 vx

Fax
0582-68 50 02

Organisationsnr
212000-1926

Innehållsförteckning

1 Beskrivning av uppdrag 3
2 Årets verksamhet 4
3 Måluppfyllelse 10
3.1 HÅLLBAR KOMMUN 10
3.2 LIVSLÅNGT LÄRANDE 10
3.3 ALLAS INFLYTANDE 11
3.4 GOD SERVICE 11
4 Personalredovisning 13
4.1 Antal anställda 13
4.2 Personalomsättning och rekrytering 13
4.3 Frisknärvaro och sjukfrånvaro 13
4.4 Arbetsskador och tillbud 14
5 Ekonomi 15
5.1 Driftredovisning Kommunstyrelsen 15
5.2 Större investeringsprojekt 16
6 Verksamhetsmått och nyckeltal 18
7 Framtiden 19
8 Internkontroll 20

1 Beskrivning av uppdrag

Kommunstyrelsen ansvarar för att övergripande leda, samordna och följa upp kommunens samlade verksamhet och ekonomi. Uppdraget har genomförts genom fastställande av ekonomiska ramar, budget och verksamhetsmål. Uppföljning har sammanställts och redovisats i månads-, tertial- och delårsrapport.

Kommunstyrelsen styr och ger stöd i genomförandet av kommunens verksamhet genom beslut om investeringar, organisation, policys, riktlinjer med mera samt genom att utse ledamöter som ska delta i olika samverkansprojekt.

Kommunstyrelseförvaltningen stöder förtroendevalda och övriga kommunala verksamheter. Kommunstyrelseförvaltningens uppgift är att samordna strategisk ledning och styrning och bistå övriga avdelningar via administrativa avdelningen, personalavdelningen, ekonomiavdelningen och serviceavdelningen. Förvaltningen har också ansvar för näringslivsfrågor, kommunikation, säkerhet samt samhällsplanering.

I den ekonomiska hanteringen ingår verksamhetsområdet för transfereringar som omfattar kommunövergripande verksamhetsbidrag för bland annat Sydnärkes utbildningsförbund, Nerikes Brandkår, Sydnärkes IT och lönenämnden. Transfereringar innefattar även andra områden där kommunen betalar en fastställd avgift, medlemsavgift eller bidrag i någon form.

2 Årets verksamhet

Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningen har under första halvan av 2018 arbetat med uppgradering av kommunens ekonomisystem. Den nya versionen driftsattes innan sommaren och projektet föll väl ut. I och med en ny version har ytterligare möjligheter tillskapats för verksamhetsutveckling och systemutveckling.

I slutet av 2017 implementerades systemstödet Stratsys, ett verktyg för bland annat planering, uppföljning och beslutsstöd. Under 2018 har ekonomiavdelningen som förvaltar systemet fortsatt utvecklingsarbetet. Tertialrapporten var den första där alla nämnders och även den kommungemensamma rapporten sammanställdes i Stratsys. I slutet av året påbörjades projektet med att implementera en modul för planering och uppföljning av den interna kontrollen i Stratsys. Projektet har löpt på bra och avslutas i början av 2019. I samband med införandet av modulen för internkontroll har tillhörande styrdokument reviderats.

Förberedelser och anpassningar av system och rutiner för intern och extern redovisning inför uppstarten av Hallsbergs bostads AB har genomförts. Försäljning av kommunens bostadsfastigheter till kommunens bostadsbolag har administrerats.

Anpassning och utveckling av avgiftshantering för omsorg i systemet Procapita är pågående. Syftet är att effektivisera och minska den manuella registreringen av debiteringsunderlag.

Under året har en ny upphandling av skrivare genomförts och i anslutning till det har en kommun övergripande inventering samtliga skrivare genomförts som underlag. Upphandlingen har genomförts inom samarbetet för sydnärkes it samverkan.

En strategisk lokalförsörjningsplan för verksamhetslokaler utarbetades under året med syfte att redovisa kommunens samlade lokalbehov som en grund för långsiktig strategisk planering. Planen bidrar till planering av framtida investeringar och lokalkostnader.

Planeringen av ett nytt äldreboende har genomförts som ett samverkansprojekt enligt intentionerna i samverkansöverenskommelsen med Region Örebro län.

Verksamheten för avgiftshandläggning för Taxe- och avgiftsnämnden har beretts ny lokaler och flyttat in i kommunhuset från att tidigare funnits i socialförvaltningens lokaler.

Ekonomiavdelningen har i övrigt fullföljt uppdrag inom planering- och uppföljningsprocessen, ansvarat för att kommunens redovisning är tillförlitlig och är genomförts enligt god redovisningssed och att bistått att kommunen utvecklas enligt god ekonomisk hushållning.

Personalavdelningen

Under 2018 har en omorganisation skett inom personalavdelningen. Personalavdelningen har etablerat en organisation som omfattar tre roller, specialistroll, konsultativ roll inom framförallt chefsstöd samt en utbildande roll. Tre av avdelningens HR-konsulter arbetar riktat mot sin specifika förvaltning samt

har ett specifikt strategiskt område. En fjärde HR konsult arbetar med arbetsmiljöfrågor, hälsa/ohälsa och deltar i samtalsstöd för hela kommunen.

Arbete med kompetensförsörjning sker tillsammans med respektive förvaltning. För närvarande pågår ett arbete med planer för kompetensförsörjning inom drift- och serviceförvaltningen och bildningsförvaltningen och kommer att gå vidare till övriga förvaltningar. Kompetensförsörjning är ett område som nu och i framtiden är ett område som kommer att vara mer eller mindre svårt att hantera i offentlig sektor.

Under år har tjänstemän från kommunen deltagit i Campusmässan på Örebro universitet liksom jobbmässan i Örebro som riktar sig mot gymnasieutbildade personer. Kanaler för rekrytering ses över och hur arbetet med sociala medier ytterligare kan utvecklas. System för rekrytering har utvärderats för att utveckla ett effektiva rutiner och stöd. Tjänstemän från personalavdelningen är alltid representerade vid chefsrekryteringar.

Introduktionsdagar har genomförts, två tillfällen per år för nya medarbetare och ett tillfälle för nya chefer. Det är uppskattade dagar och vi arbetar med att ständigt utveckla och förbättra informationen. Efter respektive introduktionstillfälle är det viktigt att förvaltningar och arbetsplatser har en fördjupad introduktion.

En medarbetarenkät har genomförts, uppdelad på kommun, förvaltning och arbetsplats vid fler än 6 respondenter. Det har skett en ökad nöjdhetsgrad jämfört med enkäten vid förra tillfället, för två år sedan. Medarbetarenkät genomförs vartannat år.

Fyra chefsdagar har genomförts under året. Tema för dagarna har varit rekrytering, rehabilitering, ekonomi samt framtidsspaning.

Resultat för årets löneöversyn motsvarande en genomsnittlig ökning på 2,72 procent.

Lönekartläggningen visar på ett par yrken där det finns oförklarade löneskillnader mellan könen. En treårsplan för att rätta till skillnaderna har tagits fram.

Lokal handlingsplan TLO-KL (tidig lokal omställning) är signerad och klar med de fackliga parter som ingår i Omställningsavtalet. Av vårt totala belopp att söka från Omställningsfonden, 745 265 kronor, har hittills drygt 500 000 kronor beviljats. Medel har beviljats för till exempel arbetsförmågebedömning och personlig coach vid avslut av anställning olika mindre utbildningsinsatser och en mer omfattande utbildning till språkstödjare. Trettio medarbetare från vård, kost och städ har fått en tredagars utbildning i samarbete med Folkuniversitetet. Planerade insatser för 2019 är till exempel en språkutbildning inom vård och omsorg, kost och städ.

Projektet Heltid som norm fortsätter. Arbetet är under 2018-19 fokuserat på Social- och arbetsmarknadsenheten. Andelen heltidsanställda har ökat i kommunen.

Administrativa avdelningen

I början av året tillträdde en ny administrativ chef för avdelningen. I samband med att ny chef tillträdde verkställdes beslutet om växel- och reproverksamhetens organisatoriska flytt till administrativa avdelningen.

Kommunhusets ombyggnad av entré och konferenslokaler färdigställdes i början av mars. Växel- och receptionsverksamheten flyttade in i de nya lokalerna och huvudentrén öppnades igen. Ombyggnaden bidrar i arbetet med kommunens mål att uppnå god service. Med de ombyggda lokalerna skapades en kontaktyta för ett mer välkomnande mottagande. Arbetsplatser, utrymmet för växel och receptionsmottagningen utformades utifrån behov att ge god service i mötet med kommuninvånare och besökare. Ombyggnaden ger förutsättningar för arbetet med att utveckla växel och receptionsmottagning till ett kontaktcenter. Ett kontaktcenter möjliggör en utökad servicefunktion. Det ska vara enkelt för den som kontaktar kommunen för att få hjälp eller vill nå kommunens medarbetare och verksamheter.

En annan del av ombyggnationen handlade om att säkra och trygga kommunhuset som arbetsplats. Nya konferenslokaler placerades strategiskt på entréplan för att minska tillträdet in i kommunhuset. För att skapa en trygg arbetsmiljö kring arbetsplatserna upprättades en ny besöksrutin. Besökaren anmäler sig och får en besöksbricka. Den som får besöket ansvarar för att möta besökaren vid receptionen och följa besökaren ut vid avslutat möte. Anmälan är ett sätt att hålla ordning på hur många besökare som vistas i kommunhuset vid händelse av brandlarm eller annan utrymning. Synlig besöksbricka visar att obekant person som vistas i lokalerna har fått behörighet att tillträda. Vid behov finns det även möjlighet att ta emot besökare i ett samtalsrum i närheten av receptionen.

Hallsbergs kommun har tillsammans med kommunerna Askersund, Kumla, Laxå och Lekeberg genomfört en gemensam telefoniupphandling. Upphandlingsprocessen blev klar innan sommaren och tilldelningsbeslutet gick till Telia. Under hösten pågick införandet av ny telefonilösning med drift start i början av november. Växelsystemet är en molnbaserad lösning. Telefonin är helt mobil och nätverksbaserad. Digitala och analoga telefoner har därmed avvecklats. Det kvarstår några få nätverksbaserade IP- telefoner, i övrigt är det mobiltelefoner som används.

Kommunerna i Sydnärke har ett gemensamt överförmyndarkansli. Överförmyndarkansliet är placerat i Kumla kommun. För att hitta förbättringar och stärka samarbetet beslutade samtliga kommuner att ingå i en gemensam överförmyndarnämnd. En utredning som Kumla kommun tagit fram visar på att det finns flera fördelar med en gemensam nämnd. Exempelvis bör en gemensam nämnd bidra till en mer enhetlig och tydlig handläggning vilket ökar rättssäkerheten. Den gemensamma överförmyndarnämnden börjar gälla från 2019 och huvudman är Kumla kommun.

Samtliga sydnärkekommuner har tillsammans med Sydnärkes kommunalförbund startat ett gemensamt projekt för att ta fram ett upphandlingsunderlag till ett e-arkiv. Projektet leds från den arkivenhet som Askersund, Laxå och Lekebergs kommun och Sydnärkes kommunalförbund har ett gemensamt samarbete kring.

Under stor del av året har flera medarbetare på avdelningen varit involverade i valkansliets arbete med förberedelser och utförande av arbetsuppgifter kring valen till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. Det har genomförts 8 utbildningstillfällen för cirka 100 röstmottagare. Kommunen har 11 valdistrikt och i kommunens tätorter fanns det sammanlagt 8 platser för förtidsröstning. Valkansliet erbjöd tjänsten ambulerande röstmottagning till personer som inte kan

ta sig till en röstlokal på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning. 58 stycken röster togs emot med hjälp av ambulerande röstmottagare.

Den nya dataskyddsförordningen (GDPR) som trädde i kraft i maj har inneburit omfattande arbetet och deltagande från samtliga förvaltningar. En projektledare anställdes för att driva ett projekt med uppdrag att arbeta med förberedelser, anpassningar och aktiviteter inför lagändringen och de åtgärder som behövde vidtas. Det har upprättats rutiner, tagits fram redovisningar och beslutsunderlag till utnämnande av dataskyddsombud. Ansvaret att se till att förordningen efterlevs vilar på respektive nämnd och bolag. Förvaltningscheferna har utsett dataskyddssamordnare som tillsammans med kommunens dataskyddsombud arbetar vidare med att säkerställa hanteringen av personuppgifter.

Det pågår ett omfattande arbete med översyn av samtliga styrdokument. Exempel på några styrdokument som har tagits fram under året är, Riktlinjer gällande mutor, otillbörliga förmåner och andra oegentligheter, Riktlinjer och direktiv för telefoni, Taxor och avgifter för kopior av allmän handling och Flaggreglemente.

En granskning som revisorerna genomförde gällande kommunens övergripande styrdokument visade på att kommunstyrelsens följsamhet till riktlinjer och policys inte är helt tillräcklig. Utifrån den granskningen har det påbörjats ett arbete på administrativa avdelningen med att ta fram strategier kring hur avdelningen och berörda verksamheter ska arbeta vidare med de åtgärder som lämnades i svaret till revisorerna.

Reproverksamheten har trots minskad efterfråga på tryck av material ändå klarat av att hålla årets budget. Förutom reprotryck och postsortering ansvarar verksamheten för beställningar och förvaring av kontorsmaterial. I begreppet postsortering innefattas även service med postutdelning i kommunhuset och närliggande verksamheter, mottagande av leveranser från företag, frankera paket, göra rekommenderade försändelser.

NKS – Näringsliv, kommunikation, säkerhet

Under 2018 genomfördes ett flertal företagsbesök. Närhet och tillgänglighet till Hallsbergs kommuns företag är en viktig förutsättning för en bra näringslivsutveckling.

Hallsbergsmässan är Sydnärkes största företags- och föreningsmässa. Ett hundratal företag och föreningar ställer ut. Mässan genomfördes under en helg i april. Temat var miljö och trender. Antalet besökare var drygt 5 200 personer och var en ökning i jämförelse med föregående mässa 2016. Mässan var ett uppskattat arrangemang, där näringsliv och kommuninvånare får möjlighet att mötas.

Event Railport Göteborg – Hallsberg genomfördes under våren – ett samarbete mellan Hallsbergs kommun, Business region Örebro och Göteborgs hamn med flera. Syftet är att synliggöra fördelarna med Sveriges bästa logistikläge, samt attrahera mer godsflöde på tåg.

Flertalet etableringar bidrar positivt till att kommunen nu bygger bostäder. Hallsbergs kommun är attraktivt både för företag och att leva, verka och bo.

Relationen och kvaliteten i mötet med företag utvecklas. Hallsbergs och Kumla kommun har tillsammans jobbat och utvecklat arbetssätt som skall bidra till att

företagen upplever en ökad tydlighet, enkelhet och tillgänglighet.

Hallsbergs kommun stödjer Sydnärkes nyföretagarcentrum i att utvecklas. Det skall vara enkelt och lätt att få professionell hjälp att starta företag i Hallsberg. Många aktiviteter har gjorts och fler är på gång under 2019.

Kommunen och Business region Örebro har deltagit vid ett flertal mässor under 2018. Som partner till business region Örebro – är vi med och bidrar aktivt i regionens internationalisering.

Ett arbete med att utveckla en ny extern webb har genomförts och lanseras under våren 2019. Grunderna för en ny webb utgår bland annat från nya lagkrav på tillgänglighet, anpassning för användning med mobil och surfplatta och utökad service. Syftet med webben är att ge god service till invånarna, företagarna och föreningarna i kommunen. Webbplatsen ska också kunna användas av alla, även den som har en funktionsnedsättning. Hallsberg.se ska vara tillgänglig för alla, innehåll ska vara tydligt, korrekt och sökbart samt bidra till delaktighet, demokrati och transparens.

En ny grafisk profil togs fram och implementerades på samtliga förvaltningar. Utifrån ny grafisk profil har ett nytt grundpaket för mallar utarbetades och handbok för kommunikation har tagits fram. Nya riktlinjer för social media är framtagna och beslutade.
Hallsbergs kommun har sedan i april 2018 en säkerhetssamordnare på heltid. En ny krispärm har tagits fram och implementerats. Arbetet med totalförsvarsuppbyggnaden har påbörjades och kommer fortgå 2019.

Arbete och organisation för brottsförebygganderådet, Brå, har tillsammans med Polisen utvärderats och utvecklats.

Samhällsplanering

I samband med bildandet av Hallsbergs bostäder AB har 13 fastigheter sålts till nya bolaget. Det är bostadsfastigheter i kvarteret Kronan, Kopparslagaren, Stocksätter, del av Läraren i Hallsberg, Grotorp i Vretstorp, Folkasbo i Pålsboda samt Breslätt i Östansjö.

En mindre industritomt har sålts från Ulvsätter 2:4 till ett transportföretag. Avstyckning pågår.

Markförsäljning till Trafikverket, del av fastigheten Ulvsätter 2:4, kommer att ske på tre område i anslutning till järnvägen och som är nödvändiga för ombyggnationer och utveckling av järnvägen i Hallsberg.

Totalt har 32 småhustomter sålts under året varav 14 i Hallsberg, 11 i Sköllersta, 4 i Vretstorp, 3 i Svennevad. Mellan åren 2016-2018 har 65 småhustomter sålts. Balansen av byggklara småhustomter var vid årsskiftet 77 stycken.

Fastighet Skördetröskan 4, en lokal där Volvo haft verksamhet, har köpts in, och ska användas som verksamhetslokal för bland annat gatukontoret inom

kommunen, men även för verksamhet inom Stiftelsen Hallbo och Sydnärkes kommunalförbund.

Arbetet med centrumplanen i Hallsberg fortgår. Tre detaljplaner som vunnit laga kraft är Samsala etapp 2, tillägg till förskolan på norr, detaljplan Lien, upphävande av tomtindelning kvarteret Sannaholm.

En övergripande miljöundersökning är genomförd för att bedöma hur förorenad marken är i området för detaljplanen Rörmokaren, Bokbindaren med flera. Det kan krävas att marksanering genomförs för att kunna bygga bostäder i området.

Arbetet med va-försörjningen längs Tisarens norra strand fortskrider. Dock har upphandlingen av sjöledningarna och pumpstationerna överprövats till förvaltningsrätten. Arbetet med ledningsrätt för överföringsledningarna pågår och projektering distributionsnätet av ett fritidsområde har genomförts.

Projektering och planering av exploateringarna av Samsala och Hässlebergsskogen pågår och byggnation planeras 2019.

Ett nytt kommunalt naturreservat har inrättats under året, Stocksätterskogens naturreservat. Det är en del av Kårstahultskogen med en fin livsmiljö för många arter, från svampar via insekter till träd. Området kommer fortsatt vara en plats för att njuta av skogens mångfald och lugn.

Hallsbergs kommun har under året beviljats LONA-bidrag för utredning och investering. Utredningen ska visa hur Hallsbergs kommun ska arbeta långsiktigt med åtgärder för att förhindra översvämningar och investeringsbidraget till någon eller några fysiska åtgärder med våtmark och dagvattenfördröjning.

Även i år har kommunen beviljats byggbonus, statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Samtliga sökande har beviljats bidrag från Boverket varav Hallsberg har för 38 bostäder tilldelats 1,5 miljoner kronor av årets totala summa 1,4 miljarder kronor.

3 Måluppfyllelse

3.1 HÅLLBAR KOMMUN

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

	Nämndmål	Indikator	Kommentar	
●	Hallsbergs kommun ska ha en hållbar ekonomi.	Ekonomiskt resultat 1,6 %	Årets resultat uppgick till 3,3 procent och enligt balanskravsresultatet var motsvarande siffra 2,7 procent.	●
◆	Utsläppen av växthusgaser från den kommunala verksamheten ska årligen minska för att Hallsbergs kommun senast år 2030 ska vara fossilbränslefritt.	Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 % per år till och med 2020.	I takt med att kommun växer så bidrar detta negativt till mer transporter och maskinarbeten. Förutsättningar för inblandning av fossilfria drivmedel utreds och en del av dieseldrivmedlen ser ut att kunna bytas ut framöver.	■
		Energianvändningen ska minska med 2 % per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårs-korrigeras.	Under 2018 minskade den uppvärmande energikonsumtionen med 6 procent och övrig förbrukning (el) minskade med 2 procent.	●
		Storleken på utsläpp från resor i tjänsten ska redovisas årligen, för att följa minskningen	En cykelpool med elcykel och vanlig cykel finns tillgängligt för att boka vid transport i tjänsten. Kommunens andel av miljöbilar har ökat. Årets tågresor innebar 30 748 kg lägre kolidioxidutsläpp i jämförelse med alterntivet att resa med bild.	◆

3.2 LIVSLÅNGT LÄRANDE

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

	Nämndmål	Indikator	Kommentar	
●	Hallsbergs kommun ska i samarbete med andra säkerställa att det finns utbildning av hög kvalité inom gymnasieskolan, Komvux och yrkesutbildningar.	Andel elever som påbörjar gymnasie-och vuxenutbildning ska årligen öka.	Andel behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet var 82 procent 2018 vilket var en ökning från 79 procent.	●
		Andel elever som fullföljer gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.	Andel elever som fullföljt med examen inom 3 år var 66 procent vilket var i nivå med föregående år.	●

Nämndmål	Indikator	Kommentar
Hallsbergs kommun ska vara en ständigt lärande kommun.	Kommunens medarbetare ska ha en utvecklingsplan, målet 2018 är 90 %.	Mallar och instruktioner för medarbetarsamtal finns som stöd för utvecklingsplaner. Metodstöd för uppföljning kommer att utvärderas. Bedömningen är att målet är uppnått.
	Kommunen ska ha en strategisk plan för kompetensutveckling och komptensförsörjning.	Arbete pågår hos samtliga förvaltningar som kommer att ligga till grund för en kommunövergripande plan.

3.3 ALLAS INFLYTANDE

De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

Nämndmål	Indikator	Kommentar
Hallsbergs kommun ska stimulera framtagande av lokala utvecklingsplaner i de fem mindre tätorterna.	Nöjd inflytandeindex (NII) enligt medborgarundersökningen ska öka	2017 var kommunens index för påverkan 39 och för riket 40. För närvarande planeras mätningar vartannat år och nästa mätning kommer att genomföra under 2019.
	Medarbetares upplevelse av möjligheter till inflytande ska öka. (ev. medarbetarenkät)	Upplevelsen av inflytande har ökat enligt den senaste undersökningen.
Lokala initiativ i landsbygdsutvecklingsfrågor ska stödjas av kommunen och de organisationer genom vilka kommunen arbetar	Kommunen ska vara representerad eller initiativtagare till minst tre sammankomster per tätort och år.	Både drift- och serviceförvaltningen och näringslivsavdelningen är representerade och initiativtagare till möten i de mindre tätorterna.

3.4 GOD SERVICE

De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

Nämndmål	Indikator	Kommentar
Kommunikation och dialog med våra medborgare ska vara tydlig och professionell och tillgänglig för de som lever och verkar i vår kommun.	Årliga mätningar för att mäta hur de som lever i kommunen upplever kommunens service. 2018 ska 80 % vara nöjda.	Senaste tillgänglig NKI mätningen avseende företagsklimat redovisar ett index på 57 vilket är lägre än föregående index på 66. Ett omfattande utvecklingsarbete har genomförts under året i syfta att utveckla samtliga serviceområden med deltagande från kommunstyrelseförvaltningen, drift- och serviceförvaltningen inklusive representanter från Kumla kommun. NKI enligt medborgarundersökning har ej genomförts under 2018 utan planeras att genomföras 2019.

Nämndmål	Indikator	Kommentar
	Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för våra medborgare, föreningar och företag.	Utifrån fortsatt arbete avseende ägarskap i Inera och pågående utveckling inom respektive förvaltning bedöms en ökning ske.
Hemsidan ska vara den naturliga platsen för alla att nå information om och från kommunen. Information och dialog via sociala medier ska komplettera hemsidans funktioner.	Kommunens resultat i SKL´s årliga mätning av till-gänglighet och kvalitet på hemsidan ska årligen öka. Målet är den övre femtedelen av landets kommuner.	Arbete med att utveckla hemsidan har genomförts för att under 2019 lansera en helt ny uppbyggnad med fokus på tillgängliget. 2017 uppgick mätningen till 89 procent vilket var en ökning från 86 procent. Motsvarande mått saknas för 2018.

4 Personalredovisning

4.1 Antal anställda

Vid årets slut var totalt 40 (42) medarbetare anställd inom förvaltningen, tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön, på kollektivavtalsområde AB, BEA och PAN. Av dessa var 30 kvinnor, vilket motsvarade 75 procent, och 10 män.

Av förvaltningens 40 medarbetare så arbetade 39 heltid, vilket motsvarade 98 procent. Projekt *Heltid som norm* pågår inom Hallsbergs kommun, under åren 2018-19 är det främst inom social och arbetsmarknadsförvaltningen och åren 2020-21 kommer övriga förvaltningar inom kommunen att ingå i arbetet.

4.2 Personalomsättning och rekrytering

Det var 6 (5) medarbetare som lämnade sin tjänst inom kommunstyrelseförvaltningen. Av dem har 3 (4) slutat på egen begäran och 3 har lämnat av andra orsaker, till exempel omorganisation.

Antal rekryteringsannonser har varit 8, ganska jämt fördelat mellan de olika avdelningarna. Det viktiga arbetet med att säkra kompetensförsörjningen har ledningsgruppen arbetet med under året och en policy är framtagen och klar för beslut.

4.3 Frisknärvaro och sjukfrånvaro

Av samtliga medarbetare har 70 procent (74) varit sjuka färre än 5 dagar under året, så kallad frisknärvaro.

Sjukfrånvaron var totalt 3,01 procent. De senast åren har sjukfrånvaron varit runt 3 procent i förvaltningen. Både sjukfrånvaron och antalet långtidssjukskrivna sjunker i hela kommunen. Ett kontinuerligt och strategiskt arbete pågår för att sänka all sjukfrånvaro bland annat tydligare rutiner för sjukanmälan och uppföljning, arbetsmiljöutbildning för chefer och arbetsplatsombud, rehabiliteringsriktlinjer har tagits fram liksom en ny arbetsmiljöpolicy. Framförallt är det inom städ och måltid som ett antal projekt genomförts för en bättre arbetsmiljö. Ett tydligare samarbete med försäkringskassa, Regionhälsan, vårdcentral och arbetsförmedling leder också till lägre sjukfrånvaro och en bättre arbetsmiljö.

Sjukfrånvaro	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Total sjukfrånvaro/sammanlagd ordinarie arbetstid	3,01	3,06	2,67	3,97
Långtidssjukfrånvaro >60 dagar	0	3,0	14,48	10,08
Total sjukfrånvaro kvinnor	3,56	3,83	3,15	4,59
Total sjukfrånvaro män	1,53	0,77	1,06	2,13
Total sjukfrånvaro -29 år	2,34	2,98	1,95	0,82
Total sjukfrånvaro 30-49 år	2,46	2,89	2,79	3,43
Total sjukfrånvaro 50 år -	3,40	3,16	2,66	4,45

4.4 Arbetsskador och tillbud

Antalet anmälda arbetsskador under 2018 var två, varav en halkolycka och ett fall.

Antalet anmälda tillbud under 2018 var två stycken.

Många halkolyckor under året vid gång och cykelfärd när det varit isigt och osandat.

5 Ekonomi

5.1 Driftredovisning Kommunstyrelsen

DRIFT

Belopp i tkr	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	**9 451**	**11 242**	**9 656**	**1 586**
Kostnader	**-45 075**	**-53 468**	**-52 631**	**-837**
-varav personal	-27 410	-26 712	-29 590	2 878
-varav kapital	-2 634	-2 657	-2 633	-24
-varav lokal	-1 376	-1 390	-1 343	-47
-varav övrigt	-13 654	-22 709	-19 065	-3 644
Totalt	**-35 624**	**-42 226**	**-42 975**	**749**

VERKSAMHET

Belopp i tkr	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-5 771	-6 096	-5 987	-109
Kommundirektör	-4 017	-9 843	-9 902	59
Administrativa avdelningen	-3 526	-3 693	-3 930	237
Näringslivs-, kommunikations- och säkerhetsavdelningen	-3 275	-3 233	-3 520	287
Ekonomiavdelning	-8 393	-8 235	-8 939	704
Personalavdelning	-6 640	-6 642	-6 339	-303
Serviceavdelning	-29	87	0	87
Samhällsbyggnad	-3 973	-4 571	-4 358	-213
Totalt	**-35 624**	**-42 226**	**-42 975**	**749**

Kommunstyrelsen redovisade ett positivt resultat på 749 tkr. Avvikelsen varierar mellan verksamheter men förklaras av till största delen av vakanser.

I Kommunstyrelsen ansvar ingår kommunens medel för bland annat oförutsedda händelser och benämns som planeringsreserv. Budget 2018 för planeringsreserven var 10 500 tkr varav 5 530 tkr är budgeterade under verksamhet kommundirektör och har fördelats med 3 300 tkr till projektet heltid som norm. Under året har dessutom 640 tkr av planeringsreserven gått till projektet Kånsta kvarn och 1 490 tkr har gått till extra satsningar inom IT för ökad tillgänglighet och stabilitet i skollokaler. Planeringsreservens budgeterade medel i övrigt 4 970 tkr är enligt beslut fördelade till berörd verksamhet för GDPR, utökade föreningsbidrag, volymförändringar skola/förskola, bostadsanpassningar och ökade kostnader för ekologiska råvaror.

Administrativa avdelningen har haft vakant tjänst under året vilket har bidragit till en positiv avvikelse ifrån budget.

NKS-avdelningen har under 2018 lagt ned ett stort arbete med säkerhetsfrågor varvid vissa personalkostnader kunnat finansieras med statsbidrag. Det tillsammans med en lyckad Hallsbergsmässa bidrar till överskottet.

Ekonomiavdelningens överskott beror på att ekonomichefstjänsten har varit vakant under 2018.

Personalavdelningen har ansvarat för rekryteringen ny kommundirektör vilket är den största bidragande orsaken till den negativa avvikelsen.

Samhällsbyggnadsavdelningens underskott beror på att plan- och mätverksamheten inte kunnat fakturera lika många timmar som var budgeterade.

DRIFT TRANSFERERINGAR

Belopp i tkr	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	**24**	**83**	**0**	**83**
Kostnader	**-123 894**	**-125 052**	**-127 396**	**2 344**
-varav personal	0	0	0	0
-varav kapital	324	-38	0	-38
-varav lokal	0	0	0	0
-varav övrigt	-123 570	-125 016	-127 396	2 380
Totalt	**-123 870**	**-124 969**	**-127 396**	**2 427**

TRANSFERERINGAR (INGÅR I TABELL OVAN)

Belopp i tkr	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Nerikes Brandkår	-11 873	-12 146	-12 229	83
SUF	-90 438	-89 321	-93 600	4 279
Företagshälsovård	-1 200	-1 200	-1 200	0
Dagvårdresor	-1 682	-1 616	-1 900	284
Riks och färdtjänst	-3 341	-3 563	- 3 450	-113
IT-nämnd	-10 319	-11 352	-9 807	-1 545
Lönenämnd	-2 946	-2 785	-3 320	535
Övrigt	-2 069	-2 986	-1 890	-1 096
Totalt	**-123 868**	**-124 969**	**-127 396**	**2 427**

Nettokostnaden för transfereringar var 124 969 tkr, vilket innebar ett överskott på 2 427 tkr. Medlemsbidraget till Sydnärkes utbildningsförbund blev lägre än budgeterat. Avvikelsen berodde på en lägre andel elever i gymnasieålder för Hallsberg i förhållande till övriga medlemskommunerna, Askersund och Laxå. Avvikelsen för IT-nämnden beror på ökade kostnader de senaste åren i samband med ny IT-plattform och som ännu inte justerats budgetmässigt inom totalen för transfereringar.

5.2 Större investeringsprojekt

INVESTERINGSPROJEKT

Belopp i tkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Långängsskolan ombyggnad	-11 082	-30 301	19 219
Ny förskola Hallsberg norr	-29 008	-25 000	-4 008
Sagobacken utökning avdelning	-734	0	-734
Milestone 7 - Agresso	-448	0	-448
Kontorslandskap Utsikten	-431	-350	-81

Långängskolan

Projekt Långängskolan löper på enligt plan och i början på april beräknas sista etappen vara klart för inflytt. Därefter är skolan klar och endast fönsterbyten är kvar. För närvarande projekteras ombyggnationen av mottagningsköket och skolmatsalen för genomförande under sommaren. Byggtiden i köket kommer dock inte att räcka till under sommarmånaderna så det behövs alternativa lösningar till matsal under sista månaden innan skolavslutning. Totalt ser den ekonomiska prognosen ut som att projektet ligger enligt fastställd budget. Dock är det en eftersläpning av kostnader på grund av försenade åtgärder för köket med

anledning av påträffandet av fukt i fastigheten. Anslaget på 7,9 mkr som vi har fått beviljat av Boverket skall vara redovisat och inlämnad i slutet på februari. En viss risk finns att vi förlorar en del av tilldelningen då projektet från början skulle varit klart vid årsskiftet 2018/2019 och att Boverkets pengar inte finns kvar att tillgå under 2019.

Nybyggnation Förskola norr

Förskolan Äppellunden som den nya förskolan heter, har växt fram med fart. Det blir en fin och välkomnande förskola med kreativ utemiljö. Fasaden är färdig, väggarna är målade, golvet är flytspacklat och delar av förskolegården är klar. En hel del inomhusarbete kvarstår men tidplanen hålls fullt ut. Runt midsommar beräknas huset vara färdig för slutbesiktning för att därefter kunna tas i bruk och välkomna alla barn i augusti 2019. Prognosen för detta bygge håller även den sin beslutade budget som läget ser ut just nu. Dock har större kostnader gett utfall tidigare än beräknat med anledning av att arbetet flutit på mycket bra.

Övriga projekt

Investeringsprojekt Sagobacken beslutades och genomfördes till största del under föregående år. Sammanträdeslokalen utsikten byggdes om till kontorslandskap för att inrymma personalen ifrån Taxe- och avgiftsnämnden. En större uppgradering av ekonomisystemet UBW, Unit Business World (tidigare Agresso) genomfördes under våren.

6 Verksamhetsmått och nyckeltal

Volymmått	2 018	2 017	2 016	2 015
Försäljning småhustomter	32	18	15	12
Antal antagna detaljplaner	3	2	3	3
Antal producerade nybyggnadskartor	31	41	24	15
Antal husutstakningar	36	9	19	12
Antal levererade grundkartor	2	2	6	3
Antal leverantörsfakturor	33 681	32 773	27 939	25 507
Antal kundfakturor		57 517	58 643	52 141
-varav TAN		39 640	41 316	36 109
Inkomna motioner	4	7	8	4
Inkomna förslag från kommuninvånare	25	24	10	25

7 Framtiden

Kommunerna får ett allt större ansvar och fler uppgifter utan att det alltid kompenseras av staten. I takt med att kommunernas kostnader förväntas öka samtidigt som intäkterna minskar kommer detta ställa än högre krav på att använda resurserna på ett kostnadseffektivt sätt med högsta möjlig nytta för medborgare och brukare. En ökad förmåga att utföra träffsäkra analyser av resultat av genomförda och pågående insatser bidrar till att identifiera faktorer som leder till framgång och faktorer som utgör hinder. Prognosen som Sveriges kommuner och landsting (SKL) gör visar även på ett ökat behov av antal anställda i välfärdstjänsterna som kommer utgöra en stor utmaning. Det med beaktande av erfarenheter att det redan i dag är svårigheter att rekrytera inom vissa befattningar och är ökande. Att förändra arbetssätt, digitalisera, förlänga arbetslivet och ha fler som jobbar mer är några strategier. Sammantaget mynnar detta ut i tre centrala frågor:

- Hur organiserar vi oss?
- Hur styr vi?
- Vilken arbetsgivarepolitik har vi?

Det innebär även att se över befintliga system och utveckla nya arbetssätt och ett behov av ökad samverkan.

Den pågående digitaliseringen både möjliggör och ställer krav på kommunikation och dialog med kommunens målgrupper. För att möta kraven och ta tillvara möjligheterna behöver kommunen arbeta med kommunikation och dialog i olika former. Platsmarknadsföring tillsammans med näringsliv kan vara ett redskap för att klara framtida kompetensförsörjning. Välfärdssektorn har stora rekryteringsbehov framöver. Ett starkt arbetsgivarvarumärke och ett gott ledarskap är viktiga framgångsfaktorer för det fortsatta arbetet.

Fortsatt arbetet för ett gott näringslivsklimat är viktigt i samtliga kommunens verksamheter och samverkan. Kompetens- och bostadsförsörjning är av betydelse för att Hallsbergs näringsliv ska fortsatt utvecklas. Förutsättningar är att löpande planera för ny mark för bostäder och företagande.

Även 2019 är ett valår - denna gång hålls val till EU-parlamentet.

8 Internkontroll

Enligt kommunens reglemente för intern kontroll av ekonomi och verksamhet skall respektive nämnd fastställa en kontrollplan för varje budgetår. Kontrollplanen visar vilka områden och rutiner som skall omfattas av granskning under en viss period. Valet av granskningsobjekt skall motiveras utifrån en riskbedömning. Det innebär att områden där sannolikheten att fel uppstår och där eventuella fel får allvarliga konsekvenser skall prioriteras.

Kommunstyrelsens internkontrollplan för 2018 innefattar 9 olika moment inom ekonomiadministration, personaladministration och gemensam administration. Under gemensam administration återfanns fyra mindre avvikelser vilka var att akter/handlingar saknades i diariet. I ett fall fanns det dubblett av handling. Avvikelserna är åtgärdade. I övrigt inga avvikelser inom kommunstyrelsen.

Bokslut och årsredovisning 2018 för Hallsbergs kommun och koncernen

10

19/KS/53

Bokslut och årsredovisning 2018 för Hallsbergs kommun och koncernen

Ärendebeskrivning

Av kommunallagen 11 kap § 19-21 framgår hur hanteringen av bokslut och årsredovisning ska gå till. Årsredovisningen ska upprättas av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige senast den 15 april året efter redovisningsåret.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna bokslut och årsredovisning för Hallsbergs kommun och koncernen 2018.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att i bokslutet redovisa ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn som kortfristig skuld därmed inte tillförs resultatet.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att inga resultatöverföringar från bokslut 2018 görs.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att 4 mkr av årets resultat avsätts till den sociala investeringsfonden.

Ärendet

Ekonomiavdelningen har upprättat bokslut och årsredovisning för kommunstyrelsens räkning. Årsredovisning bifogas.

Ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn(EKB) i bokslut 2018 redovisas inte som en del av resultatet utan redovisades som kortfristig skuld och förs därmed överförs till nästkommande år. Det innebär att kommunen tillämpar motsvarande sätt att redovisa över åren. Sättet att redovisa avviker från god redovisningssed avseende rättvisande redovisning. De reserverade medlen uppgår till 15 mkr inom flyktingverksamhet och 18,5 mkr inom ensamkommande barn(EKB). Sammantaget uppgår de reserverade medlen till 33,5 mkr.

I bokslut 2018 uppgår årets resultat till 29 mkr. Efter balanskravsutredning uppgår balanskravsresultatet till 24 mkr. Ekonomiavdelningen föreslår att 4 mkr avsätts till den sociala investeringsfonden.

Bokslutsprinciperna innebär att 100 % av nämndernas driftresultat, positivt som negativt, överförs om budgeterad verksamhet genomförts. Kommunens balanskravsresultat uppgår till 24 mkr. Det finns inget negativt resultat att återställa. Samtliga nämnder utom bildningsnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden, samt överförmyndarnämnden uppvisar positiva resultat för 2018. Nämndernas samlade överskott uppgår till 2,6 mkr. Kommunfullmäktige fastställde i december 2018 mål och budget för 2019 och flerårsplan för 2020-2021. Kommunens egna förutsättningar med pågående uppbyggnad av förstärkt ekonomisk ställning och konjunkturkänslig skattekraft gör att

goda ekonomiska resultat är av väsentlig betydelse. Goda ekonomiska resultat möjliggör också egen finansiering av kommande investeringar. Kommunen står inför en period av nödvändiga men tunga investeringar inom infrastruktur, förskola, skola, samt vård och omsorg. Det är av stor vikt att nämnderna genomför verksamhetsförändringar och kostnadsreduceringar för att kunna bedriva verksamheten inom tilldelad budget 2019 och budgetramar för 2020-2021. Ekonomiavdelningen föreslår att inga resultatöverföringar från bokslut 2018.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Årsredovisning 2018

HALLSBERGS KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2018

HALLSBERGS KOMMUN

INNEHÅLL

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet 4
Fakta om hallsberg....5
Väsentliga händelser....6
Kommunens organisation....10
Intern kontroll 11

Förvaltningsberättelse

Förutsättningar i kommunen 12
God ekonomisk hushållning 14
Personalekonomisk redovisning 21
Omvärldsanalys 24
Policyer och planer 27
Resultat och kapacitet 30
Risk och kontroll 36
Framtiden 38

Verksamheter

Kommunstyrelsen....41
Drift- och servicenämnden 48
Bildningsnämnden 59
Social- och arbetsmarknadsnämnden 67
Kommunfullmäktige och övriga nämnder 77
Sammanställd redovisning 79

Räkenskaper

Driftredovisning 83
Investeringsredovisning 83
Resultaträkning 84
Balansräkning 85
Kassaflödesanalys 86
Noter.... 87
Redovisningsprinciper.... 94

Revisionsberättelse xx

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

EN VÄL FUNGERANDE KOMMUN

Åren bara rusar iväg och återigen är det dags att summera det gångna året. Jag konstaterar att vår kommun fortsätter att utvecklas på ett positivt sätt. Vi har ordning och reda i kommunens ekonomi, vilket bland annat bidrar till att kommunen står starkt rustad inför alla de utmaningar som vi ser framför oss.

Jag vill berömma alla våra verksamheter, personal och förtroendevalda för ett gott arbete under 2018!

RESULTATET AV 2018 ÅRS ARBETE

Inom kommunen sker dagligen arbete som gagnar våra kommuninvånare. Ibland är det små saker och ibland lite större.

I årsredovisningen för 2018 ser vi bland annat att

- vi har en ekonomi i balans som ger bra grund för framtida ekonomiska utmaningar
- finansiella målet blev uppnått med ett resultat på 24 miljoner kronor
- investeringar gjordes på 86 miljoner kronor, varav 43 miljoner kronor i förskola och skola
- antalet invånare ökade med 22 personer
- byggnation av nya hyresbostäder och en förskola på norr startades
- nya bostäder har byggts i flera av våra tätorter
- tomtförsäljningen ökar
- Hallsbergs kommun fortsatt har ett av Sveriges bästa logistiklägen
- ökade satsningar på föreningslivet har gjorts
- företag växer och utvecklas i vår kommun
- yttre miljöer har prioriterats och fräschats upp
- arbetet med ett nytt vårdboende har påbörjats.

Listan skulle kunna göras hur lång som helst, men denna beskriver ändå bredden av de frågor som en kommun hanterar.

Tack vare bra medarbetare och politiker som vågar prioritera med utgångspunkt ”Det bästa för kommunen” så känner jag trygghet i att vår kommun fortsatt kommer att utvecklas och vara en av de bästa i länet att bo och verka i.

Magnus Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

FAKTA OM HALLSBERG

HALLSBERGS KOMMUN 2018

Kommunens yta (km²)	670
- varav landyta	637
- varav vattenyta	33

RESTIDER FRÅN HALLSBERG

Örebro	17 minuter
Stockholm	79 minuter
Göteborg	108 minuter

- Hallsbergs storleksyta har plats 154 av Sveriges 290 kommuner.
- Folkmängden den 31 december 2018 var 15 954 invånare.
- Hallsbergs befolkningsstorlek har plats 147 av Sveriges 290 kommuner.

INVÅNARANTAL I TÄTORTER DEN 31 DECEMBER 2017

Hallsberg	8 409
Pålsboda	1 668
Sköllersta	1 091
Vretstorp	895
Östansjö	835
Hjortkvarn	243

MANDATFÖRDELNING I KOMMUNFULLMÄKTIGE

Antal ledamöter i kommunfullmäktige är 45. Efter valet 2018 fördelades ledamöterna mellan partierna enligt följande:

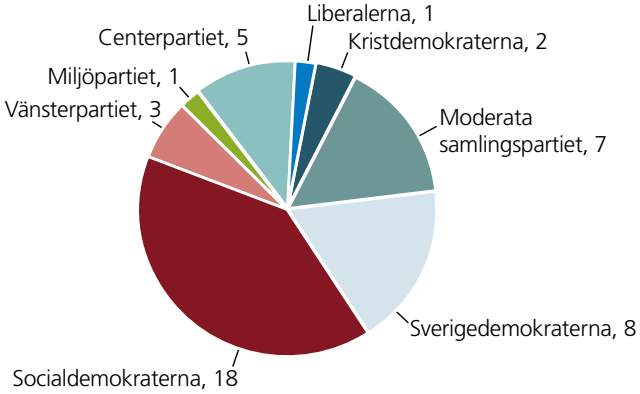

VÄSENTLIGA HÄNDELSER

En kortfattad beskrivning av händelser av betydelse för kommunen 2018.

HALLSBERGSMÄSSAN

Hallsbergsmässan är Sydnärkes största företags- och föreningsmässa. Ett hundratal företag och föreningar ställer ut. Mässan ägde rum 13–14 april i Sydnärkehallen, under temat miljö och trender. Besöksantalet ökade jämfört med förra mässan för två år sedan, och uppgick till drygt 5 200 personer. Mässan blev en succé, med föreläsningar, pajtävling, loppis och uppskattade uppträdanden av Boris René och Chris Kläfford.

PÅLSBODA TORG

Under sommaren färdigställdes torget i Pålsboda och utrustades med nya gångstråk, plattsättningar och en asfalterad yta för parkeringsplatser.

EKOPARKEN

En äventyrslekplats i Ekoparken och en ny hinderbana invigdes den 29 augusti som ett led i utvecklingen av parkområdet enligt planen från 2016.

HEMTJÄNST

Heltid som norm beslutades av kommunfullmäktige. Införandet påbörjades inom hemtjänst Väster och hemtjänst Öster. Hemtjänst Norr och Söder kommer att starta Heltid som norm i slutet av januari 2019. Förberedelse och schemaläggning pågår.

INVIGNING AV PENDLARPARKERING

Den 5 december invigdes den nya pendlarparkeringen. I augusti fick tekniska avdelningen beställningen och i september påbörjades byggnationen av parkeringen, som nu är färdig. Cirka 70 nya parkeringsplatser i nära anslutning till tågstationen färdigställdes.

SOMMARUTSTÄLLNING

I årets sommarutställning kunde besökarna frossa i 60-talsnostalgi med prylar, bilder, minnen och politiska händelser. Årtiondet präglades av flera historiska händelser. Lokalt drabbades Hallsberg av storbranden i hattfabriken, och över hundra personer blev utan jobb. Bland de mer spännande episoderna var månlandningen 1969 och när Sverige gick över till högertrafik 1967. I Hallsberg invigdes hotell Stinsen 1969, som på många vis har varit i händelsernas centrum. År 1968 fyllde Volvo BM-tröskan 100 år. Det betyder att år 2018 hade Volvo 150-årsjubileum i Hallsberg, vilket firades i september. Utställningen i Bergöös hade cirka 2 000 besökare under sommaren.

LOKALANPASSNING INOM FÖRSKOLA OCH SKOLA

Behovet av förskolelokaler fortsatte att öka i Hallsberg, Vretstorp och Pålsboda.

Den 14 maj togs första spadtaget för bygget på den nya förskolan på norr i Hallsberg. Förskolan Äppellunden kommer att stå klar våren 2019 och rymma motsvarande åtta avdelningar (140–150 barn).

För att tillgodose behovet av förskoleplatser tills den nya förskolan färdigställs, gjordes flera provisoriska lösningar. På Långängskolan pågick en totalrenovering för att anpassa lokalerna till bra lärmiljöer. Även ett genomgripande underhållsarbete av samtliga ytor utfördes. Arbetet började hösten 2017 och är indelad i fyra etapper. Renoveringen ska vara klar till höstterminen 2019.

REKORDVARM SOMMAR

Våren 2018 lät vänta på sig, men följdes av en rekordvarm och mycket torr sommar. Trots regnbristen sjönk aldrig Tisaren under den nivå, 99,40 meter över havet, som satts som gräns för när bevattningsförbudet ska träda in. Tisarens återhämtning gick dock långsamt under hösten och inför 2019 finns planer på att höja gränsen något. Sträng torka gjorde att vallskördarna blev mycket dåliga för bönderna. Hallsberg ställde därför sina större slaghacksytor till förfogande för intresserade men ingen nyttjade detta erbjudande.

ÅTGÄRDER MOT ÖVERSVÄMNINGAR

I arbetet med att hantera skyfall och översvämningar beviljades en ansökan till länsstyrelsen om ett så kallat Lona-bidrag för anläggande av våtmarker. Det handlar dels om utredningsarbeten för att klarlägga var våtmarker är lämpliga att anläggas, dels om bidrag till ett konkret projekt. Tanken är att en våtmark kan utgöra en buffert vid kraftiga regn, samt att vattenspeglar i anslutning till tätorten skulle kunna vara ett tillskott i både natur- och stadsmiljö.

Under vårvintern återställdes Ralaåns ursprungliga profil och ån rensades för att säkerställa vattnets framkomlighet vid kraftiga regn och skyfall. Tvärsnittet på ån har med åren minskat på grund av sättningar i marken. Eftersom både Rösättersbäcken och Storån mynnar ut i Ralaån ansågs arbetet viktigt och prioriterades därför.

Inför sensommarens lokala störtskurar, sänktes nivån i vattendragen genom Hallsberg i preventivt syfte. Trots den relativt begränsade regnmängden innebar intensiteten att vissa källare i framför allt Hallsberg och Pålsboda översvämmades. Även Pålsbodas ledningsnät inventerades och undersöktes på samma sätt som i de andra orterna.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG (IFO)

Under året återupptog Hallsbergs kommun det tidigare samarbetet med Kumla kommun inom familjerätt och familjehem. Den nya familjehems- och familjerättsenheten (FFE) i Hallsberg startades formellt den 1 september.

Enheten för ensamkommande barn (EKB) noterade att antalet ensamkommande barn som kommunen har ansvar för tydligt minskade. Under 2018 kom fyra nya barn till Hallsbergs kommun. De ungdomar och unga vuxna, ensamkommande som vid årets slut tillhörde kommunen var 32 stycken.

Kommunstyrelsen beslutade att bevilja ekonomiska medel till ett tvåårigt projekt för att öka samverkan mellan skola och socialtjänst. Syftet är bland annat att minska anmälningar från skolan och att öka skolnärvaron.

Projektet *ALL IN* startade i mars och pågår till och med februari 2020. Åtta kommuner i Örebro län samverkar och utgår från individens förutsättningar för etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Projektet förbättrade flera individers möjligheter till etablering på arbetsmarknaden och hjälpte flertalet personer till anställning under 2018.

INVIGNING AV NYTT NATURRESERVAT

I augusti invigdes naturreservatet som är en bit av Kårstahultskogen. Det är en fin livsmiljö för en lång rad arter, alltifrån svampar och insekter till träd. Området har använts för rekreation under lång tid, då gamla Folkets park låg i dess södra ände. Stigar gör det enkelt att röra sig i hela området.

Bild av hassel från Stocksätterskogen.

KONTAKTCENTER OCH NY HUVUDENTRÉ

En ombyggnation av kommunhuset i Hallsberg genomfördes. Entréplanet byggdes om, vilket gav en öppnare, trevligare och mer tillgänglig entré till kommunhuset för invånare och besökare. Konferensrummen flyttade ner till entréplan, ett ledstråk installerades fram till nya kontaktcenter och på utsidan byggdes en ramp. I början av mars blev kommunhusets ombyggnad av entré och konferenslokaler klar. Då flyttade växel- och receptionsverksamheten in i de nya lokalerna och huvudentrén öppnades. Kommunens äldste invånare invigde den tillgänglighetsanpassade entrén med ramp utanför. Besökare välkomnades för att se de nya lokalerna. I samband med öppnandet av den nya entrén infördes en ny rutin för besöksmottagning.

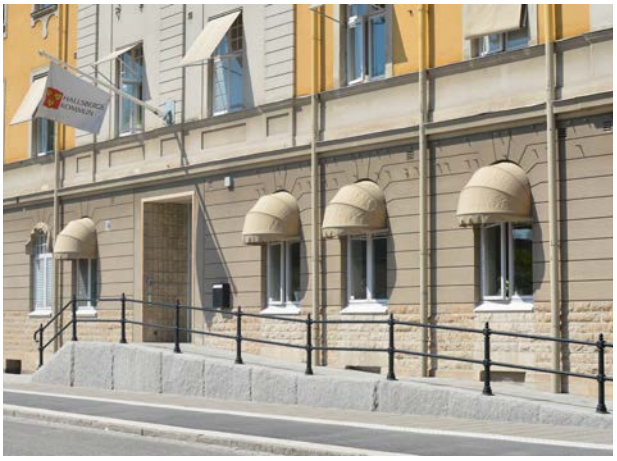

SVERIGES BÄSTA LOGISTIKLÄGE

Event Railport Göteborg – Hallsberg genomfördes under våren. Det var ett samarbete mellan bland annat Hallsbergs kommun, Business region Örebro och Göteborgs hamn. Syftet är att synliggöra fördelarna med Sveriges bästa logistikläge, samt att öka attraktionskraften för ökat godsflöde på tåg.

För första gången delar Örebroregionen förstaplatsen med logistikhuvudstaden Göteborg. Bidragande faktorer är att Hallsberg har Sveriges viktigaste järnvägsknutpunkt och att landets demografiska mittpunkt finns i kommunen. Örebroregionen har haft en stark tillväxt på logistikytor under flera år. Branschtidningen Intelligent Logistik tar årligen fram en lista över Sveriges 25 bästa logistiklägen. Regionen har haft en stadig andraplats på listan under de senaste åren, men i 2018 års rankning delades förstaplatsen med Göteborgsregionen. Örebro har en extremt stark tillväxt inom logistik just nu och de strategiska satsningarna bar verkligen frukt. ”Men att ett läge som saknar containerhamn kan ta den här positionen på listan är nästan osannolikt,” sade Hilda Hultén, chefredaktör på Intelligent Logistik.

TRAIN ALLIANCE

Train Alliance har nu sin första etablering, en hjulsvarvsanläggning, på plats. Anläggningens drift kommer att göras av företaget TXG Technology. Train Alliance etablerade därmed sin första verksamhet i Hallsberg. Kommunen ser fram emot den fortsatta utvecklingen på Ralaområdet. Train Alliance finner det logistiska läget oerhört intressant i Hallsberg och vill fortsätta att växa här. Dialogen med kommunen är god och företaget känner sig välkommet.

ALLÉHALLEN

Alléhallen hade ett väldigt bra år sett till besökssiffrorna. Totalt noterades 119 109 besök till badet och gymmet. Det var en ökning med hela 25 procent från året innan. Endast tre år tidigare (2010–2012) hade Alléhallen ännu fler besökare. En förklaring till 2018 års höga besökssiffror är det nya gymmet som öppnades i egen regi i slutet av 2017. Här erbjöds nya maskiner och redskap, bättre bemanning med ny och kompetent personal samt förmånliga öppningserbjudanden. En annan förklaring var att även badet hade många besök. Det blev rekord i antalet sålda och utdelade sommarkort som ger obegränsat bad under sommarlovet: totalt 587.

DUBBEL VINNARE I SKOLTÄVLING

Webbstjärnan är en av Sveriges största skoltävlingar. I tuff konkurrens vann Stocksätterskolan både guld och brons i mellanstadiekategorin. Webbstjärnan går ut på att publicera sitt skolarbete på webben och på så sätt lära sig om bland annat digitala verktyg, upphovsrätt och digital källkritik. I årets upplaga deltog nära 60 000 elever från Kiruna i norr till Trelleborg i söder. Det vinnande bidraget i mellanstadiekategorin blev elevrådet.se, en webbplats som görs av elever på Stocksätterskolan. Webbstjärnan startades år 2008 och är en del av Internetstiftelsen i Sveriges (IIS:s) satsningar för att utveckla internetanvändandet i skolan.

GEMENSAM ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

För att stärka samarbetet och hitta förbättringar beslutade Sydnärkekommunerna att bilda en gemensam överförmyndarnämnd från och med 2019. En utredning genomfördes, som visar att det finns flera fördelar med en gemensam nämnd. Den bör bidra till en mer enhetlig och tydlig handläggning, vilket ökar rättssäkerheten. Kansliet är sedan tidigare beläget i Kumla kommun.

NY MODELLJÄRNVÄG

Vid Bergööska huset i Hallsberg skapas en modelljärnväg som ska föreställa Hallsbergs bangård. Modellen är under arbete, etapp ett är klar och nu är etapp två igång. När modellen är klar kommer den vara över 50 meter lång och störst i sitt slag.

Detaljrik och stor modell över Hallsbergs bangård.

MILJONSATSNING I PLANTSKOLA

Svenska Skogsplantor investerade närmare 21 mkr i plantskolan i Vibytorp utanför Hallsberg. Detta ska minska klimatpåverkan och samtidigt öka produktionsvolymen från 15 till 21 miljoner plantor årligen. Anläggningen har Nordens modernaste produktionslinje för skogsplantor.

GODA RESULTAT FÖR ÄLDREOMSORGEN

I Hallsberg fick de äldre bra bemötande av personalen, både i hemtjänsten och inom särskilt boende. Det framgick i brukarundersökningen Så tycker de äldre om äldreomsorgen, som Socialstyrelsen gjorde. De genomför varje år en undersökning, Vad tycker de äldre om äldreomsorgen. Den är ett viktigt instrument för att få veta vad de äldre egentligen tycker om den hjälp och det stöd de får av hemtjänsten. Hemtjänsten i Hallsberg utvecklade kvaliteten genom kvalitetsgruppen, som består av undersköterskor, planerare och enhetschefer. Under 2017 och 2018 fokuserade hemtjänstens organisation på fyra faktorer: inflytande, bemötande, trygghet och tillgänglighet samt nöjdhet med hemtjänsten. Totalt 98 procent av respondenterna inom hemtjänsten uppgav att de fick ett bra bemötande från personalen. Totalt 92 procent svarade att de hade stort förtroende för personalen och kände sig trygga med sin hemtjänst. Trygghetssiffran ökade från föregående år, vilket är väldigt glädjande utifrån målet att alla som har insatser ska känna trygghet med insatsen.

ODLA SJÄLV

I området vid Bergööska huset fanns möjlighet att hyra en odlingslåda. Kommunen såg till att vatten och jord fanns på plats. Fröer och plantor fixade odlaren själv. Lådorna är på cirka 2,5 kvadratmeter och kostar 200 kr per säsong att hyra. Av hyran är 100 kr en deposition som odlarna får tillbaka när lådorna lämnas tillbaka.

EXPLOATERING OCH BOSTADSBYGGANDE

Exploateringen den sista etappen i Vibytorpsområdet, genomfördes innan sommaren. Området omfattar både tomter för villor och grupphus.

Totalt 32 småhustomter såldes, varav fjorton i Hallsberg, elva i Sköllersta, fyra i Vretstorp och tre i Svennevad. Mellan åren 2016–2018 såldes 65 småhustomter. Balansen av byggklara småhustomter var vid årsskiftet 77 stycken.

Den 28 november togs det första spadtaget för byggnationen av 48 nya hyresrätter i norra Hallsberg – kvarteret Lien. Det är kommunens första nyproduktion i det nya bostadsbolaget, Hallsbergs Bostads AB. De nya hyresrätterna byggs på norr, intill spontanlekplatsen på Nytorgsgatan i centrala Hallsberg. Precis bakom ligger Stocksätterskolan med Stocksätterskogen strax intill. Bredvid skogen bygger kommunen den nya förskolan Äppellunden. Under våren 2020 beräknas byggnationen av hyresrätterna vara färdig.

KOMMUNENS ORGANISATION

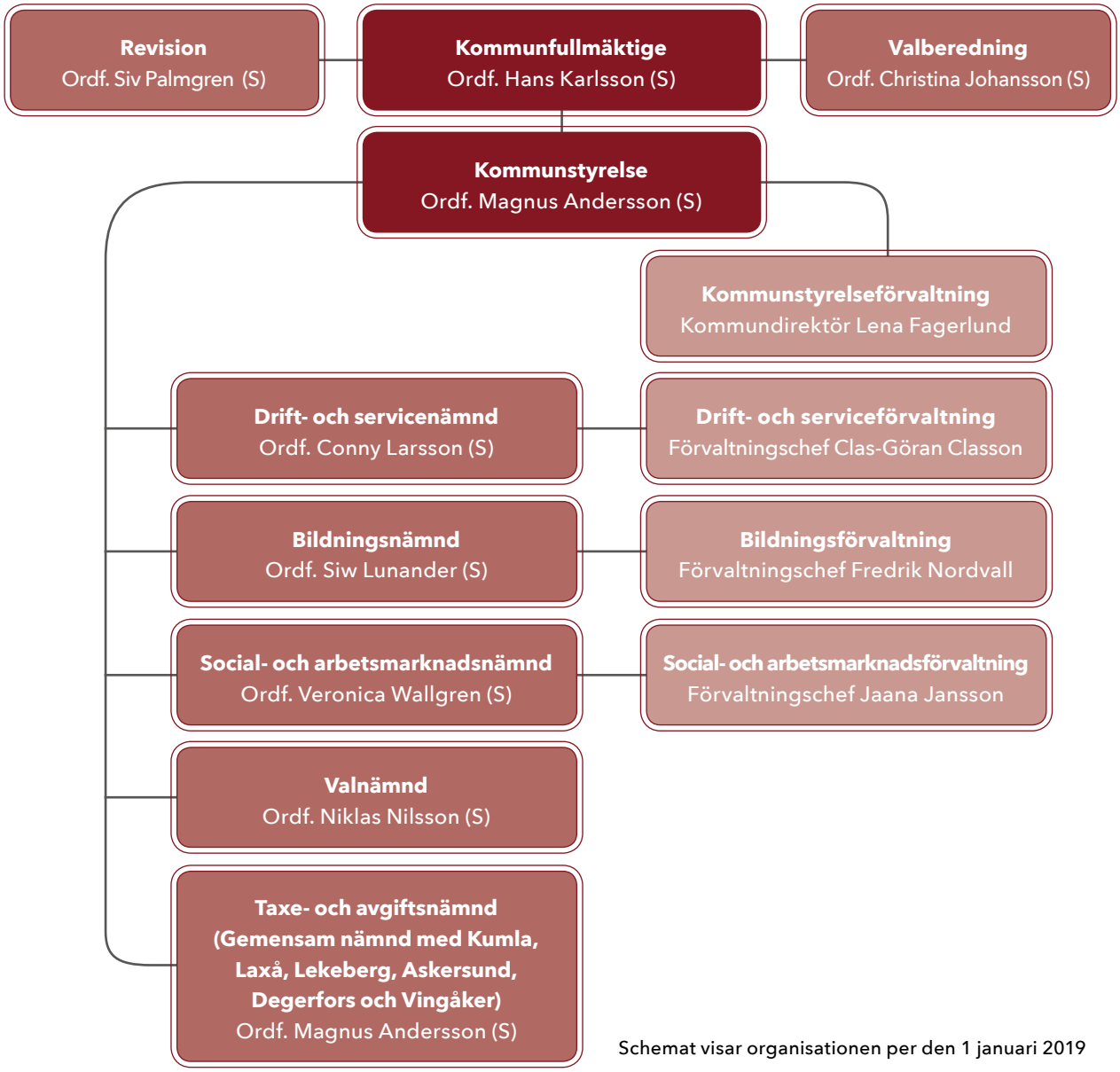

Schemat visar organisationen per den 1 januari 2019

Hallsbergs kommun ingår som medlem i kommunalförbunden Sydnärkes Utbildningsförbund, Sydnärkes kommunalförbund och Nerikes Brandkår. Kommunen ingår även i följande gemensamma nämnder utöver taxe-och avgiftsnämnden för vilken Hallsbergs kommun är värdkommun:

Sydnärkes lönenämnd – gemensam nämnd med Kumla, Askersund, Laxå, Lekeberg och Ljusnarsberg, med Kumla som verksamhetsansvarig.

Sydnärkes IT-nämnd – gemensam nämnd med Lekeberg, Askersund och Laxå, med Lekeberg som verksamhetsansvarig.

Gemensam Överförmyndarnämnd – gemensam nämnd med Kumla, Askersund, Kumla, Laxå och Lekeberg, med Kumla som verksamhetsansvarig.

Företagshälsovård samt tolk- och översättarservice – gemensam nämnd med region Örebro län, Örebro kommun, Kumla kommun, Hallsbergs kommun, Lindesbergs kommun, Laxå kommun, Ljusnarsbergs kommun och Lekebergs kommun.

INTERN KONTROLL

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det ska finnas en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska se till att internkontrollen utvecklas utifrån verksamhetens behov. Varje nämnd har skyldighet att styra och löpande följa upp kontrollsystemet i nämndens verksamhetsområde. Vid brister ska förslag lämnas på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Intern kontroll är inte en isolerad process, utan är en del i alla styrsystem. I varje process ska det finnas inbyggda kontroller, så att lagar följs och mål uppnås.

Den interna kontrollplanen är uppdelad i fyra övergripande områden:

1. verksamhetsspecifik
2. gemensam administration
3. ekonomiadministration
4. personaladministration.

Kommunstyrelseförvaltningen såg över 2004 års reglemente och rutiner för intern kontroll. Reglementet kommer att behandlas i kommunfullmäktige under våren 2019. I januari 2019 ska modulen för intern kontroll införas i kommunens system för planering och uppföljning, Stratsys. Nämndernas arbete med intern kontroll kommer att genomföras i systemet. Detta underlättar tillgängligheten och sammanställningen av resultatet för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Anvisningar och rutiner för intern kontroll kommer att utvecklas i Stratsys, vilket bidrar till att dokumentationen säkerställs och är tillgänglig på nämnd- och övergripande kommunnivå.

SAMMANSTÄLLNING AV UTFÖRDA KONTROLLER 2018

Nämnd	Antal kontroll-moment	Antal utförda kontroller
Kommunstyrelsen	9	9
Drift- och servicenämnden	18	18
Bildningsnämnden	10	10
Social- och arbetsmarknadsnämnden	16	16

KOMMENTARER

Kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2018 innehöll 9 olika moment inom ekonomiadministration, personaladministration och gemensam administration. Under gemensam administration hittades fyra mindre avvikelser. Avvikelserna åtgärdades.

Drift- och servicenämndens internkontrollplan omfattar 18 kontroller inom tre områden. Avvikelser åtgärdas genom uppdatering av delegationsordningen och upprättande av nya rutiner. Avvikelseärenden rapporterades genom felhanteringssystem och inspektionsavvikelser åtgärdades. Uppföljningsärende redovisades till nämnden. Inom ett kontrollområde upprättas en redovisning.

Bildningsnämndens internkontrollplan omfattar 10 olika moment inom alla fyra områdena. Samtliga 10 kontroller genomfördes. Vid de kontroller där granskningen visade ett avvikande resultat vidtogs åtgärder. Dessa kontroller återkommer i 2019 års internkontrollplan för att säkerställa att vidtagna åtgärder efterlevs.

Social- och arbetsmarknadsnämndens internkontrollplan omfattar 16 olika moment inom fyra områden. Inom läkemedelshanteringen kan tätare kontroller utföras om situationen så kräver. Svinn polisanmäldes enligt gällande rutiner. Åtgärder vidtogs för att komma till rätta med avvikelser inom läkemedelshanteringen. Inom några andra områden kommer arbetet med att åtgärda avvikelser att intensifieras. En ökad uppföljning av kontroller ska också utföras.

FÖRUTSÄTTNINGAR I KOMMUNEN

BEFOLKNING

Hallsbergs kommun hade 15 954 invånare i slutet av år 2018. Det var en ökning med 22 personer. År 2017 bestod folkökningen av 283 invånare. Födelsenettot var negativt med –17 personer. Flyttningsnettot var positivt med totalt 39 personer. Totalt 1 201 personer flyttade till kommunen, medan 1 162 flyttade därifrån. Flyttnettot inom det egna länet var –131, inom övriga landet 39 och gentemot utlandet 131. Sex av länets tolv kommuner i Örebro län ökade sin befolkning. Hallsbergs ökning motsvarade 0,14 procent. För länet som helhet var ökningen 1,12 procent. I riket ökade befolkningen med 1,09 procent. Rikets folkmängd fortsätter att öka, men i långsammare takt än de senaste åren.

ARBETSMARKNAD

Enligt arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprognos från december 2018 är rekryteringsbehovet fortsatt stort i Örebro län. I fokus står matchningen till arbete och utbildning. Därför är utbildnings- och vägledningsinsatser centrala komponenter i arbetsförmedlingens arbete framöver, vilket visades i höstens intervjuundersökningar med länets arbetsgivare. Högkonjunkturens topp har passerats och i såväl Sverige som internationellt väntas konjunkturen bromsa in under 2019. Det märks även bland Örebro läns företag där optimismen inte är lika stark som den var under hösten 2017. Sysselsättningen beräknas dock öka, om än i en långsammare takt. Under 2019 ökar antalet förvärvsarbetare med 1 400.

En förutsättning för att sysselsättningen ska kunna fortsätta växa är att kompetensbristen inte förvärras. Under hösten var bristen i privat sektor rekordstor. Fyra av tio arbetsgivare uppgav att de hade svårigheter att rekrytera personal det senaste året.

Behovet av personal är störst inom företagstjänster. Men det finns även ett fortsatt behov inom industrin och transport, medan byggbranschen som växt mest under de senaste åren visade en försiktigare prognos. I offentlig sektor minskade personalbehovet något efter åren med stort flyktingmottagande. Efterfrågan minskade, främst inom socialtjänst och utbildningsförvaltning.

Arbetsmarknadens främsta utmaningar i Örebro län är att företagen inte hittar rätt personal och arbetslösa personer inte har kompetens för de lediga jobben. Kompetensbristen innebär att företagen får svårt att öka tillväxten. För att hitta lösningar måste grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden vägledas och matchas mot utbildningar och åtgärder som leder till jobb.

I genomsnitt 3,9 procent av befolkningen i Hallsbergs kommun var öppet arbetslösa. Det innebar en sänkning med 0,3 procentenheter från år 2017. Motsvarande tal för Örebro län var 4,0 procent (4,4 procent år 2017) och för riket 3,8 procent (4,0 procent år 2017).

Utöver de som redovisades som öppet arbetslösa fanns ett antal personer som är sysselsatta i arbetsmarknadsprogram. I Hallsbergs kommun utgjordes dessa av 3,7 procent.

Motsvarande tal för länet var 3,2 procent och för riket 3,3 procent. Den totala arbetslösheten uppgick därmed till 7,6 procent i Hallsberg. Det var en sänkning med 0,5 procentenheter. För länet var den totala arbetslösheten 7,2 procent och för riket 7,0 procent.

NÄRINGSLIV

I Hallsbergs kommun råder ett bra företagsklimat som hela tiden utvecklas. Det bygger på ett samarbete mellan alla aktörer i näringslivet. Här finns ungefär 1 400 företag som dagligen utgår från den demografiska mittpunkten och på så sätt alltid har nära till sina kunder. I kommunen finns allt från industrier med hög teknisk kompetens till den kreativa entreprenören. Hallsberg satsar på aktiviteter för näringslivet. Arbetet utgår från en näringslivsplan och en handlingsplan. Hallsberg är, tillsammans med Örebroregionen utsedd till Sveriges bästa logistikläge år 2018.

BOSTADSMARKNAD

Den kommunala bostadsstiftelsen Hallbo förvaltar cirka 1 200 lägenheter och cirka 130 lokaler för kommersiell verksamhet i fem av kommunens tätorter.

I kommunen finns också ett antal privata hyresvärdar och flera bostadsrättsföreningar. Det helägda kommunala bostadsbolaget Hallsbergs bostads AB förvärvade kommunens samtliga bostadslägenheter och omsorgslägenheter under 2018.

Totalt 32 småhustomter såldes, vilket var 14 fler än under år 2017. Totalt återstår 77 byggbara kommunala tomter i kommunens sex tätorter.

Arbetet med Centrumplanen fortgick under 2018. Tre detaljplaner antogs, jämfört med två under 2017. De bestod av Samsala etapp 2, tillägg till förskolan på norr, detaljplan för kvarteret Lien samt upphävande av tomtindelning i kvarteret Sannaholm.

Hallsbergs kommun var en av 234 kommuner som fick ta del av regeringens statsbidrag för ökat bostadsbyggande, så kallad byggbonus. Hallsbergs andel var 1,5 mkr beräknat efter 38 startbesked för bostäder under en tolvmånadersperiod.

SKATTESATS

Den totala skattesatsen i Hallsberg är 33:10. I riket är den 32:19. Den kommunala skattesatsen i Hallsberg höjdes med 50 öre till 21:55 år 2016. Kommunen har den tredje lägsta utdebiteringen i länet. Genomsnittet för kommuner i riket är 20:70.

Källor: Statistiska centralbyrån (SCB), Arbetsförmedlingen och Skatteverket.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Sammantaget redovisade nämnderna positivt resultat. Kommunens finansiella mål uppfylldes och övervägande andel indikatorer bedöms bidra helt eller delvis till måluppfyllelse på sikt.

Enligt kommunallagen ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. År 2013 tillkom möjligheten att utjämna intäkterna över flera år genom en resultatutjämningsreserv (RUR). Hallsbergs kommun har tidigare inte haft sådana resultat för att kunna avsätta medel till en reserv, men i bokslutet för år 2016 avsatte kommunen för första gången medel till RUR med 3,0 mkr. I bokslut 2018 gjordes inga avsättningar till eller disponeringar av RUR. Totalt finns således 8 mkr i RUR till och med 2018.

Genom månadsuppföljningar och tertialrapport har kommunstyrelsen löpande uppsikt över den ekonomiska utvecklingen i verksamheterna och kommunorganisationen.

I avsnittet *Styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi* redovisas kommunstyrelsens beslut utifrån nämndernas resultatprognoser. Den ekonomiska ställningen och dess utveckling utvärderas. Det kan med fördel göras genom nyckeltal eller liknande som redan används, och det är lämpligt att fokusera på de delar av ekonomin som behöver förbättras. Ställning och utveckling av eget kapital och soliditet redovisas under *Resultat och kapacitet*. God ekonomisk hushållning kan ses både ur ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. En allmän utgångspunkt är att varje generation ska bära kostnaderna för sin egen, konsumerade service. Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå garanteras även till nästa generation, utan att den belastas med högre skatt. Ambitionsnivån för den finansiella utvecklingen och ställningen ska beskrivas i form av mål. De bör formuleras enligt vad som normalt betraktas som god ekonomisk hushållning, anpassat efter egna förhållanden och omständigheter. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. God ekonomisk hushållning innebär att resurserna används till rätt saker och nyttjas på ett effektivt sätt. Därför anges mål och riktlinjer som har betydelse för en god ekonomisk hushållning. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering som visar om målen och riktlinjerna för verksamhet och ekonomi uppnåtts och följts.

Sammantaget redovisade nämnderna positivt resultat. Kommunens finansiella mål uppfylldes och övervägande andel indikatorer bedöms kunna bidra helt eller delvis till måluppfyllelse på sikt.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI

Förutom månadsvisa rapporter redovisades en tertialrapport till kommunstyrelsen i maj. I oktober redovisades delårsrapporten. Uppföljning och bedömning av måluppfyllelse gjordes första gången i tertialrapporten. En del av målen var inte möjliga att följa upp redan efter årets fyra första månader. Flera av indikatorerna avser utveckling över tid, och i vissa fall saknades jämförelsetal för att kunna avgöra om en förbättring faktiskt skett. Arbetet med att analysera måluppfyllelse fortsatte under året.

Av prognoserna i tertialrapporten framkom prognoser om underskott från flera nämnder.

Ökade måltidskostnader beräknades medföra budgetöverskridande för drift- och servicenämnden. Social- och arbetsmarknadsnämnden prognostiserade ett underskott med 0,6 mkr för helåret. Särskilda boenden stod för den största delen av beräknad avvikelse. I samband med tertialrapporten beslutade kommunstyrelsen att utöka barn- och utbildningsnämndens budget med 6 mkr. Skälet var ökade kostnader på grund av fler barn i verksamheten. Tilläggsanslaget finansierades med 3 mkr genom kommunstyrelsens planeringsreserv, samt från migrationspotten med 3 mkr. För övriga nämnder beslutade kommunstyrelsen att avvakta utvecklingen till kommande månadsuppföljningar. Från nämnderna inlämnades förslag till kommunstyrelsen. Förslaget innehöll åtgärder för att hålla budgeten i balans, vilket också låg till grund för bedömningen av resursbehoven.

I delårsrapporten den 31 augusti visade drift- och servicenämndens prognos ett underskott med 0,6 mkr. Prognosen för överförmyndarens verksamhet visade ett underskott med 0,2 mkr. Övriga nämnders prognoser visade nollresultat. Prognosen för finansiering

visade ett överskott med 5,6 mkr. Den sammanlagda resultatprognosen för kommunen visade 19,3 mkr, ett överskott mot budget med 4,8 mkr. Kommunfullmäktige beslutade att ej nyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn inte skulle redovisas i resultatet, utan redovisas som kortfristig skuld. Sättet att redovisa avviker från god redovisningssed avseende rättvisande redovisning. Den 31 augusti uppgick avsteget till 32 mkr, varav flykting utgjorde 13 mkr och ensamkommande barn 19 mkr.

I den sista månadsuppföljningen till och med november 2018 visade social- och arbetsmarknadsnämndens prognos underskott med 0,8 mkr. För överförmyndarens verksamhet var prognosen ett underskott med 0,1 mkr. Övriga nämnder visade nollresultat. Finansieringen visade ett överskott.

Styrsystemet är en målmedveten styrprocess som syftar till att påverka organisationens beslut och beteende i riktning mot önskat resultat och effektivitet. Styrningen i Hallsbergs kommunkoncern utgår från kommunens vision, strategiska områden samt lagar, föreskrifter och nationella mål för kommunal verksamhet. Hallsbergs kommun styrs med stöd av de strategiska områdena och målen i dokumentet *Gemensamma planeringsförutsättningar* samt de ekonomiska ramarna i årsbudgeten.

Investeringsplanen är uppdelad i reinvesteringar och strategiska investeringar. Det ger nämnderna bättre planeringsförutsättningar och större bestämmanderätt över investeringarna. Projekten om reinvesteringar beslutas av respektive nämnd. Det innebär att nämnderna har rätt att omdisponera investeringar mellan projekt och att besluta om nya. Nämnderna kan också avstå från att genomföra projekt. Fördelningen av de strategiska investeringarna beslutas löpande av kommunstyrelsen.

FINANSIELL ANALYS

Kommunens analys av det ekonomiska läget i bokslutet visade att:

1. **Låneskulden** uppgick till 260 mkr på balansdagen. Det är en sänkning med 205 mkr. Hallsbergs Bostads AB övertog lån med 204 mkr i samband med att samtliga bostads- och vård- och omsorgsfastigheter förvärvades från kommunen. Någon nettonyupplåning gjordes inte. Amortering skedde med 1 mkr. Ambitionen är att successivt minska låneskulden. I budgeten och flerårsplanen 2019–2021 beräknas avskrivningar och årligt resultat att sammanlagt uppgå till cirka 50 mkr per år. De skattefinansierade investeringarna planeras att uppgå till cirka 70–95 mkr per år. Utifrån dessa förutsättningar finns ett visst beräknat behov av nyupplåning. Lösen och upptagande av nya lån kommer att ske när skäligt tillfälle uppstår.
2. Ökade **pensionskostnader** innebär i första hand ökad likviditetspåverkan. Vid årsskiftet 2018/2019 uppgick saldot på bankmedel till 100 mkr. Det är 36 mkr lägre än i bokslutet år 2017 men är ändå en relativt hög nivå. En betydande del av kommunens anställda går i pension de närmaste tio åren. Under de kommande fem åren kan 113 personer gå i pension. Den mest markanta ökningen av pensionsavgångarna infaller dock under den senare delen av tioårsperioden.
3. Riksbanken behöll **reporäntan** oförändrad på –0,50 procent under hela 2018. I januari 2019 höjdes reporäntan med 0,25 procentenheter till –0,25 procent. Vid det penningpolitiska mötet den 12 februari 2019 beslutade Riksbankens direktion att behålla reporäntan oförändrad på –0,25 procent. Liksom i december indikerar prognosen att räntan höjs igen under andra halvåret 2019, under förutsättning att konjunktur- och inflationsutsikterna står sig. Prognosen för de tre närmaste åren visar en höjning från ett årsgenomsnitt på –0,5 procent för 2018 till ett årsgenomsnitt för 2021 på 1,0 procent. Det motsvarar en höjning med 1,5 procentenheter.
4. Nämndernas **följsamhet mot budget** förbättrades utifrån att tre nämnder visade underskott år 2018, jämfört med fyra nämnder 2017. Räknat i belopp blev den sammanräknade budgetavvikelsen för samtliga nämnder högre 2018 (2,6 mkr) jämfört med 2017 (1,9 mkr).
5. Det **finansiella resultatet** som helhet var i det närmaste på samma nivå som år 2017. Det finansiella resultatmålet nåddes.

STYRSYSTEM

Hallsbergs kommuns styrsystem utgår från mål- och resultatstyrning. Systemet bidrar till att den politiska viljeinriktningen och politiska beslut får genomslag, att kommunen har god hushållning och att medborgarna därmed får den service som de förtroendevalda i fullmäktige beslutat. Vision, värdeord och strategiska områden fastställdes av kommunfullmäktige och är bärande i hela organisationen. Visionen anger färdriktningen på lång sikt och syftar till att skapa en samsyn kring kommunens utveckling.

VISION – DET ÖPPNA HALLSBERG

I Hallsbergs kommun är alla välkomna, oavsett vem man är, var man kommer från och vart man är på väg. Den trivsamma blandningen av landsbygd, natur och samhälle erbjuder livskvalitet och upplevelser för alla. Det lokala näringslivet visar framåtanda och drivkraft och utvecklar både region och individer. Våra goda kommunikationer med omvärlden skapar möten och formar Hallsberg till en kommun som alltid är vaken. De kommunala verksamheterna verkar nära individen, erbjuder professionellt bemötande och är lyhörda för idéer och synpunkter. Vi ser positivt på framtiden och tar långsiktigt ansvar för nuvarande och kommande utmaningar. Kommunens värdeord vägleder tjänstemän och politiker i hur de ska förhålla sig när verksamheter genomförs och beslut fattas i arbetet med att förverkliga målen.

VÄRDEORD

GLÄDJE

Hallsbergs kommun, såväl organisation som geografiskt område, kännetecknas av varierade mötesplatser där människor känner glädje och stolthet. Glädjeämnen i vardagen finns bland annat i kommunens varierande och fina natur och i det rika föreningslivet. Vi bemöter varandra med respekt, inspirerar och ger varandra kraft och energi.

DRIV

Här får man saker gjorda. Man är snabb till beslut och entreprenörskap är ett honnörsord. Vi fångar upp goda idéer och omsätter dem i verkligheten. De kommunala verksamheterna kommunicerar tydligt och öppet, och beundras för förmågan att ta hand om synpunkter och utveckla kvaliteten.

ÖPPENHET

I dialog med invånare och näringsliv utvecklas hela kommunen. Vi tar intryck av goda idéer och stora förändringar är alltid väl förankrade och påverkade av dem som berörs. Vi är stolta över vårt integrationsarbete och öppna för mångfald. Hallsberg är alltid öppet och vi erbjuder service dygnet runt.

UPPFÖLJNING AV MÅL

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra strategiska områden som beskriver områden för prioriteringar och strategiska förbättringar. De strategiska områdena anger kommunens väg för att nå visionen. Ett strategiskt område beskrivs av ett övergripande mål för området på långsikt. Till området har fullmäktige formulerat ett antal strategier/strategiska mål som ger vägledning för att politiska prioriteringar ska förvekligas. Till ett strategiskt mål finns en eller flera indikatorer som fullmäktige särskilt vill följa som bidrag till måluppfyllelse. Därutöver har respektive nämnd beslutat om nämndmål som ska anknyta till de strategiska områdena. Uppföljning av nämndmålens resultat bidrar till en samlad bedömning om de mer långsiktiga strategiska målen är på väg att uppfyllas.

De enskilda målen och indikatorer kan variera om den anges på lång eller kort sikt. Bedömningen av mål på övergripande nivåer grundar sig på en samlad bedömning av relevanta resultat, aktiviteter och andra faktorer som antas bidra till måluppfyllelse.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens ekonomiska resultat är positivt och att både finansiella mål och verksamhetsmål är uppnådda, alternativt bedöms att kunna uppnås. Bedömningen är att kommunens finansiella mål uppnåddes och att den sammanfattande bedömningen av verksamhetsmål i form av strategiska mål är att 53 procent uppfylldes och 47 procent och delvis uppfylldes.

Under 2019 kommer en översyn av kommunens styrmodell att med fokus mål- och resultatstyrning att genomföras. Särskilt kommer arbetet med uppföljning, utvärdering och analys som grund för verksamhetsutveckling att förbättras.

UPPFÖLJNING AV MÅL

SYMBOLFÖRKLARING

●	Målet är uppfyllt
◆	Målet är delvis uppfyllt
■	Målet är ej uppfyllt
–	Bedömning saknas

HÅLLBAR KOMMUN

Övergripande mål: Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

		STRATEGISKT MÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	●	Hallsbergs kommun har god ekonomisk hushållning.	Ekonomiskt resultat 1,6 procent.	Årets resultat uppgick till 3,3 procent och enligt resultat för balanskravet var motsvarande siffra 2,7 procent.	●
	◆	Aktiv strävan för att få fler i arbete.	Öka antal förvärvsarbetande.	Antalet förvärvsarbetare ligger i stort oförändrat de senaste åren. Andelen arbetslösa har minskat under året.	●
			Öka andel behöriga till gymnasieskolan.	Andelen behöriga elever till yrkesprogram ökade från 79,3 procent för 2017 till 81,5 procent 2018.	●
			Öka andel nya företag per 1 000 invånare.	Andelen nya företag per 1 000 invånare uppgick till 3,4 vilket är en minskning från prognosen vid halvåret och en minskning från 4,0 föregående år. Trenden överensstämmer med riket.	■
			Minska andel barn i ekonomiskt utsatta familjer.	Rädda Barnens barnfattigdomsrapport 2018 visar på en minskning av andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll. Antalet hushåll med minderåriga barn med långvarigt beroende av försörjningsstöd har ökat under 2018.	◆
	●	Alla ska känna sig trygga i kommunen.	Andel som känner sig trygga ska öka.	Medborgarundersökningen 2017 visar ett index på 57. Nästa undersökning planeras under 2019. Insatser för ökad trygghet bedrivs inom samtliga förvaltningar och i samverkan med polisen genom bland annat trygghetsvandringar vilket bedöms bidra till upplevelsen av ökad trygghet.	◆
	●	Medveten samhällsplanering som leder till inkluderande samhälle, mångfald och tolerans.	Vid framtida bostadsbebyggelse ska varierade boendemiljöer skapas.	Samtliga riktlinjer och planer för bostadsbyggande planerar för en varierad och hållbar bebyggelse i Hallsberg.	●

		STRATEGISKT MÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	●	Motverka alla former av diskriminering på kommunens arbetsplatser.	Aktiviteter utifrån policy för diskriminering i arbetslivet.	Policy för diskriminering finns som stöd för samtliga arbetsplatsträffar och som stöd vid planering av aktiviteter.	●
	◆	Hallsbergs kommun ska arbeta för att minska klimatpåverkan.	Matsvinnet ska minska.	Matsvinnet har minskat med 16 procent jämfört med föregående år.	●
			Andelen ekologiska livsmedel som används ska öka till 50 procent senast år 2020.	Andelen uppgick till 29 procent 2018 vilket är oförändrat i förhållande till 2017 års resultat. Prisutvecklingen för livsmedel begränsar möjligheten för en ökning av andelen ekologiska livsmedel och därmed är bedömningen att målet inte kan nås.	■
			I samband med kommande upphandlingar enbart upphandla bilar med förnyelsebara bränslen (etanol, gas och RME).	Andelen miljöbilar i kommunorganisationen ökade från 28 procent (2017) till 34 procent.	●

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Övergripande mål: Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

		STRATEGISKT MÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	◆	Hallsbergs kommun stimulerar ett livslångt lärande.	Andel elever som påbörjar gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.	Andel behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet var 82 procent vilket var en ökning från 79 procent.	●
			Andel elever som fullföljer gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.	Andel elever som fullföljt med examen inom tre år var 66 procent vilket var i nivå med föregående år.	◆
	●	Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet.	Kommunens medarbetare ska ha en utvecklingsplan, målet 2018 är 90 procent.	Mallar och instruktioner för medarbetarsamtal finns som stöd för utvecklingsplaner. Metod för uppföljning kommer att utvärderas. Bedömningen är att målet är uppnått.	●
	◆	Vår förmåga att utveckla välfärden hänger ihop med hur vi kan göra vår kommun attraktiv för dem som redan bor här och öka inflyttningen till kommunen. En bra förskola och skola är en viktig del i det arbetet.	Medborgarnas upplevelse av kommunen som en bra plats att leva och bo på ska öka (enligt NRI i medborgarundersökning).	Nöjd-region-index (NRI) 2017 var 54. Nästa medborgarundersökning planeras till 2019. Utan resultat från en undersökning bedöms pågående insatser bidra till en ökad upplevelse.	◆
			Medborgarnas upplevelse av att kommunens verksamheter är bra ska öka (enligt NMI i medborgarundersökning).	Nöjd-medborgar-index (NMI) 2017 var 52. Nästa medborgarundersökning planeras till 2019. Utan resultat från en undersökning bedöms pågående insatser bidra till en ökad upplevelse.	◆

ALLAS INFLYTANDE

Övergripande mål: De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

		STRATEGISKT MÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	◆	Hallsbergs kommun ska ha ett väl utvecklat synpunkts och klagomålssystem.	Alla förvaltningar ska följa antalet inkomna synpunkter och klagomål och rapportera i samband med delårs- och årsbokslut.	Ett system för synpunkter och felanmälan infördes under 2017 för verksamhet inom drift- och serviceförvaltningen. Övriga verksamheter hanterar inkomna synpunkter i verksamhetsspecifika rutiner. En utvärdering av uppföljning och rapportering kommer att genomföras.	◆
	◆	De som berörs, till exempel invånare eller medarbetare, ska ges möjlighet till inflytande vid större förändringar.	Nöjd-inflytande-index (NII) enligt medborgarundersökningen ska öka.	År 2017 var kommunens index 39, för riket var snittet 40. För närvarande planeras mätningar vartannat år och nästa mätning sker 2019. Genom bland annat ortsbesök ökar möjligheten till inflytande.	◆
			Medarbetares upplevelse av möjligheter till inflytande ska öka. (ev. medarbetarenkät)	Upplevelsen av inflytande har ökat enligt den senaste undersökningen.	●
	●	Tillsammans med invånarna i kommunens sex tätorter, med omkringliggande landsbygd, ska kommunen arbeta för ett ökat lokalt engagemang och inflytande.	Kommunen ska vara representerad eller initiativtagare till minst tre sammankomster per tätort och år.	Kommunstyrelsen tillsammans med övriga förvaltningar är representerade och initiativtagare vid ett flertal möten i kommunens tätorter.	●

GOD SERVICE

Övergripande mål: De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

		STRATEGISKT MÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
GOD SERVICE	●	Kommunen ska fortsätta att arbeta med att utveckla informationen till våra invånare.	Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för våra medborgare, föreningar och företag.	Utifrån fortsatt arbete avseende ägarskap i Inera och pågående utveckling inom respektive förvaltning bedöms målet uppnått.	●
	◆	Invånarnas möjlighet att ta del av den kommunala servicen efter kontorstid ska öka.	Årliga mätningar för att mäta hur de som lever i kommunen upplever kommunens service. År 2018 ska 80 procent vara nöjda.	Senaste NKI-mätningen (nöjd-kund-index) avseende företagsklimat redovisar ett index på 57 vilket är lägre än föregående index på 66. Omfattande utvecklingsarbete pågår inom samtliga serviceområden. Brukarundersökningar inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen visar indikatorer mellan 79-96 procent i upplevd nöjdhet. Undersökning för tillgänglighet inom förskola visar på 93 procent nöjda föräldrar. NMI planeras att genomföras under 2019. Senaste index för bemötande och tillgänglighet var 54 år 2017.	◆
	●	Kommunen ska utöka möjligheterna till mer flexibel omsorg på de tider då efterfrågan finns.	Kommunens resultat i SKL:s årliga mätning av tillgänglighet och kvalitet på hemsidan ska årligen öka. Målet är den övre femtedelen av landets kommuner.	Arbetet har fortsatt i utvecklingen av hemsidan för att under 2019 lansera en helt ny uppbyggnad med fokus på tillgänglighet. År 2017 uppgick mätningen till 89 procent vilket var en ökning från 86 procent. Motsvarande mått saknas för 2018.	●

PERSONALEKONOMISK REDOVISNING

Hallsbergs kommun hade 1 290 månadsavlönade medarbetare, varav en majoritet bestod av kvinnor, 82 procent. Medelåldern var 42 år och 70 procent av den månadsanställda personalen arbetade heltid. Den totala sjukfrånvaron var 6,77 procent. Frisknärvaron låg på 61 procent.

	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31
Antal anställda	1 229	1 242	1 252	1 290

ANTAL MÅNADSANSTÄLLDA PER FÖRVALTNING OCH KÖN SAMT ANDEL HELTIDSARBETE

Förvaltning	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**	**Andelen heltidsarbete % (år 2017 inom parentes)**
Bildningsförvaltningen	415	103	518	82 (82,9)
Drift- och serviceförvaltningen	90	53	143	84 (80,7)
Kommunstyrelseförvaltningen	30	10	40	97,5 (95)
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	529	60	589	59 (50)
Totalt	**1 064**	**226**	**1 290**	**70 (68,5)**

FRISKNÄRVARO

Frisknärvaron (0–5 dagars sjukfrånvaro) var 61 procent. Jämfört med samma tidpunkt föregående år sjönk frisknärvaron något.

Redovisning av frisknärvaro är den procentuella andelen av månadsanställda medarbetare, som under första halvåret inte har haft någon sjukfrånvaro eller varit sjukfrånvarande i högst 5 dagar.

NYCKELTAL FÖR SJUKFRÅNVARON

Glädjande nog fortsatte sjukfrånvaron att sjunka. Sjukfrånvaron vid årsskiftet 2018 var 6,77 procent (7,47). Det motsvarade en procentuell minskning med 9,4 procent. Nivån på den totala sjukfrånvaron var den lägsta sedan 2013 (5,96 procent). Ett kontinuerligt och strategiskt arbete pågår för att sänka all sjukfrånvaro. Det omfattar bland annat tydligare rutiner för sjukanmälan och uppföljning samt arbetsmiljöutbildning för chefer och arbetsplatsombud. En ny arbetsmiljöpolicy och rehabiliteringsriktlinjer togs fram. Representanter från personalavdelningen samt respektive chef utredde tillsammans vad sjukfrånvaron berodde på. De arbetade för att få tillbaka medarbetare i tjänst. Om detta inte var möjligt gjordes försök att hitta anställning utanför kommunen. Ett tydligare samarbete med försäkringskassan, Regionhälsan, vårdcentral och arbetsförmedling ledde också till lägre sjukfrånvaro och en bättre arbetsmiljö. Majoriteten av de besök som Regionhälsan fick handlade om stress. Åtgärderna bestod oftast av stresshantering i någon form samt ibland sjukskrivning. Ett par olika projekt i samarbete med Regionhälsan påbörjades och slutfördes i något fall med gott resultat, ökad trivsel och mindre sjukskrivning.

Sjukfrånvaro (%)	2014-12-31*	2015-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2018-12-31
Total sjukfrånvaro/sammanlagd ordinarie arbetstid	7,36	7,86	7,84	7,47	**6,77**
Långtidssjukfrånvaro >60 dagar	41,17	41,52	41,46	38,20	**29,89**
Total sjukfrånvaro kvinnor	8,10	8,65	8,71	8,24	**7,48**
Total sjukfrånvaro män	4,09	4,13	3,82	4,09	**3,75**
Total sjukfrånvaro –29 år	4,69	4,23	5,47	6,84	**5,48**
Total sjukfrånvaro 30–49 år	6,59	7,37	7,29	6,63	**6,11**
Total sjukfrånvaro 50 år–	8,14	8,76	8,86	8,53	**7,61**

* Från och med 2015 redovisas alla medarbetare, tillsvidareanställda och visstidsanställda enligt Allmänna bestämmelser (AB), Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder (BEA) och Lön och anställningsvillkor för personlig assistent och anhörigvårdare (PAN).

SJUKFRÅNVARO PER FÖRVALTNING 2018-12-31

Förvaltning (%)	Totalt (2017-12-31)	>60 dagar	Kvinnor	Män	–29 år	30–49 år	50 år–
Hallsberg totalt	6,77 (7,47)	29,89	7,48	3,75	5,48	6,11	7,61
Bildningsförvaltningen	5,47 (6,52)	28,10	6,15	2,81	4,18	4,90	6,98
Drift- och serviceförvaltningen	5,75 (6,74)	36,24	7,53	3,02	4,08	2,69	8,36
Kommunstyrelseförvaltningen	3,01 (3,06)	0	3,57	1,53	2,34	2,46	3,40
Social- och arbetsmarknads-förvaltningen	8,38 (8,99)	30,12	8,76	5,79	7,71	8,47	8,57

FÖRETAGSHÄLSOVÅRD

Från och med år 2015 ingår Hallsbergs kommun i den gemensamma nämnden för företagshälsa och tolkförmedling (Regionhälsan). Regionhälsan erbjuder sina resurser till Region Örebro län, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg samt Örebro kommun. Två politiker från Hallsberg ingår i nämnden för företagshälsovården. Hallsbergs kommun är också representerat i Regionhälsans ägarråd via personalchefen.

Företagshälsovården delar in sitt arbete i Hälsobefrämjande, Förebyggande och Rehabiliterande. Hälsobefrämjande Grupp är den del som Hallsbergs kommun använder mest. Här vill företagshälsovården komma in i ett tidigt skede för att kunna sätta in snabba åtgärder. Syftet är att få friskare medarbetare.

ARBETSSKADOR

Antalet anmälda arbetsskador var 64 (34 år 2017), anmälda tillbud var 82 (30). Den största delen arbetsskador bestod av olycksfall. Dessa avsåg i första hand halkolyckor men en stor del utgjordes också av hot och våld, både inom skolan och social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Den största delen tillbud handlade om hot och våld, men också om exempelvis konsekvenser av osandade gångar och arbetsplatstillbud. Åtgärder för att minska både arbetsskador och tillbud pågår ständigt. Detta diskuteras på arbetsplatsträffar och genom att exempelvis jobba med bemötande samt handledning. Det är viktigt att alla anmäler arbetsskador och tillbud för att kunna förebygga olyckor och skapa en bättre arbetsmiljö. Det blev betydligt fler anmälningar under året jämfört med tidigare år.

REKRYTERING

Under året publicerades 232 platsannonser. Majoriteten utannonserades externt. En stor del av tjänsterna bestod av medarbetare till skola och förskola.

Sjuksköterskor, pedagoger, socialsekreterare, undersköterskor samt chefer är yrkesgrupper som var svårrekryterade.

PERSONALOMSÄTTNING FÖR TILLSVIDAREANSTÄLLD PERSONAL

Orsak	Antal 2018-12-31
Pension	28
Slutat på egen begäran	108
Annan anställning i kommunen	18
Övrigt	21
Totalt	**175**

Begreppet *Annan anställning* i kommunen innefattar den interna rörligheten som till exempel byte av befattning, förvaltning, anställningsform, sysselsättningsgrad eller omorganisation inom kommunen. Oftast beror rörligheten på byte av anställningsform (tidsbegränsade anställningar som övergår till tillsvidaretjänster) eller förändring av sysselsättningsgrad. För att siffrorna ska avspegla verkligheten förutsätts att rätt avgångsorsak blivit inregistrerad vid avslut av anställning eller vid förändring i anställningsförhållandet.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Ledningsgruppen arbetade med att säkra kompetensförsörjningen och riktlinjer togs fram och blev klara för beslut. Respektive förvaltning tog fram en kompetensförsörjningsplan för den egna verksamheten. Det är ett ständigt pågående arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare och locka kompetens som kan ge medborgarna rätt service.

PENSIONSAVGÅNGAR

Under året gick 28 personer i pension.

BERÄKNADE PENSIONSAVGÅNGAR 2019–2028 PER FÖRVALTNING, BERÄKNAD PENSIONSÅLDER 65 ÅR

Förvaltning	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt 2019-2028
Bildningsförvaltningen	3	6	6	13	15	6	7	13	7	12	89
Drift- och serviceförvaltningen	3	3	5	5	3	4	5	6	6	9	49
Kommunstyrelseförvaltningen	0	1	0	0	0	2	2	3	4	1	14
Social- och arbetsmarknadsförvaltningen	1	9	12	13	15	12	13	14	21	11	126
Totalt	**7**	**19**	**23**	**31**	**33**	**24**	**27**	**36**	**38**	**33**	**278**

LÖNEÖVERSYN

Löneöversyn genomfördes med samtliga fackliga organisationer. För en majoritet av medarbetare användes dialogmodellen chef–medarbetare. Lönekriterier är Yrkeskompetens, Bemötande och kommunikativ förmåga, Utveckling och lärande samt Resultatorientering. Det totala utfallet i löneöversynen 2018 blev 2,72 procent.

JÄMSTÄLLDHET

En lönekartläggning för att upptäcka osakliga löneskillnader mellan könen, genomförs årligen. Den visade att osakliga löneskillnader fanns mellan könen i ett fall. VA-tekniker är det yrke där löneskillnader, jämfört med likvärdigt arbete inte kan förklaras. Löneskillnaderna ska utjämnas under en treårsperiod.

UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING

Det pågår alltid en mängd olika utbildningsinsatser inom de olika förvaltningarna. Från centralt håll ordnas en introduktionsdag för nya medarbetare vid två tillfällen under året. Nya chefer får också inbjudan till en central introduktionsdag. Samtliga av kommunens chefer samt skyddsombud och arbetsplatsombud gick en tredagars arbetsmiljöutbildning. En inbjudan till chefsdagar görs fyra gånger per år, där externa föreläsare medverkar och intern information erbjuds. Individuell pensionsrådgivning erbjöds till dem som önskade.

PERSONALBIL

Hallsbergs kommun vill medverka till en hållbar utveckling samt vara en attraktiv arbetsgivare. Som en del i detta beslutade kommunstyrelsen att erbjuda miljöbil som personalbil.

FÖRMÅNSCYKEL

Hallsbergs kommun har under ett par år, som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare, erbjudit alla medarbetare att hyra en förmånscykel. Det var ett mycket uppskattat erbjudande och drygt 10 procent av de berättigade medarbetarna tecknade sig för en förmånscykel.

HELTID SOM NORM

Under åren 2018–2019 pågår arbetet *Heltid som norm* inom kommunen, främst vad gäller social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Åren 2020–2021 kommer övriga förvaltningar att ingå i arbetet. Andelen heltidsarbetande ökade från 68,5 procent (31 december 2017) till 70 procent (31 december 2018). Främst ökade andelen heltidsarbetande inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen, från 48 procent till 59 procent vid årsskiftet 2018.

OMVÄRLDSANALYS

En kommun påverkas av yttre omständigheter, mer eller mindre utanför dess kontroll. Omvärldsanalysen visar vilka faktorer som kan påverka Hallsbergs kommun.

LÅNG PERIOD AV TILLVÄXT OCH STARKT ÖKANDE SKATTEUNDERLAG

Slutet på den starka tillväxt som lett till högkonjunktur närmar sig. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att toppen på högkonjunkturen nu har passerats, även om arbetsmarknaden är fortsatt stark. Ekonomin har drivits av en stark internationell tillväxt som tillsammans med en försvagad krona påverkade svensk exportsektor positivt. Det kraftigt ökande bostadsbyggandet var en stark faktor i den svenska ekonomin. Tecknen är många på en försvagning av ekonomin. Den globala tillväxten går i ett långsammare tempo, och byggandet befinner sig i en betydligt långsammare fas. SKL räknar med att bruttonationalprodukten (BNP) kommer att öka med 1,0 procent under 2019 och 1,2 procent år 2020. Den viktigaste faktorn för kommunernas och landstingens skatteintäkter – utvecklingen av arbetade timmar – ser ut att vara svag under kommande år.

Skälet till den långa perioden av starka skatteintäkter är inte bara återhämtningen efter finanskrisen i sig. Sysselsättningen ökade snabbare än under tidigare konjunkturuppgångar. Både arbetskraftsdeltagande och sysselsättningsgrad är på de högsta nivåerna sedan före 1990-talskrisen, vilket hade en positiv inverkan på skatteintäkterna. Möjligen blev också arbetskraftsbristen mindre än vad som annars skulle ha varit fallet, utifrån att behovsökningen från det demografiska trycket redan är påtagligt, inte minst inom hälso- och sjukvården. Att nivån nu är så pass hög gör att det kan vara svårt att ytterligare höja arbetskraftsutbudet.

SAMHÄLLSEKONOMI

Med en konjunkturavmattning kommer BNP att öka svagare än den trendmässiga tillväxten. SKL skriver ner sin prognos för global BNP-tillväxt, vilket innebär en svagare ökning av svensk export under kommande år. SKL räknar med att Sveriges bostadsbyggande minskar under hela 2019. Detta är två huvudförklaringar till svag svensk BNP-tillväxt år 2019 och 2020. Den starka utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden kommer därmed att brytas, med minskande sysselsättning och stigande arbetslöshet som följd. Avkylningen av arbetsmarknaden ligger dock en bit bort. I SKL:s prognos visar sig den svagare arbetsmarknadskonjunkturen mer tydligt först år 2020. En svag utveckling av antalet arbetade timmar medför en dämpning av den kommunala skatteunderlagstillväxten under kommande år.

KOMMUNERNAS EKONOMI – FRÅN STARK TILL SVAG

Kommunerna kände av det demografiska trycket, främst från barn och unga men ännu inte så mycket från den åldrande befolkningen. Detta märktes bland annat genom omfattande investeringar i förskolor, skolor och VA-anläggningar. Den stora gruppen av personer som föddes strax efter andra världskriget är nu 73 år eller yngre. Först om några år kommer de att ha mer omfattande behov av äldreomsorg. Kommunernas ekonomi har varit mycket stark under de senaste åren. Skälen till det var den snabba ökningen av skatteintäkter och att kommunerna fick stora intäkter från rea- och exploateringsvinster, positivt

finansnetto och omfattande ersättningar från staten för flyktingmottagandet. I takt med att dessa intäkter minskar kommer även kommunernas ekonomi att försämras. Sedan 2010 ökade kostnaderna med i snitt 4,5 procent per år i löpande priser, vilket gav en ökningstakt på 1,8 procent per år i fasta priser. De ekonomiska utmaningarna börjar visa sig i många kommuner. Det gäller inte minst inom individ- och familjeomsorgen, där bland annat effekterna av bostadsbristen och statens minskade ersättningar för ensamkommande barn och unga gjorde att det senaste årets snabba kostnadsutveckling slog igenom i budgetunderskott. Det finns även exempel på statliga reformer under år 2019,

där staten valt att tolka finansieringsprincipen på ett tveksamt sätt. Detta kommer att ge ökade kostnader för reformerna utan medföljande finansiering.

Inom skolområdet satsar staten på ett bidrag för likvärdighet som successivt beräknas öka till 6 miljarder kronor. För att erhålla bidraget får skolornas kostnader inte minska. Risken finns att effektiviseringarna måste bli desto större inom andra verksamheter, om kommunerna inte kan göra prioriteringar utifrån lokala förutsättningar för sin skolverksamhet.

Under kommande år ligger det demografiska trycket kvar på en hög nivå. Om kostnaderna ökar i takt med demografin till 2022 skulle kommunerna behöva genomföra nya arbetssätt och arbetsmetoder för motsvarande 31 miljarder kronor, utan att statsbidragen höjs.

Efter några mycket starka år blir det ekonomiska läget alltmer ansträngt. År 2019 bromsar skatteunderlaget in och verksamheterna utsätts för fortsatt högt demografiskt tryck. Kommunerna får också ett allt större ansvar och fler uppgifter, för det mesta utan att kompenseras av staten. Ett par reformer ger en diskrepans på 2 miljarder kronor, som SKL anser att kommunerna borde ha rätt till enligt finansieringsprincipen. Kommunerna räknar dock med att klara år 2019 med effektiviseringar och utan att medelskattesatsen ökar.

Från 2020 och åren därpå ser det kärvare ut. Starkt demografiskt tryck och fortsatt långsam skatteunderlagsutveckling innebär att det utan höjda statsbidrag krävs åtgärder motsvarande 31 miljarder kronor till år 2022, för att klara ett resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag.

ÄNDRADE FINANSIELLA MÅL

Kommunfullmäktige ska fastställa riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Med utgångspunkt i den långsiktiga inriktningen och definitionen av vad som är god ekonomisk hushållning, ska kommunen i budgeten ange finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.

I en enkät frågade SKL om kommunerna kommer att ändra de finansiella målen i budgeten för år 2019, och om det i så fall är en tillfällig eller långsiktig förändring. Knappt 40 procent av de som svarade kommer att förändra sina finansiella mål. Av dessa angav drygt hälften att målen ändras tillfälligt. Detta gällde främst sänkta finansiella mål, kopplade till resultat och självfinansieringsgrad av investeringar.

Bland de kommuner som förändrar målen långsiktigt (18 procent av svaren) avser den största gruppen att höja resultatmålet, främst för att parera ökade investeringar. Det finns även kommuner som sänker sina resultatmål på lång sikt. Motiveringen var att man befinner sig i en expansiv fas för verksamheten i kombination med stora behov av underhåll.

Av kommentarerna till enkätsvaren framkommer behov av att långsiktigt ha högre resultatmål. I flera fall grundar sig behoven på ökade investeringsnivåer och att högre resultat krävs för att finansiera dem. Men det finns även exempel där målen för resultat och självfinansiering av investeringar sänks, vilket beror på kraftigt ökade nyinvesteringar. Komplexiteten understryks av att resultatnivåerna behöver höjas för att kunna finansiera ökade investeringar.

INVESTERINGAR

Investeringarna stabiliseras på hög nivå. År 2017 ökade investeringarna med 10 miljarder kronor, eller 20 procent. Detta var den största ökningen på mycket länge. I de kommunala budgetarna planeras för en fortsatt hög investeringsnivå år 2019. Prognosen och kalkylen utgår från kommunernas budget och plan men justeras ned något mer än det historiska mönstret. För åren 2020–2022 innebär detta investeringar i genomsnitt på 12 procent av skatter och generella bidrag.

I en enkät inför Ekonomirapporten, maj 2018 svarade ekonomicheferna i många kommuner att de kommer att genomföra stora investeringar inom infrastruktur, VA, bostäder, skolor och förskolor. För åren 2018–2021 rör det sig exempelvis om 750 förskolor och 350 grundskolor.

HUR KAN UTMANINGARNA MÖTAS?

SKL räknar med att det behövs effektiviseringar eller ökade resurser på 43 miljarder kronor för att klara välfärden på dagens nivå fram till år 2022, med oförändrad personaltäthet. Statsbidragen är nominellt sett oförändrade om inga nya beslut fattas. Det finns ingen koppling till pris- och löneökningar eller ökade välfärdskostnader som en följd av den demografiska utvecklingen. De senaste åren har statsbidragen dessutom i allt högre grad kopplats till specifika krav och åtgärder som ska genomföras för att få medlen. Det gör att de inte ger den effekt eller den effektivisering av verksamheten som skulle behövas utifrån förutsättningarna.

SKL konstaterar också att staten i flera fall inte följer tolkningen av den etablerade finansieringsprincipen, det vill säga att kompensera kommunsektorn för ökade åtaganden. I Ekonomirapporten diskuteras tre frågor som SKL anser har stor betydelse för att hantera välfärdens utmaningar på lång sikt:

SAMSYN OCH SAMVERKAN MELLAN STAT OCH KOMMUNSEKTOR

Det behövs bättre förutsättningar för välfärdens utveckling och finansiering. Dialogen och samsynen mellan staten och kommuner, landsting och regioner behöver stärkas och långsiktigheten i deras agerande öka. En mer aktiv dialog skapar samsyn kring utmaningar och förändringsbehov som gör det möjligt att komma överens om gemensamma satsningar för långsiktigt hållbara förändringar – med ett gemensamt ansvarstagande och utan statlig detaljstyrning. Nära vård och god och likvärdig skola är två områden där en ny modell för samverkan mellan regeringen och SKL skulle kunna prövas.

ÖKAD ANVÄNDNING AV NY TEKNIK

En annan viktig lösning för den framtida utmaningen är att förändra arbetssätt och arbetsmetoder genom ny teknik och digitalisering. Möjligheten till digitala lösningar är särskilt intressant inom äldreomsorgen. I rapporten belyses därför den potential som finns i redan befintliga tekniska lösningar inom framför allt hemtjänst. Om tekniken används klokt kan fler brukare få god omsorg med bibehållen kvalitet, även när det är svårt att rekrytera nya medarbetare.

LÄNGRE ARBETSLIV

De närmaste årens demografiska utmaningar ställer högre krav på ett längre arbetsliv för att finansiera och bemanna välfärden, när andelen invånare som arbetar annars skulle minska. Det senaste decenniets ökade sysselsättningsgrad beror till stor del på en ökad sysselsättning i åldrarna 55–74 år. Antalet anställda som är 65 år eller äldre ökade kraftigt i kommuner, landsting och regioner.

BEHÖVER KOMMUNER, LANDSTING OCH REGIONER NYA INTÄKTSKÄLLOR?

Behovet av ökade resurser är särskilt starkt i kommuner, landsting och regioner. Finansieringen beror till stor del på en skattebas där skattehöjningar ofta ifrågasätts. Om kommunalskattens ökningstakt ska kunna hållas tillbaka, blir sektorn alltmer beroende av statliga tillskott i form av statsbidrag. Mot den bakgrunden diskuteras olika alternativ till ökande statsbidrag i form av nya, kompletterande skattebaser. Det kan innebära någon ytterligare skattebas eller en garanterad del av en statlig skattebas. Precis som inkomstskatten, skulle dessa öka i takt med ekonomin så att kommuner, landsting och regioner kan göra långsiktiga antaganden om utvecklingen.

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting. Ekonomirapporten, december 2018.

POLICYER OCH PLANER

Kommunfullmäktige fastställer policyer och planer på olika områden. I årsredovisningen rapporteras hur Hallsberg arbetade för att följa dem.

INTEGRATION OCH ETNISK MÅNGFALD

Städ- och måltidsavdelningen utbildade ett antal språkstödjare som ska stödja språkförståelsen inom verksamheterna. Det finns ett ganska stort antal utlandsfödda medarbetare där det kan bli missuppfattningar i kommunikationen. Samtliga verksamheter fick pärmar med underlag och diskussionspunkter för arbetsplatsträffar eller i vardagen.

Arbetet med integration och etnisk mångfald är en viktig del inom bildningsförvaltningen. Mottagandet i skolan för kommunplacerade flyktingbarn och elever är en naturlig och viktig del av integrationen. Nämndens resursfördelningssystem tar hänsyn till skolelever och förskolebarn med utländsk bakgrund. Förskolebarn och elever erbjuds modersmålsstöd och hemspråksundervisning.

Alla verksamheter inom förskola, skola och fritidshem upprättar varje år planer mot kränkande behandling och diskriminering. Förvaltningen ser över vilka dokument som ska finnas tillgängliga på andra språk än svenska.

Förskolebarnens språk ska stärkas och utvecklas, och förskolorna på norr utvecklar arbetssätt med fokus på flerspråkighet. Biblioteket stimulerar kulturell mångfald, och är en viktig resurs som mötesplats.

Kultur- och föreningslivet är en del av integrationsarbetet. Föreningar får stöd för att hjälpa nyanlända med kontakter. Föreningspolicyn styr vilka kriterier som ligger till grund för kommunens ekonomiska bidrag till föreningarna. I den nya föreningspolicyn gynnas de som arbetar med mångfald och integration. I samband med nationaldagsfirandet välkomnas nya svenska medborgare.

Samtliga nyanlända flyktingar erbjöds hyreslägenheter med förstahandskontrakt. Totalt 170 nyanlända flyktingar hittade egna bostadslösningar i kommunen.

Tidsbegränsade tjänster för integrationspedagoger tillsattes. Integrationsenheten genomförde en utbildning om att starta eget företag.

Som en del i kompetensförsörjningen erbjöds till exempel *Hemtjänstprojektet*, projektet *Nykraft* och ESF-projektet *ALL IN* (Europeiska socialfonden). Arbetsträning genomfördes utifrån deltagarnas behov.

FOLKHÄLSOARBETE

Folkhälsoarbete innebär planering, genomförande och utvärdering av insatser som främjar befolkningens hälsa. Södra länsdelens kommuner och Region Örebro län tecknade avtal kring området folkhälsa. En gemensam verksamhetsplan har tre prioriterade områden: Barn och ungdomar, Äldres hälsa samt Samverkan med den ideella sektorn. Folkhälsoteamet har sitt säte i Lekebergs kommun. Nämnderna ska i sina verksamhetsberättelser redovisa hur de arbetar för att främja en god och jämlik hälsa hos befolkningen.

Inom måltidsavdelningen serveras cirka 4 500 portioner per dag (cirka 1 miljon per år). Måltiden har en stor påverkan på medborgarnas hälsa. Måltidsavdelningen har därför tillsammans med folkhälsoutvecklare och nutritionist föreslagit en ny kostpolicy för hela kommunen. En av grundpelarna handlar om måltidsmiljön som påverkar hälsan. En annan hörnpelare och ett mål är hållbara måltider, att arbeta med upphandlingar, att minska matsvinn och att köpa svenska, ekologiska samt närproducerade varor.

Under 2014 gjordes en folkhälsoplan med fokus på barn, unga och äldre. Prioriterade mål togs fram med indikatorer som hade aktuella värden från *Liv och hälsa ung 2014* samt *Hälsa på lika villkor*. Planen började att gälla under 2015.

År 2017 gjordes undersökningen *Liv och hälsa ung 2017*, vilken utförs vartannat år.

Statistik från ELSA (elevhälsosamtal sammanställt och analyserat) redovisades för år 2018. Resultaten ska diskuteras och behandlas av elevhälsa och rektorer med stöd från Sydnärkes folkhälsoteam. Motionsspår, friluftsbad och idrottsanläggningar underlättar ett aktivt liv för god folkhälsa.

Handlingsplanen för sammanhållen vård och omsorg för äldre i Örebro län 2016–2018 hade målområdena:

- främja hälsa och förebygga ohälsa
- förebyggande arbetssätt och rehabilitering
- god psykisk hälsa för den äldre
- god vård vid demenssjukdom
- god läkemedelsbehandling för äldre.

Med utgångspunkt i Regional utvecklingsstrategi (RUS) kommer tre handlingsplaner att göras. Dessa kommer att fungera som en gemensam vägvisare för den regionala samverkan:

- handlingsplan för en god, jämlik och jämställd hälsa
- handlingsplan för sammanhållen vård och omsorg
- handlingsplan för social välfärd.

RUS 2018–2030 är ett politiskt styrdokument för samverkan inom området folkhälsa, social välfärd samt vård och omsorg. Ett prioriterat område är Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård. Det hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande arbetet är värdefullt ur flera aspekter. Det påverkar livskvaliteten positivt för den enskilde och ger ekonomiska fördelar ur ett samhällsperspektiv. Allt fler äldre bor kvar hemma och många är ensamboende. Därför är aktiviteter och att bryta den sociala isoleringen viktiga faktorer att arbeta med.

Anhörigvårdare är en viktig resurs i vård- och omsorgsarbetet. De behöver stöd och avlastning för att underlätta deras situation och främja hälsan. Inom äldreomsorgens verksamheter är ett säkerhetsfrämjande och förebyggande förhållnings- och arbetssätt viktigt. Individuella åtgärder utifrån riskbedömningar ger stora vinster, till exempel genom att förebygga fall och fallskador, tryckskador, undernäring med mera.

Med tidiga och goda insatser av arbetsterapeuter och hälsoutvecklare samt samverkan med regionens fysioterapeuter kan ökade vård- och omvårdnadsbehov förebyggas.

Strategier i fokus är:

- *öka samverkan med föreningslivet, folkbildning och civilsamhället (till exempel väntjänst, teater, musik, idrott, information, prova på-cirklar)*
- *främja och utveckla befintliga mötesplatser som är aktiverande och stödjande med möjlighet till samvaro, friskvård och meningsfulla aktiviteter (dagcentraler)*
- *bygga upp en förebyggande enhet för äldre med hembesök, seniordagar och hälsofrämjande insatser (detta kan ske via arbetsterapeuter, seniorlotsar och hälsoutvecklare)*
- *vidareutveckla närståendestöd för att förebygga ohälsa hos anhörigvårdare när de själva blir äldre.*

Inom området barn och ungdom görs ett treårigt projekt tillsammans med Socialstyrelsen och Skolverket för tidiga samordnade insatser till mellanstadiebarn.

Inom området äldres hälsa infördes värdighetsgarantier inom särskilt boende redan år 2012. Syftet är att tydliggöra arbetet för självbestämmande och delaktighet, hur den enskildes integritet värnas och ett gott bemötande. Äldre och anhöriga ska känna till garantin, veta hur de lämnar klagomål samt hur dessa hanteras.

Individen har stort egenansvar för sin hälsa. Kommunen skapar förutsättningar för individens egenansvar.

HANDIKAPPOLITISKT PROGRAM

Kommunfullmäktige fastställde ett handikappolitiskt program år 2009. Varje år ska nämnderna beskriva hur de ökat tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar. Återrapportering sker i samband med årsredovisningen.

Under 2017 utreddes tillgängligheten i Hallsbergs offentliga lokaler. Det fanns brister i bland annat kommunhuset och vid Allébadet.

Kommunhusets entré byggdes om år 2018. En ramp anlades vid entrén och ledstråk fram till receptionsdisken underlättar orienteringen. Från receptionen är det lätt att nå de nya konferensrummen i bottenplanet. I anslutning till konferensrummen finns nu en anpassad toalett för rullstolsburna. Allébadet utreds för bristen på tillgänglighet och lokalerna behöver byggas om.

Gångvägarna i Ekoparken breddades och anpassades för rullstolar och barnvagnar.

Elevhälsan har särskild kompetens för elever i behov av särskilt stöd med skolpsykolog, skolsköterskor, specialpedagoger, logoped och IT-pedagog. Dessa ansvarar för kompensatoriska hjälpmedel. Förutom stöd till enskilda barn och elever ger gruppen stöd till barn, elever och arbetslag. Det finns ett avtal med Örebro kommun för hörselpedagoginsatser samt viss kompetensutveckling till personalen. Även skolläkare köps in via avtal.

Kommunen har ett väl fungerande samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Barn i behov av särskilt stöd blir fler och behoven mer omfattande. Inom för- och grundskolan ökade behovet av insatser för medicinska skäl.

Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet delas upp i en myndighetsdel och en utförandedel som ansvarar för att besluten verkställs. Efter behovsbedömning fattas beslut om bistånd och insatser. Målet är att stärka förutsättningarna för ett oberoende liv.

Den vanligaste insatsen är hemtjänst i eget boende. Den som inte klarar eget boende med hemtjänst

(socialtjänstlagen, SoL) och/eller hemsjukvårdsinsatser (hälso- och sjukvårdslagen, HSL) kan söka bistånd för särskilt boende.

LSS är en rättighetslag för en viss personkrets:

- personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd
- personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
- personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service.

Insatser enligt LSS är råd och stöd, personlig assistans, ledsagare, kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse utanför det egna hemmet, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, boende med särskild service samt daglig verksamhet. Insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar är boendestöd och sysselsättning som kan ansökas om hos biståndshandläggarna. Personer med psykiska funktionshinder som inte kräver något bistånd kan erbjudas dagverksamhet.

Inom hemsjukvården finns sjuksköterskor och arbetsterapeuter. Hemsjukvård avgörs genom kommunens och regionens vårdplanering. Behövs rehabilitering och hjälpmedel kontaktas en arbetsterapeut.

Kommunala handikapprådet har möten fyra gånger per år.

SPONSRINGSPOLICYN

Kommunfullmäktige fastställde en sponsringspolicy år 2013. Kommunstyrelsen ska varje år i samband med sin verksamhetsberättelse redovisa förekomsten av sponsringsavtal. Respektive nämnd ska varje år redovisa sponsring i verksamhetsberättelsen. Kommunstyrelsen sponsrade flera föreningar. Syftet med sponsringen är att marknadsföra kommunen nationellt och internationellt.

Fritidsgården arrangerade kolloverksamhet med ekonomiskt stöd från Röda korset på 45 tkr.

ANDT-POLICY

I november 2017 fastställde kommunfullmäktige en ANDT-policy. Den anger de värderingar och grunder som styr kommunens arbete inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet. Kommunen deltog i Samsyd, ett samarbetsforum i Sydnärkekommunerna för ungdomsfrågor som till exempel tobaksbruk och droger. Samsyd har en ny modell som ska minska ungas tobaksbruk, Tobakstriangeln. Där samarbetar skolpersonal, polis och kommunens tobakshandläggare. En ny tobakspolicy samt Tobacco End-vandringen planeras. Vandringen genomförs våren 2019.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen samarbetar med Transtenskolan för en tobaksfri skoltid. Utbildning i Sydnärkemodellen genomfördes för all skolpersonal. Den följs upp i början av 2019. Alléskolan har en egen ANDT-samordnare och arbetar för en rökfri skoltid.

Samarbete inleddes med personalen på ungdomsgården Kuben. Syftet är att få direktkontakt med ungdomar och idéer för framtidens ANDT-arbete.

Kommunerna i Sydnärke genomförde kontrollköp i butiker som säljer tobaksvaror. Ingen av de undersökta butikerna sålde tobak till ungdom under 18 år. Hallsbergs tillsyn innebar samarbete med polisen och Skatteverket samt handläggare från andra kommuner.

Kommunens tobakshandläggare medverkade i en utbildning om illegal tobakshantering.

Den 1 juli 2019 införs en ny tobakslag som bland annat innebär tillståndsplikt för detaljhandeln. Kommunen utarbetar nya riktlinjer för tobakstillstånd och tillsyn.

Kommunens alkoholhandläggare genomförde tillsyn enligt tillsynsplanerna. Handläggaren genomförde kursen *Ansvarsfull alkoholservering* för restaurangpersonal och tillståndshavare. Serveringspersonal fortbildades i gällande regler.

RESULTAT OCH KAPACITET

Årets resultat för kommunen uppgick till 29,2 mkr, vilket var 14 mkr bättre än budget. För kommunkoncernen var resultatet 28 mkr. Bildningsnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden samt överförmyndaren redovisade negativa resultat i förhållande till budget.

ÅRETS RESULTAT

Kommunens resultat blev positivt med 29,2 mkr jämfört med det budgeterade resultatet på 14,5 mkr.

Den historiskt låga räntenivån gynnade resultatet i form av lägre finansiella kostnader.

Nämnderna visade varierande budgetföljsamhet. Skatteintäkter och utjämning blev högre än den budgeterade nivån.

Resultatet påverkades av realisationsvinster med 5,2 mkr. De avräknas i balanskravsutredningen.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 28 mkr, vilket var 91 mkr sämre än 2017. Den största förändringen avsåg Hallsbergs Bostadsstiftelses (Hallbo) resultatförbättring från 1,2 mkr till 88 mkr 2017, vilken i huvudsak berodde på försäljningen av 306 lägenheter.

RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER

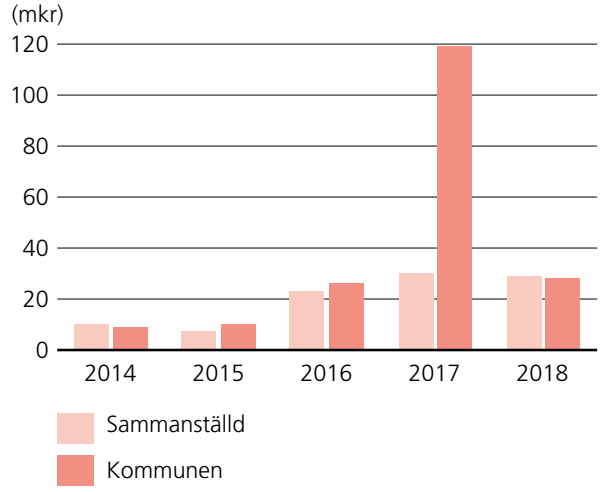

BALANSKRAVET

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunens ekonomi vara i balans och redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Senast Hallsbergs kommun inte lyckades uppfylla balanskravet var 2012. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgick till 24 mkr.

BALANSKRAVSUTREDNING

(mkr)	2018
Årets resultat	**29,2**
Samtliga realisationsvinster	-5,2
Årets resultat efter balanskravsjustering	**24,0**
Balanskravsresultat tidigare år	
Reservering till resultatutjämningsreserven (RUR)	
Årets balanskravsresultat	**24,0**

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Med kommunallagen som grund har fullmäktige antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserven. Regelverket ger kommunen möjlighet att reservera delar av positiva resultat. Tidigare års positiva resultat kan användas för att jämna ut minskade intäkter i samband med ett negativt resultat efter balanskravsjusteringar.

Totalt har 8 mkr avsatts 2016–2018. Inga disponeringar gjordes.

RESULTATJÄMNINGSRESERV

(mkr)	2018
Ingående värde	8
Årets reservering till RUR	**0**
Disponering av RUR	
Utgående värde	**8**

BUDGETAVVIKELSER

En viktig förutsättning för ekonomi i balans är god budgetföljsamhet i verksamheterna.

Totalt uppgick nämndernas överskott till 2,6 mkr. Det var en förbättring med 0,7 mkr. De senaste fem åren har nämndernas budgetavvikelse förbättrats med 5,6 mkr, motsvarande 187 procent.

En förutsättning för att uppnå och behålla en god ekonomisk hushållning, är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Utvecklingen av skatteintäkter och nettokostnader visar periodvis stora svängningar. År 2014 var utvecklingstakten i stort sett balanserad. År 2015 fortsatte utvecklingen av nettokostnaderna i samma takt.

Ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag blev däremot lägre. Den kraftiga ökningen av skatteintäkter och generell utjämning 2016 berodde till stor del på skattehöjningen med 50 öre. Under 2016 och 2017 utvecklades skatteintäkter och generella statsbidrag snabbare än nettokostnaderna. Det genererade goda finansiella resultat. År 2018 ökade nettokostnaderna i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökade i genomsnitt med 4,27 procent per år under femårsperioden.

Nettokostnaderna ökade i snitt med 4,10 procent samma period.

BUDGETAVVIKELSE

Nämnd/styrelse (mkr)	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Kommunfullmäktige	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Kommunstyrelse	2,4	1,2	-2,3	3,4	3,2
Drift och service	-0,6	-0,2	0,7	-0,7	0,5
därav skattefinansierad verksamhet	-0,6	-0,2	0,7	-0,7	0,5
därav avgiftsfinansierad verksamhet	0	0	0	0	0
Miljö- och byggnadsförvaltning	0,5			0	0
Bildningsnämnden	0,2	2,2	1,7	0,1	-0,1
Social- och arbetsmarknadsnämnden	-5,6	-11,7	1,9	-0,6	-1,1
Revision, valnämnd med flera	-0,1	-0,1	0	-0,4	0
Summa	**-3**	**-8,5**	**2,2**	**1,9**	**2,6**

ÅRETS RESULTAT SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Årets resultat för den sammanställda redovisningen visade överskott med 28 mkr, mot 119 mkr år 2107, då Hallbo sålde 306 lägenheter. År 2018 gjorde Hallbo ett överskott med 1,2 mkr.

Hallsbergs bostads AB, HBAB, redovisade ett minus på 0,3 mkr, Sydnärkes Utbildningsförbund, SUF, –5,5 mkr, Nerikes Brandkår och Sydnärkes kommunalförbund, SKF, visade överskott på 1,5 mkr respektive 1,0 mkr.

I **Hallsbergs Bostadsstiftelse, HALLBO**, var årets resultat mycket gott. Det berodde främst på lägre vakansgrad, färre reparationer och mindre underhåll samt lägre räntor. Bostadsbristen var fortfarande hög. Den låga räntan är en osäkerhetsfaktor, men Hallbo ser ljust på framtiden. Reparation, ombyggnad och tillbyggnad (ROT) av korttidsboendet Regnbågen påbörjades hösten 2017.

Det var ett ekonomiskt bra år för hyresgästerna. Hyran steg med 1,0 procent.

De relativt snabba förändringarna inom förvaltningen och arbetet med ROT-bidragen har gjort att organisationen behöver återhämta sig 2019 och endast mindre åtgärder planeras.

Resultatet för **Hallsbergs bostads AB** blev –337 tkr. Bostadsbolaget startade sin verksamhet i april. Uppstarten innebar en del engångskostnader i form av advokatkostnader för köpet av fastigheterna inklusive lantmäteriavgifter och uppsättning av ekonomisystemet (UBW7).

Resultatet för **Sydnärkes Utbildningsförbund** var sämre än budgeterat, vilket innebar ett underskott på 5 577 tkr (142 tkr), vilket var 5 719 tkr mindre än 2017. Utfallet var sämre än nollresultatet som antogs i budgeten, men i nivå med delårsrapportens prognos. Avvikelsen berodde på förändrade intäkter och kostnader i förhållande till den beslutade budgeten.

Intäkterna har ökat i takt med att elevantalet ökat de senaste åren, men förbundet kan konstatera att ökningen börjat avta. Schablonersättningen för utbildning från Migrationsverket minskade, eftersom de asylsökande eleverna blev färre.

Förbundet fick ett positivt besked om ersättning för extraordinära kostnader och erhöll bidrag från 2015 fram till det första halvåret 2017. Förbundet har också sökt för det andra halvåret 2017 och för 2018, men inget beslut har meddelats. Det råder fortfarande viss osäkerhet om SUF får bidrag för de extraordinära kostnaderna.

Kostnaderna har ökat väsentligt, eftersom verksamheten har växt och antalet elever ökat och därmed personalkostnaderna. I december kom besked om att den engångspremien för den förmånsbestämda ålderspensionen ökat från 2 mkr till 6 mkr plus löneskatt. Det räknade inte

förbundet med delårsprognosen. Satsningen på lärlingsverksamheten medförde också ökade kostnader.

Nerikes Brandkår finansieras till största delen med skattemedel. År 2018 kostade den totalt 188 mkr, där medlemskommunerna stod för 168 mkr och 21,5 mkr finansierades genom intäkter för utbildning, bland annat i hjärt- och lungräddning, grundläggande brandkunskap och heta arbeten i samarbete med Brandskyddsföreningen. Nerikes Brandkår tar också betalt för utryckning på obefogade automatlarm, tillsynsbesök och olika avtalstjänster.

Brandkåren hade betydligt större kostnader och intäkter än vanligt, mycket till följd av sommarens alla skogsbränder.

Resultatet blev ett överskott på 1,5 mkr (–1,6 mkr 2017). De största orsakerna var reavinster för försäljning av värdepapper och betydligt lägre investeringstakt än tidigare, vilket innebar lägre avskrivningar. Kostnaderna för sommarens skogsbränder täcktes till stor del av ersättning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.Antalet obefogade larm var fler än i budgeten. Automatlarmen som helhet hade en positiv budgetavvikelse på 760 tkr.

Bland kostnaderna fanns också stora budgetavvikelser i avskrivningar, eftersom investeringstakten var hälften av den budgeterade.

Förbundet sålde och omplacerade flera värdepapper. Totalt kunde 1 416 tkr realiseras, vilket var tre gånger så mycket som budgeterat. En inlåningsavgift till Nordea betalades och i april bytte förbundet till Swedbank.

Pensionskostnaderna blev 1,9 mkr högre än budget.

Sydnärkes kommunalförbund redovisade ett resultat på 0,9 mkr. Varje kommun ska finansieras med sin taxa, fastställd av respektive kommunfullmäktige. Kommunalförbundet redovisar skulderna till fordran på respektive avfallskollektiv. Förfaringssättet innebär att kommunalförbundet inte redovisar något eget kapital.

Den reviderade budgeten för 2018 byggde på utfallet 2017 och kända förändringar. Revideringen föranledde inga taxejusteringar i någon kommun. Sänkningen av slamtaxan i Hallsberg var bestämd sen tidigare. Förbundet hade i resultatet skuld till samtliga abonnentkollektiv. Den största skulden var till Hallsberg med 7,2 mkr. Det var en minskning med 0,6 mkr. För Askersund uppgick skulden till 1,9 mkr, Lekeberg 0,8 mkr och Laxå 0,1 mkr. För att komma tillrätta med skulden till Hallsbergs abonnentkollektiv har SKF följande plan: att bygga en omlastningsstation, bygga om återvinningsstationen, införa grönt kort, eventuellt införa taggning av kärl och eventuellt utöka servicen.

I Askersund planeras utökad service, medan saldona för de övriga kommunerna ger ett visst handlingsutrymme i samband med framtida utbyggnader av återvinningscentralerna.

NETTOKOSTNADERNAS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH STATSBIDRAG

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Det långsiktiga ekonomiska målet är att kommunens resultat ska utgöra minst 2 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag, sett över en treårsperiod.

Resultatet blev 3,3 procent 2018. Femårsresultatet uppgick till 2,4 procent per år i genomsnitt. Resultatutvecklingen visade en viss förbättring jämfört med föregående femårsperiod (2,1 procent).

Det kan åskådliggöras genom att nettokostnaderna ställs i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto. Måttet får därmed inte vara högre än 98 procent, om det ekonomiska målet ska vara uppfyllt.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER SOM ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATSBIDRAG

(procent)	2014	2015	2016	2017	2018
Verksamhetens nettokostnader	92	93	92	92	93
Avskrivningar	5	5	4	4	4
Finansnetto	2	1	1	1	0
Summa procentandel	**99**	**99**	**97**	**97**	**97**

INTÄKTER

Skatteintäkter och generella statsbidrag är kommunens största inkomstkälla. Intäkternas storlek beror på skattesatsen och skatteunderlaget efter taxering av invånarnas inkomster. Kommunens skattesats var 21:55 kronor per beskattningsbar hundralapp.

Skatteintäkterna blev totalt 0,2 mkr lägre än budgeterat. De preliminära skatteintäkterna var 0,3 mkr högre än budget. Slutavräkningen för 2017 var negativ med 2,3 mkr. Den preliminära slutavräkningen för 2018 blev 1,8 mkr högre än budget. Generella statsbidrag och utjämning blev 4,4 mkr högre än budgeterat. Intäkten från inkomstutjämningsbidraget blev 3,2 mkr högre än budget. Kostnadsutjämningsavgiften blev 1 mkr högre än budget. Statsbidraget för flyktingvariabeln i välfärdsmiljarderna blev 1,2 mkr högre än budgeterat. Hallsberg erhöll 1,5 mkr i byggbonus från staten, vilket inte var budgeterat. Övriga delar av generella statsbidrag och utjämning redovisade mindre avvikelser.

KOSTNADER

Bruttokostnaderna för den kommunala verksamheten uppgick till 1 344 mkr. Det var en ökning med 259 mkr. Räknar man bort engångseffekten av överlåtelsen av

fastigheter till Hallsbergs Bostads AB på cirka 200 mkr, blir ökningen istället 59 mkr. Det motsvarar en ökning med 5 procent. Den kommunala verksamheten är personalintensiv och av bruttokostnaderna utgjorde personalkostnaderna 53 procent. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 4,92 procent, medan ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgick till 4,24 procent. Semesterlöneskuld och uppehållslöneskuld uppgick totalt till 26,5 mkr. Det var en ökning med 0,7 mkr. Skulden för okompenserad övertid var oförändrad 2,6 mkr. Ferielöneskulden för lärarpersonal ökade med 0,1 mkr till 4,5 mkr.

KÄNSLIGHETSANALYS

Nedanstående tabell visar hur stor påverkan 1 procents ökning eller minskning har på kommunens intäkter och kostnader.

Händelse förändring	Kostnad eller intäkt i mkr
Ränteförändring rörliga lån	+/- 1,0
Löneförändring i %	+/- 6,1
Bruttokostnadsförändring 1 procent	+/- 13,4
Generella stadsbidrag 1 procent	+/- 2
Skatteförändring 1 procent	+/- 31,9

FINANSIELLA POSTER

Finansnettot blev 4,5 mkr högre än budget och de finansiella intäkterna 2,4 mkr högre. Återbäring från Kommuninvest redovisades med 1,3 mkr. De finansiella kostnaderna blev 2,1 mkr lägre än budgeterat. Det var i huvudsak räntekostnaden för långfristiga lån som påverkade utfallet. Den extremt låga räntenivån gynnade räntekostnaderna.

Nya lagkrav, som föranleddes av finanskrisen på bland annat större kapital, påverkar Kommuninvest i hög utsträckning. För att fullgöra den obligatoriska insatsskyldighet som följer av medlemskapet beslutade kommunen att betala in 534 tkr i särskild medlemsinsats 2015. Kommuninvest ekonomisk förening betalade återbäring till medlemmarna 2018 i form av ränta på insatskapital och återbäring på affärsvolym. För Hallsberg uppgick återbäringen till totalt 2,7 mkr.

AVSÄTTNINGAR, NEDSKRIVNINGAR OCH SÄRSKILDA ÅTAGANDEN

Ingen ny avsättning gjordes till lakvattenrening. Den kvarvarande avsättningen på 11,5 mkr beräknas gå åt för att åtgärda den underdimensionerade reningsanläggningen vid den nedlagda deponin i Vissberga.

INVESTERINGAR

Årets nettoinvesteringar uppgick till 86 mkr av budgeterade 137 mkr. Genomförandegraden blev 63 procent (66 procent 2017).

Den största investeringen var den nya förskolan på Norr, där kostnaderna 2018 uppgick till 29 mkr. Våren 2019 är förskolan inflyttningsklar. Investeringar i skola och förskola gjordes för totalt 42,7 mkr. Här ingick om- och tillbyggnad av Långängsskolan för 11 mkr, en utökad avdelning vid Sagobacken, 0,7 mkr. Ny reception i kommunhuset, 4,4 mkr.

Bildningsnämnden investerade totalt 3,2 mkr. Medlen för datainvesteringar och tillbehör användes till bland annat säkerhetsskåp att förvara lärplattor i och till smartboards. Till förskola och skola investerades bland annat i nya kläd- och skohyllor, skötbord, bänkar och stolar till klassrum.

De föreningsanknutna investeringsmedlen fördelades mellan idrottsanläggningar, motionsspår och utebad. Badplatserna Bäcksjön och Tisarstrand fick nya bryggor och i Vretstorp byggdes ett utegym.

Social- och arbetsmarknadsnämndens investeringar uppgick till totalt 1 mkr. Större investeringar gjordes i inventarier, IT- och arbetstekniska hjälpmedel samt ett medicinskåp.

Vatten- och avloppsinvesteringarna för exploatering i Sköllersta och i Vibytorpsområdet uppgick sammanlagt till 8,2 mkr. Sanering av VA-ledningar utfördes för 6 mkr.

I tabellerna nedan redovisas större projekt.

Pågående investeringsprojekt överförs i särskilt beslut. För skattefinansierade investeringar 2019 finns 95 mkr budgeterade, därav strategiska investeringar med 80 mkr. Budgeterade investeringar i VA-verksamheten uppgår till 16 mkr 2019.

STÖRRE INVESTERINGAR SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET

Belopp i tkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Ny förskola i Hallsberg, Norr	-29 008	- 25 000	- 4 008
Långängsskolan ombyggnad	- 11 082	- 30 301	19 219
Reception kommunhus, strategisk inklusive ventilation	- 4 410	- 2 989	- 1 421
Mottagningskök, strategisk	- 2 033	- 2 100	67
Idrottsanläggningar	- 1 989	- 1 572	- 417
Måltidsavdelningen kök	- 1 950	- 800	- 1 150
Boendesprinkler Sköllergården, strategisk	- 1 942	- 4 000	2 058
Fönsterbyte Transtenskolan, strategisk	- 1 177	- 1 315	138
Tingsgården Sköllersta, strategisk	- 818	- 570	- 248
Upprustning gator och vägar, skyltplan ingår	- 755	- 1 011	256
Inventarier och data	- 695	- 1 100	405
Belysning idrottshallar	- 667	- 270	- 397
Asfaltering, ytor inklusive belysning	- 596	- 700	104
Gatubelysning	- 528	- 908	380
Brandskydd och larm	- 509	- 500	- 9
Inköp maskiner och fordon gata och park	- 503	- 400	- 103
Pålsboda torg	- 480	- 300	- 180
Motionsspår, utebad	- 452	- 512	60
Kontorslandskap Utsikten	- 431	- 350	- 81
Pylonbron	- 424	- 400	- 24
Folkasboskolan, byte fasad och fönster	- 423	- 500	77
Lekplatser, upprustning	- 416	- 369	- 47
Inventarier	- 416	- 700	284

STÖRRE INVESTERINGAR VA-VERKSAMHETEN

Belopp i tkr	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Sanering VA-nät	- 5 806	- 4 000	- 1 806
Exploatering Sköllersta, strategisk	- 4 392	- 1 828	- 2 564
Exploatering Vibytorp II D, strategisk	- 3 808	- 2 800	- 1 008
VA-avdelningens investeringar	- 2 043	- 2 200	157
Sjöledning Tisaren, strategisk	- 826	- 7 200	6 374

SOLIDITET

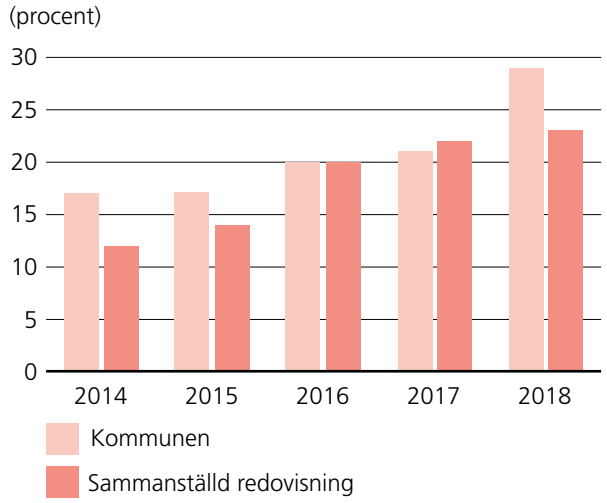

Soliditeten uppgick till 29 procent den 31 december 2018. Det var en ökning med 8 procent. För den sammanställda redovisningen var den 23 procent, en ökning med 1 procent. Orsaken var god likvid och överskott.

Soliditeten beskriver den ekonomiska styrkan på längre sikt. Den visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Förändringarna i detta finansiella mått påverkas av investeringstakt, nyupplåning, andra skuldförändringar och av det ekonomiska resultatet. Ju lägre soliditet, desto högre framtida kostnader.

EGET KAPITAL

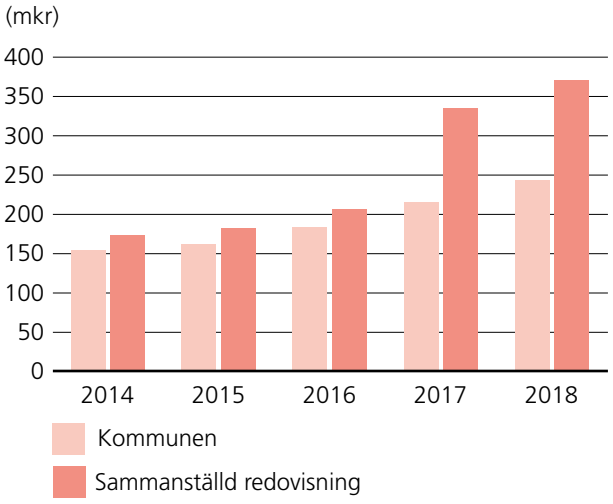

Det egna kapitalet har ökat varje år under en femårsperiod.

För att kommunens förmögenhet, som har skapats av tidigare generationer, inte ska urholkas och för att kommande generationer inte ska belastas av dagens konsumtion, krävs en viss resultatnivå. Sedan 2014 har det egna kapitalet ökat med 90 procent. För koncernen är ökningen större, 197 procent.

SKULDSÄTTNINGSGRAD

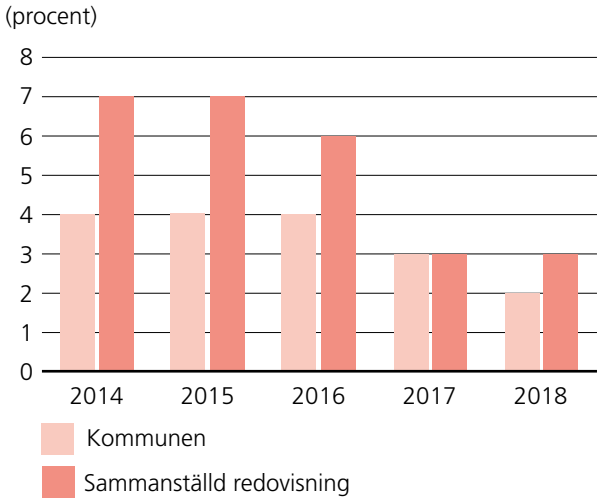

De långfristiga och kortfristiga skulderna minskade. Ökningen av det egna kapitalet på grund av 2018 års positiva resultat gjorde att skuldsättningsgraden sjönk jämfört med 2017.

I den sammanställda redovisningen ökade både långsiktiga och kortfristiga skulder.

Skuldsättningsgraden låg kvar på 3 procent.

Skuldsättningsgraden beskriver den del av tillgångarna som finansierades med främmande kapital. En skuldsättning över 1 procent betyder att skulderna är större än det egna kapitalet. En hög skuldsättningsgrad tyder på mer risk. Skuldsättningsgrad används för att beskriva kommunens finansiella risk (räntekänslighet).

SOCIAL INVESTERINGSFOND

Kommunstyrelsen beslutade i december 2015 att införa en social investeringsfond. Fondens syfte är att minska utanförskap, bryta långvarig arbetslöshet och förbättra integrationen. Beslutet innebar att reserverade medel på balansräkningen för tidigare ej utnyttjade medel, som utbetalats i form av statsbidrag för flyktingmottagande, fördes över till fonden. Den ursprungliga avsättningen i bokslut 2015 uppgick till 8,4 mkr.

Det ingående saldot uppgick till 9,6 mkr. Under 2018 togs 4,4 mkr i anspråk. I bokslut 2018 avsattes 4 mkr. Utgående saldo uppgick således till 9,2 mkr.

Fonden redovisas som en del av eget kapital, men påverkar inte den externa redovisningen i form av resultat- och balansräkning.

RISK OCH KONTROLL

KORTFRISTIG BETALNINGSFÖRMÅGA

Kassalikviditeten (procent)	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunen	48	68	79	190	74
Sammanställd redovisning	72	81	96	115	87

Kassalikviditeten för kommunen den 31 december uppgick till 74 procent. Det var en försämring med 116 procent. De likvida medlen i form av banktillgodohavanden försämrades. Bidragande orsaker var bland annat lösen av lån och god likviditet. Det bidrog till att kommunen inte behövde låna till stora investeringar som till exempel förskolan på Norr. Försämringen för den sammanställda redovisningen på 28 procent berodde på att hela koncernen hade god likviditet och bekostade investeringarna utan att låna. Kassalikviditet är summan av likvida medel och kortfristiga fordringar i förhållande till kortfristiga skulder.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

En del av den kommunala särarten är fortlevnadsprincipen. I redovisningssammanhang betraktas verksamheten som om den ska fortsätta i all oändlighet. Syftet med de materiella anläggningstillgångarna är normalt att kommunen innehar dem under en avsevärd tidsperiod, för att de ska användas av de kommunala verksamheterna. Det gör att värderingen är restriktiv. En av utgångspunkterna i god revisionssed är dessutom att tillgångar aldrig får övervärderas. Till skillnad från i näringslivet prioriteras inte marknadsvärdering. Fastigheter, anläggningar och inventarier upptogs till ett värde av 616 mkr. De finansiella anläggningstillgångarna uppgick till sammanlagt 41 mkr.Aktier och andelar i övriga bolag uppgick till 2,4 mkr. Det bokförda värdet för andelar i Kommuninvest ekonomisk förening var 0,5 mkr. Det totala insatskapitalet efter de insatsemissioner som kommunen medverkade i 2002–2015 uppgick till 13,8 mkr. Det redovisas inte som en finansiell tillgång utan med en upplysning i bokslutet. Aktierna i det nybildade bolaget Vätternvatten AB bokfördes med 1,9 mkr. Grundfondskapitalet i den kommunala bostadsstiftelsen Hallbo uppgick till 23,6 mkr. Förlagslånet till Kommuninvest uppgick till 2,1 mkr. Utöver kapitalförstärkningen via resultatet genomfördes 2010 en emission av förlagslånet om 1 miljard kronor till medlemmarna i Kommuninvest.

LÅNESKULD

Låneskuld (mkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Kommunen	463	486	471	464	260
Sammanställd redovisning	904	938	922	820	834

Kommunens låneskuld uppgick till 260 mkr på balansdagen. Det var en sänkning med 204 mkr jämfört med årsskiftet. Lån motsvarande ett belopp av 194 mkr överläts till Hallsbergs bostads AB, HBAB, i samband med att bolaget övertog bostadsfastigheter. Ett lån på 40 mkr löstes, 1,0 mkr amorterades och 31 mkr nyupplånades. Låneskulden för den sammanställda redovisningen uppgick till 834 mkr, en ökning med 14 mkr.

Kommunens räntekostnader uppgick till 4,7 mkr. Det gynnsamma ränteläget de senaste åren har minskat kommunens räntekostnader. Låga rörliga räntor och möjligheten att binda lån på längre löptider till låg ränta har påverkat räntekostnaderna positivt.

Den 31 december var 63 procent av låneskulden bunden med fast ränta och 37 procent löpte med rörlig ränta.

FÖRDELNING RÖRLIG OCH FAST RÄNTA

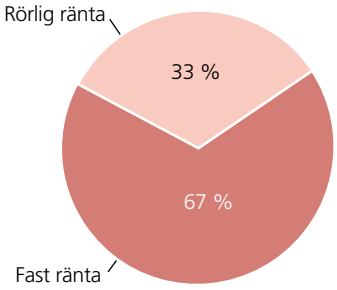

En relativt stor andel bundna räntor ger trygghet inför framtiden, eftersom räntekostnaderna är kända. Nackdelen är naturligtvis lite högre räntor. Även om ränteläget är gynnsamt, är fasta räntor högre än rörliga. En spridning av kapitalbindningen är viktig, så att inte alla lån omsätts samtidigt.

KAPITALBINDNING LÅNESKULD

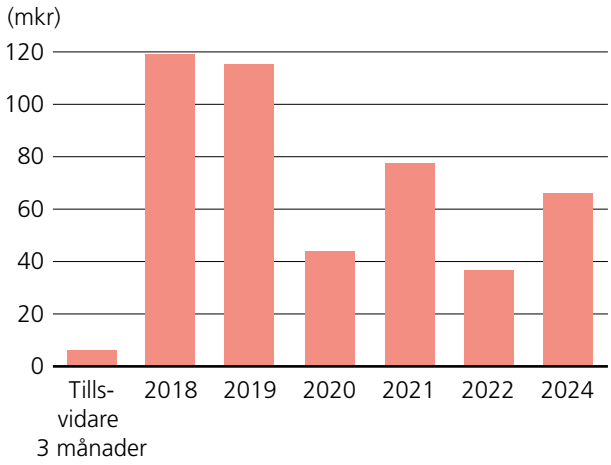

BORGENSÅTAGANDE

Totalbeloppet för borgensåtaganden ökade avsevärt, vilket i huvudsak berodde på att HBAB förvärvade kommunens samtliga bostads-, vård- och omsorgsfastigheter. I samband med överlåtelsen övertog bolaget kommunens lån för fastigheterna. Kommunen borgar för lånen.

Borgen för Sydnärkes Utbildningsförbund tecknades i samband med att förbundet förvärvade Alléskolan av Hallsbergs kommun och lån upptogs för förvärv och ombyggnad. De tre medlemskommunerna Hallsberg, Askersund och Laxå tecknade solidarisk borgen.

I samband med bildandet av ett gemensamt kommunalt bolag, som ansvarar för dricksvattenförsörjning från Vättern, beslutade kommunfullmäktige att ingå borgen för bolagets låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 22 mkr. År 2018 tog bolaget inga lån. Kvarvarande borgensåtaganden bedöms ha låg risk. Finansiella rekonstruktioner med stora kommunala insatser gjordes tidigare i bostadsrättsföreningen Transtenen och i Hallbo, vars ekonomi och verksamhet har utvecklats i positiv riktning. Det gäller både resultat och uthyrningsgrad.

Det strukturella resultatet har stadigt förbättrats under senare år. Hallsbergs kommun ingick 1993 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 medlemskommuner ingick med likalydande borgensförbindelser.

PENSIONSFÖRPLIKTELSER

PENSIONSFÖRPLIKTELSER

Pensionsåtagandet redovisas efter kommunallagens intentioner, enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att en mindre del redovisas som avsättning i balansräkningen och en större del läggs som ansvarsförbindelse.

Kommunen har ett omfattande pensionsåtagande på 413,4 mkr (415,7 mkr). De pensioner som intjänats fram till 1998 uppgår till 348 mkr och redovisas enligt rekommendationerna som en ansvarsförbindelse. Det innebär att 84 procent av pensionsförpliktelsen ligger utanför balansräkningen. Kommunen anlitade KPA som pensionsadministratör och KPA har beräknat pensionsskulden. Aktualiseringsgraden den 31 december 2018 var 96 procent. Det var oförändrat jämfört med 2017. Aktualiseringsgraden förbättrades den senaste perioden och bedöms ligga på en relativt hög nivå. För personer som är aktualiserade, det vill säga där alla pensionsgrundande tider är utredda, är pensionsåtagandet beräknat enligt dessa. För dem som inte är aktualiserade uppskattar KPA en pensionsgrundande tid. I takt med att även de aktualiseras justeras ansvarsförbindelsen.

Under avsättningar redovisades i bokslut 2017 åtagande för visstidspensioner med 0,2 mkr. Åtagandet upphörde i bokslut 2018. Löneskatt för de beräknade pensionsförmånerna redovisades också under avsättningar med 12,8 mkr (11,8 mkr).

Pensionsförmåner redovisade som ansvarsförbindelser uppgick till 280 mkr exklusive löneskatt (286,1 mkr). Löneskatten var 68 mkr (69,4 mkr).

PENSIONSUTBETALNINGAR

De pensionsmedel som intjänats från 1998 utbetalas för den anställdes egen placering hos pensionsförvaltare. Enligt avtalet KAP-KL beräknas den avgiftsbestämda ålderspensionen med en årlig pensionsavgift från och med månaden efter den månad arbetstagaren fyller 21 år.

Avgiften beräknas till 4,5 procent av ett avgiftsunderlag.

Kostnaden för 2018 redovisas som kortfristig skuld och beräknas till 29,6 mkr inklusive löneskatt

PENSIONSFÖRVALTNING

Kommunfullmäktige beslutade 2001 om riktlinjer för pensionsförvaltning. Det finns inga medel särskilt placerade för kommunens pensionsutbetalningar. Kommunen återlånar den samlade pensionsskulden till verksamheten.

PENSIONSFÖRVALTNING

(mkr)	2017	2018
Avsättning för pensioner	60	65
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	356	348
Finansiella placeringar	-	-
Totalt återlånat	**416**	**413**

FRAMTIDEN

EKONOMI PÅ SIKT

Utvecklingen av sysselsättning och tillväxt är av betydelse för kommunens intäkter, som till största delen består av skatter och generella statsbidrag. Grunden för en stark välfärd är balans i kommunens ekonomi. Målet är ekonomiskt överskott i goda tider för att minska påfrestningar när tiderna blir sämre.

Budgeterat resultat för 2019 är 14,5 mkr. För 2020 och 2021 är det budgeterade resultatet 14,8 mkr respektive 15,2 mkr. Det motsvarar ett mål på 1,6 procent av kommunens resultat i förhållande till totala skatteintäkter och statsbidrag. I Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) skatteprognos från februari 2019 är skatteunderlagets ökningstakt något nedreviderad vad gäller åren 2019–2021, i jämförelse med decemberprognosen. Det beror främst på en nedjustering av timlönen 2019 och långsammare ökning av pensionsinkomster. Jämfört med de budgeterade intäkterna visar prognosen en ökning för 2019–2021. Under 2019 kommer SKL att presentera nya prognoser för skatteintäkter och kommunal utjämning vid cirka tio tillfällen.

Kommunens kostnader påverkas av förändringar i demografi samt utifrån behov, förväntningar och krav. Allt fler äldre kommuninvånare, snabb befolkningstillväxt och ökade investeringsbehov bidrar till utmaningar för kommunernas ekonomi. Det är i första hand kostnaderna som Hallsberg kan påverka genom strategisk planering, uppföljning och löpande åtgärder.

Förutsättningar utarbetas årligen inför planering och beslut om verksamhetsmål och budget. En viktig del är befolkningsprognosen. I prognosen som låg till grund för budgeten 2018 och flerårsplanen 2018–2019 antogs en viss befolkningsökning, bland annat genom inflyttning till kommunen under de närmaste åren. År 2018 ökade invånarantalet med 22 personer. Befolkningsökningen under de tre senaste åren gav totalt 445 nya invånare. Detta motsvarade 2,87 procent och påverkade verksamheterna och den kommunala ekonomin.

Under kommande planeringsperiod 2020–2022 finns fler osäkerhetsfaktorer. Faktorerna handlar om antaganden om invandring, inflyttning och takten på nyproduktion av bostäder.

Räntenivån har stor betydelse för hur kommunens finansiella kostnader utvecklas. Konjunkturutvecklingen i Sverige och omvärlden har gått in i en fas med lägre tillväxt. Även om tillväxten dämpas är konjunkturen fortsatt stark. Förutsättningarna för att inflationen ska vara kvar på nära 2 procent under kommande år har inte förändrats i någon större utsträckning. Riksbanken beslutade därför att vid det senaste mötet i februari 2019 lämna reporäntan oförändrad på –0,25 procent. I december 2018 höjdes reporäntan från –0,50 procent till –0,25 procent. Sedan februari 2015 har styrräntan varit negativ. Liksom i december 2018 indikerar prognosen att räntan höjs igen under andra halvåret 2019, under förutsättning att konjunktur- och inflationsutsikterna står sig. Räntebanan, det vill säga Riksbankens prognos över räntan de närmaste åren, indikerar att en kvartalsgenomsnittlig positiv styrränta uppnås under kvartal 1 2020.

Löneökningar har stor påverkan på den kommunala ekonomin. Fackförbundet Kommunals avtal påverkar lönekostnaderna allra mest. Det aktuella löneavtalet gällde från den 1 maj 2016 och tre år framåt, till och med april 2019. Parterna har kommit överens om att förlänga avtalet med ytterligare ett avtalsår till den 30 april 2020. Dessutom har lönenivåerna för 2017–2019 definierats i kronor.

Nuvarande avtal inom Vårdförbundets avtalsområde löper ut den 31 mars 2019. Förhandlingar pågår.

I september 2018 kom SKL och Lärarnas Samverkansråd överens om ett nytt avtal, som gäller till den 31 mars 2021. Avtalet innehåller inga centralt angivna nivåer för löneutfall. Parterna ska fortsätta arbeta med individuell och differentierad lön för att uppnå en önskvärd lönestruktur.

Avtalsperioden för Vision och Akademikerförbundet SSR är tre år och löper från den 1 april 2017 till och med den 31 mars 2020. Avtalet är utan centralt angivna nivåer.

Pensionsskulden i kommuner och landsting beräknas enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). För att inte underskatta åtagandet är det viktigt att räntan är korrekt. Pensionsskulden är de nuvärdesberäknade, framtida pensionsutbetalningarna. Ju lägre diskonteringsränta, desto högre skuld. RIPS-kommittén, som övervakar diskonteringsräntan i beräkningen av pensionsskulden, konstaterade vid sitt sammanträde i september 2018 att

RIPS-räntan tills vidare är oförändrad och ligger kvar på 1 procent. Kommittén konstaterade emellertid att indikatorn närmar sig undre gränsen. Det kan medföra ökade pensionskostnader under 2019.

Skatten förändras i både kommuner och regioner under 2019. Både höjningar och sänkningar förekommer. I Sörmland, Blekinge och Värmland sker en skatteväxling, vilket dock inte påverkar den totala skattesatsen. Tolv kommuner höjer skatten. Sju kommuner sänker den, därav en kommun i länet, Ljusnarsberg med 1 öre. I övriga 271 kommuner väljer kommunen att inte ändra skatten. Däremot kan invånarna ändå få höjd skatt som en följd av att regionen höjer den. Hallsberg har den tredje lägsta skattesatsen i länet efter Ljusnarsberg och Örebro.

I februari 2019 skickades **Kostnadsutjämningsutredningens** betänkande 2018:74 *Lite mer lika* ut på remiss. Betänkandet innehåller förslag på förändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting, som är en del av det kommunalekonomiska utjämningssystemet. Utredningen konstaterar att dagens kostnadsutjämning i huvudsak fyller sitt syfte men att mer fokus behöver ges åt socioekonomi och glesbygdens villkor. Det finns ett genomgående behov av uppdatering av systemet så att utjämningen mellan olika delar av landet förstärks. Kommuner och landsting står för större delen av välfärdstjänsterna. Samtidigt varierar förhållandena kraftigt mellan kommuner och landsting i olika delar av landet, bland annat vad gäller demografi, geografi och socioekonomi. Variationerna påverkar behovet av kommunal service och kostnaderna för att producera den. I nuläget bedöms förändringarna, om en snabb beredning görs i regeringskansliet, kunna genomföras från och med år 2020. För Hallsbergs del innebär förslaget en positiv effekt med cirka 8 mkr per år från och med år 2020, inklusive beräknade övergångsregler. Vad resultatet blir när utredningens förslag landar i ett riksdagsbeslut är svårt att bedöma i nuläget.

Kommunfullmäktige ska fastställa riktlinjer för **god ekonomisk hushållning**. Med utgångspunkt i den långsiktiga inriktningen och definitionen av vad som är god ekonomisk hushållning ska kommunen i budgeten ange finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Bland de kommuner som förändrar målen långsiktigt avser den största gruppen att höja resultatmålet, främst för att parera ökade investeringar. Det finns även kommuner som sänker sina resultatmål på lång sikt. Ett motiv för detta är att man befinner sig i en expansiv fas för verksamheten, i kombination med stora behov av underhållsåtgärder.

Statens sänkta ersättningar för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar innebar stora merkostnader för kommunerna. SKL kommer därför att uppvakta regeringen med krav på förändringar.
Den 1 juli 2017 infördes ett nytt ersättningssystem för kommunernas mottagande av ensamkommande barn och unga, vilket innebar en sänkning med mellan 30 och 60 procent. SKL var i sitt remissyttrande kritisk mot de kraftiga sänkningarna. SKL har nu kartlagt konsekvenserna av det nya ersättningssystemet, som har förändrat kommunernas förutsättningar att ta emot ensamkommande barn och unga. Ersättningen från staten är 750 kronor per person och dygn medan kartläggningen visade att den faktiska kostnaden för kommunerna är 1 000 kronor. Det nya ersättningssystemet har inneburit en extra kostnad på drygt en miljard kronor för kommunerna sedan det trädde i kraft. Regeringens kalkyl byggde på att en stor andel av de ensamkommande, som nu är myndiga skulle bo i eget boende. SKL:s kartläggning visar dock att majoriteten av dessa är fortsatt placerade, framför allt i stödboenden. De är i fortsatt behov av stöd och har svårt att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden.

FRAMTIDA VERKSAMHET

I avtalet som slöts mellan SKL och Kommunal år 2016 finns tydliga mål om att införa **heltidsarbete som norm**. En årlig uppföljning ska göras och planen sträcker sig fram till år 2021. Kommunstyrelsen beslutade i december 2017 att under åren 2018 och 2019 successivt införa heltid som norm på social- och arbetsmarknadsförvaltningen. Övriga förvaltningar påbörjar detta under åren 2020–maj 2021. All nyrekrytering kommer att bestå av heltidstjänster och alla som arbetar deltid ska erbjudas heltid. Den beräknade kostnaden för införandet under år 2018 finansierades genom kommunstyrelsens planeringsreserv.

Hallsberg behöver **fler boendeplatser för äldre**. Ett lika stort bekymmer är att de befintliga platserna på Kullängen, som i dag är Hallsbergs största vård- och omsorgsboende, inte lever upp till dagens krav när det gäller boende för äldre och dementa. Det befintliga äldreboendet vid Kullängen med 70 platser kommer att ersättas med nybyggnationen. För att möta kommande behov av ett utökat antal platser på vård- och omsorgsboenden planeras en nybyggnation med 120–130 platser och lägenheter. Kommunstyrelsen beslutade under 2018 att anta ett samverkans- och ombudsavtal med Länsgården. Ett lokalprogram för det nya vård- och omsorgsboendet godkändes.

Samtliga kommunägda bostadsfastigheter fördes under 2018 över till ett kommunalt helägt aktiebolag, **Hallsbergs Bostads AB**. Drift och förvaltning av fastigheterna utförs på uppdrag av kommunens fastighetsavdelning. Nybyggnation av bostäder kommer att ske i bostadsbolaget. Bostadsbyggandet är viktigt för Hallsbergs utveckling.

Översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige år 2016. Det finns nya detaljplaner färdiga och andra som ska utarbetas. Riktlinjerna för markanvisningar antogs av kommunfullmäktige 2016. Markanvisningarna underlättar för fler aktörer att bygga i Hallsberg.

En framgångsfaktor för Hallsbergs kommun är **ökad inflyttning**. Eftersom fler nyanlända väljer att bosätta sig i Hallsbergs kommun, ökar behovet av ett väl fungerande integrationsarbete.

Ett ökat behov i flera verksamhetsområden, kombinerat med hög konkurrens om arbetskraft gör det svårt att **rekrytera medarbetare**. Det innebär både brist på tillgänglig kompetens och ökade lönekostnader.

Länsstyrelsen samordnade en utredning där åtta av länets tolv kommuner under flera år undersökte möjligheten att ta **vatten från Vättern**. Flera av kommunerna har vattentäkter där det finns risk för problem med vattenkvaliteten och där det dessutom saknas reservvattenförsörjning. Under 2017 beslutade fem av kommunerna att bilda ett gemensamt bolag för att driva arbetet vidare. Hallsberg, Laxå, Lekeberg, Kumla och Örebro beslutade att gå vidare i projektet. Under år 2018 startade bolaget Vätternvatten AB. Företaget ägs gemensamt av Lekeberg, Laxå, Kumla, Hallsberg och Örebro. Bolagets uppdrag är att projektera och även etablera ett av Sveriges mest moderna och framtidssäkra vattenförsörjningssystem till invånarna i de fem delägarkommunerna. Processen kan delas in i två faser. Under den första fasen kommer arbetet att inriktas på att ta fram förutsättningarna för projektet – till exempel miljökonsekvensutredning, tekniska lösningar, samråd och projektering. Den andra fasen innefattar själva byggandet av anläggningen där bergtunnel, nytt vattenverk, ledningsstråk och säkerställandet av reservvattenverk är de centrala delarna. Den totala investeringskostnaden beräknas till 3,3 miljarder kronor. En fyra mil lång bergtunnel dras från Vättern till Hallsberg, där ett vattenverk ska anläggas. Den översiktliga planeringen inriktas på att om cirka tio år ska de första dropparna vatten komma till kranarna.

KOMMUNSTYRELSEN

Antal ledamöter: 15
Ordförande: Magnus Andersson
Förvaltningschef: Lena Fagerlund

Kommunstyrelsen ansvarar för att övergripande leda, samordna och följa upp kommunens samlade verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelseförvaltningen stöder förtroendevalda och övriga kommunala verksamheter. Kommunstyrelseförvaltningen arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Förvaltningens uppgift är att samordna strategisk ledning och styrning och bistå övriga avdelningar via administrativa avdelningen, personalavdelningen, ekonomiavdelningen, avdelningen för samhällsplanering samt avdelningen för näringslivsfrågor, kommunikation och säkerhet.

ÅRETS VERKSAMHET

EKONOMIAVDELNINGEN

Ekonomiavdelningen arbetade med en uppgradering av kommunens ekonomisystem. Den nya versionen driftsattes innan sommaren och projektet föll väl ut. Detta skapade ännu fler möjligheter för verksamhets- och systemutveckling.

I slutet av 2017 implementerades systemstödet Stratsys, ett verktyg för bland annat planering, uppföljning och beslutsstöd. Ekonomiavdelningen förvaltar systemet och fortsatte med sitt utvecklingsarbete. Tertialrapporten var den första där alla nämnder och den kommungemensamma rapporten sammanställdes i Stratsys. I slutet av året påbörjades införandet av en modul för planering och uppföljning av den interna kontrollen i Stratsys. Projektet löpte på bra och avslutas i början av 2019. I samband med införandet av modulen för internkontroll reviderades de tillhörande styrdokumenten.

Förberedelser och anpassningar av system och rutiner för intern och extern redovisning inför uppstarten av Hallsbergs bostads AB genomfördes. Försäljning av kommunens bostadsfastigheter till kommunens bostadsbolag administrerades.

En ny upphandling av skrivare genomfördes och en kommunövergripande inventering av samtliga skrivare gjordes som underlag. Upphandlingen genomfördes inom samarbetet för Sydnärkes IT-samverkan.

En strategisk lokalförsörjningsplan för verksamhetslokaler utarbetades. Syftet var att redovisa kommunens samlade lokalbehov som en grund för långsiktig, strategisk planering. Planen bidrar till planering av framtida investeringar och lokalkostnader.

En planering av ett nytt äldreboende genomfördes som ett samverkansprojekt enligt intentionerna i samverkansöverenskommelsen med Region Örebro län.

Ekonomiavdelningen fullföljde i övrigt uppdraget inom planering- och uppföljningsprocessen, ansvarade för att kommunens redovisning var tillförlitlig och genomfördes enligt god redovisningssed. Ekonomiavdelningen bistår även med att kommunen utvecklas enligt god ekonomisk hushållning.

PERSONALAVDELNINGEN

Under 2018 gjordes en omorganisation inom personalavdelningen. De etablerade en organisation som omfattar tre roller: en specialistroll, en konsultativ roll inom framför allt chefsstöd samt en utbildande roll. Tre av avdelningens HR-konsulter arbetar riktat mot sin specifika förvaltning, samt har ett specifikt strategiskt område. En fjärde HR- konsult arbetar med arbetsmiljöfrågor, hälsa och ohälsa samt deltar i samtalsstöd för hela kommunen.

Arbetet med kompetensförsörjning sker tillsammans med respektive förvaltning. För närvarande pågår planer för kompetensförsörjning inom drift- och serviceförvaltningen samt bildningsförvaltningen. Planerna kommer även att göras inom övriga förvaltningar. Kompetensförsörjning är nu och i framtiden ett område som kommer att vara mer eller mindre svårt att hantera i offentlig sektor.

Tjänstepersoner från kommunen deltog i Campusmässan på Örebro universitet, samt jobbmässan i Örebro som riktas mot gymnasieutbildade personer. Kanaler för rekrytering ses över. Detsamma gäller sociala medier och hur de kan utvecklas ytterligare. System för rekrytering utvärderades för att utveckla effektiva rutiner och stöd. Tjänstepersoner från personalavdelningen är alltid representerade vid chefsrekryteringar.

Introduktionsdagar genomfördes med två tillfällen per år för nya medarbetare och ett tillfälle för nya chefer. Det är uppskattade dagar och arbetet pågår ständigt för att utveckla och förbättra informationen. Efter respektive introduktionstillfälle är det viktigt att förvaltningar och arbetsplatser har en fördjupad introduktion.

En medarbetarenkät genomfördes. Den var uppdelad på kommun, förvaltning och arbetsplats där

respondenterna var fler än sex. Nöjdhetsgraden ökade jämfört med den senaste enkäten som gjordes för två år sedan. Medarbetarenkäten genomförs vartannat år.

Fyra chefsdagar genomfördes under året. Temat för dagarna var rekrytering, rehabilitering, ekonomi samt framtidsspaning.

Lokal handlingsplan TLO-KL (tidig lokal omställning) är signerad och klar med de fackliga parter som ingår i omställningsavtalet. Medel beviljades för till exempel arbetsförmågebedömning och personlig coach vid avslut av anställning, samt olika mindre utbildningsinsatser och en mer omfattande utbildning till språkstödjare. Totalt 30 medarbetare från vård, kost och städ fick en tredagars utbildning i samarbete med Folkuniversitetet. Planerade insatser för 2019 är till exempel en språkutbildning inom vård och omsorg, kost och städ.

ADMINISTRATIVA AVDELNINGEN

I början av året tillträdde en ny administrativ chef för avdelningen. I detta sammanhang verkställdes beslutet om växel- och reproverksamhetens organisatoriska flytt till administrativa avdelningen.

Kommunhusets ombyggnad av entré och konferenslokaler färdigställdes i början av mars. Växel- och receptionsverksamheten flyttade in i de nya lokalerna och huvudentrén öppnades igen. Ombyggnaden bidrar till arbetet med kommunens mål att uppnå god service. Med de ombyggda lokalerna skapades en kontaktyta för ett mer välkomnande mottagande. Arbetsplatser, utrymmet för växel- och receptionsmottagningen utformades utifrån behov av att ge god service i mötet med kommuninvånare och besökare. Ombyggnaden ger förutsättningar för att utveckla växel- och receptionsmottagning till ett kontaktcenter. Detta möjliggör en utökad servicefunktion. Det ska vara enkelt för den som kontaktar kommunen att få hjälp eller nå kommunens medarbetare och verksamheter.

En annan del av ombyggnationen ska säkra kommunhuset som trygg arbetsplats. Nya konferenslokaler placerades strategiskt på entréplan för att minska tillträdet in i kommunhuset. För att skapa en trygg arbetsmiljö kring arbetsplatserna upprättades en ny besöksrutin. Besökaren anmäler sig och får en besöksbricka. Den som får besöket ansvarar för att möta besökaren vid receptionen och följa besökaren ut vid avslutat möte. Anmälan är ett sätt att hålla ordning på hur många besökare som vistas i kommunhuset vid händelse av brandlarm eller annan utrymning. Synlig besöksbricka visar att en obekant person som vistas i lokalerna har fått behörighet att tillträda. Vid behov finns även möjlighet att ta emot besökare i ett samtalsrum i närheten av receptionen.

Hallsbergs kommun har tillsammans med kommunerna Askersund, Kumla, Laxå och Lekeberg genomfört en gemensam telefoniupphandling. Upphandlingsprocessen blev klar innan sommaren och tilldelningsbeslutet gick till Telia. Under hösten infördes en ny telefonilösning med driftstart i början av november. Växelsystemet är en molnbaserad lösning. Telefonin är helt mobil och nätverksbaserad. Digitala och analoga telefoner avvecklades därmed. Det återstår några få nätverksbaserade IP-telefoner, i övrigt används mobiltelefoner.

Kommunerna i Sydnärke har ett gemensamt överförmyndarkansli. Överförmyndarkansliet är placerat i Kumla kommun. För att hitta förbättringar och stärka samarbetet beslutade samtliga kommuner att ingå i en gemensam överförmyndarnämnd. En utredning som Kumla kommun tagit fram visar flera fördelar med en gemensam nämnd. Exempelvis bör en gemensam nämnd bidra till en mer enhetlig och tydlig handläggning, vilket ökar rättssäkerheten. Den gemensamma överförmyndarnämnden börjar att gälla från år 2019 och huvudman är Kumla kommun.

Under en stor del av året var flera medarbetare på avdelningen involverade i valkansliets förberedelser och utförande av arbetsuppgifter kring valen till riksdag, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige. Åtta utbildningstillfällen för cirka 100 röstmottagare genomfördes. Kommunen har elva valdistrikt och i kommunens tätorter fanns det sammanlagt åtta platser för förtidsröstning. Valkansliet erbjöd tjänsten ambulerande röstmottagning till personer som inte kan ta sig till en röstlokal på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning. Totalt 58 röster togs emot med hjälp av ambulerande röstmottagare.

Den nya dataskyddsförordningen (GDPR) som trädde i kraft i maj innebar ett omfattande arbete och deltagande från samtliga förvaltningar. En projektledare anställdes för förberedelser, anpassningar och aktiviteter inför lagändringen och olika åtgärder. Det upprättades rutiner samt redovisningar och beslutsunderlag till utnämnande av dataskyddsombud. Ansvaret att se till att förordningen efterlevs vilar på respektive nämnd och bolag. Förvaltningscheferna utsåg dataskyddssamordnare som tillsammans med kommunens dataskyddsombud arbetar vidare med att säkerställa hanteringen av personuppgifter.

Det pågår ett omfattande arbete med översyn av samtliga styrdokument. Exempel på några styrdokument som togs fram under 2018 är: riktlinjer gällande mutor, otillbörliga förmåner och andra oegentligheter, riktlinjer och direktiv för telefoni, taxor och avgifter för kopior av allmän handling och flaggreglemente.

NKS – NÄRINGSLIV, KOMMUNIKATION, SÄKERHET

Flera företagsbesök genomfördes. Närhet och tillgänglighet till Hallsbergs kommuns företag är en viktig förutsättning för en bra näringslivsutveckling.

Hallsbergsmässan är Sydnärkes största företags- och föreningsmässa. Ett hundratal företag och föreningar ställer ut här. Mässan genomfördes under en helg i april. Temat var miljö och trender. Antalet besökare var drygt 5 200 personer, en ökning jämfört med föregående mässa år 2016. Detta är ett uppskattat arrangemang, där näringsliv och kommuninvånare får möjlighet att mötas.

Event Railport Göteborg – Hallsberg genomfördes under våren. Det är ett samarbete mellan bland annat Hallsbergs kommun, Business region Örebro och Göteborgs hamn. Syftet är att synliggöra fördelarna med Sveriges bästa logistikläge, samt attrahera mer godsflöde på tåg.

Flera etableringar bidrar till att kommunen nu bygger bostäder. Hallsbergs kommun är attraktivt både för företag och att leva, verka och bo i.

Relationen och kvaliteten i mötet med företag utvecklas. Hallsbergs och Kumla kommun skapade ett arbetssätt som bidrar till att företagen upplever en ökad tydlighet, enkelhet och tillgänglighet.

Hallsbergs kommun stöder Sydnärkes nyföretagarcentrum för en positiv utveckling. Det ska vara enkelt att få professionell hjälp att starta företag i Hallsberg. Många aktiviteter gjordes och fler är på gång under 2019.

Kommunen och Business region Örebro deltog vid ett flertal mässor under 2018. Som partner till Business region Örebro bidrar Hallsbergs kommun aktivt i regionens internationalisering.

En ny extern webb lanseras under våren 2019. Grunderna för den utgår bland annat från nya lagkrav på tillgänglighet samt anpassning för användning av mobil och surfplatta och utökad service. Syftet är att ge god service till invånarna, företagarna och föreningarna i kommunen. Webbplatsen *hallsberg.se* ska vara tillgänglig och kunna användas av alla, exempelvis av personer med funktionsnedsättning. Innehållet ska vara tydligt, korrekt och sökbart samt bidra till delaktighet, demokrati och transparens.

En ny grafisk profil togs fram och implementerades på samtliga förvaltningar. Utifrån profilen utarbetades ett nytt grundpaket för mallar och en handbok för kommunikation togs fram. Nya riktlinjer för social media beslutades.

SAMHÄLLSPLANERING

I samband med bildandet av Hallsbergs bostäder AB såldes 13 fastigheter till det nya bolaget. Det är bostadsfastigheter i kvarteret Kronan, Kopparslagaren, Stocksätter, del av Läraren i Hallsberg, Grotorp i Vretstorp, Folkasbo i Pålsboda samt Breslätt i Östansjö.

Markförsäljning till Trafikverket, del av fastigheten Ulvsätter 2:4, kommer att ske på tre områden i anslutning till järnvägen. Detta är nödvändigt för ombyggnationer och utveckling av järnvägen i Hallsberg.

Totalt såldes 32 småhustomter under året varav 14 i Hallsberg, 11 i Sköllersta, 4 i Vretstorp och 3 i Svennevad. Mellan åren 2016–2018 såldes 65 småhustomter. Balansen av byggklara småhustomter var vid årsskiftet 77 stycken.

Fastigheten Skördetröskan 4 köptes in och ska användas som verksamhetslokal för bland annat gatukontoret inom kommunen. Ett annat användningsområde är verksamhet inom stiftelsen Hallbo och Sydnärkes kommunalförbund.

Arbetet med Centrumplanen i Hallsberg fortsatte. Tre detaljplaner som vann laga kraft är Samsala etapp 2, tillägg till förskolan på norr, detaljplan Lien och upphävande av tomtindelning kvarteret Sannaholm.

En övergripande miljöundersökning genomfördes för att bedöma hur förorenad marken är i området för bland annat detaljplanen Rörmokaren och Bokbindaren. Eventuellt krävs marksanering för att kunna bygga bostäder i området.

Arbetet med VA-försörjningen längs Tisarens norra strand fortsatte. Dock överprövades upphandlingen av sjöledningarna och pumpstationerna till förvaltningsrätten. Arbetet med ledningsrätt för överföringsledningarna pågår och projektering för distributionsnätet av ett fritidsområde genomfördes.

Projektering och planering av exploateringarna av Samsala och Hässlebergsskogen pågår och byggnation planeras under år 2019.

Ett nytt kommunalt naturreservat inrättades under året: Stocksätterskogens naturreservat. Det är en del av Kårstahultskogen med en fin livsmiljö för många arter som svampar, insekter och träd. Området kommer fortsatt att vara en plats för att njuta av skogens mångfald och lugn.

Hallsbergs kommun beviljades en lokal naturvårdssatsning i form av ett LONA-bidrag för utredning och investering. Utredningen ska visa hur Hallsbergs kommun ska arbeta långsiktigt för att hindra översvämningar och i framtiden använda investeringsbidraget till åtgärder för våtmark och dagvattenfördröjning.

Kommunen beviljades byggbonus, ett statsbidrag för ökat bostadsbyggande. Samtliga sökande beviljades bidrag från Boverket. Hallsbergs kommun tilldelades 1,5 miljoner kronor av den totala årssumman på 1,4 miljarder kronor. Byggbonusen ska användas till byggandet av 38 bostäder.

EKONOMI

DRIFT

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	**9 451**	**11 242**	**9 656**	**1 586**
Kostnader	**-45 075**	**-53 468**	**-52 631**	**-837**
- varav personal	-27 410	-26 712	-29 590	2 878
- varav kapital	-2 634	-2 657	-2 633	-24
- varav lokal	-1 376	-1 390	-1 343	-47
- varav övrigt	-13 654	-22 709	-19 065	-3 644
Totalt	**-35 624**	**-42 226**	**-42 975**	**749**

VERKSAMHET

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelse	-5 771	-6 096	-5 987	-109
Kommundirektör	-4 017	-9 843	-9 902	59
Administrativ avdelning	-3 526	-3 693	-3 930	237
Näringslivs-, kommunikations- och säkerhetsavdelning	-3 275	-3 233	-3 520	287
Ekonomiavdelning	-8 393	-8 235	-8 939	704
Personalavdelning	-6 640	-6 642	-6 339	-303
Serviceavdelning	-29	87	0	87
Samhällsbyggnad	-3 973	-4 571	-4 358	-213
Totalt	**-35 624**	**-42 226**	**-42 975**	**749**

Kommunstyrelsen redovisade ett positivt resultat på 749 tkr. Avvikelsen varierar mellan verksamheterna men förklaras till största delen av vakanser.

I kommunstyrelsens ansvar ingår kommunens medel för bland annat oförutsedda händelser. Detta benämns som planeringsreserv. Budgeten för år 2018 gällande planeringsreserven var 10 500 tkr, varav 5 530 tkr budgeterades under verksamhet kommundirektör och fördelades med 3 300 tkr till projektet *Heltid som norm*. Under året gick dessutom 640 tkr av planeringsreserven till projektet *Kånsta kvarn* och 1 490 tkr fördelades till extra satsningar inom IT för ökad tillgänglighet och stabilitet i skollokaler. Planeringsreservens budgeterade medel på 4 970 tkr fördelades enligt beslut till berörd verksamhet för GDPR, utökade föreningsbidrag, volymförändringar skola och förskola, bostadsanpassningar samt ökade kostnader för ekologiska råvaror.

Administrativa avdelningen hade en vakant tjänst, vilket bidrog till en positiv avvikelse från budget.

Näringslivs-, kommunikations- och säkerhetsavdelningen arbetade mycket med säkerhetsfrågor, där en del av personalkostnaderna kunde finansieras med statsbidrag. Detta, i kombination med en lyckad Hallsbergsmässa bidrog till överskottet.

Ekonomiavdelningens överskott berodde på att ekonomichefstjänsten var vakant under 2018.

Personalavdelningen ansvarade för rekryteringen av en ny kommundirektör, vilket var den största bidragande orsaken till den negativa avvikelsen.

Samhällsbyggnadsavdelningens underskott berodde på att plan- och mätverksamheten inte kunde fakturera lika många timmar som var budgeterade.

DRIFT TRANSFERERINGAR

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	**24**	**83**	**0**	**83**
Kostnader	**-123 894**	**-125 052**	**-127 396**	**2 344**
- varav personal	0	0	0	0
- varav kapital	324	-38	0	-38
- varav lokal	0	0	0	0
- varav övrigt	-123 570	-125 016	-127 396	2 380
Totalt	**-123 870**	**-124 969**	**-127 396**	**2 427**

TRANSFERERINGAR (INGÅR I TABELL OVAN)

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Nerikes Brandkår	-11 873	-12 146	-12 229	83
Sydnärkes Utbildningsförbund	-90 438	-89 321	-93 600	4 279
Företagshälsovård	-1 200	-1 200	-1 200	0
Dagvårdsresor	-1 682	-1 616	-1 900	284
Riks- och färdtjänst	-3 341	-3 563	-3 450	-113
IT-nämnd	-10 319	-11 352	-9 807	-1 545
Lönenämnd	-2 946	-2 785	-3 320	535
Övrigt	-2 069	-2 986	-1 890	-1 096
Totalt	**-123 868**	**-124 969**	**-127 396**	**2 427**

Nettokostnaden för transfereringar var 124 969 tkr, vilket innebar ett överskott på 2 427 tkr. Medlemsbidraget till Sydnärkes Utbildningsförbund blev lägre än budgeterat. Avvikelsen berodde på en lägre andel elever i gymnasieålder för Hallsberg, i förhållande till de övriga medlemskommunerna Askersund och Laxå. Avvikelsen för IT-nämnden beror på ökade kostnader de senaste åren i samband med ny IT-plattform. Kostnaderna har ännu inte justerats budgetmässigt inom det totala beloppet för transfereringar.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

Volymmått	2018	2017	2016	2015
Försäljning av småhustomter, antal	32	18	15	12
Antal antagna detaljplaner	3	2	3	3
Antal producerade nybyggnadskartor	31	41	24	15
Antal husutstakningar	36	9	19	12
Antal levererade grundkartor	2	2	6	3
Antal leverantörsfakturor	33 681	32 773	27 939	25 507
Antal kundfakturor		57 517	58 643	52 141
– varav TAN		39 640	41 316	36 109
Antal inkomna motioner	4	7	8	4
Antal inkomna förslag från kommuninvånare	25	24	10	25

FRAMTIDEN

Kommunerna får ett allt större ansvar och fler uppgifter utan att det alltid kompenseras av staten. I takt med att kommunernas kostnader förväntas öka, samtidigt som intäkterna minskar kommer ännu högre krav att ställas på att använda resurserna på ett kostnadseffektivt sätt. Resurserna ska ge högsta möjliga nytta för medborgare och brukare. En ökad förmåga att göra träffsäkra analyser av resultaten av genomförda och pågående insatser bidrar till att identifiera faktorer för både framgång och hinder. Prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visar ett ökat behov av antalet anställda i välfärdstjänsterna. Detta blir en stor utmaning i framtiden. Erfarenheterna visar att det redan i dag är svårt att rekrytera inom vissa befattningar. Trenden är att svårigheterna ökar. Att förändra arbetssätt, digitalisera, förlänga arbetslivet och ha fler som jobbar mer är några strategier. Sammantaget mynnar detta ut i tre centrala frågor:

- Hur organiserar vi oss?
- Hur styr vi?
- Vilken arbetsgivarpolitik har vi?

Detta innebär även att se över befintliga system och utveckla nya arbetssätt, vilket skapar ett behov av ökad samverkan.

Den pågående digitaliseringen både möjliggör och ställer krav på kommunikation och dialog med kommunens målgrupper. För att möta kraven och ta till vara möjligheterna behöver kommunen arbeta med kommunikation och dialog i olika former. Platsmarknadsföring i samarbete med näringslivet kan vara ett redskap för att klara framtida kompetensförsörjning. Välfärdssektorn har stora rekryteringsbehov framöver. Ett starkt arbetsgivarvarumärke och gott ledarskap är viktiga framgångsfaktorer.

Det fortsatta arbetet för samverkan och ett gott näringslivsklimat är viktigt i kommunens samtliga verksamheter. Kompetens- och bostadsförsörjning är av betydelse för att Hallsbergs näringsliv ska fortsätta att utvecklas. En förutsättning är att löpande planera för ny mark för bostäder och företagande.

Även 2019 är ett valår – denna gång hålls val till EU-parlamentet.

HÅLLBAR KOMMUN

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	●	Hallsbergs kommun ska ha en hållbar ekonomi.	Ekonomiskt resultat 1,6 procent.	Årets resultat uppgick till 3,3 procent och enligt balanskravsresultatet var motsvarande siffra 2,7 procent.	●
	◆	Utsläppen av växthusgaser från den kommunala verksamheten ska årligen minska för att Hallsbergs kommun senast år 2030 ska vara fossilbränslefritt.	Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 procent per år till och med 2020.	I takt med att kommunen växer så bidrar detta negativt till mer transporter och maskinarbeten. Förutsättningar för inblandning av fossilfria drivmedel utreds och en del av dieseldrivmedlen ser ut att kunna bytas ut framöver.	■
			Energianvändningen ska minska med 2 procent per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårskorrigeras.	Under 2018 minskade den uppvärmande energikonsumtionen med 6 procent och övrig förbrukning (el) minskade med 2 procent.	●
			Storleken på utsläpp från resor i tjänsten ska redovisas årligen, för att följa minskningen.	En cykelpool med elcykel och vanlig cykel finns tillgängligt för att boka vid transport i tjänsten. Kommunens andel av miljöbilar har ökat. Årets tågresor innebar 30 748 kg lägre koldioxidutsläpp i jämförelse med alternativet att resa med bil.	◆

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	●	Hallsbergs kommun ska i samarbete med andra säkerställa att det finns utbildning av hög kvalité inom gymnasieskolan, Komvux och yrkesutbildningar.	Andel elever som påbörjar gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.	Andel behöriga elever till yrkesprogram på gymnasiet var 82 procent 2018 vilket var en ökning från 79 procent.	
			Andel elever som fullföljer gymnasie- och vuxenutbildning ska årligen öka.	Andel elever som fullföljt med examen inom tre år var 66 procent vilket var i nivå med föregående år.	●
	●	Hallsbergs kommun ska vara en ständigt lärande kommun.	Kommunens medarbetare ska ha en utvecklingsplan, målet 2018 är 90 procent.	Mallar och instruktioner för medarbetarsamtal finns som stöd för utvecklingsplaner. Metodstöd för uppföljning kommer att utvärderas. Bedömningen är att målet är uppnått.	●
			Kommunen ska ha en strategisk plan för kompetensutveckling och kompetensförsörjning.	Arbete pågår hos samtliga förvaltningar som kommer att ligga till grund för en kommunövergripande plan.	●

ALLAS INFLYTANDE

De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	◆	Hallsbergs kommun ska stimulera framtagande av lokala utvecklingsplaner i de fem mindre tätorterna.	Nöjd-inflytande-index (NII) enligt medborgarundersökningen ska öka.	År 2017 var kommunens index för påverkan 39 och för riket 40. För närvarande planeras mätningar vartannat år och nästa mätning kommer att genomföras under 2019.	◆
			Medarbetares upplevelse av möjligheter till inflytande ska öka. (ev. medarbetarenkät)	Upplevelsen av inflytande har ökat enligt den senaste undersökningen.	●
	●	Lokala initiativ i landsbygdsutvecklingsfrågor ska stödjas av kommunen och de organisationer genom vilka kommunen arbetar.	Kommunen ska vara representerad eller initiativtagare till minst tre sammankomster per tätort och år.	Både drift- och serviceförvaltningen och näringslivsavdelningen är representerade och initiativtagare till möten i de mindre tätorterna.	●

GOD SERVICE

De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
GOD SERVICE	◆	Kommunikation och dialog med våra medborgare ska vara tydlig och professionell och tillgänglig för de som lever och verkar i vår kommun.	Årliga mätningar för att mäta hur de som lever i kommunen upplever kommunens service. År 2018 ska 80 procent vara nöjda.	Senaste tillgängliga NKI-mätningen (nöjd-kund-index) avseende företagsklimat redovisar ett index på 57 vilket är lägre än föregående index på 66. Ett omfattande utvecklingsarbete har genomförts under året i syfte att utveckla samtliga serviceområden med deltagande från kommunstyrelseförvaltningen, drift- och serviceförvaltningen inklusive representanter från Kumla kommun. NKI enligt medborgarundersökning har ej genomförts under 2018 utan planeras att genomföras 2019.	■
			Kommunen ska årligen öka antalet e-tjänster för våra medborgare, föreningar och företag.	Utifrån fortsatt arbete avseende ägarskap i Inera och pågående utveckling inom respektive förvaltning bedöms en ökning ske.	●
	●	Hemsidan ska vara den naturliga platsen för alla att nå information om och från kommunen. Information och dialog via sociala medier ska komplettera hemsidans funktioner.	Kommunens resultat i SKL:s årliga mätning av tillgänglighet och kvalitet på hemsidan ska årligen öka. Målet är den övre femtedelen av landets kommuner.	Arbete med att utveckla hemsidan har genomförts för att under 2019 lansera en helt ny uppbyggnad med fokus på tillgänglighet. År 2017 uppgick mätningen till 89 procent vilket var en ökning från 86 procent. Motsvarande mått saknas för 2018.	●

DRIFT- OCH SERVICENÄMNDEN

Antal ledamöter: 11
Ordförande: Lotta Öhlund
Förvaltningschef: Clas-Göran Classon

Drift- och servicenämnden ansvarar för

- *drift och underhåll av gator, vägar och parker*
- *vatten- och avloppsreningsverksamhet*
- *tillståndsärendena för allmän plats, parkering och ledningsarbeten*
- *myndighetsutövning i miljö- och livsmedelsområdena*
- *bygglov och myndighetsutövning enligt plan-och bygglagen*
- *bostadsanpassningsbidrag*
- *energi- och klimatrådgivning*
- *kommunens fastigheter*
- *kost och städ i skola och äldreomsorg.*

ÅRETS VERKSAMHET

ÖVERGRIPANDE PROJEKT

Våren 2018 lät vänta på sig, men följdes av en rekordvarm och mycket torr sommar. Trots regnbristen sjönk aldrig Tisaren under den nivå, 99,40 meter över havet, som satts som gräns för när bevattningsförbudet ska träda in. Tisarens återhämtning gick dock långsamt under hösten och inför 2019 finns planer på att höja gränsen något.

En flytt av huvudvattenledning från Kumlas vattenverk planeras. Ledningsförrättningen genomfördes, ärendet överklagades och byggnation av den nya ledningen kommer att kunna påbörjas först när mark- och miljödomstolen behandlat ärendet.

I arbetet med att hantera skyfall och översvämningar, beviljades ett så kallat Lona-bidrag för anläggande av våtmarker. En våtmark kan utgöra buffert vid kraftiga regn medan vattenspeglar i anslutning till tätorten kan vara ett tillskott för både natur- och stadsmiljö.

Ralaåns ursprungliga profil återställdes och rensades för att säkerställa vattnets framkomlighet vid kraftiga regn och skyfall. Tvärsnittet på ån har med åren minskat på grund av sättningar i marken. Eftersom både Rösättersbäcken och Storån mynnar ut i Ralaån anses arbetet vara viktigt och prioriterat.

Inventeringen av avloppsledningsnätet slutfördes, i och med att den sista etappen i centrala Hallsberg undersöktes. Syftet med inventeringen är att ta fram underlag för att klarlägga kommunens ansvar när det gäller ersättningsfrågor. Regresskrav från försäkringsbolag och krav från enskilda ställdes och ansvarsfrågan bygger på om kommunens ledningsnät klarar ett tioårsregn eller ej. Inför sensommarens lokala störtskurar, sänktes nivån i vattendragen genom Hallsberg i preventivt syfte. Trots den relativt begränsade regnmängden innebar intensiteten att vissa källare i framför allt Hallsberg och Pålsboda översvämmades. Därför inventerades även Pålsbodas ledningsnät och undersöktes på samma sätt som i de andra orterna.

Utbyggnaden av pendlarparkeringen norr om Pylonbron genomfördes på kort tid. Förutom vissa justeringar av befintliga parkeringsytor anordnades en helt ny parkeringsyta norr om Långgatan. Parkeringen är inhägnad och kan i framtiden förses med grindar. En liten damm anlades för att ta hand om dagvatten och skyfall på den hårdgjorda ytan.

Kommunens energi- och klimatrådgivning till företag gjordes i ett länsgemensamt samarbete, där personal från Samhällsbyggnad Bergslagen lånades in en dag per vecka enligt avtalet med Region Örebro län och länets andra kommuner.

Antalet tillsynsärenden när det gäller ovårdade och nedskräpade tomter ökade och uppföljningen av ärendena sker nu mer systematiskt. Vid anmälan beaktas även trafiksäkerhetsaspekter. En broschyr om hur häckar ska klippas distribuerades till fastighetsägare för att informera dem om kraven på fri sikt i korsningar.

MÅLTIDSAVDELNING

Ett kort- och långsiktigt underlag arbetades fram gällande om- och tillbyggnad av kök inom måltidsavdelningen i Hallsbergs kommun. Köket i Sköllersta byggdes om under sommaren 2018. Planering pågår också för ombyggnad av köken i Knuten och Långängskolan. Nya förskolan på norr planeras få ett eget tillfälligt tillagningskök som, om det fungerar enligt plan, kommer att täcka förskolans eget behov. Detta är en åtgärd som sätts in innan produktionskapacitet kan skapas på annat sätt, till exempel genom att Kullängen byggs ut.

STÄDAVDELNING

Städavdelningen har under flera år arbetat med att minimera användandet av rengöringsmedel och kemikalier. Man har valt att arbeta med microfibrer, twisterrondeller och ultrarent och avjoniserat vatten. Under 2018 infördes ultrarent och avjoniserat vatten som en städmetod inom Alléskoleområdet. En reningsanläggning kopplades till inkommande kallvatten och vattnet avjoniseras och filtreras från dess naturliga salter och mineraler. Filtreringen sker direkt och ut kommer ett ultrarent vatten som söker, löser och absorberar smuts för att återställa den normala balansen.

Kemikaliemängden minskade med 57 procent under år 2018 och av den totala mängden kemikalier, 891 liter, användes 412 liter i den dagliga städningen. Av dessa var samtliga miljömärkta, typ Svanen. De andra kemikalierna användes vid periodiskt underhåll, till exempel golvvård.

TEKNISK AVDELNING

Under slutet av vintern uppstod flera besvärliga vattenläckor, främst i Pålsboda. Fredagen den 9 mars drabbades orten av en besvärlig vattenläcka som ledde till att 14 fastigheter var utan vatten i flera dygn. Eftersom det visade sig att vattnet rann ut direkt i en dagvattenledning var läckan mycket svårlokaliserad. Först efter att särskild avlyssningsutrustning användes kunde läckan lokaliseras.

Den 2 april skadades överföringsledningen mellan vattenverket i Blacksta och reservoaren i Tarsta. Skadan inträffade i samband med att den nya riksvägen byggs av NCC på uppdrag av Trafikverket. Ledningen försörjer orterna Pålsboda, Sköllersta och Svennevad med dricksvatten. Kommunens krisgrupp organiserades och en tillfällig reparation genomfördes under de närmsta dygnen. Entreprenören Skanska fick lägga om ledningen akut, ett arbete som var planerat att genomföras vid ett senare tillfälle. Arbetet försvårades eftersom befintliga ledningar är tillverkade av material som innehåller asbest. Arbetet med inkoppling av nytt vattenledningsrör under nya riksvägen skedde den 2 maj med mycket gott resultat. Försiktighetsåtgärder beslutades med rekommendation om kokning av dricksvattnet innan förtäring. Av de dricksvattenprover som togs i samband med omläggningen blev samtliga godkända.

Vid Resecentrum sanerades och rengjordes Pylonbron och ett fågel- och skadedjursskydd monterades. I det norra trapphuset på Pylonbron renoverades hissen. Hissanläggningen bedöms dock utsliten och statligt bidrag erhölls, vilket möjliggör ett utbyte.

Under sommaren färdigställdes torget i Pålsboda och utrustades med nya gångstråk, plattsättningar och en asfalterad yta för parkeringsplatser. Nya planteringar anlades och under år 2019 kommer en laddplats för elbilar att anläggas.

En ny äventyrslekplats i Ekoparken och en ny hinderbana invigdes den 29 augusti, som ett led i utvecklingen av parkområdet enligt planen från år 2016.

På gatukontoret togs en ny anläggning i drift under sommaren för att ta hand om spillolja från de maskiner som genomgår service i kommunens verkstad. Även andra restkemikalier som uppkommer i verksamheten kan omhändertas på ett bra sätt nu, vilket är bra för arbetsmiljön.

Ett par flyttbara hastighetspåminnare köptes in. Avsikten är att dessa ska kunna flyttas runt till de platser där de för tillfället behövs som bäst. Ingen ytterligare registrering sker dock, mer än att antalet fordon räknas och vilken fart de håller. Föraren får dock ett visuellt meddelande med aktuell hastighet i grönt eller rött.

FASTIGHETSAVDELNING

Fastighetsavdelningen arbetade med de planerade underhållsåtgärder som fastslogs i underhållsplanen för året. Av dessa genomfördes en majoritet av åtgärderna. Ett fåtal utgick då ekonomiskt utrymme saknades. Däremot utfördes en mängd akuta underhållsåtgärder. Stora projekt som pågick eller avslutades är nybyggnation av förskola på norr, renovering av Långängskolan, nytt mottagningskök i Sköllersta skola, etapp två på Transtenskolans fönster och fasadbyte, utvändig målning av ett antal fastigheter, renovering och ombyggnation av toalettgrupper i Folkasboskolan, fasad- och fönsterrenovering vid Tingsgården, takbyte på sista delen av Stocksätterskolan samt etapp ett på fasad och fönsterbytet vid Folkasboskolan och etapp tre på Sköllersta skola.

EKONOMI

DRIFTREDOVISNING DRIFT- OCH SERVICENÄMNDEN

Drift (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Intäkter	**170 344**	**159 380**	**150 798**	**8 582**
Kostnader	**-202 572**	**-193 512**	**-185 390**	**-8 122**
- varav personal	-33 689	-61 360	-63 961	2 601
- varav kapital	-35 441	-25 681	-26 417	736
- varav lokal	-58 840	-32 593	-32 637	44
- varav övrigt	-74 603	-73 878	-62 375	-11 503
Totalt	**-32 228**	**-34 132**	**-34 592**	**460**

Verksamhet (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Nämnd- och styrelseverksamhet	-232	-234	-266	32
Förvaltningschef	-3 026	-2 362	-2 634	272
Fordonsverkstad	-24	81	-123	204
Fordonsförvaltare	-83	-179	0	-179
Teknisk chef	-1 320	-2 692	-2 327	-365
Gatuingenjör	-150	-5 551	-6 224	673
Planeringsingenjör	5	-92	-300	208
Gata/park	-21 763	-16 664	-16 510	-154
Fastighet	1 081	-1 214	-935	-279
Bostadsanpassning	-3 095	-2 624	-2 193	-431
Städ	-34	145	0	145
Måltid	-1 451	-491	-600	109
Miljö	-1 999	-2 197	-2 146	-51
Bygglov	-137	-58	-334	276
Totalt	**-32 228**	**-34 132**	**-34 592**	**460**

Totalt visade drift och service ett överskott på 460 tkr per den 31 december 2018. Avvikelserna beskrivs nedan per verksamhet.

NÄMND- OCH STYRELSEVERKSAMHET

Nämndens kostnader bestod till största delen av arvoden och visade ett överskott mot budget på 32 tkr. Under år 2017 låg även förvaltningschefens verksamheter under nämnden, men har från och med 2018 ett eget ansvar, se nedan.

FÖRVALTNINGSCHEF

Budget för köpta tjänster nyttjades inte helt, och därför visade förvaltningschefen ett överskott på 272 tkr vid årets slut.

FORDONSVERKSTAD

År 2017 visade verksamheten ett överskott på 245 tkr och indikerade för hög budget, vilken minskades inför år 2018 till mindre än hälften. Men även år 2018 visade verksamheten ett överskott på 204 tkr med ett nettoutfall på 81 tkr. Stora reparationer utfördes inom gata/park, som i sin tur jobbade mycket mot avgiftskollektivet.

FORDONSFÖRVALTARE

Bilpoolens leasingbilar visade ett underskott vid årets slut på 112 tkr. Övrig verksamhet visade –67 tkr mot budget. Båda verksamheterna ska ha intäkter och kostnader i balans vid årets slut. Bilpoolen fick inte in tillräckligt med hyresintäkter för att täcka kostnaderna för uthyrningsbilarna. Under 2018 blev försäkringspremierna dyrare och täcktes inte av den uträknade kostnaden som debiterades. Totalt visade fordonsförvaltaren ett underskott på 179 tkr för båda verksamheterna.

TEKNISK CHEF

Verksamheten visade ett underskott på 365 tkr. En organisationsförändring genomfördes och lönekostnaderna mot tekniska för gatuingenjör och chef för gata/park ligger nu under teknisk chef, liksom administrativa kostnader och lokalhyror för personal. Kostnader för lakvattenrening på 647 tkr belastade inte fonden då hela förvaltningen visade ett plusresultat, men fonden kommer att ha stora kostnader framöver. Förutom fonden visade teknisk chef ett överskott på 282 tkr på grund av lägre lönekostnader än budgeterat.

GATUINGENJÖR

Totalt visade gatuingenjörens verksamheter ett överskott på 673 tkr. För att hamna inom budgetram till årets slut, på grund av att annan verksamhet indikerade ett stort underskott, blev förvaltningen tvungen att lägga ett sparkrav och på beläggningsunderhållet. Parkeringsövervakningen hade högre kostnader för övervakning än budget, samtidigt som intäkterna blev lite lägre än beräknat och visade en avvikelse mot budget på minus 112 tkr.

PLANERINGSINGENJÖR

Verksamheten förbättrade underhållet i orterna utanför Hallsbergs tätort enligt en åtgärdsplan. Planeringsingenjören arbetade även med investeringar på tätorterna och utförde en större andel av årets arbete. Verksamheten visade ett överskott på 208 tkr.

GATA/PARK

Vinterväghållningen klarade sin budget på 3 259 tkr med ett överskott på 47 tkr. Lönekostnaderna var högre med 1 433 tkr mot budget, men samtidigt blev intäkterna högre, framför allt vad gällde debiteringen av tid för personal och maskiner. Verksamheter som skog- och naturparker, vanliga parker, gräsytor, planteringar och utsmyckning visade en avvikelse mot budget på –377 tkr. Barmarksrenhållning och kostnader för trafikanordningar låg också över budget. Men tillsammans med gemensamma intäkter från externa kunder och kostnader som räntor och avskrivningar vilka blev lägre än beräknat, så hade gata/park en avvikelse mot budget på –154 tkr per den 31 december år 2018.

FASTIGHET

Från och med den 1 april förvaltar fastighetsavdelningen vård- och omsorgslokaler samt bostadshus åt ett nystartat kommunalt fastighetsbolag. Löneutgifterna blev lägre än budget med 663 tkr, vilket berodde på en vakans. Intäkterna blev högre, till stor del på grund av att det nya bolaget fakturerades för de kostnader som fastighetsavdelningen får för förvaltningen av bolaget. El och fjärrvärmen kostade mindre än beräknat, 14 mkr mot budget på 14,7 mkr, ett plus på 700 tkr. Kapitalkostnaderna vid årets slut visade ett utfall på 20,4 mkr och en avvikelse på +86 tkr mot budget. Resten bestod av övriga underhållskostnader och hyresintäkter från kommunens lokaler, som tillsammans visade ett underskott på 1 728 tkr. Totalt visade fastighetsavdelningen ett underskott på 279 tkr.

BOSTADSANPASSNING

Bostadsanpassningar kostade 474 tkr mer än beräknat, trots att budgeten var 553 tkr högre än år 2017. Lönekostnaderna slutade på ett överskott med 97 tkr, men övriga administrativa kostnader visade ett underskott på 54 tkr. Det var 210 ärenden jämfört med 224 under år 2017. Flest bostadsanpassningar gjordes i villor, 113 stycken, och de övriga 97 anpassningarna utfördes i flerbostadshus. De flesta åtgärderna bestod av ändring av trösklar, uppsättning av räcken, stödhandtag och spisvakter. Mer kostsamma åtgärder är ramper, dörröppnare, hissar och att iordningställa duschplatser.

STÄD

Städ visade ett överskott på 145 tkr. Personalkostnaderna blev lägre än budget, samtidigt som städutrustning och reparationer blev dyrare än beräknat. Bildningsförvaltningen och Sydnärkes Utbildningsförbund är de största kunderna där intäkterna låg på 10,7 mkr respektive 5,8 mkr.

MÅLTID

Ett nytt avtal på livsmedelsinköp, baserat på ekologiska livsmedel fördyrade inköpen och visade en avvikelse på –2 126 tkr mot budget. Lönerna låg lägre än budget med 1 403 tkr och både intäkter och kostnader blev lägre än beräknat. Eftersom verksamheten redan tidigt såg att det skulle bli svårt att hålla budgetramen till årets slut, gjordes så många kostnadsbesparingar som möjligt. Detta inverkade dock inte på måltidernas näringsinnehåll och nödvändigt material för att bedriva en bra måltidsverksamhet. Totalt visade måltid ett resultat på 109 tkr vid årets slut.

MILJÖ

Tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen visade ett underskott på 51 tkr. Lönerna och övriga administrativa kostnader låg lite över budget.

BYGGLOV

Bygglovsverksamhetens intäkter låg högre än budget med 350 tkr. Utfallet på 1 951 tkr innebar en höjning med 374 tkr jämfört med år 2017. Lönekostnaderna visade ett överskott men de administrativa kostnaderna låg något högre än beräknat. Totalt blev överskottet 276 tkr.

DRIFTREDOVISNING AVGIFTSKOLLEKTIVET

Drift (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Intäkter	**33 740**	**33 839**	**32 995**	**844**
Kostnader	**-33 740**	**-33 839**	**-32 995**	**-844**
- varav personal	-5 726	-6 414	-6 783	369
- varav kapital	-6 529	-6 673	-6 680	7
- varav lokal	-3 827	-3 261	-4 833	1 572
- varav övrigt	-17 658	-17 491	-14 699	-2 792
Totalt	**0**	**0**	**0**	**0**

Verksamhet (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Inventering VA-rörnät	-1 001	-245	-263	18
VA-rörnät, vatten och avlopp	-7 715	-8 715	-8 746	31
VA-avgift, hushåll och industri	31 903	31 175	31 583	-408
Vattenförsörjning, anskaffning	-7 403	-4 587	-7 548	2 961
Avloppsreningsverk, avloppspumpstation, vattenmätare	-15 784	-14 213	-13 134	-1 079
Teknisk chef VA	0	-3 415	-1 892	-1 523
Totalt	**0**	**0**	**0**	**0**

Underskottet på 3 757 tkr resultatutjämnades till VA-fonden. Efter överföringen hade fonden ett utgående saldo på 6 218 tkr.

Lönekostnaderna låg lägre än beräknat i budget med 368 tkr. Elkostnaderna visade en avvikelse på 148 tkr, vilket var bättre än beräknat. En större satsning för att hitta eventuella felkopplingar på spillvattennätet kostade lite över 2 mkr. Även en utredning av tillskottsvatten gjordes för en kostnad på nästan 1 mkr. VA-nät och leveransvatten visade tillsammans en avvikelse på –1 819 tkr, vilket berodde på underhållsarbeten och de maskin- och resurskostnader för grävning som utfördes med hjälp av gata/park. Även mätnings- och karttjänster bidrog till avvikelsen.

Totalt blev intäkterna bättre än budget med 844 tkr, vilket till stor del berodde på att utgiften på 350 tkr för uthyrning av lastbil till gata/park inte var budgeterad. Dessutom blev intäkterna för anslutningsavgifter för vatten och avlopp högre än väntat med 257 tkr. Leverans av vatten samt dagvattenavledning visade också lite högre intäkter än budgeterat.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

Nyckeltal inom VA och myndighetsutövning	2015	2016	2017	2018
Antal otjänligt dricksvattenprov*	*6	0	2	2
Antal överskridande av gränsvärden, antal** riktvärden på avloppsreningsverk	**1	1	0	1
Antal avloppsstopp och vattenläckor	15	18	28	7
Antal förelägganden om köksrenoveringar		5	3	1
Antal renoverade kök efter föreläggande		3	3	1
Antal tillsynsbesök enligt livsmedelslagen***	118	114	91	8
Antal tillsynsbesök enligt miljöbalken***	34	46	32	51
Antal anmälningar om installation av jord- och bergvärme	58	49	34	10
Antal tillstånd om enskilt avlopp	92	23	15	7
Antal inkomna bygglov	153	156	157	188
Antal förhandsbesked	0	6	2	4
Antal startbesked småhus och bostadslägenheter	0	18	14	39
Antal inkomna Attefallstillbyggnader	8	3	3	3
Antal inkomna Attefallshus	6	5	3	3
Antal inkomna bygglov för småhus		31	22	26
Antal slutbesked för småhus		17	7	15
Vattensvinn (% av försåld volym)		27,2	30	34,8

* Antalet otjänliga dricksvattenprov blev sex stycken för 2015. Samtliga prov gjordes i samband med haveri på ledningar, bortsett från två stycken som berodde på en kvarliggande förorening i ledningsnätet, vilken uppdagades när ledningen togs i bruk.

** Inget gränsvärde överskreds under 2015, endast ett riktvärde visas.

*** Ny redovisning från 2015.

NYCKELTAL INOM STÄD OCH MÅLTID

	2015	2016	2017	2018
Total minskning av matsvinn, genomsnitt av tallrik och servering (%)	18,4	14,67	8,45	16
Ekologiskt och närproducerat (%)		29,6	28,35	29
Antal liter rengöringsmedel som förbrukats	*	1 786	1 517	891
Andel miljömärkta rengöringsmedel daglig städning, typ Svanen (%)	58	100	100	100
Andel miljömärkta rengöringsmedel periodisk städning, typ Svanen (%)	50,00	59	79	79

***** Ingen mätning gjord.

FRAMTIDEN

Här nedan redovisas några av de viktigare utmaningarna för drift- och serviceförvaltningen under åren 2019–2021:

- Förberedelser och anpassning inför flytt år 2020 till kvarteret Skördetröskan gjordes av gatukontorets verksamhet.
- Nya rutiner för bevakning och behandling av grävtillstånd infördes. Dessa behöver implementeras även i fortsättningen.
- Framtagande av underhållsplan för broar med åtgärder och underlag för budget 2020–2022.
- En ny skogsvårdsplan görs under våren 2019.
- Förutsättningar för en eventuell ny snötipp vid avloppsverket eller annan plats utreds.
- SMHI-projektet resulterade i förslag på åtgärder för att möta klimatförändringar. En ny klimatanpassningsplan tas fram gemensamt för Hallsbergs och Kumla kommun.
- Flytt av Ralaledningen (huvudvattenledningen från Kumla) efter att beslutad ledningsrätt vunnit laga kraft. Byggnation av ny ledning och avställning av nuvarande eternitledning ska genomföras.
- VA-systemet Vabas kompletteras med grunddata kring kommunens VA-nät utifrån erfarenheterna av den avslutade inventeringen efter skyfallet år 2015.
- Genom en ny kostpolicy, där delaktighet är en viktig del, har alla gäster, medborgare, medarbetare och köpande förvaltningar möjlighet att påverka innehållet.
- Anpassning av tillagningskök och mottagningskök fortsätter att utvärderas utifrån ökat antal portioner och behov av upprustning av lokaler.
- ”Rent vatten” fortsätter att användas och införas i städverksamheten. Utgångspunkten är försöksverksamheten i Alléskolan.
- De resurser och rutiner som krävs för förvaltningen av kommunens nya bostadsbolag fortsätter att utvecklas.
- Underlag ska tas fram och beslut fattas gällande nya internhyror enligt utarbetad modell.
- Fastighetsavdelningens utmaning är att klara det eftersläpande underhåll som kommunens fastigheter fortfarande har. Trots stora insatser de senaste åren kvarstår många hus där skicket är undermåligt. Avdelningen ser stora möjligheter till kostnadsbesparingar med hjälp av energieffektiviseringar. Genom energibesparande åtgärder kan pengar läggas på underhåll i stället för driftskostnader. Detta gynnar alla kommunens delar, oavsett verksamhet.
- Genom tilläggsanslag för bostadsanpassningen är de ekonomiska förutsättningarna bättre än tidigare. Stora variationer mellan åren, beroende på enskilda objekt, kan dock förekomma.
- Förberedelser för att ytterligare integrera den administrativa hanteringen av bygglovsverksamheten i Kumla kommuns rutiner genomfördes från och med årsskiftet 2017/2018. Ändringar i regelverket innebar att en kommuns möjlighet att delegera arbetsuppgifter till tjänstemän i en annan kommun ökade.
- Behovsutredningen som genomfördes på miljösidan visade att resurser saknas för att kunna leva upp till kraven för tillsyn. Även den revision av livsmedelskontrollen som genomfördes av Länsstyrelsen i Örebro, pekar på att organisationen är för liten för att klara av de åtaganden som ligger på livsmedelsinspektörerna.

MÅLUPPFYLLELSE

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	●	Förvaltningen ska verka för att sjukfrånvaron ska minska.	Sjukfrånvaron ska redovisas vid varje nämndmöte.	Sjukfrånvaron redovisades vid varje nämndmöte. Sjuktalen har sjunkit de tre senaste åren.	●
			Förvaltningen ska undersöka möjligheten att införa återkommande hälsokontroller för personalen.	Förvaltningen undersökte, med hjälp av personalavdelningen, förutsättningar för att kunna erbjuda hälsoundersökningar. Anställda erbjuds generellt inte hälsoundersökningar inom kommunen. Varje chef har dock möjlighet att besluta om hälsokontroller för personal som är särskilt utsatt eller riskerar att exponeras för hälsovådliga produkter eller omgivningar.	●
	◆	Förvaltningen ska arbeta för att minska vår klimatpåverkan och även skapa förutsättningar för invånarna så att de också kan göra det.	Matsvinnet ska minska.	Svinnet minskade med 16 procent jämfört med 2017.	●
			Andelen ekologiska livsmedel som används ska öka till 50 procent senast 2020.	Målet uppnåddes inte eftersom resurser saknades.	■
			Antalet tjänstecyklar i förvaltningen ska öka fram till 2020.	Två tjänstecyklar, varav en elcykel, köptes in och placerades vid kommunhuset. Bokning sker via kundcenter.	●
			Minska dricksvattenanvändning i förvaltningens verksamheter och även informera kommuninvånarna hur de kan minska på dricksvattenanvändningen.	Under sommaren gavs, via hemsidan, löpande information om hur viktigt det är att spara på dricksvattnet. Ingen övrig information gjordes.	◆

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	◆	Miljöpåverkan från nämndens verksamheter ska årligen minska.	Användningen av fossila bränslen ska minska med 5 procent per år till och med 2020.	Förvaltningen växer i takt med kommunen, vilket ger fler transporter och maskinarbeten. Förutsättningar för inblandning av fossilfria drivmedel utreddes och en del av dieseldrivmedlen verkar kunna bytas ut framöver.	■
			Energianvändningen ska minska med 2 procent per år till och med 2020. Energianvändningen ska normalårskorrigeras.	Under vårvintern användes eldningsolja vid Hallsbergs avloppsreningsverk eftersom gaspannan gick sönder. Under 2018 minskade den uppvärmande energikonsumtionen med 6 procent och övrig förbrukning (el) minskade med 2 procent. Därmed klarades målet med god marginal.	●
			Antalet bräddningar inom VA ska inte vara fler än fem stycken per år. Nederbörden ska normalårskorrigeras.	En bräddning gjordes under påskhelgen på grund av sedimentering i en avloppsledning. Utredning pågår om en avloppspumpstation ska byggas.	●
			År 2025 ska näringsämnen från avloppsslammet återföras i kretsloppet.	Arbete pågår. Utredning igång för lakvattenrening.	●
			Kontinuerligt minska användandet av kemikalier, plast och andra produkter som påverkar människor och miljö, inom alla verksamheter.	VA-avdelningen strävar ständigt efter att minska förbrukningen av kemikalier i anläggningarna. Gata/Park använder små mängder bekämpningsmedel (ättika) samt en mindre mängd tvättkemikalier vid fordonstvätt i kommunens tvätthall. Städavdelningen minskade kemikaliemängden med 57 procent och av den totala mängden kemikalier, 891 liter, användes 412 liter i den dagliga städningen. Av dessa är 100 procent miljömärkta, typ Svanen.	●
			Endast miljöklassade bilar (Euro 6) ska upphandlas i samband med byten i fordonsflottan.	Följs inom drift- och serviceförvaltningen. Vissa avvikelser gjordes inom andra verksamheter.	◆

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	●	Möjliggöra att fler ungdomar och vuxna kommer i sysselsättning och därmed når egen försörjning.	Antalet praktik- och ferieplatser som erbjuds ska vara minst 65 stycken per år.	Varje avdelning ska erbjuda minst femton praktik- eller ferieplatser. Utöver detta ska även förvaltningsstaben erbjuda praktikplatser. Dessa platser tillsattes. **Teknisk avdelning** Gata/Park: Femton sommarjobbare samt tre säsongsarbetare. VA: En säsongsarbetare samt en praktikant. **Städavdelning** Avdelningen tog emot femton praktikanter och feriearbetare under året. **Fastighetsavdelning** Fastighetsavdelningen klarade målet om att erbjuda praktik eller feriearbetsplatser. Under våren och sommaren hade fastighetsavdelningen nio feriearbetare samt två praktikanter från arbetsmarknads- och integrationsenheten (AMI). **Måltidsavdelning** Måltidsavdelningen hade tolv praktikanter varav fyra feriearbetare.	●
	●	Förvaltningens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela arbetslivet.	Förvaltningen ska ta fram en strategisk plan för att säkerställa kompetensförsörjning på kort och lång sikt.	En förvaltningsgemensam kompetensförsörjningsplan togs fram genom ett utarbetat underlag. Detta kommer att införas i förvaltnings- och verksamhetsplaner.	●
			Förvaltningen ska ha en plan för varje medarbetares kompetensutveckling.	Lönesamtal genomfördes inom hela förvaltningen och bygger på medarbetarsamtalen från 2017. Varje medarbetarsamtal ska resultera i en individuell kompetensutvecklingsplan som dokumenteras. Dessa genomfördes under hösten 2018.	●

De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	●	Utveckla samarbete, inflytande och lokalt engagemang i varje kommundel.	Förvaltningen ska vara representerad på minst en träff per tätort med lokala intressegrupper per år.	Genomfördes enligt schema. Fyra ortsbesök gjordes på våren och två utfördes på hösten.	●
			Förvaltningen ska ha minst två förvaltningsträffar per år. Nämndens mål redovisas vid höstens förvaltningsträff.	Genomfördes enligt plan. En förvaltningsgemensam utflykt gjordes på våren och föreläsningar samt presentationer genomfördes på hösten.	●
	●	Skapa Hallsberg som ”den miljömedvetna kommunen” i samarbete med skola/förskola, föreningar och innevånare.	Möjliggöra minst fem studiebesök per år i förvaltningens verksamheter.	Det finns möjlighet att besöka avloppsverket. Under 2018 gjordes dock inga studiebesök.	●
			Minst fem aktiviteter per år, riktade mot invånare och företagare i kommunen, ska genomföras avseende energirådgivning fram till och med 2020.	Genomfördes enligt plan med länsgemensam organisation.	●
	◆	Samarbetet mellan avdelningarna i förvaltningen och mellan förvaltningarna i kommunen ska förbättras.	Frågan om källsortering ska tas upp vid möten med avdelningens kunder minst två gånger per år.	Arbetet påbörjades och frågan diskuterades med en förvaltning, men inte de övriga.	◆
			För att öka tydligheten ska förvaltningens verksamheter upprätta gränsdragningslistor i samarbete med köpande förvaltningar. Dessa ska uppdateras en gång per år.	Gränsdragningslistor togs fram inom städ, måltid och fastighet.	●

De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
GOD SERVICE	◆	Möjliggöra att invånarnas synpunkter, förslag, frågor, ansökningar och felanmälningar tas tillvara på ett effektivt och flexibelt sätt.	Anmälaren ska, utöver autosvar, få någon form av återkoppling inom fem arbetsdagar.	Felhanteringssystemet Infracontrol ska införas. En del arbete kvarstår innan kvittens, utöver autosvar, blir möjligt inom fem arbetsdagar.	◆
			Uppföljning av det nya systemet för synpunkter och felanmälan till nämnden två gånger per år, angående felanmälningar kontra åtgärder.	Uppföljning gjordes vid varje nämndmöte.	●
	◆	Säkerställa en långsiktig produktion och leverans av ett tjänligt dricksvatten med så få anmärkningar som möjligt.	Förvaltningen ska byta ut 0,5 procent (1 200 meter) av kommunens dricksvattenledningar årligen.	Total byttes ledningslängder motsvarande 1 238,92 meter, vilket överträffade målet.	●
			Antalet bristfälliga enskilda avlopp som ansluts till det kommunala VA-nätet ska öka.	Det verkade som att antalet enskilda avlopp för anslutning till det kommunala VA-nätet skulle öka. Så blev det dock inte, två hushåll som anmält intresse tackade nej.	■
			Förvaltningen ska göra en nödvattenplan för samtliga orter. Den ska vara färdig senast 2020.	Arbetet med en nödvattenplan påbörjades.	●

BILDNINGSNÄMNDEN

Antal ledamöter: 11
Ordförande: Siw Lunander
Förvaltningschef: Fredrik Nordvall

Bildningsnämndens verksamhet omfattar
- *förskola*
- *pedagogisk omsorg*
- *förskoleklass*
- *grundskola*
- *fritidshem*
- *särskola*
- *kulturskola*
- *biblioteksverksamhet*
- *kultur- och föreningsverksamhet*
- *medverkan i Hallsbergs familjecentral.*

ÅRETS VERKSAMHET

FÖRSKOLEVERKSAMHET

Förskolorna i Hallsberg utvecklades fortsatt positivt och verksamheten höll en generellt hög kvalitet. Antalet barn i verksamheten ökade och bygget av en ny förskola, Äppellunden, påbörjades. Förskolan kommer att ha åtta avdelningar i centrala Hallsberg. Invigningen planeras under våren 2019. Även i Pålsboda och Vretstorp ökade antalet barn mycket och nya lösningar för lokaler gjordes.

Omsorg på obekväm tid, *Nattis* erbjöds men efterfrågan var relativt liten. Även pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare erbjöds. År 2018 fanns sex dagbarnvårdare i kommunen. Efterfrågan av dagbarnvårdare minskar dock varje år och kommer vara fem till antalet under 2019.

FÖRSKOLEKLASS OCH FRITIDSHEM

Fokuset ökade på förskoleklassen och fritidshemmet, bland annat på grund av beslutet som följde av Skolinspektionens regelbundna tillsyn. Beslutet innebar att det systematiska arbetet att följa och utveckla kvaliteten i båda verksamheterna behöver stärkas samt göras synligt. Verksamheterna har nu varsin plan som kompletterar de gemensamma prioriterade målen, utifrån utvecklingsplanen 2019–2020. Utifrån alla delar av uppdragen är dessa verksamheter viktiga för elevernas lärande och utveckling. Samsyn och samverkan är avgörande för likvärdighet och måluppfyllelse.

GRUNDSKOLA

I grundskolan arbetade alla enheter med både kultur och struktur. Rektorerna och skolenheternas ledningsgrupper förbättrade förutsättningarna för ett kontinuerligt dokumentations- och uppföljningsarbete.

Underlag för utvecklingsbehov hämtades via flera källor, bland annat enkäter för elever, personal och vårdnadshavare, kulturanalys, arbetet med likabehandlingsplanen och plan mot diskriminering och kränkande behandling. Det fanns också exempel på resultatprognoser med analys och reflektion från varje undervisande lärare.

Med utgångspunkt i analyserna av resultat och måluppfyllelse startades ämnesnätverk för svenska, engelska och matematik. Nätverken syftar till att utveckla undervisningen och den formativa bedömningen samt likvärdigheten. Ett annat viktigt syfte är att övergången från årskurs 3 till årskurs 4 ska bli stabil och smidig för eleverna. Det blir möjligt genom att öka kunskaperna hos alla pedagoger om ämneskursplanerna i sin helhet och målen i synnerhet. De ska utgöra ett sammanhang för de nationella provens förberedelser, genomförande och sambedömning. Nätverken leds av förstelärare och samordnas av utvecklingssamordnare. Deltagare är undervisande pedagoger i förskoleklassen–årskurs 6. För årskurs 7–9 finns motsvarande nätverk med gymnasieskolans pedagoger för samarbeten inom Sydnärke.

Den övergripande organisationen för arbetet med de nationella proven är en viktig struktur för ökad likvärdighet och rättssäkerhet. Bedömningsgrupper för samtliga provämnen ansvarade för rättning, sambedömning och resultatanalys.

Alla skolenheter har sedan förra läsåret ett underlag för en förändrad kultur, en så kallad kulturanalys. Under ett antal månader genomfördes ett analysarbete utifrån alla pedagogers delaktighet, genom att de i brev beskrev hur de upplever sin arbetsvardag. Utvecklingsarbetet med att stärka kulturen fortsätter för att kunna hantera de förväntningar och krav som uppdraget formulerar via skollag och läroplan.

Antalet inflyttade nyanlända och asylsökande minskade, vilket påverkar det framtida behovet av en mottagningsenhet.

KULTURAVDELNING

En av kulturavdelningens uppgifter är att ge barn och unga möjlighet att ta del av kulturupplevelser. Det handlar om att de både ska kunna skapa själva och uppleva professionell kultur. Elever från förskoleklass till skolår 9 erbjöds en kulturupplevelse per termin. Detta finansierades både genom kulturavdelningens egna medel och statligt skapandeskolabidrag.

Kostnadsfria lovaktiviteter anordnades för barn 6–15 år genom rekvirerat stadsbidrag.

60-talsfrossa var temat för sommarens utställning på Bergöös. Utställningen blev mycket uppskattad. Kaffe och bulle ingick i entrépriset, vilket fick avsedd effekt där fler upptäckte Bergöös café. Bergöös hade cirka 2 000 besökare under sommaren.

Integrationsprojektet *El Sistema* gick in på tredje året under hösten 2018. Projektet startades med utvecklingsbidrag från Kulturrådet, men har nu beviljats bidrag från kommunens sociala investeringsfond i ytterligare tre år, till och med år 2021.

Alla folkbibliotek i Örebro län ansökte och beviljades gemensamt statsbidrag för att genomföra en förstudie om länsgemensamt biblioteksdatasystem och webb.

Bokstart – Vänder sig till föräldrar och vuxna i små barns närhet med syfte att tidigt stimulera språkutveckling.

Örebro län läser – Är ett läsfrämjande projekt för barn och vuxna. Årets tema var författaren Barbro Lindgren.

FRITIDSAVDELNING

Alléhallen hade ett väldigt bra år sett till besökssiffrorna. Totalt noterades 119 109 besök till badet och gymmet. Det var en ökning med hela 25 procent från år 2017. Förklaringen är det nya gymmet som öppnades i kommunal regi i slutet av 2017. Gymmet erbjöd nya maskiner, redskap och förmånliga öppningserbjudanden. Även badet hade många besök. En nyhet var simskolan för förskoleklasser som är en del av en nationell satsning med riktade statsbidrag. Syftet var att öva upp vattenvanan hos barn i ett tidigare skede och förbereda dem inför den ordinarie simskolan.

Från och med den 1 december började gymmet med *meröppet*. Det innebär att kunder kan träna alla dagar i veckan klockan 05–23, det vill säga även under tider då badet och kassan har stängt.

Konstgräsmattan på Allévallen byttes ut mot en nyare från Behrn Arena i Örebro. Allévallens gamla matta lades i stället på grusplanen på Pålsboda GoIF:s anläggning i Pålsboda.

En läktare byggdes till konstgräsplanen i Hallsberg och vid friidrottsanläggningen i Idrottsparken påbörjades bygget av ett domartorn med tillhörande föreningslokaler, förråd och café.

Ett nytt utegym upprättades vid idrottsplatsen i Vretstorp. Hallsbergs kommun finansierade själva gymmet medan föreningen Vretstorps IF stod för markjobb och montering. Nya badbryggor anskaffades till Tisarstrand och Bäcksjön. I Bäcksjön anlades också en sandstrand.

Fritidsgården i ungdomshuset Kuben införde nya öppettider och rummen delades upp mellan yngre och äldre ungdomar för att anpassa verksamheten utifrån efterfrågan. Förändringarna hade positiva effekter, inte minst i form av ett ökat antal ungdomar som besöker gården. Framför allt kom fler ungdomar från högstadiet och gymnasiet.

EKONOMI

Bildningsnämndens nettokostnader uppgick till 314 922 tkr, vilket innebar en negativ avvikelse i förhållande till budget med 73 tkr. Nämndens ekonomiska resultat är följden av att organisationen aktivt arbetar för att få en budget i balans.

Tabellen nedan visar fördelningen mellan intäkter och kostnader.

DRIFT

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	**63 633**	**67 045**	**53 503**	**13 542**
Kostnader	**-357 998**	**-381 967**	**-368 352**	**-13 615**
- varav personal	-217 869	-240 528	-237 137	-3 391
- varav kapital	-2 681	-2 556	-2 763	207
- varav lokal	-55 819	-56 520	-55 905	-615
- varav övrigt	-81 630	-82 363	-72 548	-9 815
Totalt	**-294 365**	**-314 922**	**-314 849**	**-73**

Intäkternas avvikelse från budget har flera orsaker. Statsbidrag från Migrationsverket blev mer än budgeterat. Det påverkade dock inte nettoutfallet då det fanns motsvarande kostnader. Detsamma gäller även för vissa statsbidrag från Skolverket. Ytterligare förklaring är att både interkommunala intäkter och kostnader (skol- och barnomsorgspeng) ökade i förhållande till budgeterade medel. Den årliga inkomstjämförelsen mot Skatteverkets uppgifter gav extra intäkter till barnomsorgsavgifterna. Avvikelserna på personalkostnaderna hade olika orsaker. Personalkostnad för

asylsökande barn budgeterades inte, utan finansierades med statsbidrag vilket är en stor del av förklaringen till avvikelsen. Andra orsaker är ett stort antal timavlönad personal till följd av sjukskrivningar, men även stöd till barn med särskilda behov. Avvikelsen för lokalkostnaderna beror bland annat på ett ökat behov av lokaler vilket medförde en del tillfälliga lösningar. Andra orsaker är högre kostnader för städ, sophämtning och mindre reparationer och underhåll. Avvikelser för övriga kostnader berodde bland annat på extra satsningar på IT, ökade licenskostnader, konsulter samt ökad kostnad för skol- och barnomsorgspeng.

INTÄKTER BILDNINGSNÄMNDEN

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Barnomsorgs-avgifter	13 234	13 509	12 934	575
Statsbidrag	28 397	30 422	19 183	11 239
Interkommunala ersättningar	6 931	6 560	6 140	420
Interna ersättningar	0	58	0	58
Övriga intäkter	15 071	16 496	15 246	1 250
Totalt	**63 633**	**67 045**	**53 503**	**13 542**

NETTOKOSTNADER VERKSAMHET

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Förskoleklass, grundskola och fritidshem	-147 321	-158 770	-153 587	-5 183
Förskolan och öppna förskolan	-90 111	-95 317	-97 323	2 006
Gemensamt	-6 774	-7 984	-12 693	4 709
Elevhälsan	-9 583	-12 137	-12 379	242
Kulturskolan	-3 222	-3 170	-3 153	-17
Särskolan	-10 022	-10 548	-9 995	-553
Bibliotek	-5 382	-5 428	-5 367	-61
Kultur- och förenings-verksamhet	-3 945	-3 980	-4 170	190
Fritid	-18 004	-17 588	-16 182	-1 406
Totalt	**-294 364**	**-314 922**	**-314 849**	**-73**

Bildningsnämnden beviljades ett tilläggsanslag på 6 000 tkr till följd av ökat barn- och elevantal.

Verksamhet förskoleklass, grundskola och fritidshem visade ett underskott som till större del berodde på ökade kostnader för skolpengen. Anledningen är att Hallsberg tappade elever till andra kommuner. Andra stora orsaker är höga kostnader för vikarier där en del beror på sjukskrivningar, en del på ökat behov av resurser för barn i behov av särskilt stöd, men även en del till följd av ombyggnationer som medförde transporter mellan lokaler. Modersmålsverksamheten hade högre behov än budget, vilket medförde underskott. Satsningen på IT i skolan fortsätter och under 2018 byttes ett stort antal lärardatorer ut, vilket påverkade utfallet negativt.

Merparten av förskolorna visade ett positivt resultat. Orsaken till överskottet berodde till viss del på vakanser som inte kunde tillsättas. Överskottet från inkomstjämförelsen bidrog även till avvikelsen.

Bildningsnämndens planeringsreserv ligger under verksamhet gemensamt. Denna är tänkt att täcka upp för eventuella underskott och satsningar som uppstår under året. Under gemensamt finns en pott för rehabiliteringar och omställningsprogram. Det fanns inget behov av att nyttja denna budget fullt ut.

Nettokostnaden för skol- och barnpeng visade ett underskott om cirka 2 400 tkr (inklusive särskola). Orsaken till detta var att det är fler barn och elever från Hallsberg som väljer att gå i en annan kommun. Den ökade kostnaden inom särskolan berodde på att ett antal elever hade mer omfattande behov. Det var samma antal elever i särskolan som år 2017.

Kultur- och föreningsverksamhetens resultat visade ett överskott. Satsningarna på sommarutställningen, Bergöövåningen och modelljärnvägen var mycket populära och gav extra intäkter.

Inom verksamhet fritid ingår både fritidsgård, fritidsanläggningar och Allébadet. Negativa avvikelser bestod av timlönekostnader, jour och övertid över budget, framför allt under sommaren. Intäkterna från både uthyrning av hallar, försäljning av gymkort och badentré blev i nivå med budget. Försäljningen på caféet i Alléhallen hade en negativ avvikelse. Eventuellt medförde den varma sommaren lägre intäkter på både bad och café. I samband med utökningen av öppettiderna installerades en sluss, vilken inte var budgeterad.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

	2014	2015	2016	2017	2018
Summa barn och elever	**2 334**	**2 393**	**2 432**	**2 634**	**2 720**
varav barn i pedagogisk omsorg (familjehem)	43	39	34	32	27
varav barn i förskola	700	697	710	759	829
varav elever i F–9-skola	1 596	1 657	1 688	1 843	1 864
varav elever i fritidshem	655	636	671	728	686
Antal elever som har skolskjuts	387	327	353	379	406
Antal årsarbetare per 100 elever i årskurs 1–9	9,3	8,3	8,8	8,6	9,4
Antal årsarbetare per 100 barn i förskoleklass	5,8	5,8	6,3	7,8	6,5
Antal barn per årsarbetare i förskolan	5,6	5,6	5,6	5,5	5,5
Antal barn per årsarbetare i pedagogisk omsorg (familjedaghem)	4,2	4,3	4,3	4,0	5,4
Antal barn per årsarbetare i fritidshem	22	22,3	22,0	22,8	22,4
Grundsärskola					
antal elever i annan kommuns skola	14	16	16	16	16
Förskoleklass och grundskola					
antal elever i annan kommuns skola	39	36	35	34	32
antal elever i fristående skola	84	74	74	79	85
antal elever från andra kommuner	42	52	49	42	48
Kulturskolan					
antal elever i ämneskurs och gruppkurs	215	248	291	283	282
antal elever i körer, ensembler	73	81	75	74	80
antal elever i kulturprojekt per projekt	14–40	14–20	14–22	15–30	15–30
antal elever i klassgrupper	427	418	430	634	618
Biblioteksverksamhet, utlån					
Huvudbiblioteket i Hallsberg	76 130	72 335	63 557	57 173	51 130
Hjortkvarn	2 016	2 139	2 225	2 450	2 139
Pålsboda	3 647	4 709	6 359	3 416	3 215
Sköllersta	6 347	6 555	5 668	0	0
Vretstorp	1 867	1 794	1 206	0	0
Östansjö	0	0	0	0	0
Summa utlån	90 007	87 532	79 015	63 039	56 484
Antal deltagare i Läsugglan*	98	65	60	101	0
Antal besökare huvudbiblioteket, måndag–lördag	64 212	57 667	53 160	50 886	59 117
Antal besökare huvudbiblioteket, endast lördagar	2 210	2 011	2 233	2 251	2 774
Antal författaraftnar	3	4	4	3	5

* Läsugglan är en satsning som ska locka till läsning under sommarlovet.

FRAMTIDEN

Hallsbergs kommun har växt under flera år. Dessutom har åldersstrukturen förändrats, vilket gör att andelen barn och unga ökade kraftigt. Lokalbristen blev alltmer tydlig. Under de senaste två åren fick bildningsnämnden en tilläggsbudget för att kunna behålla pedagogtätheten i förskola och skola. Många av dagens statsbidrag är konstruerade så att antalet pedagoger i förhållande till antal barn inte får sjunka. Statsbidragen ska leda till utveckling och inte täcka kommunens tillväxt. Det är svårare att göra prognoser över hur antalet barn och elever kommer att utvecklas under kommande år.

Konkurrensen om medarbetare som behövs i förskolor och skolor ökade. Detta måste hanteras för att säkra kompetensförsörjningen.

Samarbetet internt och externt blir avgörande för både kvalitet och ekonomi. Hur säkras kvaliteten på IT-service, måltider och lokaler utan skenande kostnader?

Det mest centrala för bildningsnämndens verksamheter är kommunens barn och ungdomar. Stora ansträngningar görs, men det finns fortfarande elever som efter nio år i grundskolan inte klarar de nationella kunskapskraven i alla ämnen. Tyvärr är inte heller alla elever behöriga till ett nationellt gymnasieprogram.

För läsåret 2019 har följande åtta övergripande utvecklingsområden arbetats fram som särskilt prioriterade. I gemensamma sammanhang som nätverk, kompetensutveckling och kontinuerlig uppföljning samt analys kommer dessa områden att ha ett större utrymme än övriga delar i uppdragen.

Utvecklingsområdena är

- värdegrund och kultur
- styrning, ledning och systematiskt kvalitetsarbete
- utveckling, lärande och kunskap
- inkluderande lärmiljö
- nyanländas lärande
- förskoleklassens undervisning
- fritidshemmets undervisning
- digitalisering.

MÅLUPPFYLLELSE

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	◆	Vi ska arbeta med värdegrundsfrågor och arbeta socialt förebyggande och hälsofrämjande.	Ogiltig frånvaro ska minska. Ingen elev ska ha en frånvaro som överstiger 10 procent.	En jämförelse med samma period år 2017 visar att målet inte uppnåddes. Vid avläsning för läsåret 2017/2018 (maj), hade 28 av 492 elever i grundskolans årskurs 7–9 mer än 10 procent ogiltig frånvaro. Av dem hade två elever över 50 procent ogiltig frånvaro. En ökning med en elev, dock två elever färre med högre än 50 procents ogiltig frånvaro. Övriga årskurser hade ingen rapporterad ogiltig frånvaro.	■
			Tillgängligheten till fritidsgårdarna ska öka, från tre till fem dagar i veckan och övriga tätorter ska ha öppet minst en gång per vecka.	Två nya personer tillsvidareanställdes. Kuben hade öppet fem dagar per vecka. Verdandi hade öppet fem dagar per vecka. Hjortkvarn hade öppet en dag per vecka, på lördagar. Pålsboda hade öppet en dag per vecka. Tingsgården i Sköllersta hade öppet en dag per vecka, på måndagar. Larslundskyrkan i Sköllersta hade öppet en dag per vecka, på fredagar.	●
			Besöken på familjecentralens öppna förskola ska bidra till att öka tryggheten i föräldrarollen.	Utvärderingen visade ett mycket positivt besked vad gäller tryggheten i föräldrarollen. Av 135 tillfrågade svarade 115 respondenter, det vill säga 85 procent. Av dem var 13 män och 77 kvinnor. Samtliga uppgav att de fick bra stöd i föräldraskapet. Hela 99 procent upplevde att de blev väl bemötta av personalen samt att det var lätt att få kontakt. Totalt 94 procent upplevde att de blir väl bemötta av andra föräldrar. Lokalerna uppgavs som lämpliga av 96 procent.	●

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	◆	Kunskapsresultaten i grundskolan ska årligen öka.	Andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen ska årligen öka.	Andelen elever som nådde kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9 minskade. Det sammanlagda resultatet blev 66,1 procent (72,9 procent). På Transtenskolan minskade andelen till 61,3 procent (73,7 procent) medan Folkasboskolans resultat ökade till 79,5 procent (71,7 procent).	◆
			Meritpoängen ska årligen öka.	Meritvärdet ökade från 202,7 till 203,6 (17 ämnen).	●
			Skillnaden i meritpoäng ska utjämnas mellan pojkar och flickor.	Skillnaden fortsatte att minska. Flickorna hade dock ett fortsatt högre meritvärde. Vårterminen 2016 var skillnaden 44,6 meritpoäng mellan pojkar och flickor. Vårterminen 2017 låg skillnaden på 33,3 meritpoäng och vårterminen 2018 låg den på 12,9 meritpoäng. Flickornas meritvärde minskade till 210,6 (221,6) medan pojkarnas meritvärde ökade till 197,7 (188,3).	●
			Resultaten på de nationella proven ska årligen öka för att 2018 vara bland de bästa i regionen.	Resultaten från de nationella proven under våren visade att eleverna i **årskurs 3** lyckades bättre i ämnet svenska, men sämre i matematik än år 2017. Antalet som ej deltog i båda proven ökade jämfört med år 2017. Resultaten i **årskurs 6** ökade något i svenska och sjönk i matematik och engelska, jämfört med år 2017. Andelen som ej deltog minskade i alla ämnen. Resultaten i **årskurs 9** ökade något i svenska och sjönk i matematik och engelska. Andelen som inte deltog i svenska var i stort sett densamma. I matematik minskade andelen och i engelska ökade andelen. Jämfört med länet och riket redovisade Hallsberg lägre resultat i samtliga ämnen.	■
			Skolår 6 och 9 ska årligen öka andelen A i ämnesbetyg fram till år 2018.	Årskurs 6 visade, jämfört med 2016–2017, en tydlig ökning från 3,9 procent till 6,6 procent för andelen av A i ämnesbetyg. Årskurs 9 minskade från 11,2 procent till 8,8 procent. För både årskurs 6 och årskurs 9 var andelen högre än för fem år sedan, år 2013.	◆
	■	Alla barn ska kunna läsa i skolår 1. Tidig upptäckt – tidig insats!	Andelen barn som kan läsa när de lämnar skolår 1 ska årligen öka, för att 2018 vara 100 procent.	Resultatet för år 2018 visade att två skolor uppfyllde målet, tre delvis uppfyllde målet och att en skola ej uppfyllde målet för att kunna läsa under årskurs 1. År 2017 uppfyllde tre skolor målet och två uppfyllde delvis målet. Under 2017 fanns en skola som inte uppfyllde målet.	■

De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	■	Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka för att 2018 vara 100 procent.	Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka för att 2018 vara 100 procent.	I elevenkäten ställdes fem frågor om hur elever upplever att de har inflytande. När de två svarsalternativen *Stämmer helt* och *Stämmer ganska bra* lades ihop, visades en spridning från 58 procent till 80 procent. Jämfört med enkätsvaren år 2017 var dock svaren något mer positiva, både för flickor och pojkar.	■
	◆	Föreningar som arbetar aktivt med barn, unga, integration och mångfald ska stimuleras.	Andelen föreningar som på ett medvetet och aktivt sätt jobbar med barn, unga, jämställdhet, funktionsnedsättning, integration, mångfald och samverkan med kommunens förskolor och skolor synliggörs med aktivitetsbidragen och ska årligen öka för att 2018 vara 75 procent.	Nya kriterier för bidrag infördes. De ska stimulera arbete med att integrera barn och unga med annan kulturell bakgrund eller barn och unga som har någon funktionsvariation. Tyvärr ansökte endast ett fåtal föreningar om det högre bidraget under 2018.	◆

De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
GOD SERVICE	◆	Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.	Föräldrars nöjdhet med förskolans tillgänglighet ska årligen öka för att 2018 vara minst 97 procent.	Vårdnadshavarna i förskolan var nöjda till 93 procent, samma andel som år 2017.	◆
	◆	Vårdnadshavare, barn och elever ska vara nöjda med våra förskolor och skolor.	Vårdnadshavarnas nöjdhet ska årligen öka för att 2018 vara minst 97 procent.	Nöjdheten mäts via flera frågor i en årlig enkät. Frågorna handlar om vårdnadshavares upplevda trygghet, bemötande, information och kommunikation. Sex av dessa frågor utgör underlag för att utläsa nöjdheten. När de två svarsalternativen *Stämmer helt* och *Stämmer ganska bra* lades ihop, blev spridningen från 72 procent till 99 procent. Inga signifikanta skillnader mellan flickor och pojkar märktes. Målet anses uppnått för förskolan, dock ej för grundskolan.	◆

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Antal ledamöter: 11
Ordförande: Veronica Wallgren
Förvaltningschef: Jaana Jansson

Nämndens uppdrag är att hjälpa invånare som är i behov av stöd i sin vardag. Det innebär hjälp och stöd till familjer och deras barn och ungdomar, stöd till ensamkommande barn, hjälp och stöd till personer med missbruk eller beroende, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, insatser till personer med funktionsnedsättning, integration- och arbetsmarknadsfrågor samt tillsyn och tillståndsverksamhet.

ÅRETS VERKSAMHET

HEMTJÄNST

För att få fler att arbeta heltid arbetar förvaltningen med projektet *Heltid som norm*. Införandet påbörjades inom hemtjänst Väster och hemtjänst Öster. Inom hemvård Väster och Öster önskade cirka 30 medarbetare att gå upp till heltid. Sammanlagt genererade detta cirka sex heltidstjänster i resurstid. Redan nu kan stora delar av frånvaron täckas av exempelvis semestrar, utbildningar, möten och arbetsplatsträffar (APT) då dessa läggs i befintligt schema.

Det finns fyra dagcentraler och riktade (biståndsbedömda) dagverksamheter i Vretstorp, Pålsboda och centrala Hallsberg. För att få en ökad samsyn, driva utveckling och satsa ännu mer på förebyggande arbete har alla dagcentraler och dagverksamheter, inklusive dagverksamhet för demenssjuka personer, slagits ihop till en egen enhet med en enhetschef. I enheten ingår också ansvaret för anhörigstödet.

Hemtjänsten har problem att rekrytera omvårdnadspersonal med relevant utbildning och körkort, framför allt i ytterområden. Under semesterperioden var problemen stora, främst i område Väster. Ett flertal undersköterskor sköt upp sin semester mot ersättning. Många yngre saknar körkort och bil, vilket behövs i verksamheten och för att kunna ta sig till arbetsplatsen eftersom kollektivtrafiken inte fungerar utifrån arbetstiderna.

Några vårdbiträden validerades till undersköterska. Undersköterskor utbildades till handledare för elever från omvårdnadsprogrammet. Medarbetare i varje hemtjänstgrupp gick utbildning i språkstöd på arbetsplatsen. De ska fungera som språkstödjare för kollegor som behöver stöd när de pratar svenska. Webbutbildningar som bland annat Palliativ vård, Demens ABC och SBAR (ett sätt att kommunicera strukturerat i vården) genomfördes i alla grupper.

Ett antal elcyklar köptes in och fler planeras att införskaffas under 2019. Syftet är att minska bilåkandet.

SÄRSKILT BOENDE (SÄBO)

Verksamhetsområdet sänkte sjukskrivningstalen och Kullängen sänkte sjukskrivningssiffrorna mest. Kullängen fick en ny ledningsorganisation som ska arbeta med ett coachande ledarskap där kvaliteten förbättras genom medarbetarna.

Ett nytt anställningsavtal påbörjades för sjuksköterskorna den 1 juni. Det nya schemat, där sjuksköterskorna arbetade under dagtid och ett antal helger, bidrog till mer patienttid. Tre sjuksköterskor rekryterades och två sjuksköterskor avslutade sina tjänster. Det är fortfarande ett svårrekryterat yrkesområde och behovet av bemanningsföretag är stort. Dock minskade behovet till viss del på grund av det nya schemat. Sjuksköterskor för kvälls- och nattjänstgöring bemannades med timanställda och hjälp av bemanningsföretag, då ordinarie personal inte gick att rekrytera.

Flera medarbetare utbildades i bland annat värdegrundsledare, palliativ vård via *ESF-projektet* (Europeiska socialfonden), demens och flytteknik. Under våren genomförde Håkan Thorsén en föreläsning om makt, etik och moral.

Inom äldreomsorgen utarbetades en styrmodell utifrån kravet enligt det systematiska kvalitetsledningssystemet (SOSFS 2011:9). Syftet med ett ledningssystem är att systematiskt och fortlöpande kunna utveckla och säkra kvaliteten i verksamheterna. Den som bedriver verksamhet ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Ledningssystemet gör det möjligt för ledningen att styra verksamheten så att rätt saker görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt, samt att möjliggöra ordning och reda.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG (IFO)

Hallsbergs kommun återtog det tidigare samarbetet med Kumla kommun vad gällde familjerätt och familjehem. Målsättningen är att den nya verksamheten ska ha ett nära samarbete med barn- och familjeenheten. Familjehems- och familjerättsenheten har nu möjlighet att skapa ett eget resursregister med familjehem, kontaktfamiljer och kontaktpersoner som förhoppningsvis på sikt leder till ekonomisk vinning för området.

Barn- och familjeenheten hade ett ökat antal ärenden där barn utsattes för våld eller bevittnade våld. Konsekvensen blev fler tyngre ärenden att hantera för socialsekreterarna. Fler ärenden där barn utsatts för våld gjorde att öppenvården, Familjeteamet, behövde arbeta mer intensivt för att förhindra placeringar utanför hemmet.

Tillsammans med arbetsmarknads- och integrationsenheten (AMI) och svenska för invandrare (SFI) inledde IFO ett samarbete om samhällsinformation för nyanlända med fokus på barn och barns behov samt stödinsatser. Familjeteamet startade barnhjälpsgruppen Tåget, som är en stödverksamhet till barn som lever i familjer med missbruk och/eller psykisk ohälsa. Tjänsten köptes tidigare av Kumla och Örebro kommun. Bedömningen är att servicen för kommuninvånarna blir bättre när insatsen finns på hemmaplan. Det blir mer ekonomiskt när kommunen bedriver verksamheten i egen regi.

Enheten för ensamkommande barn (EKB) märkte tydligt att antalet ensamkommande barn som kommunen ansvarar för minskade. Under 2018 kom fyra nya barn till Hallsbergs kommun. De ungdomar och unga vuxna, ensamkommande personer som vid årets slut tillhörde kommunen var 32 stycken.

Under sommaren uppdagades genom intern kontroll att det fanns allvarliga brister i handläggningen av utredningar och förhandsbedömningar på enheten. Enhetschef upprättade sju Lex Sarah-anmälningar. Tre av dessa skickades till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Efter åtgärder inom barn- och familjeenheten beslutade IVO att enheten hade gjort tillräckligt mycket för att bristerna inte skulle uppstå igen. Ingen kritik riktades mot enheten efter IVO:s granskning.

Antalet hushåll med försörjningsstöd ökade med 10,9 procent i jämförelse med samma period år 2017, vilket innebär att det utbetalade försörjningsstödsbeloppet ökade. Utbetalningssumman för försörjningsstöd år 2018 ökade med 4,2 procent jämfört med det utbetalda beloppet för år 2017. Dock erhöll IFO högre och fler intäkter 2018 jämfört med föregående år. Detta gör att det totala utfallet i nyckeltalen för 2018 visade en minskning gentemot 2017, efter att dessa intäkter drogs bort. Arbetslöshet och sjukskrivning var det vanligaste försörjningshindret för de vuxna som beviljades försörjningsstöd under 2018. Därefter följdes det av personer som väntar på exempelvis etablerings- eller sjukersättning.

Under hösten sade Kumla kommun upp samarbetsavtalet som funnits sedan 2005 gällande öppenvården Stegen. Samarbetet med Kumla avslutas den 31 juli 2019. Det innebär att Hallsbergs kommun kommer att bedriva öppenvården Stegen i egen regi från och med augusti 2019.

ARBETSMARKNADS- OCH INTEGRATIONSENHETEN (AMI)

Växthusprojektet växte fram under tidig vår och erbjöd både enkla och mer avancerade arbetsuppgifter som passade många deltagare. Resultatet blev självhushåll av grönsaker till driften av caféer och skördemarknad. Årets stolthet på AMI!

Projekt *Nykraft* genomfördes för att öka hälsomedvetenheten hos kvinnor. Projektet finansierades av länsstyrelsen med paragraf 37-medel, som fördelas för att utveckla samverkan och mottagningskapacitet hos kommuner. Projektägare är Sydnärkes folkhälsoteam och utförare AMI i samarbete med arbetsförmedlingen och individ- och familjeomsorgen. Samtliga kvinnor kunde efter projektets avslut erbjudas sex månaders anställning i AMI:s regi. Hälften tackade ja till erbjudandet.

Projektet *ALL IN* finansieras av Europeiska socialfonden för långtidsarbetslösa som uppbär försörjningsstöd. Av åtta kommuner i länet hade Hallsberg bäst resultat med deltagare i självförsörjning genom eget lönearbete.

Integrationsenheten drev ett projekt i länet för pedagogisk utveckling för samhällsorientering för nyanlända flyktingar, vilket mynnade ut i en nationell konferens.

VERKSAMHETEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING (VFF)

Personlig assistans införde Phoniros tidredovisningssystem till försäkringskassan i en testgrupp. I det nuvarande blankettförfarandet krävs mycket resurser i form av tid för personalen, administratörer och chef. Det behövs för att säkerställa att inrapporteringen av tiden blir rätt samt att det inte saknas något på redovisningen. Med Phoniro kommer detta att skötas mer digitalt.

Gemensamma sammankomster i form av vårfest på några boenden genomfördes. Där bjöds anhöriga samt gode män in till en trivsam samvaro. Separata möten med gode män genomfördes, där olika praktiska frågor diskuterades. Detta uppskattades av både gode män och personal.

Arbetet med att ytterligare höja kompetensen i verksamheten, i form av stödpedagoger, fortlöper. Stödpedagogen är en mycket viktig funktion, vilken ständigt arbetar med pedagogisk utveckling tillsammans med kollegorna. Flera kartläggningar gjordes i FUNCA-verktyget (ett kartläggningsverktyg vid utmanande beteende) samt fick handledning av TUB (från vuxenhabiliteringen). Detta gav positiv utdelning i form av tryggare och nöjdare brukare och anhöriga, samt säkrar goda levnadsvillkor och förutsättningar för brukarna så att de fortsätter att utvecklas och i så hög grad som möjligt kan leva på sina egna villkor.

Förvaltningen erhöll 665 tkr i statsbidrag som riktade sig till att införa eller höja habiliteringsersättningen för de brukare som deltar i daglig verksamhet. Bidraget användes till att höja habiliteringsersättningen över hela året samt en engångsutbetalning i december månad.

EKONOMI

I ekonomitabeller som redovisas i ekonomiavsnittet ingår inte budget och utfall för ensamkommande flyktingbarn och integrationsenheten eftersom verksamheterna helt finansieras av statsbidrag. I ekonomitabellerna ingår inte heller projekt som finansieras av statsbidrag.

Nedanstående tabell visar nettobudget, utfall och avvikelse per kostnadsslag. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen redovisar ett underskott på cirka –1,1 mkr.

DRIFT

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Intäkter	70 041	83 618	76 087	7 531
Kostnader	-386 899	-413 048	-404 446	-8 602
- varav personal	-268 934	-289 311	-288 248	-1 063
- varav kapital	-1 085	-1 347	-1 550	203
- varav lokal	-28 037	-28 815	-28 536	-279
- varav övrigt	-88 843	-93 575	-86 112	-7 463
Totalt	**-316 858**	**-329 430**	**-328 359**	**-1 071**

Överskottet på intäkterna berodde bland annat på att arbetsmarknadsenheten fick ökade intäkter än budgeterat från arbetsförmedlingen för fler extratjänster. Individ- och familjeomsorgen hade också ökade intäkter än budgeterat, avseende återsökningar från Migrationsverket och försäkringskassan samt ersättning från integrationsenheten. Projektet *Heltid som norm* tilldelades ökade intäkter, vilket innebär att motsvarande kostnader redovisades som underskott på personalkostnader. Övertidskostnaden minskade med cirka 2 mkr eller 19 procent jämfört med år 2017 eftersom förvaltningen jobbade effektivt med att minska övertiden.

Underskottet vad gäller övriga kostnader berodde till största delen på kostnaden för köp av sjuksköterskетjänster från bemanningsbolag. Kostnaden för köp av dessa tjänster uppgick till 8 mkr (5,4 mkr 2017). Verksamheten redovisade dock ett överskott på lönebudgeten på cirka 5 mkr (3,3 mkr 2017). Nettounderskottet på sjuksköterskornas personalkostnad blev därmed cirka –3 mkr (–2,1 mkr 2017).

Verksamhet (tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Förvaltningsgemensamt	-2 390	-2 680	-4 430	1 750
Särskilt boende	-113 799	-117 744	-109 536	-8 208
Hemtjänst	-78 555	-85 191	-84 419	-772
Verksamheten för personer med funktionsnedsättning	-40 187	-43 074	-40 938	-2 136
LSS (f.d. KSF)	-27 300	-30 481	-30 623	142
LSS (f.d. BIF)	-840	-1 036	-1 100	64
Individ- och familjeomsorg	-48 718	-46 780	-50 626	3 846
Arbetsmarknad och integration	-5 069	-2 444	-6 687	4 243
Totalt	**-316 858**	**-329 430**	**-328 359**	**-1 071**

Enheten ”Nattpersonal centrala Hallsberg”, med en budget på cirka 3,6 mkr, jobbar inom hemtjänsten men organisatoriskt tillhörde de särskilt boende. Enheten flyttades till hemtjänsten 2018. Detta var en jämförelsestörande faktor när år 2018 jämfördes med år 2017.

FÖRVALTNINGSGEMENSAMT

Den förvaltningsgemensamma verksamheten utgörs av förvaltningsövergripande verksamhet. Överskottet på förvaltningsgemensamt avser huvudsakligen ej fördelad budget.

SÄRSKILT BOENDE

Inom området för särskilt boende finns, förutom boendena, även kostnader för distrikts- och sjuksköterskor samt arbetsterapeuter. Orsaken till underskottet berodde bland annat på den ansträngda situationen inom kommunens sjuksköterskeorganisation, där kommunen, i likhet med många andra kommuner och landsting, har svårt att rekrytera sjuksköterskor och måste köpa in dessa tjänster via bemanningsföretag. Sjuksköterskorna hade ett underskott på cirka –3,4 mkr. Särskilda boendens personalkostnader exklusive sjuksköterskor hade ett underskott på cirka –3,7 mkr. Detta berodde bland annat på brukare med behov av extra insatser. Hyresintäkterna visade ett underskott på cirka –600 tkr, vilket berodde på att permanenta platser omvandlades till korttidsplatser. Under vissa perioder stod dessa platser tomma.

HEMTJÄNST

Hemtjänsten redovisade ett underskott på –772 tkr och hälften av underskottet avsåg löner. Resterande underskott berodde bland annat på bilar och övriga kostnader.

VERKSAMHETEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Underskottet uppgick till –2,1 mkr och förklarades av ett underskott på lönerna. Detta berodde på överanställningar för de äldre brukare som kräver extra resurser.

LSS (F.D. KSF)

Området utgörs av personlig assistans för både vuxna och barn, korttidsvistelse och fritidshem för barn enligt LSS och placeringar på externa LSS-boenden för vuxna. Verksamheten redovisade ett överskott på 142 tkr på grund av lägre behov av insatser för barn.

LSS (F.D. BIF)

Området utgörs av ungdomsfritids för särskolegymnasieungdomar med behov av tillsyn före och efter skoltiden samt skollov. Överskottet berodde på lägre lönekostnader än budgeterat.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

IFO hade ett överskott på 3,8 mkr som bland annat avsåg öppenvård och försörjningsstöd samt personalkostnad på grund av vakanta tjänster i början av året.

ARBETSMARKNAD OCH INTEGRATION

AMI visade ett överskott på 4,2 mkr som bland annat berodde på ökade intäkter och lägre personalkostnader än budgeterat. Nettokostnaden minskade jämfört med 2017 och orsaken var att kostnaden inte ökade lika mycket som intäkten. Integrationsenheten hör till området arbetsmarknad och integration och finansieras av statsbidrag från Migrationsverket. Statsbidragen för verksamheten har de senaste åren överstigit kostnaderna och en fond finns avsatt för kommande ökade kostnader. Enheten uppvisade även i år ett överskott på cirka 4,4 mkr som också bör avsättas till fonden.

ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN

Statsbidragen för verksamheten för åren 2014–2017 översteg kostnaderna och en fond finns avsatt för kommande, ökade kostnader. Regeringen införde nytt regelverk med väsentligt lägre ersättningsnivåer som började att gälla den 1 januari 2017. Enheten redovisade ett litet överskott på 40 tkr trots att verksamheten fick en osäker fordran på cirka 690 tkr för åren 2016 och 2017. Verksamheten antog att fordran skulle avslås av Migrationsverket och räknade därför inte beloppet med fordran från dem. Det faktiska resultatet blev därmed ett underskott på cirka –650 tkr.

VERKSAMHETSMÅTT OCH NYCKELTAL

Nyckeltal	2016	2017	2018
Antal brukare i hemtjänst (exklusive larm, mattjänst)	281	241	230
Antal trygghetslarm	439	381	409
Beläggningsgrad totalt, i genomsnitt	80	77	75
Beläggningsgrad brukartid, i genomsnitt	61	58	57
Antal vårdplaneringar USÖ[1]	161	226	166
varav hemgång	98	136	94
varav korttids	54	90	71
Antal inflyttningar demensboende			
Antal institutionsplaceringar	22	21	27
varav vuxna, antal dygn	1 209	1 209	1 364
Dygnskostnad, genomsnitt	1 761	1 914	2 020
varav barn, antal dygn	2 284	1 860	1 807
Dygnskostnad, genomsnitt	4 372	2 836	3 070
Familjehem, antal dygn	9 107	11 899	13 334
Dygnskostnad, genomsnitt	911	918	833
Försörjningsstöd, belopp	4 690 000	5 154 000	4 442 000
Antal hushåll med försörjningsstöd under året	180	264	296
Genomsnittlig bidragstid försörjningsstöd, månader	6,7	10	7,9
Personer med personlig assistans (SFB)[2] vuxna		15	13
Personer med personlig assistans (SFB) barn		8	8
Personer med personlig assistans (LSS)[3] vuxna		5	6
Personer med personlig assistans (LSS) barn		2	2
Personer med bostad med särskild service, vuxna		31	31
Personer med placering externt, antal dygn		2 651	2 941
Personer med korttidsvistelse, antal dygn, vuxna		143	256
Personer med kollovistelse, antal dygn, barn		43	47
Personer med korttidsvistelse, antal dygn, barn		1 556	1 156
Personer med korttidstillsyn, barn		10	8
Personer med ledsagning, vuxna		25	21
Personer med ledsagning, barn		2	2
Personer med kontaktperson, vuxna		27	30
Personer med kontaktperson, barn		7	4
Personer i daglig verksamhet		75	70
Personer med beslut om boendestöd/sysselsättning (SoL)[4]		67	65
Antal platser korttidsvård (SoL/säbo)[5]	11	10	11
Antal platser i vårdboende	145	146	144
Personer boende i servicelägenhet	117	100	96
Personer med hemsjukvård	305		277
Personer med mattjänst	132	105	94

Nyckeltal	2016	2017	2018
ABO Vuxen[6]		5	6
EBO Vuxen[7]		77	85
KVOT Vuxen[8]		0	2
Sekundär Vuxen		0	0
Anknytning Vuxen		11	22
Anknytning EKB[9]		0	1
ABO Barn		1	6
EBO Barn		47	40
KVOT Barn		0	5
Sekundär Barn		0	0
Anknytning Barn		20	15
Anknytning Barn 2		0	3

[1] Universitetssjukhuset Örebro
[2] Socialförsäkringsbalken
[3] Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
[4] Socialtjänstlagen
[5] Särskilt boende
[6] Anläggningsboende
[7] Eget boende
[8] Kvotflykting
[9] Ensamkommande barn

FRAMTIDEN

Inom förvaltningen finns svårigheter att rekrytera personal. Det gäller både omvårdnadspersonal, sjuksköterskor och socionomer som under det gångna året varit svåra att rekrytera. Hemtjänst står inför svårigheten att rekrytera omvårdnadspersonal med adekvat utbildning och körkort. Diskussionerna om hur arbetet med vård och omsorg ska bli attraktivare behöver lyftas på ett högre plan, och detsamma gäller vad som behövs för att unga människor ska vilja ta körkort. Kompetenshöjning, för att sedan kunna behålla den rekryterade personalen är ytterligare en utmaning. Kompetenshöjning efterfrågas av många olika personalgrupper som har behov av det.

Välfärdsteknik som exempelvis digitalisering och användandet av tekniska hjälpmedel diskuteras och kommer att prövas mycket framöver, både vad gäller kompetens samt att ta till vara på *rätt hjälpmedel i rätt tid till rätt person med rätt kompetens*.

Utmaningar inför framtiden vad gäller området för särskilt boende och hälso- och sjukvård är att utveckla tydliga metoder för att arbeta förebyggande och rehabiliterande. Fokus ska vara på individers egenansvar för att säkerställa fortsatt hög kvalitet genom trygg hemgång via utredningsteam. Andra utmaningar är att utöka välfärdsteknik, ha mer brukarfokus samt minska andelen sjukskrivningar så att brukarna får kontinuitet.

Verksamheten för personer med funktionsnedsättning hade ökade personalkostnader. Anledningen till detta är att de äldre brukarna kräver mer tillsyn och närvaro av personal.

Målet för socialpsykiatrin är att fortsätta att göra tydliga genomförandeplaner för att nå utveckling och självständighet hos brukarna. Förhoppningen är att brukarantalet ska minska och att målsättningar för utveckling ska bli tydligare hos varje individ. Boendepedagogens uppgift som handledande funktion i de metoder som används är ett viktigt instrument för att nå självständighet. Dock sträcker sig detta arbete över lång tid.

Samarbetet med samverkanspartners är en annan viktig del för att skapa förutsättningar för utveckling. Det blir möjligt att se hela individens situation och hur alla kan hjälpas åt för att varje insats ska ha tänkt effekt. Samverkan med både allmänpsykiatrin och habiliteringen är en viktig del i arbetet.

Daglig verksamhet och ungdomsfritids är de enda enheterna som ännu inte har en anställd stödpedagog. Under 2019 bör en stödpedagogtjänst inrättas, som riktar sig till all daglig verksamhet samt ungdomsfritids Svalan.

En utmaning är att rekrytera nya familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer. Det beror bland annat på att konsulentstödda familjehem rekryterar familjehem som kan erbjudas högre ersättningar av företagen. Barn- och familjeenhetens nya enhet har nu möjlighet att börja marknadsföra Hallsberg som en attraktiv kommun att arbeta i, och det blir en möjlig nystart för att kunna rekrytera egna resurser.

Vid granskning av ärenden gällande försörjningsstöd går det att utläsa att det finns flerbarnsfamiljer där en förälder eller bägge föräldrarna står långt från arbetsmarknaden och erhåller en betydande summa försörjningsstöd varje månad. Ofta har dessa familjer en låg eller ingen ersättning från myndigheter, exempelvis Försäkringskassan. Arbetsförmedlingen tar inte emot dessa personer då de bedöms stå alltför långt från arbetsmarknaden. Ett antal är långtidssjukskrivna, vilket sannolikt innebär att de inte kommer ut på arbetsmarknaden i närtid och i en del fall inte innan pensionsåldern. Detta kommer att påverka prognos och budgetnivå gällande försörjningsstödet över tid.

Arbetsmarknads- och integrationsenhetens (AMI:s) främsta utmaningar är en verksamhet i tiden som följer den nationella arbetsmarknadspolitikens tvära kast och samtidigt uppfyller politikens lokala mål.

Integrationsenheten har, liksom tidigare, ambitionen att klara den anvisade bosättningen inför 2019. Prognosen för länstal kommer att bli lägre än tidigare år. En utmaning som verksamheten ständigt arbetar med är att ha ett bredare utbud av integrationsinsatser och öka samarbetet med ideella sektorn.

MÅLUPPFYLLELSE

Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
HÅLLBAR KOMMUN	◆	Alla som har insatser av social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska känna sig trygga med insatsen.	Vid bedömd risk ska 100 procent av brukare inom särskilt boende och hemtjänst ha åtgärdsplan.	Resultatet blev 90 procent inom hemtjänst och 81 procent inom särskilt boende (säbo).	◆
			80 procent av brukare inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska uppleva trygghet.	89 procent upplevde trygghet, vilket var en ökning med en procentenhet jämfört med år 2017.	●
	◆	Insatserna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningens alla verksamheter anpassas utifrån den enskildes behov.	80 procent av brukarna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska vara nöjda med inflytandet.	80 procent var nöjda och målet uppnåddes.	●
			90 procent av brukarna inom LSS-boendena ska vara nöjda med fritidsaktiviteter.	79 procent var nöjda. Resultatet under år 2017 låg på 77 procent.	◆
			80 procent av dem som bor i särskilt boende och besökarna på dagcentralerna ska vara nöjda med den samvaro och de aktiviteter som erbjuds.	Säbo nådde inte upp till målet, medan 100 procent av besökarna på dagcentralen var nöjda.	◆
			85 procent av deltagarna i daglig verksamhet ska uppleva verksamheten som meningsfull.	96 procent upplevde verksamheten som meningsfull.	●
			90 procent av deltagarna på arbetsmarknads- och integrationsenheten ska genom erbjudna insatser uppleva ökade möjligheter att delta i samhällslivet.	86 procent upplevde ökade möjligheter att delta i samhällslivet, vilket var en ökning ifrån år 2017 då siffran var 71 procent.	◆

Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla får ett gott liv. Alla kommunens verksamheter ska verka för att lärandet fortsätter genom hela livet, såväl under som efter arbetslivet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
LIVSLÅNGT LÄRANDE	●	Arbetsmarknads- och integrationsenheten erbjuder kompetenshöjande aktiviteter i syfte att den enskilde så snabbt som möjligt ska bli självförsörjande.	80 procent av de personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska vara självförsörjande inom sex månader.	85 procent av de nyaktualiserade personerna som hade försörjningsstöd på grund av arbetslöshet blev självförsörjande inom sex månader.	●
			Antal praktikplatser i social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamhet ska uppgå till 20 platser.	Antalet praktikplatser blev fler än 20.	●
			90 procent av deltagarna på arbetsmarknads- och integrationsenheten (AMI) ska genomföra överenskomna aktiviteter i genomförandeplan.	Mer än 90 procent genomförde överenskomna aktiviteter i handlingsplanen, vilket gav önskade effekter i form av egenförsörjning genom eget lönearbete.	●
			80 procent av deltagarna ska ha praktiserat på en arbetsplats.	Målet uppfylldes. Sammantaget omfattades uppdraget av 31 personer.	●
			Antalet hushåll med barn som är långvarigt beroende av försörjningsstöd i sex månader eller mer ska minska mot föregående år.	Under 2017 var 35 hushåll med minderåriga barn långvarigt beroende av försörjningsstöd. Denna siffra steg till 41 hushåll år 2018.	◆
	●	Daglig verksamhet för deltagare långt ifrån arbetsmarknaden, ska innehålla pedagogiska inslag i syfte att utveckla deltagarnas färdigheter.	80 procent av deltagarna ska ha utvecklat eller bibehållit sina färdigheter.	Utifrån arbetsverktyget FUNCA:s uppföljningar, individuella uppföljningar, samt utifrån brukarkollegium och uppnådda SMART-mål* antogs att ingen förlorade sina färdigheter. Snarare verkade många utveckla dem. Att ange en siffra är dock svårt.	●

* SMART står för Specifikt, Mätbart, Accepterat, Realistiskt, Tidssatt.

De kommunala verksamheterna verkar nära individen, och ska erbjuda ett professionellt bemötande och vara lyhörda för idéer och synpunkter.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
ALLAS INFLYTANDE	◆	Social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter ska erbjuda ett professionellt bemötande.	95 procent av brukarna inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska vara nöjda med bemötandet.	96 procent var nöjda.	●
			70 procent av brukarna har kännedom om möjligheten att framföra synpunkter och önskemål.	65 procent av brukarna hade kännedom om möjligheterna. Verksamheterna jobbar aktivt med synpunkter, klagomålshantering och information.	◆
	●	Anhörigas synpunkter tas tillvara i verksamheten inom särskilt boende.	Samtliga särskilda boenden har två anhörigträffar per år där anhörigas synpunkter tas upp, dokumenteras och följs upp.	Anhörigträffar genomfördes.	●

De kommunala verksamheterna ska kommunicera tydligt och öppet.

		NÄMNDMÅL	INDIKATOR	KOMMENTAR	
GOD SERVICE	●	Social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska kommunicera tydligt och öppet.	Webbinformation till medborgarna ska vara god, med 80 procent av maxpoäng i SKL:s granskning av information om nämndens verksamhet.	Under år 2018 genomförde Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) inte någon granskning av kommunens webbinformation. Verksamheten upplevde att målet uppnåddes.	●
	◆	Brukarnas behov av insatser ska styra personalens arbetstid.	100 procent av genomförandeplanerna ska vara utförda så att det framgår när brukaren önskar insatsen.	Arbetet med genomförandeplanerna pågick som planerat. Alla hemtjänstgrupper når inte riktigt 100 procent med den enskildes genomförandeplan, där det finns dokumentation kring hur och när insatserna önskas.	◆

KOMMUNFULLMÄKTIGE OCH ÖVRIGA NÄMNDER

Kommunfullmäktige
Antal ledamöter: 45
Ordförande: Hans Karlsson

Revision
Antal ledamöter: 6
Ordförande: Siv Palmgren

Valnämnd
Antal ledamöter: 7
Ordförande: Niklas Nilsson

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, och beslutar bland annat om budget, taxor och avgifter samt markutnyttjande av olika slag. Kommunfullmäktige sammanträder cirka 8–10 gånger varje år. Alla sammanträden är öppna för allmänheten.

Kommunrevisorernas uppgift är att granska kommunen och att fungera som en del av den demokratiska kontrollen. Revisionen är partipolitiskt neutral och arbetar i samverkan med en helhetssyn över partigränserna.

Valnämnden ansvarar för att allmänna val (val till riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige) och att val till Europaparlamentet genomförs på ett riktigt sätt.

Överförmyndarnämnden utövar tillsyn över gode män och förvaltare. Nämndens kansli ligger i Kumla, där frågorna samordnas med övriga Sydnärkekommuner. Från och med 2019 inrättas en gemensam överförmyndarnämnd för Sydnärkekommunerna.

ÅRETS VERKSAMHET

Kommunfullmäktige genomförde nio sammanträden och beslutade i 131 ärenden. Större ärenden som behandlades var

- bokslut och årsredovisning för år 2017
- revisionsberättelse för år 2017
- beslut gällande ansvarsfrihet
- mål och budget 2019 samt flerårsplaner år 2020–2021
- val av ledamöter och ersättare till kommunstyrelse och övriga nämnder med flera organ
- vatten- och avloppstaxa för år 2019
- delårsrapport för år 2018 och beslut i samband med delårsrapporten
- arbetsmiljöpolicy
- gemensam överförmyndarnämnd i Sydnärke
- gemensamma planeringsförutsättningar åren 2019–2021
- övertagande av lån och beviljad kommunalborgen, Hallsbergs Fastigheter 1 AB som ändrade namn till Hallsbergs bostads AB
- tertialrapport samt beslut om utökad budgetram
- ställningstagande avseende investering i nyproduktion av lägenheter
- överenskommelse om samverkan för god, jämlik och jämställd hälsa i Örebro län åren 2018–2023.

Revisorerna genomförde, förutom sedvanliga granskningar av delårsrapport och bokslut, följande granskningar:

- följsamhet till riktlinjer och policyer
- IT-nämnden
- uppföljande granskning av upphandlingar och inköp.

Valnämndens verksamhet präglades av allmänna val till riksdag, region och kommun som genomfördes den 9 september 2018.

Överförmyndarnämndens verksamhet bedrevs i Kumla på överförmyndarkansliet, som hanterade ärenden för fem kommuner: Laxå, Hallsberg, Askersund, Kumla och Lekeberg. Hallsberg hade en egen nämnd på tre personer som beslutade i alla övergripande ärenden. I övriga kommuner fanns en överförmyndare som tog dessa beslut. Överförmyndarkansliet arbetade med kartläggning av årsräkningsprocessen, vilket gav stora effektivitetsvinster i verksamheten. Granskningstiden minskade därmed från tio månader år 2017, till sju månader år 2018.

Överförmyndarkansliet anordnade fortbildning och bjöd in samtliga ställföreträdare. Länsstyrelsen var på kansliet för inspektion den 21 mars och hade ingenting att anmärka på. Antal aktiva ärenden för de tre olika ärendetyperna godmanskap, förvaltarskap och ensamkommande barn minskade och uppgick år 2018 till totalt 194. Under år 2017 var antalet ärenden 214. Nämnden fick ett extra tillskott med 300 tkr i sin budget inför 2018.

EKONOMI

DRIFT

(tkr)	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Kommunfullmäktige	- 438	- 502	- 575	73
Revision	- 690	- 690	- 690	0
Valnämnd	- 18	- 528	- 600	72
Överförmyndare	-2019	-2008	-1909	- 99

FRAMTIDEN

Valnämnden inväntar valet till Europaparlamentet år 2019. På grund av omval i Faluns kommun under 2019 ska samtliga kommuner enligt nya regler hålla förtidsröstning för omvalet.

Från och med 2019 inrättas en gemensam överförmyndarnämnd för Sydnärkekommunerna.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

I den sammanställda redovisningen ingår de bolag, stiftelser och kommunalförbund i vilka kommunen har väsentligt inflytande. Ett väsentligt inflytande antas föreligga om kommunen har minst 20 procent av rösterna. Nerikes Brandkår ingår trots att kommunens andel endast är 7,5 procent. Verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund. Kommunen anses ha ett väsentligt inflytande.

HALLSBERGS BOSTADSSTIFTELSE

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo) är en kommunal bostadsstiftelse vars huvudnäringsgren är förvaltning av bostadsfastigheter. Hallbo äger och förvaltar bostäder i nästan alla kommunens tätorter. I Hallsberg och Sköllersta ägs och förvaltas även kommersiella lokaler.

HALLSBERGS BOSTADS AB

Hallsbergs bostads AB (HBAB) är ett kommunalt bostadsaktiebolag som under år 2018 köpt Hallsbergs kommuns fastigheter av bostadskaraktär och namnändrat från Hallsbergs Fastigheter 1 AB. Bolaget ska utveckla och aktivt arbeta med fastighetsbeståndet, vilket innefattade att sälja av lämpliga delar för att skapa möjligheter att investera och reinvestera i övriga delar av beståndet. Bolaget drivs på förvaltning av Hallsbergs kommun.

HALLSBERGS KOMMUNHUS AB

Hallsbergs Kommunhus AB, ingen verksamhet har bedrivits under 2018.

SYDNÄRKES UTBILDNINGSFÖRBUND

Sydnärkes Utbildningsförbund (Utbildningsförbundet) är ett kommunalförbund som ska tillhandahålla gymnasie- och vuxenutbildningar. Medlemskommuner är Laxå, Askersund och Hallsberg. Alléskolan är den enda gymnasieskola i Sverige som erbjuder samtliga program, 18 nationella program, fem introduktionsprogram och en komplett gymnasiesärskola.

NERIKES BRANDKÅR

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund där flera av länets kommuner samverkar om gemensam räddningstjänst. Örebro, Kumla, Hallsberg och Lekeberg var med vid starten 1998. Laxå kom med år 2001 och Askersund år 2002. År 2010 blev även Nora och Lindesberg medlemmar. År 2018 välkomnades Ljusnarsbergs kommun.

SYDNÄRKES KOMMUNALFÖRBUND

Sydnärkes kommunalförbund bildades den 1 januari 2015 och är ett kommunalförbund, vars syfte är att för medlemskommunernas räkning ansvara för den strategiska planering av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt miljöbalken. Medlemskommunerna är Hallsberg, Askersund, Laxå och Lekeberg.

ÖVRIGA INTRESSEBOLAG

Hallsbergs kommun är också delägare i juridiska personer som inte ingår i den sammanställda redovisningen. Kommuninvest ekonomisk förening, Children's Museum ekonomisk förening i Hallsberg samt Stiftelsen för Kvalificerad Yrkesutbildning i Mellansverige är några av de övriga intressebolagen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER

HALLSBERGS BOSTADSSTIFTELSE

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo) och hyresgästföreningen uppnådde samsyn i hyresförhandlingsfrågan. Parterna enades om en hyreshöjning på 1 procent från den 1 januari 2019. Under året arbetade stiftelsens förvaltare med den framtagna, långsiktiga planen för löpande underhåll samt gjorde komponentbyten som visade ett tydligt renoveringsbehov av hela beståndet. Hallbo börjar nu att arbeta i kapp det eftersatta underhållet. Samverkan i boendesociala frågor gjordes med individ- och familjeomsorgsförvaltningen inom Hallsbergs kommun. Stiftelsen hanterade även kösystemet för Hallbo och lediga lägenheter inom kommunen. Sedan hösten 2015 arbetar stiftelsen utifrån en vision, uppdrag och mål med målambitioner. Detta underlättade prioriteringen av förvaltningens uppdrag. I november upphörde stiftelsen med förvaltningen av de tidigare ägda fastigheterna som AKKA Egendom Hallsberg AB äger. Effekten blev ett intäktsbortfall på 1,4 mkr som innebar en nödvändig omorganisation. Detta, i kombination med beslutet att anställa egen personal (15 stycken) till ett eget ROT-team gjorde att förvaltningen på tre år ökade från 21 anställda till nuvarande 43 tjänster. Förändringen var ansträngande för förvaltningen. Den nya förvaltningsorganisationen innebär att en fastighetsavdelning tillsattes och att en fastighetschef utsågs. I april 2018 beslutade styrelsen att ge klartecken till etapp 1 för ROT av Regnbågen. Under 2018 färdigställde stiftelsen 14 villor (tio i Sköllersta och fyra i Hallsberg) för uthyrning med köpoption, så kallat hyrköp. Samtliga hyrdes ut och efterfrågan var stor. I slutet av 2018 påbörjades även produktionen av fyra villor i Vretstorp, där inflyttning sker februari–april 2019. Samtliga är uthyrda. Under 2018 genomförde stiftelsen ett energieffektiviseringsprojekt för att minska driftkostnaderna och stiftelsens påverkan på klimatutsläppen. Till projektet avsattes 10 mkr. Cirka 7 mkr användes och återstående medel sparas inför ett högt anbud till ett större delprojekt.

HALLSBERGS BOSTADS AB

Hallsbergs bostads AB har köpt Hallsbergs kommuns fastigheter av bostadskaraktär, och driver verksamheten med Hallsbergs kommun som förvaltare. Det pågår nybyggnation av två punkthus med 48 lägenheter på norr, kvarteret Lien. Lägenheterna beräknas vara klara för inflyttning våren 2020.

SYDNÄRKES UTBILDNINGSFÖRBUND

Till stor del finansieras gymnasieskolan av interkommunal ersättning från andra kommuner samt statsbidrag från Migrationsverket. Andelen elever från andra kommuner och länder är av stor betydelse. Utöver elever från medlemskommunerna Askersund, Hallsberg och Laxå studerar 580 elever från 39 andra kommuner vid Alléskolan, vilket är en ökande trend sedan år 2010.

Utöver gymnasieutbildning för ungdomar finns vuxenutbildning inom förbundets huvudsakliga verksamhet, vilken ökade väsentligt under senare delen av 2018. De senaste åren bestod en stor andel av vuxenutbildning av svenska för invandrare (SFI). SFI höll volymmässigt alltjämt en hög nivå, men även övriga utbildningar på grundskole- och gymnasienivå ökade kraftigt i omfattning. Sedan förbundet bildades år 1999 har vuxenutbildning erbjudits i form av lärcentrum i de tre medlemskommunernas centralorter. Övrig komvuxverksamhet har varit lokaliserad i Hallsberg. Sedan två år tillbaka hyr dock förbundet, till följd av ökat antal studerande, flera lokaler i Kunskapens Hus i Laxå samt på Östra Storgatan i Hallsberg. Under 2018 tecknades hyresavtal avseende ytterligare utbildningslokaler i Hallsberg för att kunna möta den ökade efterfrågan.

Lokalbehovet har de senaste tio åren varit större än tillgången även för gymnasieutbildningen. Förbundet hyr sedan år 2012 mobila utbildningslokaler placerade på Alléområdet, motsvarande 2 300 kvadratmeter. Då lokalbehovet med största sannolikhet inte kommer att minska under överskådlig tid beslutade medlemskommunerna att bevilja borgenslån för att möjliggöra en nybyggnation av en fastighet om cirka 3 000 kvadratmeter. Planeringsarbetet pågår för närvarande med intentionen att en ny byggnad ska kunna tas i bruk under år 2020.

NERIKES BRANDKÅR

År 2018 blev skogsbrändernas år. Något liknande har aldrig upplevts, varken inom Nerikes Brandkår eller nationellt. En långvarig torka startade redan i maj månad, vilket ledde till bränder och ständiga återställningar som avlöste varandra. Under perioden 22 maj–19 augusti hade Nerikes Brandkår totalt 150 larm gällande mark- och skogsbränder. Den 14 juli mellan klockan 13–23 pågick totalt elva skogsbränder samtidigt.

Nyaste medlemskommunen, Ljusnarsberg, arbetade mycket med att introducera personal och teknik i organisationen. I grunden hade de tidigare en snarlik verksamhet, men nu har fordon och material setts över för att samtliga ska kunna arbeta på samma sätt vid insatserna.

Rekryteringsarbetet är bekymmersamt. Det saknas brandmän vid stationerna i Vretstorp, Finnerödja, Olshammar samt Guldsmedshyttan. Arbetstillfällena minskade kraftigt på dessa orter och en brandman i beredskap måste arbeta i närheten av sin brandstation för att snabbt kunna tjänstgöra i sitt uppdrag.

SYDNÄRKES KOMMUNALFÖRBUND

Fjärde verksamhetsåret tog förbundet tag i en stor utmaning: om- eller byggnation av förbundets tre övriga återvinningscentraler i Fjugesta, Hallsberg och Laxå. Samtliga centraler är ålderstigna och inte utvecklingsbara. En förändring ger möjlighet till ökad sortering och ökad återvinning av grovavfallet, anpassat till dagens krav. Centralerna kommer att utrustas med samma typ av passersystem som förbundets central i Askersund har. Servicegraden ökar därmed avsevärt i de tre kommunerna.

I slutet av året fick förbundet och medlemskommunerna ett nytt telefonisystem. För förbundets del kan den som ringer genom knappval få veta öppettiderna på återvinningscentralerna. Knappvalssystemet kan byggas ut med flera val. En annan funktion är att kundtjänst kan se hur många som står på kö. Det innebär att telefonbemanningen kan dimensioneras utifrån hur stort kötrycket är.

EKONOMI

Periodens resultat för den sammanställda redovisningen visade ett överskott på 28 mkr. Alla enheter redovisade plus, förutom Hallsbergs bostads AB och Sydnärkes Utbildningsförbund.

Den 31 december 2018 uppgick de likvida medlen till 165 mkr. Det var en minskning med 96 mkr sedan 2017, vilket berodde på att lån löstes och inga upplåningar för investeringar skedde.

Resultatet blev 28 mkr. Det var 91 mkr mindre än 2017, då Hallbo sålde av en del av fastighetsbeståndet. Kommunens överskott minskade med 1 mkr (3,1), verksamhetsintäkterna ökade med 133,0 mkr och kostnaderna ökade med 0,3 mkr.

Det egna kapitalet ökade och soliditeten låg på 27,19 procent.

Företag (tkr)	Ägarandel (%)	Årets resultat	Resultatpåverkande för den sammanställda redovisningen	Balansomslutning	Eget kapital	Soliditet (%)
Hallsbergs kommun		29 197	29 197	842 895	243 725	28,9
Hallsbergs Bostadsstiftelse	100	1 212	1 212	438 999	119 374	27,2
Hallsbergs bostads AB	100	-336	-336	228 194	9 539	4,2
Hallsbergs Kommunhus AB	100	0	0	50	50	100
Sydnärkes Utbildningsförbund	47,16	-5 577	-2 630	214 814	44 497	20,7
Nerikes Brandkår	7,5	1 416	106	122 157	14 384	11,8
Sydnärkes kommunalförbund	39,20	974	381	35 358	0	

PROGNOS OCH FRAMTID

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo)
De relativt snabba förändringarna inom förvaltningen och arbetet med ROT gjorde att organisationen behöver återhämta sig under år 2019 och att endast mindre åtgärder planeras.

Stiftelsens resultat efter finansiella poster uppgick till 1 212 tkr, vilket får betraktas som bra då det inte översteg det budgeterade resultatet på 1 025 tkr. Stiftelsens uppdrag är inte att maximera vinsten, utan att kvalitetsförbättra bostäder och områden och svara upp mot det behov av nybyggnation som finns från kunderna. Underhållet förstärktes kraftigt i fastigheterna för att ta igen det eftersatta underhållet.

Hasselhuset AB är ett helägt dotterbolag till Hallbo, 875700-1063. Bolaget äger en fastighet i Hallsberg, Hasselbacken 1. Fastigheten blockhyrs av Hallbo för förvaltning och hyrs i sin tur delvis av Region Örebro.

Hallsbergs bostads AB (HBAB) tog över bostadsfastigheterna från Hallsbergs kommun den 1 april 2018. Bolaget ska äga och förvalta samt bygga nya bostäder. Resultatet för år 2018 blev –335 tkr, vilket till stor del berodde på engångskostnader som försäljning, advokatkostnader samt systemkostnader.

Under hösten började byggnation av två punkthus med 48 lägenheter i kvarteret Lien på norr. Dessa hus ska stå inflyttningsklara under andra kvartalet år 2020.

Sydnärkes Utbildningsförbund hade högre kostnader än beräknat med ett resultat på –5,5 mkr. Ett fortsatt stort inflöde av elever från andra kommuner än medlemskommunerna, statsbidrag samt minskade kostnader för avskrivningar bidrog till att underskottet inte blev större.

Förbundets verksamhet och dess förutsättningar påverkades i mycket hög grad av förändringar i antalet elever. Detta styr fullt planeringen av hela organisationen. Antalet elever är alltjämt stort, men elevantalet inom respektive utbildningsprogram och inriktning varierar kraftigt mellan åren. Under perioden 2015–2017 rekryterades ett stort antal medarbetare för att möta det snabbt ökade behovet av utbildning för nyanlända elever. En stor utmaning inför 2019 är att anpassa organisationen till framtida behov, då just denna målgrupp minskar i omfattning. Flertalet av de medarbetare som rekryterades under perioden har kompetens för att undervisa i grundskoleämnen. Behovet av denna kompetens minskade, samtidigt som det finns ett behov av lärare med kompetens inom gymnasieämnen.

I utmaningen att anpassa organisationen efter behov ingår även att erbjuda lokaler i tillräcklig omfattning. Det är av största vikt att processen för nybyggnation fortgår enligt planerna. Utifrån ett ekonomiskt perspektiv innebär detta bland annat att förbundet kan säga upp de kostnadskrävande avtalen för mobila paviljonger samt del av övriga externa lokaler.

Helårsprognosen för **Nerikes Brandkår** visade ett positivt resultat på 1 523 tkr. Arbetet med ytterligare en brandstation för Örebro tätort pågår. En arbetsgrupp med representanter för Stadsbyggnadsavdelningen Örebro kommun, Futurum Fastigheter och Nerikes Brandkår har ett förslag på tomt vid Universitetsallén, cirka 600 meter söder om Skebäcksbron.

Projektet fortgår enligt plan. I början av 2019 kommer avtal att tecknas mellan polisen och den tilltänkta hyresvärden. Därefter tecknas andrahandskontrakt mellan polisen och de övriga aktörerna som består av Nerikes Brandkår och SOS Alarm. Hela projektet drivs i en större samverkan mellan länsstyrelsen, Region Örebro län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Försvarsmakten och Örebro kommun.

Under de senaste två åren har Nerikes Brandkår och tre andra räddningstjänstförbund diskuterat ett utökat samarbete, vilket resulterade i en ledningssamverkan mellan Nerikes Brandkår, Västra Mälardalens räddningstjänstförbund (Köping, Arboga, Kungsör) och Skinnskattebergs kommun. Från och med maj 2018 finns en utökad ledningsorganisation som bemannas dygnet runt av minst fem befäl. Steg två togs i december 2018 då alla räddningstjänster i Värmland tillsammans med nio kommuner i Dalsland och Dalarna inledde samverkansdiskussioner med Nerikes Brandkår. Det tilltänkta insatsområdet omfattar cirka 40 kommuner med sammanlagt drygt 700 000 invånare.

Sydnärkes kommunalförbund vill minimera den totala avfallsmängden. Förbundets avfallshantering bedöms vara effektiv och lätt att använda för invånarna i kommunerna.Målsättningen är en likriktad taxa för samtliga kommuner i förbundet. Detta arbete behöver göras stegvis och varje år. En likriktad taxa innebär också att utbudet av tjänster ser likadant ut i alla kommuner. Här pågår ett arbete med att utveckla servicen och utbudet av tjänster till kommuninvånarna.

En inriktning för framtiden är att minska mängden avfall och att öka återanvändning och återvinning. En fråga är hur insamling av kärlavfall ska utföras i de fyra medlemskommunerna. Denna fråga kommer att avgöras senast år 2021.

DRIFTREDOVISNING

Nämnd/styrelse (tkr)	Netto-kostnader 2017	Intäkter 2018	Kostnader 2018	Netto-kostnader 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Kommunfullmäktige	**-438**	**0**	**-502**	**-502**	**-575**	**73**
Kommunstyrelsen	**-159 493**	**11 325**	**-178 520**	**-167 195**	**-170 371**	**3 176**
därav gemensam verksamhet	-35 624	11 242	-53 467	-42 225	-42 975	750
därav transfereringar	-123 869	83	-125 053	-124 970	-127 396	2 426
Drift- och servicenämnd	**-32 228**	**193 219**	**-227 351**	**-34 132**	**-34 592**	**460**
därav skattefinansierad verksamhet	-32 228	159 380	-193 512	-34 132	-34 592	460
därav avgiftsfinansierad verksamhet	0	33 839	-33 839	0	0	0
VA	*0*	*33 839*	*-33 839*	*0*	*0*	*0*
Bildningsnämnd	**-294 365**	**67 045**	**-381 967**	**-314 922**	**-314 849**	**-73**
Social- och arbetsmarknadsnämnd	**-316 858**	**83 618**	**-413 048**	**-329 430**	**-328 359**	**-1 071**
Taxe- och avgiftsnämnd	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Revision	**-690**	**0**	**-690**	**-690**	**-690**	**0**
Valnämnd	**-18**	**320**	**-847**	**-528**	**-600**	**72**
Överförmyndare	**-2 019**	**1 254**	**-3 262**	**-2 008**	**-1 909**	**-99**
Summa nämnder	**-806 109**	**356 781**	**-1 206 188**	**-849 407**	**-851 945**	**2 538**
Finansiering	836 311	1 170 398	-291 794	878 604	866 400	12 204
TOTALT	**30 202**	**1 527 179**	**-1 497 982**	**29 197**	**14 455**	**14 742**

INVESTERINGSREDOVISNING

Nämnd/styrelse (tkr)	Netto-utgifter 2017	Inkomster 2018	Utgifter 2018	Netto-utgifter 2018	Budget 2018	Avvikelse 2018
Kommunstyrelsen	**-29 919**	**7 943**	**-50 943**	**-43 000**	**-85 346**	**42 346**
Drift- och servicenämnd	**-24 176**	**1 339**	**-39 722**	**-38 383**	**-46 161**	**7 778**
därav skattefinansierad verksamhet	-12 338		-20 636	-20 636	-27 083	6 447
därav avgiftsfinansierad verksamhet	-12 438		-17 747	-17 747	-19 078	1 331
VA	*-12 438*		*-17 747*	*-17 747*	*-19 078*	*1 331*
Bildningsnämnd	**-2 161**	**0**	**-3 182**	**-3 182**	**-3 184**	**2**
Social- och arbetsmarknadsnämnd	**-2 090**	**0**	**-1 011**	**-1 011**	**-2 000**	**989**
TOTALT	**-58 346**	**9 282**	**-94 858**	**-85 576**	**-136 691**	**51 115**

RESULTATRÄKNING

(mkr)	Not	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse	Koncern 2017	Koncern 2018
Verksamhetens intäkter	1	302	522	296	226	599	732
Verksamhetens kostnader	2	-1 085	-1 344	-1 120	-224	-1 276	-1 535
Avskrivningar	3	-30	-31	-35	4	-46	-50
Verksamhetens nettokostnader		**-813**	**-853**	**-859**	**-6**	**-723**	**-853**
Skatteintäkter	4	668	683	684	-1	668	683
Generella statsbidrag och utjämning	5	182	203	198	5	182	203
Finansiella intäkter	6	2	4	2	2	2	4
Finansiella kostnader	7	-9	-8	-10	2	-10	-9
Resultat före extraordinära poster		**30**	**29**	**15**	**14**	**119**	**28**
Årets resultat		**30**	**29**	**15**	**14**	**119**	**28**

BALANSKRAVSUTREDNING

(mkr)	Utfall 2017	Utfall 2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	30	29
Avgår: realisationsvinster, mark, byggnader och tekniska anläggningar	-0	-5
Avgår: realisationsvinster, maskiner och inventarier	-0	0
Avgår: realisationsvinster, aktier och andelar	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**30**	**24**
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-5	0
Balanskravsresultat	**25**	**24**

BALANSRÄKNING

(mkr)	Not	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	734	582	1 127	1 259
Maskiner och inventarier	8	34	34	48	48
Finansiella anläggningstillgångar	9	30	41	6	17
Summa anläggningstillgångar		**798**	**657**	**1 181**	**1 324**
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	10	7	7	7	7
Kortfristiga fordringar	11	71	79	92	103
Kassa och bank	12	136	100	261	165
Summa omsättningstillgångar		**213**	**186**	**360**	**275**
SUMMA TILLGÅNGAR		**1 011**	**843**	**1 541**	**1 599**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	13	**215**	**244**	**335**	**371**
därav årets resultat		30	29	119	28
därav resultatutjämningsreserv		8	8	8	8
därav övrigt eget kapital		176	236	111	363
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	60	66	67	72
Andra avsättningar	15	11	11	14	14
Summa avsättningar		**72**	**77**	**81**	**86**
Skulder					
Långfristiga skulder	16	480	280	819	834
Kortfristiga skulder	17	244	242	306	308
Summa skulder		**724**	**522**	**1 125**	**1 142**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**1 011**	**843**	**1 541**	**1 599**
Panter och ansvarsförbindelser	18	**780**	**985**	**472**	**466**
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		356	348	386	384
Övriga ansvarsförbindelser		424	637	86	82

KASSAFLÖDESANALYS

(mkr)	Not	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		30	29	119	28
Justering för av- och nedskrivningar		30	31	45	40
Justering för gjorda avsättningar		4	6	4	5
Justering för ianspråktagna avsättningar		0	0	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	19	-2	-8	-84	-5
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital		**62**	**58**	**84**	**68**
Ökning (–)/minskning (+) kortfristiga fordringar	11	7	-8	2	-19
Ökning (–)/minskning (+) förråd och varulager	10	-1	0	-2	0
Ökning (+)/minskning (–) kortfristiga skulder	17	44	-2	54	7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**112**	**48**	**138**	**56**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-58	-86	-75	-379
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	205	146	205
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	-2	0	-2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-58**	**117**	**71**	**-176**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	31	0	246
Amortering av skuld		-7	-236	-105	-236
Anslutningsavgifter vatten och avlopp		2	4	2	14
Långfristig skuld investeringsbidrag		0	0	0	0
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		7	0	7	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**2**	**-201**	**-96**	**24**
Årets kassaflöde		**56**	**-36**	**113**	**-96**
Likvida medel vid årets början		80	136	148	261
Likvida medel vid årets slut		**136**	**100**	**261**	**165**

NOTER

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
RESULTATRÄKNING				
Not 1: Verksamhetens intäkter				
Försäljningsmedel	30	31	30	41
Taxor och avgifter	57	59	71	73
Hyror och arrenden	37	28	134	95
Bidrag	145	131	227	213
Försäljning av verksamheter och entreprenader	29	36	133	72
Försäljning exploateringsfastigheter	3	8	2	9
Försäljning anläggningstillgångar		229	-	229
Övrigt	2	-	2	
Summa	**302**	**522**	**599**	**732**
Not 2: Verksamhetens kostnader				
Löner och sociala avgifter	-569	-607	-684	-729
Pensionskostnader	-51	-56	-59	-69
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-8	-12	-27	-39
Bränsle, energi och vatten	-25	-22	-52	-48
Entreprenader och köp av verksamheter	-231	-220	-249	-149
Lokal- och markhyror	-21	-29	-24	-26
Förbrukning inventarier och material	-46	-42	-57	-54
Lämnade bidrag och transfereringar	-28	-28	-25	-31
Reaförluster	-	-	-1	
Övriga kostnader	-106	-328	-98	-390
Summa	**-1 085**	**-1 344**	**-1 276**	**-1 535**
Not 3: Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	-30	-26	-46	-45
Nedskrivning		-5	-0	-5
Övriga nedskrivningar				
Summa	**-30**	**-31**	**-46**	**-50**
Not 4: Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	670	686	670	686
Preliminär slutavräkning innevarande år	-3	-2	-3	-2
Slutavräkningsdifferens föregående år	1	-1	1	-1
Summa	**668**	**683**	**668**	**683**

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
Not 5: Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	162	173	162	173
Strukturbidrag	-	-	-	-
Regleringsbidrag/avgift	-	3	-	3
Kostnadsutjämningsavgift/bidrag	-13	-13	-13	-13
LSS-utjämningsavgift	-6	-8	-6	-8
Kommunal fastighetsavgift	28	33	28	33
Generella statsbidrag	11	15	11	15
Övriga bidrag				
Summa	**182**	**203**	**182**	**203**
Not 6: Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	-	-	-	1
Ränteintäkter och inkassoavgift kundfordringar	-	-	0	0
Borgensavgift	1	1	1	1
Realisationsvinst finansiella anläggningstillgångar			-	-
Övriga finansiella intäkter	1	3	1	2
Summa	**2**	**4**	**2**	**4**
Not 7: Finansiella kostnader				
Räntekostnader långfristiga lån	-6	-5	-7	-6
Räntekostnader pensioner	-1	-1	-1	-1
Räntekostnader leverantörs- och bankskulder	-0	-0	-	-
Övriga finansiella kostnader	-2	-2	-2	-2
Summa	**-9**	**-8**	**-10**	**-9**

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
BALANSRÄKNING				
Not 8: Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående bokfört värde	709	734	1 164	1 127
Nyanskaffningar	57	79	71	374
Försäljning med mera	-1	-205	-147	-205
Nedskrivning	-	-5	-	-5
Årets avskrivningar	-25	-20	-37	-33
Realisationsvinst	-	-	82	-
Omklassificeringar	-6	-	-6	-
Summa	**734**	**583**	**1 127**	**1 258**
Bokfört värde per fastighetskategori				
Markreserv (0 år)	54	54	54	58
Verksamhetsfastigheter (20–67 år)	331	238	390	736
Fastigheter för affärsverksamhet (20–50 år)	109	106	430	106
Publika fastigheter (33 år)	86	87	86	87
Fastigheter för annan verksamhet (20 år)	129	4	129	108
Pågående byggnadsarbeten (0 år)	25	94	38	163
Summa	**734**	**583**	**1 127**	**1 258**
Maskiner, fordon och inventarier				
Ingående bokfört värde	32	33	46	48
Nyanskaffningar	11	6	15	10
Försäljning med mera	-0	-0	-	-1
Årets avskrivningar	-5	-6	-9	-9
Omklassificeringar	-4	-	-4	-
Summa	**34**	**33**	**48**	**48**
Avskrivningstid för maskiner, fordon och inventarier (3–10 år).				
Summa materiella anläggningstillgångar				

Linjär avskrivning tillämpas för huvuddelen av de materiella anläggningstillgångarna, avvikelse finns för hyresbostäder.
Ingen avskrivning av pågående investeringar. Inom parentes anges de huvudsakliga avskrivningstiderna för respektive kategori.

Not 9: Finansiella anläggningstillgångar				
Andelar i HBAB		10		10
Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening	1	2	1	2
Långfristiga fordringar HIBA	3	3	3	3
Förlagslån Kommuninvest	2	2	2	2
Bostadsrätter	0	0	0	-
Grundfondskapital Hallbo	24	24	24	24
Eliminering koncern			-24	-34
Övriga finansiella anläggningstillgångar				
Summa	**30**	**41**	**6**	**7**

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
Not 10: Förråd med mera				
Förråd och lager	-	-	-	-
Exploateringsfastigheter	7	7	7	7
Summa	**7**	**7**	**7**	**7**
Not 11: Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	18	21	19	21
Statsbidragsfordringar	-	-	-	-
Skattefordringar	-	-	3	2
Moms	8	6	11	7
Kommunal fastighetsavgift	14	19	14	19
Övriga kortfristiga placeringar	-	-	2	1
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	13	12	28	31
Övriga kortfristiga fordringar	18	21	15	22
Summa	**71**	**79**	**92**	**103**
Not 12: Kassa och bank				
Bank	136	100	261	165
Plusgiro	-	-	-	-
Summa	**136**	**100**	**261**	**165**
Not 13: Eget kapital				
Ingående balans eget kapital	184	215	216	335
Årets resultat	30	29	119	28
Nyemission HBAB			36	8
Summa	**215**	**244**	**335**	**371**
Not 14: Avsättningar för pensioner				
Specifikation – Avsatt till pensioner				
Särskild avtals-/visstidspension			5	4
Förmånsbestämd/kompletterande pension	34	39	34	40
Ålderspension	13	13	14	14
Pension till efterlevande	1	1	-	-
Summa pensioner	48	53	54	58
Löneskatt	12	12	13	14
Summa avsatt till pensioner	60	65	67	72
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	1		1	
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	46	48	51	54
Nya förpliktelser under året				
Nyintjänad pension	3	5	4	5
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	1	1	1	1
Ändring av försäkringstekniska grunder				
Pension till efterlevande				
Övrigt			-	-
Pensionsutbetalningar	-1	2	-2	-2
Utgående avsättning	**48**	**53**	**54**	**58**
Förändring av löneskatt	12	12	13	14
Summa	**60**	**65**	**67**	**72**
Aktualiseringsgrad (%)	*96*	*96*	*95*	*95*

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
Not 15: Andra avsättningar				
Lakvattenrening				
Ingående balans	11	11	11	11
Avsättningar under året	1	1	1	1
Ianspråktaget belopp under året	-0	-0	-0	-0
Outnyttjat belopp som återförts				
Utgående balans	*12*	*12*	*11*	*11*
Andra avsättningar			3	3
Summa	**12**	**12**	**14**	**14**
Not 16: Långfristiga skulder				
Låneskuld	463	260	802	811
Förinbetalda anslutningsavgifter	15	19	15	19
Investeringsbidrag	2	1	2	4
Utvecklingsåtgärder Länstrafiken	-	-	-	-
Övriga långfristiga skulder			-	-
Summa	**480**	**280**	**819**	**834**
Not 17: Kortfristiga skulder				
Kreditinstitut och kunder	1	-	1	-
Leverantörsskulder	69	68	88	91
Moms	1	1	2	3
Personalens skatter och avgifter	9	10	25	15
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	77	107	97	137
Övrigt	87	57	93	62
Summa	**244**	**243**	**306**	**308**

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
Not 18: Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser				
Ingående pensionsförpliktelse	299	286	325	312
Pensionsutbetalningar	-18	-17	-19	-19
Ränte- och basbeloppsuppräkningar	8	6	9	7
Aktualisering	-2		-2	
Övriga ansvarsförbindelser		5	-1	8
Summa pensionsförpliktelser exklusive löneskatt	**286**	**280**	**312**	**308**
Löneskatt	69	68	76	75
Övriga pensionsförpliktelser inklusive löneskatt	-	-		
Summa ansvarsförbindelser	**355**	**348**	**387**	**382**
Aktualiseringsgrad (%)	*96*	*96*		
Borgensåtaganden				
Kommunägda företag				
Hallbo	286	286	286	286
Sydnärkes Utbildningsförbund	55	54	55	54
Hallsbergs bostads AB		215		215
Delsumma	**341**	**555**	**341**	**555**
Egna hem och småhus				
SBAB				
Delsumma				
Bostadsrättsföreningar				
Brf Transtenen	43	43	42	42
Brf Terassen	38	38	38	38
Delsumma	81	81	80	80
Summa borgensåtaganden				
Leasing				
Bilar	2	2	2	2
SUF:s hyresavtal			6	7
Övrigt	1	1	2	3
Summa	**3**	**3**	**10**	**12**

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018

Borgen för kommunens egna lån hos Kommuninvest i Sverige AB

Hallsbergs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per den 31 december 2018 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Hallsbergs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per den 31 december 2018 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 914 732 294 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 919 575 759 kronor.

Upplysning om framtida lokalhyreskostnader				
Externa hyresavtal med avtalstid över 3 år: totalt 7 objekt med 3 olika hyresvärdar.				
Hyresavtal som förfaller:				
Inom 1 år	9	9	9	9
1–5 år	18	18	19	19
Senare än 5 år			10	10

(mkr)	Kommun 2017	Kommun 2018	Koncern 2017	Koncern 2018
KASSAFLÖDESANALYS				
Not 19: Övriga ej likviditetspåverkande poster				
Realisationsvinst mark och byggnader	-1	-5	-84	-3
Realisationsvinst finansiella anläggningstillgångar	-0	-0	-	-
Justering ökning långfristiga fordringar			-	-
Justering bokfört värde				
Övriga poster	0	**-3**		**-2**
Summa	**-0**	**-8**	**-84**	**-5**

REDOVISNINGSPRINCIPER

Den kommunala redovisningen regleras av kommunallagens kapitel 11 Ekonomisk förvaltning samt lag om kommunal redovisning. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer för kommunsektorns redovisning.

KOMMUNEN

Hallsbergs kommun följer den kommunala redovisningslagen. Kommunen tillämpar med få undantag rekommendationerna från RKR.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Anläggningstillgångarnas värde i balansräkningen 2018 motsvarade anskaffningsvärdet efter avdrag för eventuella investeringsbidrag och planenliga avskrivningar. Anläggningstillgångar som maskiner och inventarier aktiverades i möjligaste mån månaden efter inköp. Vid större projekt, som till exempel byggnader, sker aktivering vid årsskifte som pågående. Efter färdigställande tillämpas komponentavskrivning. När det gällde anskaffning av maskiner, inventarier och liknande av mindre värde tillämpades oftast beloppsgränsen ett halvt prisbasbelopp. Anskaffningar med högre belopp och med en varaktighet på mer än tre år redovisades som investering.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs huvudsakligen linjärt för den bedömda nyttjandetiden, baserat på anskaffningsvärdet.

KOMPONENTAVSKRIVNING

Hallsbergs kommun följer RKR:s rekommendationer där komponentavskrivning införs successivt. Alla förskolor, skolor och de flesta fastigheter som ska finnas kvar i kommunen är komponentavskrivna. Detta gäller även vatten, avlopp, gator och vägar. Hallsbergs kommun införde generell komponentavskrivning 2017 för nya investeringar. Arbetet fortsätter under 2019 med kvarvarande anläggningar.

LEASING

Samtliga leasingavtal redovisades som operationell leasing. Leasingavgiften fördelas linjärt över leasingperioden. Från och med den 1 januari 2018 redovisar Hallsbergs kommun leasing och hyra av lös egendom i enlighet med RKR 13.2. Finansiella avtal med en avtalstid överstigande tre år redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala leasingavgiften redovisas som skuld i balansräkningen. Avtal som startat innan den 1 januari 2018 kommer fortsatt att redovisas som operationella. Framtida leasingavgifter redovisades som ansvarsförbindelser.

SÄRSKILD LÖNESKATT

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för redovisning av särskild löneskatt. Den innebär att löneskatten periodiseras på samma vis som pensioner. Löneskatt på intjänade pensioner och utbetalda pensioner belastade årets resultat.

SKATTEINTÄKTER

När kommunen periodiserar skatteintäkter används Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) decemberprognos.

TIMLÖNER

Timlöner och OB-ersättningar som avser december månad, men utbetalas i januari, periodiserades för att kostnaden skulle belasta rätt period.

SÄRREDOVISNING AV VATTEN- OCH AVLOPPSVERKSAMHET

VA-lagen säger att VA-verksamhetens intäkter, kostnader, resultat och ställning ska särredovisas. Redovisningen finns i en separat bilaga.

RESULTAT AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET

Över- och underskott för verksamheter med särskilda avgiftskollektiv ska redovisas som skuld respektive fordran till kollektivet. Överskotten för VA-verksamheten bokfördes därför som en kortfristig skuld till avgiftskollektivet.

GENERELLA STATSBIDRAG

I likhet med 2017 lämnade staten under 2018 ett särskilt statsbidrag (Byggbonus) för att stimulera ett ökat bostadsbyggande, särskilt i de kommuner som tar emot nyanlända. Bidraget får användas fritt utifrån kommunens egna prioriteringar. Byggbonus tillfördes till kommunen med 1,5 mkr. SKL:s tolkning av normgivningen innebär att statsbidraget ska klassificeras som generellt statsbidrag. I bokslut 2018 har kommunen redovisat byggbonusen som ett generellt statsbidrag.

BIDRAG FRÅN MIGRATIONSVERKET

Avsteg från rättvisande redovisning gjordes för bidrag som inte resultatfördes i bokslutet.

Ej utnyttjade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingverksamhet och ensamkommande barn (EKB) redovisades som kortfristig skuld i bokslutet för 2018, liksom tidigare år. De ej utnyttjade bidragen avseende flyktingenheten uppgår till och med bokslut 2018 till 15 mkr. Inom EKB uppgår ej utnyttjade bidrag till 18,5 mkr. Kommunen ska hantera kostnader rörande flyktingverksamhet som sträcker sig längre in i framtiden än det enskilda år då överskottet uppkommit. Samtidigt beslutade staten att kraftigt sänka ersättningsnivåerna på bidragen från Migrationsverket från och med den 1 juli 2017.

De nyanländas möjlighet till försörjning genom arbetsinkomster är en faktor som har kraftfulla effekter på kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd.

Bosättningsuppdraget i bosättningslagen kan bli en mycket svår utmaning för Hallsbergs kommun, liksom för många andra kommuner i Sverige.

De ekonomiska konsekvenserna är mycket svåra att uppskatta. För att undvika förhastade beslut om hantering av bidragen ska en genomtänkt analys och planering av insatser och åtgärder göras.

De förändrade förutsättningarna kräver en ansvarsfull hantering av samlade bidragsöverskott, vilket motiverar kommunens redovisning i bokslut 2018.

AVSÄTTNINGAR

Avsättningar är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp.

Avsättningar för lakvattenrening har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Beloppet baserar sig på beräkningar som ursprungligen gjordes 2012 då en första avsättning med 7 mkr gjordes. År 2014 ökades avsättningen med 4,1 mkr till 11,1 mkr. Ianspråktagande har gjorts med sammanlagt 0,5 mkr under 2015–2016. I bokslut 2017 gjordes en ny avsättning med 1 mkr. Kalkylen uppdateras när det föreligger underlag som utgör grund för nya bedömningar. I bokslut 2018 har inga ianspråktaganden eller nya avsättningar gjorts. Avsättningar för lakvattenrening uppgår totalt till 11,5 mkr. Utredningar har genomförts 2010 (Sweco), 2012 (kommunen), 2014 (Sweco) samt 2016–2017 (VA-konsult Å Pettersson). År 2017 byggdes en provisorisk driftanläggning med bra testresultat. Under 2018 var planen att anställa en projektledare för att utveckla reningsanläggningen. Tyvärr var det inte möjligt att finna behövlig kompetens. Under säsongen 2018 har ett test med fosforsyra genomförts med mycket bra reningsresultat. Under 2019 är planen att genom permanenta lösningar i processen klara lakvattenhanteringen.

Årlig nuvärdesberäkning har inte gjorts. I dessa delar följer inte kommunen RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en sammanställd redovisning som ger en helhetsbild av kommunens ekonomi och åtaganden. En del av kommunens verksamhet bedrivs i andra former än via kommunala nämnder, till exempel i bolag, förbund och stiftelser. Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen upprättades enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Metoden innebär att kommunens bokförda värden på aktier, andelar och grundfondskapital i dotterbolagen elimineras mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterbolagens räkenskapsposter tas med i sammanställningen.

Inom koncernen förekommer omfattande transaktioner mellan bolagen. Alla transaktioner av väsentlig betydelse mellan bolagen eliminerades i den sammanställda redovisningen. Inga förvärvade övervärden eller undervärden fanns i koncernen.

I den sammanställda redovisningen ingår bolag, stiftelser och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande, minst 20 procent av rösterna. Nerikes Brandkår ingår trots att kommunens andel endast är 7,5 procent. Verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund och kommunen anses ha ett väsentligt inflytande.

Hallsbergs Bostadsstiftelse (Hallbo) redovisade ett högre grundfondskapital än kommunen. Eftersom kommunen tillämpar försiktighetsprincipen har värdet på grundfondskapitalet skrivits ner i tidigare bokslut.

Den sammanställda redovisningen bygger på preliminära uppgifter från de enheter som ingår.

En utvärdering om koncernföretagens redovisningsprinciper avviker från kommunens gjordes inte och därmed gjordes heller inga justeringar för eventuella avvikelser. Det är endast för Hallbo som detta skulle kunna vara aktuellt. Sydnärkes Utbildningsförbund, Nerikes Brandkår och Sydnärkes kommunalförbund drivs som kommunalförbund. Hallsbergs bostads AB drivs på förvaltning av Hallsbergs kommun och följer den kommunala redovisningslagen.

PRODUKTION: FERNEMO INFORMATION & GRAFIK AB, NORA
TEXTBEARBETNING: ELISABETH KROGH | **KORREKTUR:** CAROLINE DEGERFELDT | **LAYOUT:** ZARAH VIRTANEN WINDH

HALLSBERGS
KOMMUN

Särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten 2018

11

19/KS/55

Särredovisning av Vatten- och avloppsverksamheten 2018

Ärendebeskrivning

Enligt VA-lagen ska en särredovisning av vatten- och avloppsverksamheten upprättas av huvudmannen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att fastställa särredovisningen av Vatten- och avloppsverksamheten för 2018.

Ärendet

Hallsbergs kommun är huvudman för vatten- och avloppsverksamheten i Hallsbergs kommun. Ekonomiavdelningen har upprättat en särredovisning i enlighet med VA-lagen avseende kravet om balans- och resultträkning.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Förvaltningsberättelse VA
Resultaträkning VA
Balansräkning VA
Noter VA

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhet särredovisning 2018

Förvaltningsberättelse

Bakgrund

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) skärptes kraven på den ekonomiska redovisningen för VA-verksamheten. Lagen trädde ikraft första januari 2007 vilket innebar att redovisningen från och med 2007 ska utformas enligt de nya kraven. 50§ reglerar vad särredovisningen ska innehålla.

De skärpta kraven kom till för att tillgodose behovet av information som krävs för att kontrollera om de avgifter som tas ut är korrekta. De avgifter som tas ut av VA-kollektivet ska följa kommunallagens självkostnadsbegrepp. Det är tillåtet att skjuta till pengar till VA-verksamheten men det är inte tillåtet att VA-verksamheten bidrar till att finansiera annan verksamhet.

Kravet på redovisningen är att det ska finnas en balans- och resultaträkning för VA-verksamheten, inget krav på fullständig årsredovisning enligt årsredovisningslagen. Det är dock ett krav att huvudmannen ska kunna upplysa om hur fördelningen av kostnader som varit gemensamma med andra verksamheter har gjorts.

Utformning av redovisningen

Kommunens redovisning följer den praxis som finns. I vissa fall görs schablonberäkningar för att fördela övergripande kostnader.

Resultat 2018

VA-verksamheten gjorde under året 2018 ett minusresultat på 3 757 tkr, resultatet regleras mot en resultatutjämningsfond. Vid utgången av 2018 uppgick saldot i resultatutjämningsfonden till 6 218 tkr, vilket innebär en skuld till VA-kollektivet.
Lönekostnaderna ligger lägre än beräknat i budget med 368 tkr. Elkostnaderna ligger med en avvikelse på 148 tkr bättre än beräknat. En större satsning på att hitta eventuella felkopplingar på spillvattennätet har kostat lite över 2 mkr. Även en utredning av tillskottsvatten har gjorts för en kostnad på nästan 1 mkr. VA-nät gemensamt och leverans vatten har tillsammans en avvikelse på minus 1 819 tkr som är underhållsarbeten, maskin och resurskostnader för grävning till största delen utfört med hjälp av Gata/Park samt mätnings- och karttjänster.

Totalt är intäkterna bättre än budget med 844 tkr till stor del beroende på att 350 tkr är uthyrning av lastbil till Gata/Park som inte var budgeterat och att intäkter för att anslutningsgifter för vatten och avlopp blev högre än väntat med 257 tkr. Leverans av vatten samt dagvattenavledning visar också lite högre intäkter än som var budgeterat.

Verksamhet

Under året har Gatuingenjör, VA-Ingenjörerna samt extra stöd resurs för inmatning i VABAS flyttats från Förvaltningschef till Teknisk chef.

I Sköllersta har ett arbete genonförts med en exploatering av ett nytt kvarter där VA byggts samt befintlig dagvattenledning flyttats. I Hallsberg är exploateringen av Vibytorp 2D genomförd med bland annat helt nytt VA. Båda exploateringarna har genomförts med hjälp av entreprenörerna Skanska.

I Hallsberg har flytten av Västra Storgatan genomförts samt ombyggnation av Ählbergstunnlarna på grund av ökad järnvägstrafik. I detta projekt har en ny dagvattenpumpstation anlagts i Ählbergstunnlarna. Dessa projekt drivs och sköts av Trafikverket.

Ralakärrens dikningsföretag, där Hallsbergs Kommun ingår som ägare har under våren rensat Ralaån från Kvarngatan till Klacken. Även in- och utlopp på Hässlebergsdammen har rensats under våren.

Under slutet av vintern 2018 har flertalet besvärliga vattenläckor uppstått, främst i Pålsboda.

Den 2 april skadades överföringsledningen mellan vattenverket i Blacksta och reservoaren i Tarsta i samband med Trafikverkets bygge av den nya riksvägen som NCC jobbat med. Denna ledning försörjer orterna Pålsboda, Sköllersta och Svennevad med dricksvatten. Kommunens krisgrupp organiserades och en tillfällig reparation genomfördes under de närmsta dygnen. Entreprenör Skanska fick sedan i uppdrag att akut lägga om ledningen, ett arbete som var planerat att genomföras vid annat tillfälle.

Arbetet med inkoppling av nytt vattenledningsrör under nya riksvägen skedde den 2 maj med mycket gott resultat. Arbetet försvårades då befintliga ledningar är tillverkade av material som innehåller asbest. Försiktighetsåtgärd togs med rekommendation om kokning av dricksvattnet innan förtäring. Information gavs via de informationskanaler som kommunen normalt använder bortsett brev till varje berörd abonnent. Det resulterade i att många abonnenter tyckte informationen var undermålig. Av de dricksvattenprover som togs i samband med detta var samtliga godkända. VA-kollektivet betalade endast materialet för ledningen och alla andra kostnader debiterades Trafikverket.

Arbetet med inventering av VA-ledningsnätet i Hallsberg har färdigställs av entreprenören Pollex och underlaget är sänt till konsultföretaget VAP för vidare behandling.

I slutet av juli faller stora regnmängder lokalt under kort tid. Hallsberg drabbas lördagen den 28 juli där ett antal fastigheter får källaröversvämning samt mindre bräddning sker på spillvattenledning i Östansjö. Den 30 juli händer samma sak i Pålsboda med följden att ett flertal fastigheter drabbas av källaröversvämning. På grund av detta anlitas Pollex för en komplett kartläggning av avloppsnätet i Pålsboda.

Under senhösten har entreprenören Skanska lagt om Vatten- och avloppsledningarna under nya riksväg 51 mellan Pålsboda och Svennevad. VA-kollektivet betalar endast materialet för den nya ledningen och övriga kostnader debiteras Trafikverket. Under hösten har arbetsmiljöverket besökt Tekniska avdelningen och granskat samtliga verksamheter utom ingenjörsstaben. En rad åtgärder behöver genomföras för att uppfylla de brister som noterats vid besöken. För att säkerställa att bristerna som noterats blir korrekt utförda har Regionhälsans arbetsmiljöingenjör kontaktats.

Under hösten har även skyddsronder genomförts på VA-drifts cirka 40 byggnader och anläggningar. VA-ingenjörerna arbetar med att uppdatera VA-saneringsplanen för kommande år samt att tömningkartor arbetas fram för rännstensbrunnar samt spolningsplanering av avloppsnätet.

Några av de större investeringar och underhållsåtgärder under 2018:

-Nytt staket runt Hallsbergs avloppsreningsverk

-Ny kemikaliehantering för fällningskemikalier vid Vretstorp avloppsreningsverk

-Ny inloppsavloppspump vid Vretstorp avloppsreningsverk

-Nytt drivmaskineri för ett skrapspel på Hallsbergs avloppsreningsverk

-Nytt tak på Hallsbergs avloppsreningsverk, cirka 2000 kvadratmeter

-Rörisolering av lågtrycksluftsystem vid Hallsbergs avloppsreningsverk

-Flera kommunikationslinjer mellan satelitanläggningar utbytta till moderna

system för säker kommunikation mot överordnat styr- och övervakningssystem

-Ny utrustning till vattenlaboratoriet i Hallsberg, en ny toppmodern analysator

Framtiden

Taxan 2019 har av KF § 116 2018 beslutats vara oförändrad jämfört med 2018.

Stora utmaningar för framtiden väntar. Driftområdet ökar och lagstiftning samt rapportering till tillsynsmyndigheter blir allt strängare för varje år som går.

Rekryteringsproblem råder inom vissa områden då den privata marknaden konkurrerar, främst på anläggarsidan där det är mycket svårt att finna kunnig personal för VA-nätet.

På VA-drift har ett flertal objekt under hösten identifierats som behöver stora underhållsåtgärder för att säkerställa driften och arbetsmiljön. Det handlar främst om ett antal avloppspumpstationer som bedöms vara i mycket dåligt skick sett till arbetsmiljön samt personalutrymmet vid Hallsbergs avloppsreningsverk.

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhet särredovisning 2018

Resultaträkning (tkr)

Verksamhetens intäkter	**Not**	**2017-12-31**	**2018-12-31**
Externa intäkter	1	30 692	30 787
Resultatreglering		784	3 757
Interna intäkter (inom kommunen)	2	3 050	3 052
Summa verksamhetens intäkter		**34 526**	**37 596**
Verksamhetens kostnader			
Verksamhetens externa kostnader	3	-22 907	-27 119
Interna kostnader (inom kommunen)	4	-5 089	-3 804
Avskrivningar	5	-4 304	-4 462
Summa verksamhetens kostnader		**-32 300**	**-35 385**
Verksamheten nettokostnader		**2 226**	**2 211**
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	6	-2 226	-2 211
Resultat före extraordinära poster		**0**	**0**
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Periodens resultat		**0**	**0**

Hallsbergs kommun
212000-1926

VA-verksamhet särredovisning 2018

Balansräkning (tkr)

Tillgångar

	Not	2017-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och anläggningar	7	108 985	107 900
Maskiner och inventarier	8	2 217	2 766
Summa anläggningstillgångar		**111 202**	**110 666**
Omsättningstillgångar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	74	
Kortfristiga fordringar	10	28 593	37 089
Summa omsättningstillgångar		**28 667**	**37 089**
Summa tillgångar		**139 869**	**147 755**

Skulder

Långfristiga skulder	11	107 127	110 666
Förinbetald intäkt, anslutningsavg.	14	15 163	19 635
		122 290	**130 301**
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader	12	67	9
Övriga kortfristiga skulder	13	17 512	17 445
Summa kortfristiga skulder		**17 579**	**17 454**
Summa skulder		**139 869**	**147 755**

Hallsbergs kommun
212000-1926

Noter (tkr)		17-12-31	18-12-31
1	Externa intäkter	30 692	30 787
	-varav förbrukningsavgifter	28 782	29 313
	-varav anslutningsavgifter	512	619
	-varav övriga intäkter	1 398	855
2	Interna intäkter	3 050	3 052
	-varav förbrukningsavgifter	2 805	1 957
	-varav övriga intäkter	245	1 095
3	Externa kostnader	22 907	27 119
4	Interna kostnader	5 089	3 804
5	Årets avskrivningar	4 304	4 462
6	Finansiella kostnader	2 226	2 211
7	Byggnader, mark och anläggningar		
	Ingående bokfört värde	106 958	108 985
	Årets anskaffning	3 328	3 377
	Årets avyttring	0	0
	Årets avskrivningar	-1 301	-4 462
	Utgående bokfört värde	108 985	107 900

Hallsbergs kommun
212000-1926

8	Maskiner och inventarier		
	Ingående bokfört värde	138	2 217
	Årets anskaffning	2 139	829
	Årets avyttring	0	0
	Årets avskrivningar	-60	-280
	Utgående bokfört värde	2 217	2 766
9	Upplupna intäkter	74	0
10	Kortfristiga fordringar		
	Kundfordringar	328	1 289
	Momsfordran (Ludvika)	144	4 813
	Övrig fordran	5 028	4 818
	”Likvida medel”= Fordran på kommunen	23 093	26 169
		28 593	37 089
11	Långfristiga skulder		
	Låneskuld till kommunen	107 127	110 666
12	Upplupna kostnader	67	9
13	Kortfristiga skulder		
	Leverantörsskuld	5 273	3 841
	Semesterlöneskuld	235	433
	Momsskuld	1 055	6 953
	Skuld till abonnenterna	9 975	6 218
	Övriga skulder	974	0
		17 512	17 445
14	Skuld förinbetalda anslutningsavgifter	17 367	21 839
	Ack. Upplösning anlutningsavgifter	-2 204	-2 204
		15 163	19 635

Överföring av investeringsanslag till 2019

12

19/KS/57

Överföring av investeringsanslag till 2019

Ärendebeskrivning

Överföring av beslutat investeringsanslag 2018 och därmed utökning av investeringsanslaget 2019.

Förslag till beslut

Ekonomiavdelningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att bevilja överföring av budget för pågående investeringar från 2018 till 2019 motsvarande ett belopp om 24 956 000 kronor.

Ärendet

Investeringar som är beslutade för 2018 men som inte är klara för aktiveringar och fortfarande är planerade eller pågående redovisas i bifogad förteckning. Ekonomiavdelningen föreslår att det resterande utrymmet av beviljade investeringsbudgetar flyttas över från 2018 att kunna fortsätta alternativt slutföra respektive projekt. Totala föreslås att ett belopp om 24 956 000 kronor flyttas över till 2019 års investeringsanslag.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Överföring av investeringsanslag

Överföring av investeringsprojekt från 2018 till 2019

2019-03-25

belopp i tkr

Investeringsprojekt per nämnd		Överföring belopp tkr
KS		
	Långängsskolan ombyggnad	19 219
	Ny förskola norr	-4 008
Summa KS		**15 211**
DOS		
Skattefinansierad verksamhet		
	Miljörum	200
	Ridhuset Lindhult	1 235
	Upprustning av gator och vägar	256
	Gatubelysning	380
Summa skattefinansierat		**2 071**
VA verksamhet		
	Nödvattenrum(ny lokal 2019)	600
	Sjöledning Tisaren	6 374
Summa VA		**6 974**
Summa DOS		**9 045**
SAN		
	Inventarier och data	366
	Medicinskåp	334
Summa SAN		**700**
Totalt		**24 956**

Återrapportering av den interna kontrollen 2018 Kommunstyrelsen

13

19/KS/56

Återrapportering av den interna kontrollen 2018 Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

I samband med kommunstyrelsens behandling av verksamhetsberättelsen ska resultatet av arbetet med intern kontroll redovisas.

Förslag till beslut

Ekonomiavdelningen föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna återrapporteringen av intern kontrollplan för 2018.

Ärendet

I enlighet med riktlinjer för intern kontroll har ekonomiavdelningen sammanställt återrapport av intern kontrollplan för 2018.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Återrapport intern kontrollplan 2018 kommunstyrelsen

Internkontrollrapport kommunstyrelsen 2018

Process (Rutin/system)	Moment	Metod	Utförd av	Resultat	Åtgärd	Tidplan	Ansvarig
Registrering av allmänna handlingar	Att registrering sker enligt lag	Stickprov	Nämnd-sekreterare	**Kvartal 1** 18/KS/1 handlingar saknades i diairet 18/KS/55 fanns dubblett av handling,annars utan anmärkning 18/KS/8 utan anmärkning **Kvartal 2** 18/KS/20 utan anmärkning 18/KS/118 en handling saknades i diarieomslaget 18/KS/48 utananmärkning **Kvartal 3** 18/KS/145 utan anmärkning 18/KS/157 utan anmärkning 18/KS/163 utan anmärkning **Kvartal 4** 18/KS/179 utan anmärkning 18/KS/195 dokument saknades i närarkivet 18/KS/218 utan anmärkning	Handlingar finns nu i diariet. Dubblett makulerad. Handlingar finns nu i diariet. Dokument utskrivning och lagda i närarkivet	Gjort 190109	Kommundirektör
Dokumenthantering/ Arkivering	Att dokumenthanteringsplanen är uppdaterad. Att dokumenthantering/ arkivering sker enligt planen.	Allkontroll Stickprov	Assistent/ handläggare Assistent/ handläggare	Utan anmärkning Utan anmärkning			Resp. avdelningschef Resp. avdelningschef

Process (Rutin/system)	Moment	Metod	Utförd av	Resultat	Åtgärd	Tidplan	Ansvarig
Delegationsordning	Att beslut tas av rätt delegat.	Stickprov	Assistent/ handläggare	**Kvartal 1** 2 delegationsbeslut tagna, korrekt delegat **Kvartal 2** 1 delegationsbeslut taget, korrekt delegat **Kvartal 3** 2 delegationsbeslut taget, korrekt delegat **Kvartal 4** 2 delegationsbeslut taget, korrekt delegat			Kommundirektör
	Att delegationsbeslut anmäls till nästkommande sammanträde.	Stickprov	Nämnd-sekreterare	**Kvartal 1** 2 delegationsbeslut anmälda till KS **Kvartal 2** 1 delegationsbeslut anmälda till KS **Kvartal 3** 1 delegationsbeslut anmälda till KS. 1 delegationsbeslut kommer anmälas till KS 9 okt. **Kvartal 4** 2 delegationsbeslut kommer att anmälas till KS 14 januari 2019.			Kommundirektör

Process (Rutin/system)	Moment	Metod	Utförd av	Resultat	Åtgärd	Tidplan	Ansvarig
LAS (Lagen om anställningsskydd) för KSF's personal	Att LAS-regler följs vid tjänstetillsättning	Kvartalsvis	Ansvarig chef	LAS regler följs			Personalchef
Rehabilitering för KSF's personal	Att rehabiliterings-processen genomförs	Kvartalsvis	Ansvarig chef	Inga ärenden under 2018			Personalchef
Skatter och sociala avgifter	Avstämning av skatt och sociala avgifter	Allkontroll	Ekonomiavd	Ingen avvikelse funnen. Redovisning gjord.			Ekonomichef
Attestförteckningar	Uppdatering och beslut av Attestförteckningar	Årsvis	Ekonom	Uppdatering gjord			Ekonomichef

Utökning av investeringsbudget Sydnärkes IT

14

19/KS/30

Utökning av investeringsbudget Sydnärkes IT

Ärendebeskrivning

Sydnärkes IT-förvaltning har på uppdrag av IT-nämnden genomfört en utredning om datakapacitet och infrastruktur – Sydnet 2.0. Utredningen visar på behov av renovering, upprustning och modernisering av nätverken i de samverkande kommunerna för att förbättra kapacitet och öka säkerheten. Behovet är i stora delar lika men variera något mellan respektive kommun.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att Hallsbergs kommuns investeringsbudget inom IT-nämndens utökas med 860 000 kronor 2019 och 165 000 kronor 2020.

Ärendet

Utredningen om datakapacitet och infrastruktur kallad Sydnet 2.0 visar på ett behov av upprustning varav Hallsbergs andel är något mindre än övriga samverkans kommuner på grund upprusningar som genomförts under 2018 avseende skolans kapacitet. Investeringsbehovet är beräknat utifrån ett 1-1 förhållande vad gäller utbyte i det administrativa näten, det vill säga ingen förtätning av accesspunkter (AP) utan en ny accesspunkt ersätter en gammal. Investeringsbehovet för samverkande kommuner uppgår totalt till 7 630 000 kronor varav Hallsbergs kommuns andel motsvaras av 1 025 000 kronor. Utökad investering innebär för Hallsbergs kommun en ökade årlig kapitalkostnad på 179 000 kronor vilket ska beaktas i kommande budget arbetet.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund

Kommundirektör

Bilagor

Tjänsteskrivelse - Förstudie datakapacitet och Infrastruktur

Förstudie datakapacitet och infrastruktur – Sydnet 2.0

Ärendebeskrivning

Det finns ett behov av att se över datakapaciteten och infrastrukturen inom de samverkande kommunerna i Sydnärkes IT-nämnd. Förvaltningen har på uppdrag av nämnden genomfört en utredning som påvisar ett omfattande behov av renovering, upprustning och modernisering av nätverken i de samverkande kommunerna för att förbättra kapaciteten och öka säkerheten
Redovisning av investeringsbehov av nätverk och infrastruktur totalt och per samverkande kommun.

1 Analys

Analys och beräkningar av investeringsbehovet har skett dels med utgångspunkt från utredning genomförd av Atea, och dels utifrån att Wifi ska vara det primära anslutningssättet samt att skolan har särskilda krav på mobilitet.

Behovet av upprustning och modernisering kan delas upp i två huvudsakliga områden;

1. **Övergripande** - här ingår åtgärder som uppgradering av corenät, åtgärda skadedomän, avveckla L2 över Telia WAN, policys, rutiner och processer, öka andelen låsta switchar, WEB-GUI stängs för alla switchar, ökad säkerhet i Syslog/Care pack.
2. **Wifi** - här ingår åtgärder som byte av accesspunkter (AP) till Wifi , kabeldragning och placering av AP, utbyte av nätverksutrustning (switchar) loggning och övervakning av trådlösa nätet, fysiskt nät, fastighetsnät och fiber, hyrda förbindelser Telia WAN

Investeringsbehovet är beräknat utifrån ett 1-1 förhållande vad gäller utbyte i det administrativa näten, dvs ingen förtätning av accesspunkter (AP) utan en ny accesspunkt ersätter en gammal. För skolans verksamhet har det beräknats utifrån en 30% förtätning av accesspunkter för att öka skolans krav på mobilitet.

Behovet av upprustning och modernisering är i stora delar likartat men varierar något mellan de samverkande kommunerna vad gäller främst skicket på nuvarande Wifi-plattformar;

LAXÅ

- Hela WiFi-plattformen är gammal. Det går inte att reparera, beställa eller uppgradera någon komponent i plattformen. För kommunhusets wifi behöver ytterligare förtätning av AP genomföras.

- Dåligt fastighetsnät i kommunhuset men även till viss del i skolor.
- Utbyggnad för att förtäta AP behövs och därmed kabeldragning till dessa.
- Fibernätet är gammalt och är av en standard som gör att det inte går att få upp kapaciteten utan att byta ut fiberkabel på flera ställen. Undantaget är Centralskolan dit ny fiber drogs 2017.
- Administrativa lokaler har dålig eller ingen WiFi.
- Ett antal kopplingsskåp/kopplingsställ står olåsta eller har inget skalskydd alls.

ASKERSUND

- Hela WiFi-plattformen är gammal. Det går inte att reparera, beställa eller uppgradera någon komponent i plattformen.
- Dåligt fastighetsnät för accesspunkter (AP) ffa i äldre skolor. Utbyggnad för att förtäta AP behövs och därmed kabeldragning till dessa. En del befintlig kabeldragning kan användas alt flyttas.
- Administrativa lokaler har dålig eller ingen WiFi.
- Ett antal kopplingsskåp/kopplingsställ står olåsta eller har inget skalskydd alls.

LEKEBERG

- Hela WiFi-plattformen är gammal men fungerar
- Fastighetsnätet är till viss del gammalt i kommunhuset och behöver bytas.
- WiFi i kommunhuset fungerar ganska bra men behöver byggas ut något. En del admininstrativa lokaler utanför kommunhuset har ingen eller dålig WiFi.
- Ett antal kopplingsskåp/kopplingsställ står olåsta eller har inget skalskydd alls.

HALLSBERG

- WiFi-plattformen som finns i biblioteket, kommunhuset plan 2, gatukontoret och reningsverket är gammal. Det går inte att reparera, beställa eller uppgradera någon komponent i plattformen.
- WiFi-plattformen i skolan byttes ut under våren-sommaren 2018.
- Fastighetsnät är av godkänd standard när det gäller kabel men kontaktdon i kopplingsskåp är på många håll undermålig och behöver bytas.
- Administrativa lokaler har dålig eller ingen WiFi.
- Ett antal kopplingsskåp/kopplingsställ står olåsta eller har inget skalskydd alls.

Totalt investeringsbehov samt fördelning per kommun

Det totala investeringsbehovet beräknas till ca 7,6 miljoner kronor enligt nedan samt fördelat per kommun;

TOTALT						
Åtgärder	**Antal**	**Summa år 1**	**Summa år 2**	**Summa totalt**	**Tot Kapitalkostnad**	**Genomsnittlig årskapitalkostnad**
Centrala funktioner- core		1 400 000				
Utbyte av gamla switchar		1 635 000	165 000			
Utbyte av befintliga access-punkter samt tillkommande AP*	511	4 595 000	1 400 000			
SUMMA		6 065 000	1 565 000	**7 630 000**	**8 109 200**	**1 507 935**

Fördelat per kommun :

ASKERSUND						
Åtgärder	**Antal**	**Summa år 1**	**Summa år 2**	**Summa totalt**	**Tot Kapitalkostnad**	**Genomsnittlig årskapitalkostnad**
Centrala funktioner- core		350 000				
Utbyte av gamla switchar		365 000				
Utbyte av befintliga access-punkter samt tillkommande AP*	147 (75)	2 100 000				
SUMMA		2 815 000		**2 815 000**	**2 941 675**	**588 335**

LAXÅ						
Åtgärder	**Antal**	**Summa år 1**	**Summa år 2**	**Summa totalt**	**Tot Kapitalkostnad**	**Genomsnittlig årskapitalkostnad**
Centrala funktioner- core		350 000				
Utbyte av gamla switchar		265 000				
Utbyte av befintliga access-punkter samt tillkommande AP*	71 (43)	1 060 000				
SUMMA**		1 675 000		**1 675 000**	**1 750 375**	**350 075**

LEKEBERG						
Åtgärder	**Antal**	**Summa år 1**	**Summa år 2**	**Summa totalt**	**Tot Kapitalkostnad**	**Genomsnittlig årskapitalkostnad**
Centrala funktioner- core		350 000				
Utbyte av gamla switchar		495 000				
Utbyte av befintliga access-punkter samt tillkommande AP*	153 (15)		1 400 000			
SUMMA***		845 000	1 400 000	**2 245 000**	**2 346 025**	**391 004**

HALLSBERG						
Åtgärder	**Antal**	**Summa år 1**	**Summa år 2**	**Summa totalt**	**Tot Kapitalkostnad**	**Genomsnittlig årskapitalkostnad**
Centrala funktioner- core		350 000				
Utbyte av gamla switchar		510 000				
Utbyte av befintliga access-punkter samt tillkommande AP*	20		165 000			
SUMMA***		860 000	165 000	**1 025 000**	**1 071 125**	**178 521**

* Licenskostnader för accesspunkter (AP) tillkommer från och med år 3 med ca: 600:- per AP, vilket kräver en utökad årlig driftkostnad per kommun.

**I kommunhuset i Laxå behövs avsteg från 1-1 principen göras och förstärkning bör ske med ytterligare 12-15 accesspunkter, uppskattningsvis ytterligare 130 000 kr, vilket är medräknat i ovanstående tabell.

***Genomsnittlig årskapitalkostnad beräknad på 6 år.

2 Slutsats

För att samverkanskommunerna ska kunna realisera nuvarande och framtida digitaliseringsbehov innebärande dels ökad tillgänglighet till internet och dels möjlighet till att implementera olika typer av digitala tilläggstjänster inom kommunernas samtliga verksamhetsområden så behöver denna omfattande upprustning och renovering infrastrukturen prioriteras.

Förslag till beslut

Sydnärkes IT-nämnd

1. framställer till respektive medlemskommuns styrelse att utöka investeringsbudgeten för att genomföra upprustning och renovering av infrastrukturen enligt nedan
    - Askersund – 2019: 2 815 tkr
    - Laxå – 2019: 1 645 tkr
    - Hallsberg - 2019: 860 tkr och 2020: 165 tkr
    - Lekeberg – 2019: 845 tkr och 2020: 1 400 tkr
2. Och tar med de ökade kapitalkostnaderna i budgetarbetet inför 2020

LEKEBERGS KOMMUN

Page 4 of 5

Marcus Cederberg
Förvaltningschef

Lars Eriksson
Handläggare

Årsredovisning Nerikes brandkår 2018

15

19/KS/35

Årsredovisning Nerikes brandkår 2018

Ärendebeskrivning

Nerikes brandkår har inkommit med sin årsredovisning för år 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår till kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen och att bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Christina Torpman
Kommunsekreterare

Bilagor

Årsredovisning Nerikes brandkår 2018

Revisionsberättelse för 2018 inkl. revisorernas granskning av årsredovisningen 2018

ÅRSREDOVISNING 2018

Nerikes Brandkår

Kommunalförbundet där kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg Nora och Örebro samverkar om gemensam räddningstjänst

Förvaltningsberättelse..... s. 2-25

Resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys..... s. 26

Redovisningsprinciper..... s. 27

Noter..... s. 28-30

Fem år i sammandrag..... s. 31

Revisionsberättelse..... s. 32

Tack för bilderna

Sara Bornedal, Born Creative
Gabriel Rådström, Nerikes Allehanda
Ulf Jacobsen, Nerikes Brandkår
Tomas Udd, Nerikes Brandkår (Vintrosa)
Daniel Kullman, Nerikes Brandkår (Hjortkvarn)

En sommar att minnas

Den 3 juni brann det i skog och mark vid Römossen i Grönbo. Styrkor först på plats var Lindesberg, Vedevåg, Guldsmedshyttan, Frövi och Rockhammar. Örebro, Pålsboda och Ramsberg avlöste och en lantbrukare från trakten hjälpte till med vattenförsörjningen.

Omfattande skogsbränder

Vi kommer alltid att minnas 2018 som skogsbrändernas år. Aldrig någonsin har vi upplevt något liknande, varken inom Nerikes Brandkår eller nationellt.

En långvarig torka startade redan i maj månad vilket ledde till bränder och ständiga återställningar som avlöste varandra i en takt som vi inte varit med om tidigare. Under perioden 22 maj- 19 augusti hade Nerikes Brandkår totalt 150 larm gällande mark- och skogsbränder. Den 14 juli mellan kl. 13.00–23.00 pågick totalt elva skogsbränder samtidigt.

Så gott som alla våra styrkor har varit ute och bekämpat skogsbränder, plus att material och fordon har använts maximalt. Alla har ställt upp på ett fantastiskt sätt, både internt och ute i samhället, vilket har sporrat oss att jobba på vid insatserna. Det har även varit ett prestigelöst samarbete över förbunds- och kommungränser i en sällan skådad omfattning.

Nerikes Brandkår klarade sommaren utan riktigt stora och långdragna insatser. En förklaring till detta är att vi redan från början såg till att dra på med resurser och hellre kallade in för många styrkor som fick backa istället för tvärtom. Vi upplever dessutom att stödet från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fungerat över förväntan.

Ljusnarsberg

Hos vår nyaste medlemskommun, Ljusnarsberg, har mycket arbete skett för att införliva personal och teknik i vår organisation. I grunden har de tidigare haft en snarlik verksamhet, men nu har fordon och material setts över så att vi kan jobba lika vid insatserna. Vi har exempelvis köpt in en tankbil, räddningsverktyg för trafikolyckor, rökdykarradio, larmsökare för personalen, utryckningskläder och material för vägavspärrningar.

Utöver detta har också ett särskilt övningsprogram tagits fram för det första året för att säkerställa att vi alla arbetar enligt samma rutiner. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det fungerar mycket bra med den nya medlemmen.

Österstationen

Arbetet med att få fram ytterligare en brandstation för Örebro tätort går vidare. En arbetsgrupp med representanter för Stadsbyggnadsavdelningen på Örebro kommun, Futurum Fastigheter och Nerikes Brandkår har tillsammans fått fram ett förslag på tomt, som ligger vid Universitetsallén cirka 600 meter söder om Skebäcksbron.

En arkitekt har tagit fram enklare skisser för att visa hur tomten kan bebyggas. Vår personal har påpekat att något bör göras för att underlätta utryckningskörning från den tilltänkta tomten. Kommunens trafikavdelning har därför sett ut sex platser där extra trafikstyrningar eller ljussignaler behövs. Nästa steg är att ta fram mer detaljerade planritningar och fortsätta diskutera hur bemanningen ska se ut.

Samhällsgemensam larm- och ledningscentral (SLC)

SLC-projektet fortgår enligt plan. I början på 2019 kommer avtal att tecknas mellan Polisen och den tilltänkta hyresvärden och därefter tecknas andrahandskontrakt mellan Polisen och de övriga huvudaktörerna Nerikes Brandkår och SOS Alarm.

Hela projektet drivs i en större samverkan mellan Länsstyrelsen, Region Örebro län, MSB, Försvarsmakten och Örebro kommun.

Utökat samarbete med Polisen

Nerikes Brandkår säljer sedan en tid tillbaka en tjänst motsvarande 50 % till Polisen. Tjänsten är placerad vid avdelningen för grova brott och innebär arbete med brandorsaksutredningar, spridningsintyg samt råd och konsultation.

Samarbetet ger viktiga lärdomar åt båda håll. Polisen kan dra nytta av Nerikes Brandkårs kompetens samtidigt som vi kan öka vår kunskap kring hur eventuella spår och annan bevisning kan skyddas på en brandplats.

Rekryteringsbekymmer

Trots ett intensivt rekryteringsarbete saknas det fortfarande brandmän vid brandstationerna i Vretstorp, Finnerödja, Olshammar och Guldsmedshyttan. Rekryteringsproblemen tror vi till stor del beror på att arbetstillfällena minskat kraftigt på dessa orter. Vilket ställer till bekymmer, eftersom brandmän i beredskap måste arbeta i närheten av sin brandstation för att snabbt kunna rycka ut under sin beredskap.

Vi kommer att fortsätta jobba tillsammans med våra medlemskommuner för att hitta lösningar på den stora personalomsättningen hos vår räddningspersonal i beredskap.

Ännu mer samverkan

Efter den stora skogsbranden i Västmanland 2014 och sommarens skogsbränder framgick det tydligt att räddningstjänsterna måste bli bättre på att leda flera samtidiga och större händelser.

Under de senaste två åren har Nerikes Brandkår och tre andra räddningstjänstförbund diskuterat ett utökat samarbete, vilket resulterade i en ledningssamverkan mellan Nerikes Brandkår, Västra Mälardalens räddningstjänstförbund (Köping/Arboga/Kungsör) och Skinnskattebergs kommun. Från och med maj 2018 har vi därav en utökad ledningsorganisation som bemannas dygnet runt av minst fem befäl; räddningschef i beredskap, operativ chef, inre befäl samt två insatsledare.

Steg två togs i december 2018 då alla räddningstjänster i Värmland tillsammans med nio kommuner från Dalsland och Dalarna inledde samverkansdiskussioner med Nerikes Brandkår. Det tilltänkta insatsområdet omfattar cirka 40 kommuner med sammanlagt drygt 700 000 invånare. Arbetet kommer därför att ha högsta prioritet och många intressanta diskussioner både bland personal och politiker är att vänta.

Målbilden - en utökad samverkan - är helt klar. Förmågan att hantera stora händelser ska ingå i framtidens grundberedskap!

Vi vill rikta ett varmt tack till alla medarbetare och samverkande organisationer för ert engagemang och fina arbete under året.

Ledningsgruppen för Nerikes Brandkår

Nerikes Brandkårs insatsområde

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd för sammanlagt 258 000 invånare i de nio kommunerna Örebro, Kumla, Hallsberg, Lekeberg, Laxå, Askersund, Lindesberg, Nora och Ljusnarsberg.

RIB

En viktig del av Nerikes Brandkår är vår räddningspersonal i beredskap (Rib). Vi har idag sjutton stationer, och en kår på heltidsstationen i Byrsta, som bemannas av deltidsanställda brandmän. De bor och jobbar i närheten av sin brandstation och har i regel beredskap var tredje vecka. Det innebär att de ska vara beredda att rycka ut från brandstationen inom ca fem minuter från att larmet går.

VÄRN

Ett räddningsvärn är en frivillig brandstyrka som larmas som förstärkning till våra heltidsstyrkor och Rib. Personalen vid våra tio brandvärn har ingen schemalagd beredskap, utan hela styrkan larmas och de som har möjlighet åker till stationen. Här utgår timersättning vid utryckning, övning och materialvård.

HELTID

På de två heltidsstationerna Örebro och Byrsta jobbar totalt ca 100 brandmän och befäl. Här hittar du även vår dagtidspersonal, som sysslar med olycksförebyggande arbete, teknik, utbilding, övning, operativ planering och administration.

Beredskap dygnet runt 365 dagar om året

Inom vårt insatsområde finns 28 brandstationer med minst 94 personer i beredskap. Med den frivilliga värnpersonalen inräknad förfogar organisationen över 130 personer dygnet runt.

Heltid

Befäl		*Brandmän*	
Räddningschef	1 pers	Örebro	10 pers
Operativ chef	1 pers	Byrsta	5 pers
Insatsledare	1 pers		
Inre befäl	1 pers		

Räddningspersonal i beredskap (Rib)

Lindesberg	6 pers	Nora	5 pers
Askersund	5 pers	Garphyttan	4 pers
Byrsta	5 pers	Odensbacken	4 pers
Fellingsbro	5 pers	Pålsboda	4 pers
Fjugesta	5 pers	Vintrosa	4 pers
Frövi	5 pers	Finnerödja	3 pers
Guldsmedshyttan	5 pers	Vretstorp	3 pers
Laxå	5 pers	Hjortkvarn	3 pers

Räddningsvärn - frivillig personal

Vi strävar efter att ha tio personer vid varje räddningvärn.

Dagtidspersonal 2018-12-31

Brandchef	1 tjänst
Räddning	16 tjänster
Olycksförebyggande	12 tjänster
Administration	6 tjänster

Tillsammans är vi starkare

I början av maj 2018 gick vi in i en operativ samverkan tillsammans med Västra Mälardalens kommunalförbund (VMFK) och Skinnskattebergs räddningstjänst. Syftet med samarbetet är att stärka både den operativa sidan och vår ledningsförmåga.

Nerikes Brandkår, VMKF och Skinnskattebergs kommun har var för sig en väl utbyggd räddningstjänst med en hög beredskap för mindre och kortvariga olyckor. Men när händelser blir långvariga, eller när många resurser behövs på samma olycksplats, ökar behovet av operativ samverkan. Om vi arbetar tillsammans över gränserna kan vi få en mer effektiv och uthållig organisation, vilket ger våra kommuninvånare en tryggare tillvaro.

Fler ledningsnivåer ger en uthålligare organisation

Fram till maj 2018 har Nerikes Brandkår, Skinnskatteberg och VMKF saknat vissa nivåer inom den operativa ledningen. Nu har vi istället, genom samverkan, fått möjlighet att skapa ett komplett ledningssystem i fem nivåer där fyra nivåer verkar över samtliga organisationers insatsområden.

- **Ledningsnivå 1 - Styrkeledare (SL)**
  L1 bemannas av ett räddningsledare A-utbildat brandbefäl eller en utbildad arbetsledare och larmas som första enhet inom sitt släckområde. Inledningsvis verkar SL i både insatsledning (L3 och L2) och uppgiftsledning (L1) för att längre fram i händelsen avlösas av Insatsledare och Operativ chef.
- **Ledningsnivå 2 - Insatsledare (IL)**
  L2 bemannas av ett brandbefäl med lägst räddningsledare B-kompetens eller motsvarande. IL arbetar ute på skadeplats och larmas när två eller flera enheter är ute på samma händelse, eller när det finns ett stort behov av ledning.
- **Ledningsnivå 3 - Operativ chef (OC)**
  L3, som tidigare saknats i alla tre organisationer, har nu upprättats med beredskap och verkar över hela insatsområdet. Nivån bemannas av brandingenjör eller erfaret brandbefäl med räddningsledare B-kompetens eller motsvarande. OC arbetar inom insatsledning tillsammans med IL på skadeplats och larmas när tre eller flera enheter är ute på samma händelse eller när det finns ett stort behov av ledning.
- **Ledningsnivå 4 - Inre befäl i jour (IB)**
  L4 sitter som inre ledning med det strategiska ansvaret över hela insatsområdet, i nära samarbete med SOS Alarm. Nivån svarar för bland annat resurs- och beredskapsförsörjning till pågående insatser och bemannas av brandpersonal med lägst räddningsledare B-kompetens och god förmåga att leda i systemledning. IB larmas vid samtliga larm, med undantag av IVPA (i väntan på ambulans) och automatiska brandlarm som istället hanteras av SOS Alarm.
- **Ledningsnivå 5 - Räddningschef i beredskap (RCB)**
  L5 svarar för de normativa frågorna i systemledningen och bemannas av brandpersonal i chefsbefattning, brandingenjör, eller erfaret brandbefäl med annan kompetens. RCB kallas in av IB vid behov av förstärkning och ansluter till IB för att överta ansvaret för systemledningen.

Fortbildning

En heldag var femte vecka träffas IL, IB, OC och RCB för gemensam utbildning/övning. Då finns möjligheten utbyta erfarenheter, ta del av nyheter och öva allt som kan tänkas ingå i befälsrollen.

Samarbetet växer

Under 2019 kommer ett intensivt projektarbete pågå där räddningstjänsterna i Värmland, Örebro, delar av Dalarna och Dalsland tillsammans ska jobba för att, på sikt, skapa en gränslös samverkan och gemensam systemledning. Redan till sommaren 2019 ska delar av denna samverkan vara definierad och i vissa fall kanske även implementerad.

Operativ chef - en ny roll

Brandingenjör Mattias Heimdahl är operativ chef i den nya starkare ledningsorganisationen.

- Som operativ chef (OC) är jag ytterst ansvarig för att samordna insatsen ute på skadeplats och får ofta rollen som räddningsledare, berättar Mattias. Vi har blivit starkare och uthålligare med ytterligare en ledningsnivå. Genom att det är fler som delar på uppgifterna höjs kvalitén och vi kan ge bättre service till kommuninvånarna.

Den operativa chefen bestämmer målet med insatsen, beslutar om och fördelar uppgifter samt ansvarar för samverkan med övriga inblandade organisationer.

- Tidigare har de här uppgifterna legat på de andra ledningsnivåerna. Så den här, för oss, nya nivån är bra för helheten. OC kan till exempel underlätta räddningsarbetet genom att sköta kommunikationen mellan inre och yttre ledning och tar hand om trycket från media ute på olycksplatsen, avslutar Mattias.

Organisation

Brandchef Per-Ove Staberyd

Räddning	Administration	Olycksförebyggande
Vice brandchef Anders Larsson	Ekonomichef Helena Luthman	Vice brandchef Ulf Smedberg
Operativ planering	Ekonomi, lön, automatlarm kommunikation, reception/växel	Brandskydd
Personal		Utbildning
Teknik		
Övning		

Räddningsavdelningen ansvarar för all utryckningsverksamhet inom Nerikes Brandkår, såväl heltid som räddningspersonal i beredskap (Rib) och värnpersonal. Här samordnas även personalfrågor, operativ planering, intern utbildning och övning för all personal, samt teknik och drift för samtliga stationer.

Administrativa avdelningen är förbundets nav som jobbar över hela organisationen. Härifrån sköts ekonomi, löner, diarium, telefonväxel, administration kring automatlarm, kommunikationsfrågor och mycket mer. Avdelningen svarar dessutom för ekonomi-, och kursadministration åt Brandskyddsföreningen Örebro län.

Olycksförebyggande avdelningen arbetar i samverkan med andra förvaltningar, myndigheter och organisationer för att genom tillsyn, information och utbildning förebygga risker i samhället. Dessutom svarar avdelningen för frågor angående sotningsverksamheten i våra medlemskommuner.

Politisk ledning

Nerikes Brandkår styrs politiskt av en direktion med ledamöter från våra nio medlemskommuner. Direktionen träffas sex gånger per år och är Nerikes Brandkårs beslutande, förvaltande och verkställande organ.

Ledamöter 2018-12-31

Ameer Sachet (S), Örebro, ordförande
Magnus Andersson (S), Hallsberg, 1:e vice ordf.
Lars Elamson (M), Örebro, 2:e vice ordf.
Lars Johansson (C), Örebro
Jonas Kleber (C), Lindesberg
Thomas Vuolo (M), Kumla
Arild Wanche (KD), Laxå
Kent Nilsson (S), Nora
Johan Calais (S), Askersund
Gun-Britt Grimsell (C), Lekeberg
Gert Stark (S), Ljusnarsberg

Ersättare 2018-12-31

Anders Hagström (KD), Örebro
Lotta Sörman (MP), Örebro
Patrik Jämtvall (L), Örebro
Tomas Klockars (M), Lindesberg
Magnus Ivarsson (L), Hallsberg
Lennart Pettersson (M), Kumla
Ulf Appelkvist (S), Laxå
Torbjörn Pettersson (M), Nora
Bengt Svärd (C) , Askersund
Lennart M Pettersson (S), Lekeberg
Daniel Johansson (M), Ljusnarsberg

Vision, verksamhetsidé och uppdrag

Ett olycksfritt samhälle

Vår vision är satt med ett mycket långsiktigt perspektiv och är vår yttersta målsättning.

Tillsammans skapar vi trygghet

Med vår verksamhetsidé vill vi betona att samverkan, med såväl ägarkommuner som andra organisationer, förbund, företag och enskilda, är av största vikt för att nå framgång.

Förebygga, rädda och utveckla

Vårt uppdrag är att, i samverkan med andra, hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö vid olyckor och vid överhängande fara för en olycka.

- Vi utbildar och kommunicerar hur man förhindrar olyckor och agerar om de ändå inträffar.
- Vi arbetar med samhällsplanering och utövar tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) och lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).
- Vi agerar snabbt, säkert och effektivt för att rädda dem som är i nöd.
- Vi strävar ständigt mot att utveckla och förbättra vår verksamhet för ett säkrare samhälle.

Värdeord

Våra värdeord fungerar som ledstjärnor i vardagen. De definierar Nerikes Brandkårs organisationskultur, det vi tror på och tycker är viktigt.

Ansvar och engagemang

Vi känner engagemang i vårt uppdrag. Söker den information vi behöver och tar ett personligt ansvar för arbetet.

Respekt

Vi tycker att allas lika värde är en självklarhet. Vi behandlar dem vi möter med respekt och är lyhörda för varandras åsikter.

Ordning och kvalitet

Vi är alla ambassadörer för Nerikes Brandkår. Vi håller ordning på fordon och material för att bevara en hög kvalitet.

Handling

Vi får saker gjorda, strävar mot ständiga förbättringar och har mod att tänka nytt.

Omtanke och trygghet

Vi visar omtanke och sätter den drabbades behov i fokus. Vi är varandras arbetsmiljö, visar gott kamratskap och är lojala mot våra värderingar och beslut.

Våra mål visar vägen för verksamheten

På Tysslingedagen passade Rib-stationen i Vintrosa på att visa upp sin verksamhet.

Inriktingsmål

Inriktningsmålen för Nerikes Brandkår speglar direktionens politiska prioriteringar och tar ut riktningen för organisationen under mandatperioden. Till inriktningsmålen kopplas sedan mätbara prestationsmål så att vi lättare ska kunna prioritera, följa upp och utvärdera vår verksamhet (se sidan 23).

Verksamheten bedrivs effektivt och miljömedvetet i största möjliga samverkan utifrån medborgarnas behov.

Detta mål är en av de största anledningarna till att Nerikes Brandkår bildades. Det är lättare att kraftsamla sig kring olika frågor om man förfogar över en större verksamhet. Här är samverkan och utveckling nyckeln till förbundets framgång. Att tänka nytt har gett stor effekt då det gäller att utveckla verksamheten.

Människor som bor eller vistas i våra medlemskommuner känner sig trygga och har ett likvärdigt skydd mot olyckor.

Vi har bra teknisk utrustning samt välutbildad och tränad personal på 28 olika platser inom förbundet. De flesta tätorter nås inom högst 10 minuter. Specialutrustning och vissa förstärkningsfordon är gemensamma. Bakre ledningsstöd finns dygnet runt för att täcka hjälpbehoven på bästa sätt.

Medborgarna i våra medlemskommuner har förmågan att själva förebygga och minska effekterna av oönskade händelser.

Information, utbildning och tillsyn är viktiga instrument som underlättar för medborgarna att ta eget ansvar. Effekterna av detta kan ses vid exempelvis inträffade händelser där allmänheten själva släcker bränder i ett tidigt skede, eller utför hjärt-lungräddning innan räddningspersonal är på plats.

I mötet med Nerikes Brandkår känner människor att de får det stöd och den hjälp situationen kräver.

Hur vi bemöter människor speglar hur man upplever den hjälp och det stöd man får av oss. Genom att möta människor där de är och vara ödmjuka inför situationen kan vi skapa förtroende.

Medarbetare inom Nerikes Brandkår har erforderlig kompetens samt känner trygghet, yrkesstolthet och trivsel i sitt arbete.

Genom samverkan, ökat ansvar, information, kommunikation och utbildning verkar vi för att de anställda ska kunna känna sig stolta över att arbeta vid Nerikes Brandkår.

Vi vill bli ännu bättre

Den 22 november 2018 deltog Nerikes Brandkår, Västra Mälardalens Räddningstjänst och Räddningstjänsten Skinnskattebergs kommun i den regionala samverkansövningen Sonja, som är ett led i att öka länets samlade krishanteringsförmåga.

Övningen leddes av Länsstyrelsen i Örebro län och genomfördes som en simuleringsövning med motspel. Det var en lärande övning som gav oss en bra möjlighet att öva stabsarbete och samtidigt tillämpa det vi hade gått igenom på befälsutbildningsdagar under året. Det gav oss också ett tillfälle att se över arbetssätt och lokaler för stabsarbete.

Vi övade på att bygga upp en inre ledning med fokus på stabsarbete och samverkan, att kommunicera med samverkande aktörer via det gemensamma radiokommunikatonssystemet Rakel och informationssystemet WIS samt att lösa av inre ledning under pågående händelser.

Övningsledningen för Nerikes Brandkår gjorde ett jättejobb inför, under och efter övningen. En insats som visade sig mödan värd. Övningsdeltagarna fick bra och tydlig information och gick helhjärtat in med ett engagemang och kunnande som gjorde att övningen blev mycket lyckad.

Övning Sonja visade att vi har en förmåga att starta upp och arbeta i stab på ett strukturerat sätt. Här på Nerikes Brandkår har vi fångat upp spontana synpunkter kring övningen och förslag till förbättringar på arbetssätt och lokaler. Den officiella utvärderingen av övningen beräknas vara klar i april 2019.

Magnus Bern och Peter Svensson bemannar teknikfunktionen under övning Sonja.

Därför övar vi

Före, under och efter en allvarlig samhällsstörning som t.ex. omfattande elavbrott, naturolyckor, kärnkraftsolyckor, pandemier, IT-angrepp eller terrorism, måste vi på ett effektivt sätt kunna säkerställa att den egna verksamheten fungerar och att vi kan samverka och kommunicera med andra berörda aktörer.

Ett viktigt verktyg för att uppnå detta är övningar, både interna och tillsammans med andra, för att vi ska vara väl förberedda på vår uppgift. Ju mer komplext samhället är och ju mer beroendeförhållandena ökar, desto större blir behovet av att samverka, samordna och öva tillsammans.
(Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

Övande aktörer

Nerikes Brandkår, Västra Mälardalens Räddningstjänst och Räddningstjänsten Skinnskattebergs kommun (befäl och kommunikationsfunktion)

Bergslagens räddningstjänst
Karlskoga kommun
Region Örebro län
Länsstyrelsen Örebro län
Örebro kommun
Lindesbergs kommun
Askersunds kommun
Degerfors kommun
Hällefors kommun
Kumla kommun
Lekebergs kommun
Ljusnarsbergs kommun
Nora kommun
Laxå kommun

Skogsbrandssommaren 2018

Skogsbranden vid Lockhyttemasten i Örebro kommun, kunde dämpas i ett tidigt skede med hjälp av två Portugisiska plan som just i rätt ögonblick stod på Örebro flygplats och kunde lyfta direkt.

Foto: Gabriel Rådström, Nerikes Allehanda

Skogsbränderna i landet sommaren 2018 blev de mest omfattande i modern tid. Räddningstjänstsverige har fått testa sin uthållighet och även om det i stort har gått bra har det med all tydlighet kommit fram att vi inte är tillräkligt väl rustade inför framtida stora och komplicerade händelser.

När vi ser tillbaka kan vi konstatera att Nerikes Brandkår ändå har klarat sommaren bra. Att kalla ut många styrkor i början av en händelse och ha en större bakre ledning på stationen var en av framgångsfaktorerna. sedan att vi i början av maj fick igång ledningssamverkan och en gemensam befälsorganisation med Västra Mälardalens räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten i Skinnskattebergs kommun var även det av stor vikt. Fler resurser ger en uthålligare organisation och den sattes genast på prov när vi under en och samma helg hade 24 av 28 stationer insatta och elva händelser på gång samtidigt.

Sommaren har så klart tagit hårt på både personal och material då det inte fanns tid för återhämtning och återställning.

- Det värmer att se hur helhjärtat hela personalen och våra kommuninvånare har ställt upp, säger brandchef P-O Staberyd. Det är det som är hela grejen, i annat fall hade vi inte klarat det här så bra som vi gjorde.

Nerikes Brandkår var även med och hjälpte till vid större bränder i Bergslagen, Sala, Skinnskatteberg och Trängslet (Dalarna). Vi har lärt oss mycket och med facit i hand kan vi tydligt se ett ännu större behov av att samverka med andra räddningstjänster än vad vi hittills har haft.

Tillsammans skapar vi trygghet

Det var många som erbjöd sig att hjälpa till vid de större skogsbränder som drabbade oss denna torra sommar.

Vi är givetvis väldigt tacksamma och glada över att så många hörde av sig. Men med tanke på säkerheten och logistiken, var det inte möjligt för oss att ta hjälp av frivilliga i släckarbetet eller kring arbetet med mat, transporter m.m.

Däremot kunde vi med glädje ta emot allt från ”bubbelvatten” ute på brandplatsen till peppande kommentarer på sociala medier.

Den ekonomiska sidan av sommarens skogsbränder

Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) är det möjligt för en kommun att söka statlig ersättning hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för kostnadskrävande insatser som överskrider den kommunala självrisken (grundad på skattekraften och antal invånare). Under 2018 kunde vi ansöka om ersättning för två av våra skogsbränder. Vi hjälpte också andra räddningstjänster under sommaren och har fakturerat respektive förbund/kommun för vår del av kostnaderna.

Då vi sammanställer sommarens kostnader och intäkter som har koppling till skogsbränderna ser vi att slutsumman faktiskt inte avviker mer än 406 tkr från budget, vilket till största delen beror på ersättningen från MSB. Märk väl att vi pratar om en avvikelse från budget och inte vad den faktiska kostnaden blev. En stor del av våra kostnader har vi oavsett om vi släcker bränder, övar eller tvättar slang.

Personalkostnaderna under maj-augusti var betydligt högre än normalt. Den blå delen av stapeln i diagrammet nedan visar kostnaderna för heltid och är nästan i nivå med tidigare år. Däremot är den orange delen, som visar kostnaderna för Rib och värn, betydligt högre jämfört med 2016/2017. Den ökade kostnaden visar hur mycket mer vår Rib och värnpersonal arbetade i somras i jämförelse med ett normalår.

Avvikelser mot budget (tkr)

Intäkter

MSB Hörken	1 780
MSB Finnerödja	1 873
Trängslet	224
Svea skog	109
Skinnskatteberg	129
Bergslagen	1 302
Sala	156
Totalt	**5 573**

Personalkostnad	- 2 720
Helikoptrar mm.	- 1 208
Drivmedel	- 552
Räddningsmtrl.	- 1 080
Mat vid larm	- 119
Service/reservd.	- 300
Totalt	**- 5 979**

Kostnader

Netto - 406

Löner exkl. PO-pålägg (mkr)

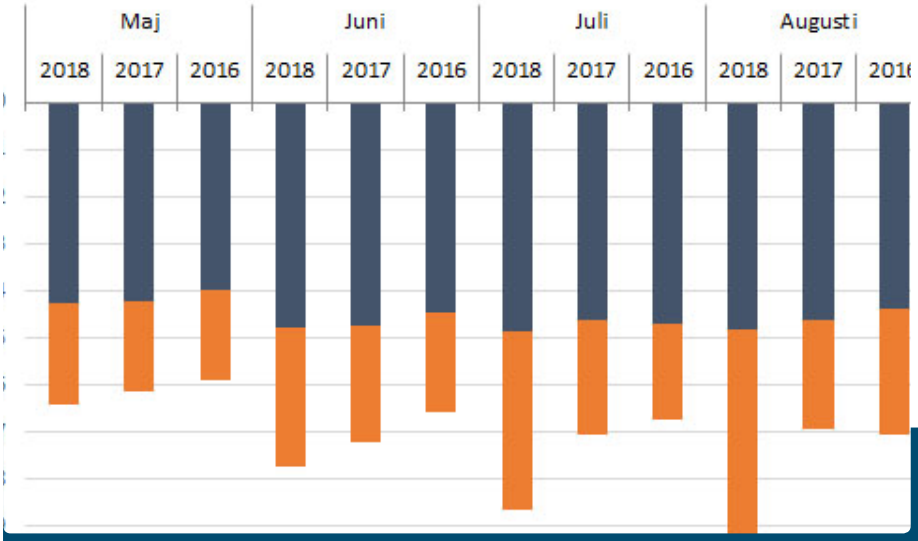

Mekaniker Olof Eckerwall

Högt tryck på verkstaden

I vår verkstad märker man fortfarande, flera månader senare, av sviterna efter sommaren.

- Vi jobbar på för fullt utöver allt det löpande. Grejerna har gått hårt åt och än är vi inte i fas med allt som behöver servas och repareras, berättar vår mekaniker Olof Eckerwall.

Nerikes Brandkår har en fordonspark med 150 besiktningspliktiga fordon som alla var ute och rullade på dammiga vägar under sommaren. Det är många luftfilter som ska bytas, plus allt annat motordrivet som ska ses över, såsom båtar, fyr- och sexhjulingar, pumpar m.m.

Att vi ligger efter är inte så konstigt, menar Olof.

- Det var semestertider och därför kort med personal på enheten. De som jobbade hade fullt sjå med att köra material till och från brandplatserna och åka ut i skogarna för att reparera det mest akuta på plats.

Det var en annorlunda sommar på flera sätt för teknikenheten. Materialdepåerna sinade men beställningarna fortsatte att strömma in. Olof och hans jobbarkompisar fick lägga mycket tid på logistik och på att få ihop tillräckligt med slang och strålrör m.m.

- I vanliga fall plockar inte vi material på det här viset, säger Olof. Ibland var det svårt att hitta rätt, eftersom vi inte alltid visste benämningarna på alla grejer som skulle ut. Det var stressigt och ett riktigt kaos emellanåt. Men alla har hjälpt till efter bästa förmåga och det var inget snack. Alla drog sitt strå till stacken utan att ifrågasätta arbetsuppgifterna.

Utryckningsstatistik 2018

Uppgifterna i statistiken bygger på de insatsrapporter som fylls i efter varje räddningsinsats. Rapporterna kontrolleras av insatsrapportansvarig brandinspektör och kvalitetssäkras av brandingenjör. Målsättningen är att statistiken ska hålla så god kvalitet som möjligt, men självklart kan det brista i underlaget.

2017 års siffror inom parentes.
Undantaget Ljusnarsbergs kommun där vi inte har några jämförelsesiffror, då de gick in i förbundet år 2018.

	Örebro	Lindesberg	Kumla	Askersund	Hallsberg	Nora	Laxå	Lekeberg	Ljusnarsberg	Övriga	Totalt
Brand i byggnad	142 (186)	53 (63)	21 (15)	15 (13)	25 (16)	12 (14)	15 (13)	10 (7)	2 (X)	4 (0)	299 (327)
Brand ej i byggnad	184 (231)	41 (29)	29 (14)	29 (23)	39 (24)	20 (10)	26 (13)	16 (14)	14 (XX)	11 (1)	409 (359)
Trafikolycka	235 (279)	42 (50)	45 (53)	43 (45)	28 (45)	25 (22)	20 (27)	22 (22)	17 (XX)	9 (5)	486 (548)
Hjärtstopp	23 (7)	25 (9)	8 (13)	10 (13)	12 (10)	10 (9)	9 (4)	7 (7)	6 (X)	1 (0)	111 (72)
Automatiskt brandlarm	581 (525)	104 (97)	96 (92)	25 (39)	65 (55)	20 (46)	22 (30)	26 (23)	24 (XX)	0 (0)	963 (907)
Farligt utsläpp	48 (55)	5 (4)	6 (3)	7 (7)	2 (9)	10 (2)	5 (3)	2 (6)	2 (X)	0 (0)	87 (89)
Drunkning/tillbud	8 (8)	2 (0)	0 (0)	4 (1)	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0 (0)	1 (X)	0 (0)	17 (9)
Nödställd person	26 (17)	5 (4)	12 (4)	1 (2)	7 (5)	1 (1)	0 (0)	1 (1)	0 (X)	1 (0)	54 (34)
Djurräddning	5 (2)	3 (0)	1 (0)	1 (1)	2 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (X)	0 (0)	12 (3)
Förmodade händelser	169 (167)	26 (22)	26 (15)	17 (16)	12 (17)	12 (11)	7 (5)	8 (9)	14 (X)	0 (0)	291 (262)
Övrigt	33 (79)	111 (105)	7 (12)	6 (8)	8 (11)	6 (13)	11 (14)	3 (1)	2 (X)	4 (0)	191 (243)
Totalt	1 454 (1 556)	417 (383)	251 (221)	158 (168)	200 (192)	117 (128)	116 (109)	95 (90)	82 (XX)	30 (6)	2 920 (2 853)

Vi kan glädjande nog se en nedåtgående trend när det gäller brand i byggnad i Örebro. Det är dock svårt att se vad det beror på och om det endast är en tillfällig minskning.

Att sommarens rekordvärme förde med sig fler bränder än vanligt ute i naturen är inte så konstigt. Det vackra vädret hade även till följd att drunkningstillbuden ökade, då det var betydligt fler som vistades i och vid vattnet än året innan.

Både antalet trafikolyckor och konsekvenserna vid olyckorna har minskat, vilket givetvis är positivt. Bland annat har den olycksdrabbade RV 50, som går igenom stora delar av vårt insatsområde, blivit säkrare med bättre omkörningsmöjligheter och vajerräcken på långa sträckor.

De ökade antalen hjärtstopp förklaras med att vi från och med 2018 larmas ut på dessa larm från alla våra 28 stationer, istället för som tidigare 18 st.

- Kolumnen *Övriga* redovisar händelser i angränsande kommuner där vi har avtal gällande räddningstjänstsamverkan.
- Rubriken *Övrigt* redovisar händerlser som inte uppfyller kraven på räddningstjänst enligt LSO. T.ex. hisslarm, vattenläckage, stormskador och bärhjälp åt ambulansen eller hemtjänsten.
- *Förmodade händelser* är larm som visar sig inte vara något när vi kommer fram till platsen. T.ex. ett larm om brand ute som faktiskt är en kontrollerad brasa.

Grundutbildning i egen regi

2018 lanserade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) en ny grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap (Grib). Den skulle ersätta utbildningen Räddningsinsats och genomföras genom MSB på tio orter i landet. Nerikes Brandkår beslutade dock att, på försök under 2018, frångå MSBs koncept för att istället utbilda våra brandmän i beredskap i egen regi på hemmaplan.

Närmare verksamheten

Orsaken till varför Nerikes Brandkår väljer att utbilda nyanställd räddningspersonal i beredskap (Rib) i egen regi är flera.

- Vi är övertygade om att en utbildning nära hem och jobb kan vara till stor hjälp vid vårt arbete med att rekrytera Rib, säger vice brandchef Anders Larsson.

Dels har utbildningen tidigare enbart bedrivits i Sandö och Revinge, vilket betyder lång restid och svårt för deltagarna att snabbt komma hem till familjen om det behövs. Vi tycker även att kursinnehållet på MSBs utbildning är för ambitiöst i förhållande till vad Rib ska prestera. Den innehåller också en praktisk del på hemmaplan som är svår att få till, med mycket dokumentation som blir en stor belastning för både deltagare och arbetsgivare.

Med vårt eget koncept får vi nyanställd personal snabbare i ordinarie tjänst och sist men inte minst blir kostnaderna lägre jämfört med MSBs Grib, avslutar Anders.

Fyra intensiva veckor

Övningsenheten har lagt ner mycket tid på att ta fram Nerikes Brandkårs egen utbildning.

- En av utmaningarna har varit att hitta rätt nivån på undervisningen, eftersom vi vill släppa ut brandmän med en så jämn och bra standard som möjligt, säger enhetens samordnare Per Lindgren. Vi jobbar hela tiden med utvecklingsarbete och försöker hitta ett bra sätt att kvalitetssäkra undervisningen.

Utbildningen för nyanställd räddningspersonal i beredskap genomförs i tre steg och är fördelad på 2+1+1 veckor över en 12 månader lång period.

Under de fyra intensiva utbildningsveckorna blandas teori och praktik där man går igenom allt från hur man klär på sig larmkläderna till rökdykning, vattenlivräddning, sjukvård, losstagning och allt annat en brandman måste veta.

1. Första steget är en introduktionsutbildning på två veckor, där fokus ligger på att få deltagarna godkända som rökdykare. Efter klarad utbildning kan de ingå i beredskapen på sin station.
2. Efter cirka sex månader väntar en vecka med repetition och vidareutbildning, som ger behörighet att även åka med på IVPA-uppdrag (I Väntan På Ambulans/hjärtstopp).
3. Den sista utbildningsveckan genomförs efter cirka 12 månader och innehåller repetition och insatsövningar för att kvalitetssäkra deltagarnas hela utbildning.

Positiv återkoppling

Vi har fått mycket positiv respons från kursdeltagarna. Många tycker att det är skönt att vara nära hemmet och gillar att de redan efter två veckors utbildning kan ingå i beredskapen.

Trots långa dagar och mycket planeringsarbete tycker Johan Blomberg, som är huvudinstruktör för Grib, att det är ett mycket givande arbete.

- Jag får förmånen att träffa folk från hela organisationen. Dela med mig av min kunskap för att sedan följa dem och se hur de växer in i yrkesrollen. Det blir en härlig gemenskap och vi har dessutom roligt, berättar Johan.

Innan sommaren 2019 kommer vi att ha utbildat 40 st brandmän i beredskap i egen regi. De allra flesta från Nerikes Brandkår, men även några från Västra Mälardalens räddningstjänstförbund och räddningstjänsten i Skinnskattebergs kommun, som har varit med då det funnits platser över.

”Grib-ettor” övar losstagning under uppsikt av instruktör Ola Magnusson

Vad är en tillsyn?

Tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) och Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) är samhällets sätt att granska brandsäkerheten i lokaler och verksamheter. På uppdrag av förbundets medlemskommuner är det Nerikes Brandkår som utför tillsynerna, vilket innebär att vi tillsammans med fastighetsägare och hyresgäst kontrollerar att kraven uppfylls.

När, var och hur?

Vi har enligt lag rätt att göra tillsynsbesök överallt och vid alla tillfällen, då det finns ett behov. I lagen finns inga klara regler om hur ofta tillsyn ska genomföras, utan vi bedömer behovet utifrån vad det är för verksamhet, deras egen dokumentation om det systematiska brandskyddsarbetet och vad vi i övrigt känner till om objektet.

Nerikes Brandkår har som mål att genomföra 500 tillsyner årligen. Målet baseras på kommunernas utseende, uppbyggnad, antal verksamheter, storlek, etc. Under senare år har dock målsättningen sänkts på grund av bristande resurser.

Brandinspektör Mathias Johansson har jobbat på brandskyddsenheten sedan augusti 2018 och han gör största delen av sina tillsyner i södra delen av förbundet.

- Det här är verkligen ett jobb som passar mig bra. Det är relativt fritt men kräver ändå struktur och fasta ramar. Du måste vara noggrann, påläst och bemöta alla lika, oberoende av om det är en liten verksamhet eller ett företag som sysselsätter flera hundra personer, berättar Mathias.

Även sett i ett större perspektiv är bemötandet en viktig del i uppdraget. En bra relation med näringslivet bidrar till ett bra företagsklimat, vilket är bra för hela regionen. Det ska vara lätt att starta och driva företag i länet och ett förbättrat resultat i Nöjd Kund Index (NKI) 2018 visar att vår myndighetsutövning är av god kvalitet.

- Vi strävar hela tiden mot att ha en god relation med näringslivet och jobbar bland annat förebyggande genom att träffa företagarna på NKI-möten ute i våra medlemskommuner. Under 2019 kommer vi även att se över vad vi ger för information vid en tillsyn och hur den levereras. Det gäller att bemöta dem vi träffar på rätt nivå, vara tydlig och se till att vi når fram till var och en på ett bra sätt, fortsätter Mathias.

Målet är att den som jobbar heltid ska göra ca 100 tillsyner per år och de objekt som ska besökas fördelas efter geografi och typ av verksamhet.

Mathias Johansson berättar att han har hittat bra rutiner för sitt arbete och att det är en hög kompetens på avdelningen, trots att stora delar av gruppen är relativt nyutbildad.

Så här går det till

Innan

För att få koll på ärendet redan innan besöket går inspektören igenom befintlig information, eventuella ritningar och den brandskyddsdokumentation som upprättats av fastighetsägaren/hyresgästen.

Under

Vid själva besöket informerar inspektören om lagar, rutiner och hur tillsynen går till. Sedan går man runt tillsammans i byggnaderna och kontrollerar att det finns ett skäligt brandskydd. Man stämmer även av att det finns tillräcklig kunskap om objektets risker samt att det utförs nödvändigt underhåll och de egenkontroller som krävs.

Målet med inspektionen är att stötta parterna i brandskyddsarbetet, därför är resonemang kring hur det ser ut idag och rådgivning en viktig del i tillsynsarbetet.

Efter

Efter besöket skriver inspektören tjänsteanteckningar som innehåller verksamhetsspecifik information som diskuterats under besöket. Anteckningarna skickas vidare till fastighetsägaren och hyresgästen, som sedan har 2-3 veckor på sig att komma in med synpunkter. Vid eventuella brister ställs krav på åtgärder i ett föreläggande.

Metoden vi använder för att bedöma om byggnaden och verksamheten har ett skäligt brandskydd

Steg 1 – Är det en byggnad eller en anläggning?
Steg 2 – Kartläggning av byggnaden/anläggningen
Steg 3 – Vad ska skyddas, liv, egendom, miljö?
Steg 4 – Riskbild och eventuella scenarier
Steg 5 – Byggnadens/anläggningens brandskydd

Grundläggande steg

Steg 6 – Skyddas det som ska skyddas?
Steg 7 – Krav på åtgärder i skälig omfattning

Bedömning

Förebyggande samverkan

Inom vårt insatsområde finns flera anläggningar med verksamhet som vid en olycka kan orsaka allvarliga skador på människor eller miljö. Nerikes Brandkår har tecknat avtal med flera av dessa verksamheter, för att med hjälp av utbildning och övning trygga en snabb och säker insats, med minimala skador som följd.

Under 2018 har vi gjort en grundlig granskning av våra avtal. Dels för att samordna dem, men även för att kontrollera att vi faktiskt levererar enligt överenskommelse. Brandinspektör Tony Ärlegård jobbar på Utbildningsenheten sedan augusti 2018 och är vår kontaktperson gentemot avtalskunderna. Hans uppdrag är bland annat att se till att vi uppfyller avtalen gällande utbildning och övning samt att fungera som stöd och bollplank till företagen/industribrandkårerna.

- Våra kunder ska utbildas och övas i sådant som hjälper Nerikes Brandkår att göra snabba och säkra insatser för att skadorna ska bli så små som möjligt vid en händelse, berättar Tony Ärlegård. Vi håller bland annat vägvisarutbildning, hjärt-lungräddning och kurser i grundläggande brandkunskap. Personalen ska kunna visa brandkåren vägen fram till olycksplatsen och känna till eventuella risker på vägen dit, de ska veta hur många som finns i byggnaden, kunna släcka mindre bränder utomhus och ta hand om skadade i väntan på ambulans.

Några av våra avtalskunder har även övningar tillsammans med brandkåren en eller två gånger om året.

- Då övar vi i huvudsak Nerikes Brandkårs förmåga, fortsätter Tony. Med hjälp av trovärdiga scenarion kan vi se hur vi löser problemet och om vi kanske behöver ändra något i våra insatsplaner. Vi övar även ledningen för de olika företagen. Då använder vi olika ledningsspel för att se hur de arbetar i stab vid en större händelse, till exempel om det är många skadade eller döda, farligt utsläpp, produktionsbortfall m.m.

”Våra styrkor kan alltid lösa de uppgifter som dyker upp vid en händelse, men vi kan göra det både fortare och säkrare om personalen vid den drabbade verksamheten kan hjälpa oss. Det blir tryggare och bättre både för oss och för tredje person, säger brandinspektör Tony Ärlegård.

Kunskap är bästa brandskyddet

Utbildningsenheten har under 2018 träffat drygt 9 000 personer från offentlig verksamhet, företag, föreningar och skolor för att undervisa i hjärt- och lungräddning, brandskydd och hur man agerar om olyckan ändå skulle vara framme. Flera utbildningar genomför vi i samverkan med Brandskyddsföreningen Örebro län.

Lite siffror från 2018

- Vi har varit ute på högstadieskolorna och träffat **1 844 elever** för att informera och diskutera om konsekvenserna av anlagd brand och hur de själva agerar.
- Under namnet Skolprojektet har vi utbildat **513 förskole- och grundskolelärare** i Örebro kommun i grundläggande brandkunskap och HLR/Barn-HLR.
- Vi har lärt **1 284 personer** från bostadsrättsföreningar, pensionärsföreningar etc. att förebygga och hantera brandolyckor som kan inträffa i hemmet.
- Därutöver har vi utbildat **5 376 personer** i bland annat grundläggande brandkunskap, heta arbeten, utrymningsledning, L-ABCDE, hjärt- och lungräddning (HLR) för vuxna och barn.

Räddningsgymnasiet växer

Även Räddningsgymnasiet (RMS) är ett uppdrag som ligger under utbildningsenheten. De håller till på brandstationen i Byrsta och är en del i omvårdnadsprogrammet på Alléskolan i Hallsberg. I årskurs ett ingår RMS i räddningmedicinskursen och eleverna lär sig på en grundläggande nivå om bland annat fordon/material, brandteori, rökdykning, L-ABCDE, HLR och säkerhet i hemmet.

Till årskurs två kan eleverna välja inriktningen räddningsprofil. Då väntar mestadels praktiska lektioner där man fokuserar på trafikolycka, rökdykning, vattenlivräddning och sjukvård.

Eleverna kommer till stationen en gång per vecka under höstterminen. Under de senaste åren har vi tagit emot en klass från årskurs ett och en från årskurs två, men under höstterminen 2018 utökade man på prov med ytterligare en klass i ettan. Utbildare Hanna Roos är samordnare för RMS och tycker att det har fungerat riktigt bra under året som gått.

- Det är en rolig mix av elever i klasserna. Ettorna ser fram emot årskurs 2 och i utvärderingen säger flera att de kommer att ha nytta av allt de har lärt sig, även om de inte går vidare inom räddningstjänsten. Det tycker jag är ett gott betyg, avslutar Hanna.

Administrativ nätverksträff 2018 i Örebro

Sedan 2001 anordnas årligen en nätverksträff för den administrativa personalen på kommunala räddningstjänstförbund. De olika förbunden turas om att arrangera träffen och i Gävle 2017 tog Nerikes Brandkår över staffetpinnen för att stå som värd den 24-25 oktober 2018.

Efter ett helt års förberedelser med mycket skratt och en hel del allvar tog vi emot ett 50-tal kolleger från hela Sverige med målet att de skulle känna glädje och engagemang och åka hem med ny energi och känslan att vara en viktig del i sin organisation.

Konferensen hölls i historisk miljö på Örebro slott. Där fick vi lära oss hur man kan hantera härskartekniker av Charlotte Signahl, lyssna på en berörande och gripande föreläsning av Mikael Andersson samt nätverka och utbyta erfarenheter med varandra. På kvällen fick vi magisk underhållning av vår egen trollkarl/brandman Niclas Jacobsson för att sedan sjunga och dansa natten lång tillsammas med Boris René. Ett arrangemang som vi sent ska glömma.

Ett stort tack till alla som var med och gjorde träffen så himla bra. Ett speciellt tack till vår eminenta moderator Sara Bornedal (Born Creative) som var med oss hela vägen från planering till utvärdering.

Personalen - vår största tillgång

Den stora tillgången som personalen utgör med sin samlade kompetens framgår inte i den ekonomiska redovisningen. Därför är det viktigt att synliggöra den ur olika perspektiv. Ramen för verksamhetens mål och inriktning är fastställd i våra policydokument, som antas av direktionen. Dokumenten ska ses över regelbundet och vara kända av alla i organisationen.

Personalen är försäkrad

För heltidspersonal och räddningspersonal i beredskap (Rib) har Nerikes Brandkår försäkringar som gäller vid arbetsskada, sjukdom, dödsfall och arbetsbrist p.g.a. omställningsarbete. För brandvärnen har vi tecknat en olycksfallsförsäkring som träder i kraft när det statliga personskadeskyddet inte gäller, t.ex. vid restvärdesarbete och bevakningsuppdrag. Försäkringarna gäller med vissa villkor.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron brukar vara låg i Nerikes Brandkår. Långtidssjukfrånvaron kan variera mellan åren. Kostnader för inkallning blir ofta följden i samband med korttidssjukskrivningar. Vid längre sjukskrivningar omplaneras personal i möjligaste mån för att undvika inkallning och därmed övertidskostnader.

Företagshälsovård

Nerikes Brandkår har under året anlitat Capio Läkargruppen AB och Räddningshälsan AB för företagshälsovård. Ett hängavtal med Capio Läkargruppen AB gör det möjligt att erbjuda en anställd snabbare behandling än inom den offentliga sjukvården. På detta sätt kan sjukfrånvarotiden förkortas.

Anpassning och rehabilitering

Som arbetsgivare ansvarar vi enligt arbetsmiljölagstiftningen för att genomföra anpassning och rehabilitering inom vår verksamhet.

Ju längre en anställd är borta från arbetslivet desto svårare är det att komma tillbaka. Därför fångas sjukskrivningar upp i ett tidigt skede för att rehabiliteringsarbetet ska komma igång så snabbt som möjligt. Det kan t.ex. handla om att anpassa arbetsuppgifter, successiv återgång till arbetet genom deltidssjukskrivning eller anpassning av arbetstider.

Pensionsförvaltning

Pensionsavtalet KAP-KL gäller från och med 2006-01-01. Avtalet innebär att brandmän, som uppfyller kravet på 30 års anställning med minst 25 år i utryckningstjänst, har rätt att avgå med särskild avtalspension vid 58 års ålder. Pensionsförmånen kallas R-SAP.

Den faktiska pensionsåldern i förbundet ligger runt 60 år. Den åldern används som beräkningstidpunkt i KPA:s pensionsberäkningar för våra anställda som har möjlighet att uppnå villkoret för R-SAP.

Kompetensutveckling

För att bidra till utveckling av den egna verksamheten och för att kunna möta omvärldens krav, är det viktigt att hela personalen får kontinuerlig utbildning.

Nerikes Brandkår ser till att personalen får nödvändig dokumenterad lagstadgad kompetensutbildning. Från och med 2018 hållller vi egen grundutbildning för vår räddningspersonal i beredskap (Grib). För att ytterligare höja kompetensen genomförs fortbildning vid samtliga avdelningar. Genom den löpande övningsverksamheten tryggar vi att personalen bibehåller sin kompetens. Vi tillhandahåller även C-körkortsutbildning för värnpersonal och Rib vid behov.

Personaldata	2018	2017
Personal per december		
Total personal	515	487
varav heltidsanställda	*132*	*131*
varav räddningspersonal i beredskap	*268*	*245*
varav värn	*115*	*111*
varav kvinnor	*29*	*32*
varav män	*486*	*455*
varav kvinnor (%)	*6*	*7*
varav män (%)	*94*	*93*
Förtroendevalda (direktion/revision)	31	28
Personalomsättning (%)		
Heltid	11,5	13
Räddningspersonal i beredskap	11,5	11

Personaldata	2018	2017
Pensionsavgångar		
Möjliga pensionsavgångar inom 5 år (heltid)	21	27
varav i utryckningsstyrka heltid	14	17
Sjukfrånvaro (%) *		
Total sjukfrånvaro	3	5
Långtidssjukfrånvaro (minst 60 dagar) av total sjukfrånvaro	59	77
Sjukfrånvaro 29 år och yngre	1	1
Sjukfrånvaro 30-49 år	3	3
Sjukfrånvaro 50 år och äldre	3	8
Sjukfrånvaro kvinnor	3	11
Sjukfrånvaro män	3	4

* Total sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid inom gruppen.

Ekonomisk översikt

Precis som annan kommunal verksamhet finansieras Nerikes Brandkår till största delen med skattemedel. 2018 kostade vi totalt 188 mkr, där medlemskommunerna stod för drygt 168 mkr. Resterande 21,5 mkr finansierade vi genom att sälja utbildning i form av bl.a. HLR, grundläggande brandkunskap och i samarbete med Brandskyddsföreningen även Heta arbeten. Vi tar också betalt när vi åker på obefogade automatlarm, gör tillsynsbesök och genom våra avtalstjänster. Under 2018 har vi haft betydligt högre kostnader och intäkter än vanligt, mycket till följd av sommarens alla skogsbränder.

Årets resultat - ett överskott på drygt 1,5 mkr

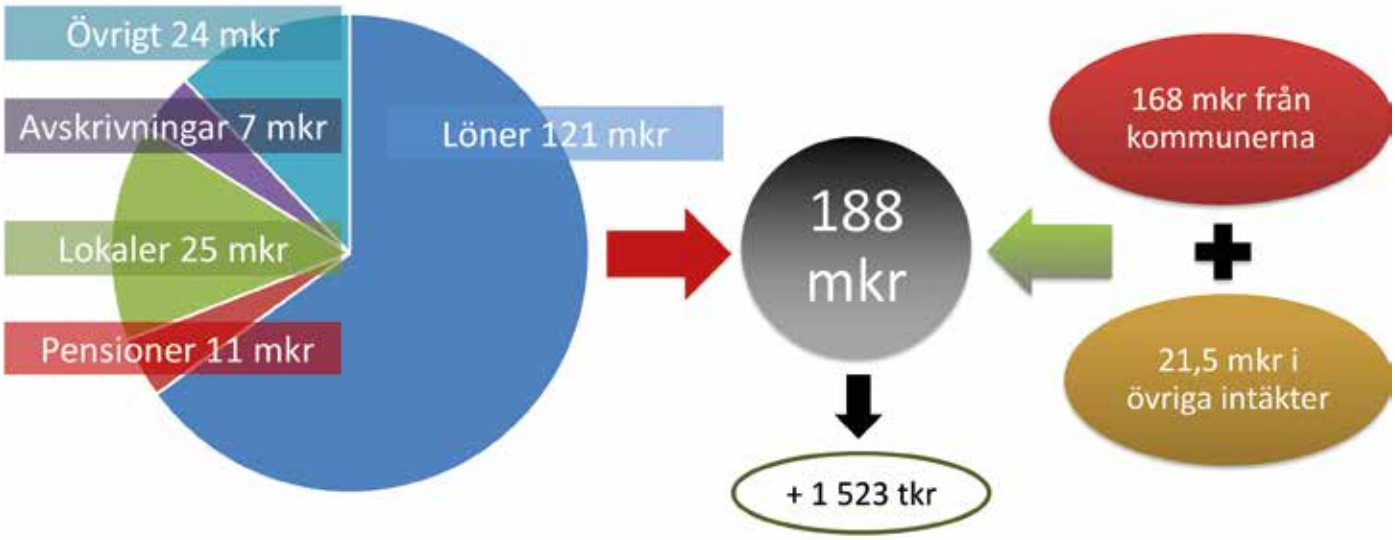

Årets resultat

Årets resultat blev ett överskott på 1 523 tkr, vilket är 1 223 tkr bättre än budgeterat. Största orsakerna till överskottet är dels reavinster i samband med försäljning av värdepapper samt betydligt lägre investeringstakt än tidigare, vilket innebär lägre avskrivningar. Kostnaden för sommarens skogsbränder har till stor del täckts av ersättning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och andra intäkter förknippade med skogsbränderna.

Skogsbränder

Sommarens alla skogsbränder innebar självklart en påfrestning på förbundets ekonomi, men när vi summerar alla poster som kan hänföras till skogsbränderna hamnar vi på en ökad kostnad på endast -400 tkr i jämförelse med budget. Vilket egentligen är oväntat bra.

I kostnader räknat var två av skogsbränderna av den omfattning att vi fick ersättning från MSB. Ytterligare något som påverkade utfallet i positiv riktning var det differentierade PO-pålägget, som vid avstämning vid årets slut minskade våra personalkostnader med nästan 1,3 mkr.

Verksamhetens intäkter

Vi har haft stora avvikelser, där de största kan relateras till skogsbränderna. Bland de övriga intäkterna märks att den årsavgift för automatlarm som infördes under 2018 har genererat mer intäkter än beräknat. Dessutom har antalet obefogade larm varit fler än budget. Automatlarmen som helhet har en positiv budgetavvikelse på 760 tkr.

Intäkterna för våra externa utbildningar och för tillstånd för brandfarliga och explosiva varor har varit lägre än väntat under året. Detta uppvägs genom ökade intäkter för vår övningsavdelning, som sålt en del utbildning till andra räddningstjänster, samt genom högre reavinster vid försäljning av maskiner och inventarier.

Verksamhetens kostnader

Även bland kostnaderna märks flera stora budgetavvikelser, som i likhet med många av avvikelserna på intäktssidan kan förklaras av sommarens skogsbränder. Bland de övriga avvikelserna märks lägre kostnader för avskrivningar, då investeringstakten varit i princip hälften av den budgeterade. Även tidigare års investeringstakt har varit lägre än beräknat.

Totalt har avskrivningarna en budgetavvikelse på 1 mkr Även våra lokalkostnader har understigit budget med 700 tkr, vilket delvis kan förklaras med att hyreskostnader för förändringarna som håller på att ske i Nyhyttan och Guldsmedshyttan har funnits med i årets budget men ännu inte realiserats. Dessa minskade kostnader möts av en högre pensionskostnad på -1 900 tkr.

Finansiella intäkter & kostnader

Under året har vi sålt och omplacerat flera av våra värdepapper. Totalt har vi kunnat realisera 1 416 tkr, vilket är nästan tre gånger så mycket som budgeterat. Samtidigt har vi också fått betala en inlåningsavgift till Nordea i början av året för de likvida medel vi haft på vårt bankkonto. Totalt betalde vi - 31 tkr. I början av april bytte vi bank till Swedbank.

Pensionskostnader

I posten verksamhetskostnader ingår årets pensionskostnader. Därtill kommer en finansiell kostnad som avser värdesäkring av pensionsskulden. I tabellen nedan framgår de två senaste årens pensionskostnader. Redovisningen baserar sig på uppgifter ur pensionsbolaget KPA:s prognos per 2018-12-31.

Totalt sett blev pensionskostnaden -1,9 mkr högre än budget. I utfallet av den redovisade löneskatten nedan ingår också löneskatt på den avgiftsbestämda ålderspensionen, som ingår i PO-pålägget. Den delen av löneskatten uppgår till 1 055 tkr.

Från och med 2014 avräknas skillnaden mellan årets budgeterade pensionskostnad och utfallet enligt KPAs prognos per den 31 december samma år. För 2018 var den budgeterade tjänstepensionskostnaden 9 225 tkr och utfallet uppgår till ((7 277+ 1 688) x 1,2426) = 11 140 tkr. Mellanskillnaden uppgår till -1 915 tkr, och är högre än budget. Resultatnivån är tillräcklig för att kunna täcka detta, varför vi inte kommer att nyttja medel ur balansfonden under eget kapital.

Pensionskostnader (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Avvikelse utfall 2018-2017	Budget 2018	Avvikelse utfall 2018- budget
Avgiftsbestämd ålderspension (PO-pålägg)	-4 348	-3 952	-396	*	
Förändring av pensionsskuld (SAP-R, FÅP)	-7 278	-4 675	-2 603	-5 537	-1 741
Finansiell kostnad pensionsskuld	-1 688	-1 664	-24	-1 886	198
Löneskatt	-3 175	-2 497	-678	-1 802	-1 373
Summa	**-16 489**	**-12 789**	**-3 700**	**-9 225**	**-2 916**

*) Avgiftsbestämd ålderspension samt löneskatt på detta ingår i PO-pålägget och redovisas endast i utfall per år.

Pensionsskuld och pensionsförpliktelser

Förbundet ansvarar för intjänade pensioner fr.o.m. 1998, förbundsmedlemmarna dessförinnan. Personal i utryckningsstyrka har möjlighet att gå i pension vid 58 års ålder och då betalar arbetsgivaren 73,5% av lönen fram till 65 års ålder.

Pensionsskulden redovisas som en avsättning i balansräkningen. Likvidmässigt återlånas medel i verksamheten medan resten är placerat pensionskapital, enligt tabellen till höger.

Pensionsförvaltning (tkr)	2018	2017
Finansiella placeringar, bokförda värden:		
Korta räntefonder	12 221	11 990
Strukturerade produkter	19 426	22 202
Totalt placerat pensionskapital	**31 647**	**34 192**
Återlåning i verksamheten	**53 141**	**46 745**

Pensionsförpliktelser (tkr)	2018	2017
Avsättningar, pensioner	84 788	80 937
Totala förpliktelser	**84 788**	**80 937**

Balanskravsresultat/resultatutjämningsreserv

Årets resultat är 1 523 tkr, från detta ska 533 tkr i reavinster räknas bort vilket innebär att 2018 års balanskravsresultat är 990 tkr.

Direktionen antog 2013-10-24 ”Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv”. En balanskravsutredning per 2018-12-31 visar att det inte är möjligt att avsätta medel till RUR.

Balanskravsutredning (tkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Medlemsbidrag	163 958	153 115	150 067	143 626	141 258
1 % av medlemsbidrag	1 640	1 531	1 501	1 436	1 413
Årets resultat	**1 523**	**-1 578**	**-519**	**2 050**	**1 746**
Avgår: Realisationsvinster	-533	-411	-527	-127	-309
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**990**	**-1 989**	**-1 046**	**1 923**	**1 437**
Medel till RUR	neg	neg	neg	-487	-24
Medel från RUR (max 80%)	0	117	0	0	0
Synnerliga skäl					
- Direktionsbeslut att nyttja eget kapital för inköp av utrustning	0	1 872	0	0	0
Reglering mot balansfond, pensionskostnader	0	0	1 046	0	0
Årets balanskravsresultat	**990**	**0**	**0**	**1 436**	**1 413**
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	0	0
Summa	**0**	**0**	**0**	**1 436**	**1 413**
Balanskravsresultat att reglera	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Maximal reservering till RUR	**0**	**0**	**0**	**487**	**24**

Driftsredovisning

Driftsredovisning (tkr)	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018	Avvikelse utfall 2018-2017	Avvikelse utfall budget
Ledning, direktion, revision inkl. PO-pålägg	-1 751	-1 659	-2 198	-92	447
Löner heltid inkl PO-pålägg	-74 222	-72 255	-75 212	-1 967	990
Löner Rib och värn inkl. PO-pålägg	-45 560	-37 857	-41 850	-7 703	-3 710
Hyror och lokalvård	-25 456	-25 068	-26 171	-388	715
Övriga driftskostnader	-24 811	-19 777	-20 825	-5 034	-3 986
Årets avsättning till pensioner inkl. löneskatt	-9 452	-7 876	-7 339	-1 576	-2 113
Avskrivningar	-7 216	-6 777	-8 294	-439	1 078
Summa kostnader	**-188 468**	**-171 269**	**-181 889**	**-17 199**	**-6 579**
Finansiella kostnader	-1 764	-1 749	-1 936	-15	172
Summa totala kostnader	**-190 232**	**-173 018**	**-183 825**	**-17 214**	**-6 407**
Automatiska brandlarm	7 661	4 769	6 901	2 892	760
Avtal	4 699	3 869	4 403	830	296
Externutbildning	1 386	2 025	1 797	-639	-411
Myndighetsutövning	1 512	912	1 814	600	-302
Övriga intäkter	6 618	1 308	497	5 310	6 121
Krisberedskap	0	750	0	-750	0
Summa intäkter	**21 876**	**13 633**	**15 412**	**8 243**	**6 464**
Medlemsbidrag	163 958	153 115	163 958	10 843	0
Hyresbidrag	4 505	4 383	4 505	122	0
Finansiella intäkter	1 416	309	250	1 107	1 166
Totala intäkter	**191 755**	**171 440**	**184 125**	**20 315**	**7 630**
Årets resultat	**1 523**	**-1 578**	**300**	**3 101**	**1 223**

Investeringsredovisning

Under året har vi aktiverat 6,4 mkr, vilket är knappt hälften av budgeten. Anledningen är främst att det höjdfordon som fanns med i budgeten för 2018 kommer att köpas in först under nästa år. Även några av de mindre fordonen som skulle köpts in under året kommer att landa på 2019.

Under året har bland annat en begagnad släckbil samt inventarier på stationen i Kopparberg köpts loss från Ludvika kommun. Här valde vi, till skillnad mot vid tidigare inträden i förbundet, att köpa samtliga inventarier vid inträdet då vi denna gång köpt dessa från en kommun (Ludvika) som inte är medlem i förbundet. Inköpet har precis som vid tidigare övertaganden från en ny medlemskommun skett till bokfört värde.

Tabellen nedan redovisar årets materiella investeringar.

Investeringsredovisning (tkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse utfall - budget
Stora fordon			
Släckbilar (2 st) varav en begagnad från Kopparberg	-4 066		
Summa stora fordon	**-4 066**	**-9 700**	**5 634**
Mindre fordon			
Transportbilar (3 st)	-800	-1 750	
Båtpaket	-67		
Summa mindre fordon	**-867**	**-1 750**	**883**
Övrigt		-550	
Övertagna inventarier Kopparberg	-80		
Räddningsmaterial Kopparberg	-647	-1 600	
Räddningsmaterial övrigt	-227		
Skurmaskiner (2 st)	-290	-150	
Löparmattor (2 st)	-51		
Inventarier	-56	-500	
Alkoblås	-99		
Summa övrigt	**-1 450**	**-2 800**	**1 350**
Totalsumma investeringar 2018	**-6 383**	**-14 250**	**7 867**
UB 2018	-21		
Kommande upphandlingar släckbilar 2019			

Släckbil 1010 i Örebro - en av investeringarna 2018.

Placerade medel

Presidiet sköter kapitalplaceringen i samarbete med rådgivare från olika kapitalförvaltningsföretag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Under 2018 har totalt 9 mkr omplacerats, under januari kommer ytterligare 3,3 mkr att placeras, vilket förklarar den lägre nivån i bokslutet 2018 i jämförelse med året innan. Totalt är nu drygt 31 mkr placerade i dels kortfristiga räntefonder och dels i strukturerade produkter med 100 procent kapitalskydd. Löptiden för dessa strukturerade produkter är i genomsnitt fyra år. Allt kapital är klassificerat som kortfristiga placeringar. På balansdagen översteg marknadsvärdet anskaffningsvärdet med 0,1 mkr. Avkastningen under året har dock varit betydligt bättre och totalt har 1,4 mkr realiserats under året.

Placerade medel (tkr)	Anskaffningsdatum	Förfallodatum	Kapitalskyddat belopp	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde 2018-12-31	Värdeutveckling (tkr)	Värdeutveckling (%)
Lannebo Corporate Bond (pension)	2014-09-11	Inget	-	7 221	7 504	283	4%
AIO VAL Carnegie Corporate Bond	2014-04-25	2019-04-16	6 000	6 054	6 897	843	14%
AIO OMX Stockholm 30 Index	2016-02-25	2023-09-08	7 000	7 028	6 688	-340	-5%
Nordic Cross	2017-12-20	Inget	-	5 000	4 928	-72	-1%
AIO Asien	2018-04-01	2024-04-01	3 000	3 150	2 801	-349	-11%
AIO Framtidens energi	2018-04-01	2024-04-01	3 000	3 195	2 921	-274	-9%
Summa			**19 000**	**31 648**	**31 739**	**91**	
AIO = Aktieindexobligation							

Medelsförvaltningens utveckling (tkr)	2018-12-31	2017-12-31	Förändring
Aktuell Likviditet	**17 941**	**15 129**	**2 812**
Företagskonton, inkl. korta ränteplaceringar	17 941	15 129	2 812
Placeringsportföljen, värdepapper			
Kortfristiga placeringar	**12 221**	**11 990**	**231**
Kortfristiga räntefonder	12 221	11990	231
Värdereglering kortfristiga placeringar	0	0	0
Placerade pensionsmedel	**19 426**	**22 202**	**-2 776**
- strukturerade produkter	19 426	22202	-2 776
Summa placeringsportföljen	**31 647**	**34 192**	**-2 545**
Summa likvida medel och placeringar	**49 588**	**49 321**	**267**
Placeringsportföljen avkastning och mål			
Genomsnittlig löptid, AIO (år)	4	2	-2
Lägsta avkastning AIO (tkr), avser kurtage	0	0	0
Lägsta avkastning, räntebärande värdepapper	0	0	0
Avkastningsmål pensioner SLR + 0,5 % (%)	0,98	1,0	-0,02
Årets avkastning real och oreal., (tkr)	1 507	3 134	-1 627
Avkastning under året, real (%) *)	4,6	9,2	-4,6
*) Årets avkastning dividerat med genomsnittligt värde för kortfristiga placeringar.			
Andel placerade medel av pensionsskuld (%)	**40**	**43**	**3**
Placerade i kortfristig räntefond (%)	15	15	0
Placerade i strukturerade produkter (%)	25	28	-4

Prestationsmål

Vi har satt upp tretton prestationsmål för verksamheten. Målen syftar till att uppnå förbundets vision och tar avstamp från inriktningsmålen. Måluppfyllelsen mäts i: Ej uppfyllt, delvis uppfyllt och uppfyllt. För att räknas som delvis uppfyllt krävs att måluppfyllelsen är minst 50%. Av de tretton prestationsmålen är tio uppfyllda samt tre delvis uppfyllda. Jämfört med 2017 har vi ökat antalet uppfyllda mål från sex till tio stycken.

Tillgänglighet och bemötande

Vi ska vara tillgängliga och bemöta människor med förståelse och öppenhet.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Andelen besvarade telefonsamtal, kopplade via telefonväxeln, ska vara minst 75%.	*Målet är uppfyllt.* I samband med att vi under hösten 2017 bytte växelsystem kan våra samtal även besvaras av telefonister i Lindesberg, Nora, Hällefors och Ljusnarsbergs kommuner. Detta innebär att samtliga samtal som ringer till vårt växelnummer besvaras. Under 2018 besvarades över hälften av våra växelsamtal av telefonister i de övriga kommunerna.	
Minst 85% av de som har kontakt med räddningstjänsten i myndighetsärenden ska uppleva att de har fått ett professionellt bemötande.	*Målet är uppfyllt.* Mätmetoden är nöjd kund-index, en enkät med frågor inom sex olika serviceområden. Vi har valt att titta på resultatet för bemötandet inom brandtillsyn som har ett preliminärt resultat för 2018 på 86%.	
Minst 70% av de som besöker vår webbplats ska på ett enkelt sätt hitta vad de söker.	*Målet är uppfyllt.* Vi har fått in ett mindre antal svar, där samtliga varit positiva. Vår sökfunktion har det senaste åren förbättras vilket troligen gör att allt fler finner vad de söker.	

Administrativa rutiner

För att använda våra resurser på ett effektivt sätt behöver de underlag som lämnas in till administrationen vara korrekta och inlämnade i rätt tid.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Att de underlag som kommer in till administrationen är korrekta. Målsättningen är minst 95%.	*Målet är delvis uppfyllt.* Löne- och faktureringsunderlagen för november 2017 har jämförts med november 2018. Löneunderlagen har blivit mycket bättre, dessvärre har vi inte haft samma positiva utveckling vad gäller faktureringsunderlagen. Felen har ökat från 10% till 15%. Vi kommer därför att under 2019 informera och utbilda de som lämnar in faktureringsunderlag till oss för att minska antalet fel.	

Enheten för operativ planering

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Olycksundersökningar/kursutvärderingar ska följas upp. I de fall utredaren föreslår förbättringsåtgärder ska dessa utvärderas och inom rimliga ekonomiska ramar genomföras.	*Målet är delvis uppfyllt.* I början av 2018 följdes samtliga olycksundersökningar upp för åren 2014-2017. Alla förbättringsförslag där Nerikes Brandkår äger frågan har hanterats, några är klara andra är påbörjade. Under 2018 har ingen fördjupad olycksundersökning gjorts. Däremot har SAR (snabbanalys av räddningsinsats) införts på heltiden där flera relevanta förbättringsförslag har lyfts fram. Alla förslag har dock inte hunnit behandlas.	
Vid behov ska uppföljning gentemot olycksdrabbade genomföras. Syftet med detta är främst för att vara ett stöd och erbjuda den drabbade möjlighet att i efterhand få gå igenom insatsen och ställa frågor. Här kan det också finnas möjlighet för oss att kunna få återkoppling på vårt bemötande.	*Målet är uppfyllt.* Uppföljningar genomförs, men det finns brister i dokumentationen. Under 2018 har underlag och rutin för dokumentation tagits fram. Rutinen följs dock inte i särskilt stor utsträckning. Däremot genomförs uppföljningar utanför framtagna rutiner, i synnerhet av insatsledare. För att kunna dra ytterligare lärdomar kring vårt bemötande bör vi fortsätta arbetet med att implementera den fastställda rutinen kring dokumentation.	

Brandskyddsenheten

Drygt 60% av alla bränder i byggnader drabbar bostäder. Boende behöver därför informeras om hur brandskyddet fungerar, vad man ska tänka på för att förhindra bostadsbränder samt få praktiska råd om hur man gör då en brand har inträffat.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Vi ska årligen genomföra 500 tillsyner enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) och Lag om brandfarlig och explosiv vara (LBE). Under 2018 medger dock tillgängliga resurser endast 325 tillsyner.	*Målet är delvis uppfyllt.* 325 tillsyner har genomförts. Under hösten har ytterligare en tillsynsförättare anställts för att vi ska kunna möta upp antalet tillsyner under 2019.	
Nerikes Brandkår ska under loppet av tre år besöka fyra bostadsområden och ge i information om hur man kan skydda sig mot brand i bostad. Målet är att minska antalet bränder inom respektive bostadsområde.	*Målet är uppfyllt.* De bostadsområden som har valts ut är Varberga, Oxhagen, Vivalla och Brickebacken i Örebro. Glädjande kan vi konstatera att antalet bränder i de fyra områdena har fortsatt minska. Vilken inverkan vårt projekt har haft på siffrorna är dock svårare att uttala sig om. Projektet fortsätter på sitt sista år 2019 och vi håller tummarna för att trenden fortsätter.	
Nerikes Brandkår har tagit fram tryckt brandskyddsinformation som fastighetsägare kan dela ut till nyinflyttade hyresgäster. Målet är att åtta nya fastighetsägare ska ansluta sig till projektet under 2018.	*Målet är uppfyllt.* Ytterligare åtta fastighetsägare har anslutit sig till projektet och delar ut vår information till sina hyresgäster.	

Övningsenheten

Vi ska säkerställa att övningsverksamheten genomförs utifrån Nerikes Brandkårs målplan och att personalen är nöjd med utbildningen.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Minst 85% av heltidens arbetsledare ska kunna dokumentera övningar i verksamhetssystemet Daedalos.	*Målet är uppfyllt.* 100 % av NB:s arbetsledare kan dokumentera i Daedalos. Övningsansvarig i respektive grupp har kvalitetssäkrat sina arbetsledare genom utbildning och test.	
Minst 85% av heltidsbrandmännen ska själva kunna plocka fram utbildningsmaterial från övningsbanken.	*Målet är uppfyllt.* 100% av NB:s personal i utryckningstjänst kan plocka fram utbildningsmaterial från övningsbanken, arbetsledare i respektive grupp har kvalitetssäkrat sin personal genom utbildning och test.	
Vi ska bli bättre på inre och yttre ledning vid större händelser. Därför ska närvaron på planerade befälsövningar riktade till RCB, IL och IB vara minst 85%.	*Målet är uppfyllt.* Kontroll av närvaro på sju befälsövningsdagar under 2018 har gett följande resultat: Våren 83%, Hösten 94 %, Snitt : 89 %	

Utbildningsenheten

Genom information och utbildning ska vi förebygga tillbud i skolor, på arbetsplatser och för allmänheten.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Minst 80% av kursdeltagarna ska anse att utbildningen motsvarade förväntningarna.	*Målet är uppfyllt.* Efter varje kurs genomförs en utvärdering. Andelen nöjda kursdeltagare uppgår till 98%.	

Mål kopplat till god ekonomisk hushållning

I kommunalförbundet Nerikes Brandkår tolkas god ekonomisk hushållning som att våra resurser ska användas där de gör mest nytta. Det betyder att vår ekonomi ska vara långsiktigt hållbar och att våra personella och tekniska resurser ska användas på ett över tid hållbart sätt. Direktionen har därför beslutat om fyra finansiella målsättningar samt två mål som är kopplat till vår verksamhet.

Finansiella mål

Mål	Resultat	2018	2017	Måluppfyllelse
Verksamhetens nettokostnad ska understiga medlemsbidraget.	*Målet är uppfyllt.*			
	Nettokostnader (tkr)	-166 592	-153 253	
	Medlemsbidrag (tkr)	168 463	153 115	
	Förhållande i procent	**98,90%**	**100,10%**	
Förmögenheten ska inte urholkas. Årlig avkastning på finansiella tillgångar ska överstiga inflationen, mätt som statslåneräntan +0,5% i enlighet med kommunalförbundets finanspolicy.	*Målet är uppfyllt.*			
	Årets avkastning real. och oreal. (tkr)	1 507	3 134	
	Avkastningsmål pensioner, SLR + 0,5%	0,98%	1%	
	Årets avkastning, real. och oreal.	4,60%	9,60%	
Investeringarnas självfinansieringsgrad ska överstiga 100% dvs finanserias med egna medel. Självfinansieringsgraden mäts som den löpande verksamhetens kassaflöden i relation till totalt kapitalbehov och redovisas i procent.	*Målet är inte uppfyllt.*			
	Löpande verksamhetens kassaflöde (tkr)	6 115	11 374	
	Totalt kapitalbehov (tkr)	6 380	10 203	
	Självfinansieringsgrad investeringar	96%	111%	
Det egna kapitalet bör minst motsvara självrisken för den största medlemskommunen då staten täcker kostnadskrävande insatser enligt lagen om skydd mot olyckor.	*Målet är uppfyllt.*			
	Eget kapital per 31 december (tkr)	14 384	12 861	
	Självrisk Örebro (tkr)	5 772	5 481	

Verksamhetsmål

En hög omsättning av vår räddningspersonal i beredskap (Rib) är inte bara kostsamt, utan också en försämring av tryggheten för våra medborgare. Brandstationer på orter med hög personalomsättning tappar såväl kompetens som erfarenhet och kostnaderna för att utbilda en nyanställd Rib kan handla om 50-70 tkr. Därför är det vårt mål att behålla de anställda inom förbundet så långt det är möjligt.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Omsättningen på räddningspersonal i beredskap inom Nerikes Brandkår ska minska.	*Målet är inte uppfyllt.* Under 2018 var personalomsättningen 11,5%, vilket är en ökning från 2017 då siffran låg på 11%. Som åtgärd för att bibehålla vår personal kommer vi att sjösätta projektet ”Statushöjande åtgärder för Ribl”. Syftet är att skapa en arbetsmiljö och god atmosfär på varje brandstation. Vi arbetar också aktivt med våra medlemskommuner för att försöka hitta lösningar.	

Vi lägger både tid och pengar på vårt material ute på förbundets 28 brandstationer. Därför är det viktigt att vi har fungerande rutiner och system för detta.

Mål	Resultat	Måluppfyllelse
Under 2018 ska vi införa ett digitalt inventariesystem samt genomföra stationsinventering.	*Målet är delvis uppfyllt.* Systemet Drägerware är under implementering. Vi har under 2018 lagt in i mycket av vårt material i systemet, men har ännu inte fått in besiktning- och serviceintervaller. Arbetet kommer att fortsätta under 2019.	

Resultaträkning (tkr)	Not	Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018	Avvikelse utfall mot budget 2018
Verksamhetens intäkter	1	21 876	13 633	15 412	6 464
Verksamhetens kostnader	1	-181 252	-164 492	-173 596	-7 656
Av- och nedskrivningar	1,5	-7 216	-6 777	-8 293	1 077
Verksamhetens nettokostnader	1	**-166 592**	**-157 636**	**-166 477**	**-115**
Medlemsbidrag	4	168 463	157 498	168 463	0
Finansiella intäkter	2	1 416	309	250	1 166
Finansiella kostnader	3	-76	-85	-50	-26
Finansiell kostnad pensionsskuld exkl. löneskatt	3	-1 688	-1 664	-1 886	198
Årets resultat	14	**1 523**	**-1 578**	**300**	**1 223**

Balansräkning (tkr)	Not	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar		**122 157**	**119 617**
Anläggningstillgångar		**60 219**	**61 179**
Materiella anläggningstillgångar	5	60 219	61 179
Omsättningstillgångar		**61 938**	**58 438**
Fordringar	6	12 350	9 117
Kortfristiga placeringar	7	31 647	34 192
Kassa och bank	8	17 941	15 129
Eget kapital, avsättningar och skulder		**122 157**	**119 617**
Eget kapital	9	14 384	12 861
-därav årets resultat		*1 523*	*-1 578*
Avsättningar	10	**84 788**	**80 937**
Skulder		**22 985**	**25 819**
Långfristiga skulder	11	0	126
Kortfristiga skulder	12	22 985	25 693
Ansvarsförbindelser		**0**	**0**

Pensioner intjänade före medlemskommunernas inträde står medlemskommuerna för.

Finansieringsanalys (tkr)	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		1 523	-1 578
Justering för av- och nedskrivningar	1,5	7 216	6 777
Justeringar för rörelsekapitalets förändring	13	3 318	1 586
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**12 057**	**6 785**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-3 233	437
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-2 709	4 152
Medel från den löpande verksamheten		**6 115**	**11 374**
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	5	-6 380	-10 203
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		533	411
Medel från investeringsverksamheten		**-5 847**	**-9 792**
Finansieringsverksamheten			
Amortering av långfristiga skulder	12	0	-491
Medel från finanasieringsverksamheten		**0**	**-491**
Årets kassaflöde	7,8	**268**	**1 091**
Likvida medel vid årets början inkl. korta placeringar	7,8	49 321	48 230
Likvida medel vid årets slut inkl. korta placeringar	**7,8**	**49 589**	**49 321**

Redovisningsprinciper

Syftet med den finansiella redovisningen är att den ska ge en rättvisande bild av kommunalförbundets finansiella ställning. Kommunalförbundet följer de grundläggande redovisningsprinciper som framgår av den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Grundläggande redovisningsprinciper

Intäkter överstigande 25 tkr exklusive moms som influtit efter årsskiftet, men som avser redovisningsåret har bokförts som tillgång och tillgodoförts resultatet år 2018.

Leverantörsfakturor överstigande 25 tkr exklusive moms som inkommit efter årsskiftet, men som avser redovisningsåret har skuldbokförts och belastat resultatet år 2018.

Lönerna för räddningspersonalen i beredskap (Rib) och värnen har periodiserats. Intjänade och ej uttagna semester- och övertidsersättningar har redovisats som interimsskuld.

Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella påslag i samband med löneredovisningen.

De påslag som använts är följande:

Kommunalt avtalsområde	38,17%
Övriga	31,42%

Den avtalsjustering avseende löner för Rib, som betalades ut i juli månad och som avser perioden 2018-05-01—2019-04-30, har inte periodiserats. Skälet till detta är att utbetalningen skett till all Rib som var anställda vid utbetalningstillfället. Något krav på återbetalning om anställningen avslutas innan 2018-04-30 finns inte, vilket innebär att något krav på motprestation inte föreligger. Bokföringen av kostnaden bedöms därför ske i samband med att den uppstår.

Pensionsskuldens förändring, det vill säga avsättning för särskild avtalspension, förmånsbestämd ålderspension, efterlevandepension samt finansiell kostnad, har redovisats bland verksamhetens kostnader liksom löneskatten för denna del.

Ränteuppräkningen har redovisats som en finansiell kostnad. Den avgiftsbestämda ålderspensionen har avsatts maximalt och redovisats bland verksamhetens kostnader liksom löneskatten.

Pensionsutbetalningar har minskat pensionsskulden.

I bokslutet för 2009 höjdes pensionsåldern i pensionsberäkningen från 59 år till 60 år då det visat sig att den genomsnittliga faktiska pensionsåldern överstiger 60 år. Det medförde att kommunalförbundets avsättningar till framtida pensioner sänktes 2009 och avsättning inklusive löneskatt minskade. Återföringen redovisas i en balansfond inom det egna kapitalet.

Fordringar äldre än ett år betraktas som osäkra och har bokföringsmässigt avskrivits.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet minskat med årliga avskrivningar. Med anläggningstillgångar avses objekt med en ekonomisk livslängd om minst tre år och med en total utgift på ett prisbasbelopp exklusive moms.

Avskrivningar

I balansräkningen är anläggningstillgångarna upptagna till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag, avskrivningar och nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av planenligt efter tillgångarnas nyttjandeperiod. Avskrivningarna påbörjas när anläggningarna tas i bruk. Längden på avskrivningarna grundar sig på den genomsnittliga livslängden hos Nerikes Brandkår och med ledning från de avskrivningstider som Rådet för kommunal redovisning rekommenderar.

Stora fordon	20 år
Mindre lastfordon	10 år
Båtar	10 år
Mindre fordon	7 år
Hydrauliska räddingsverktyg	7 år
Maskiner och inventarier	5 år
Kommunikationsutrustning	3 år

Nedskrivningar av tillgångar

Om det vid räkenskapsårets utgång kan konstateras att en anläggningstillgång har ett lägre värde än vad som kvarstår efter planenliga avskrivningar, ska tillgången skrivas ned till det lägre värdet om värdenedgången kan antas vara bestående.

Kortfristiga placeringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

En nedskrivning ska återföras om det inte längre finns skäl för den.

Övrigt

Kommunalförbundet använder kontoplanen Kommun-Bas 13.

Foto: Born Creative

Not 1 Verksamhetens nettokostnader (tkr)	2018	2017
Verksamhetens intäkter		
Automatiska brandlarm	7 661	4 769
Avtal	4 699	3 869
Externutbildning	1 386	2 026
Myndighetsutövning	1 512	912
Realisationsvinst försäljning maskiner och inventarier	533	411
Krisberedskap	0	750
Övriga intäkter	614	896
Jämförelsestörande poster		
Ersättning MSB skogsbrander	3 652	0
Ersättning andra räddningstjänster skogsbränder	1 819	0
Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	**21 876**	**13 633**
Verksamhetens kostnader		
Entreprenader, bidrag, konsulttjänster	-4 875	-3 666
Arvoden och löner till arbetstagare	-88 099	-81 028
Personalomkostnader	-32 901	-30 140
Pensionskostnader inkl. löneskatt	-9 452	-7 876
Personalsociala kostnader	-2 864	-1 880
Lokaler	-25 456	-25 200
Materiel	-14 929	-12 306
Övriga kostnader	-2 676	-2 396
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	**-181 252**	**-164 492**
Avskrivningar	-7 216	-6 777
Summa avskrivningar och nedskrivningar	**-7 216**	**-6 777**
Verksamhetens nettokostnader	**-166 592**	**-157 636**

Not 2 Finansiella intäkter (tkr)	2018	2017
Resultat från värdepapper, återföring nedskrivning	1 416	309
Summa	**1 416**	**309**

Not 3 Finansiella kostnader (tkr)	2018	2017
Räntekostnader förbundsmedlemmar	-45	-85
varav; Lindesberg	*-45*	*-84*
Nora	*0*	*-1*
Räntekostnad pensionsskuld, exkl. löneskatt	-1 688	-1 664
Inlåningsavgift	-31	0
Summa	**-1 764**	**-1 749**

Not 4 Kommunbidrag (tkr)	Förbundsmedlem	Ägarandel (%)	2018	2017
	Örebro	48,6	79 728	76 863
	Lindesberg	14,3	23 506	22 661
	Kumla	11,2	18 423	17 761
	Hallsberg	7,5	12 229	11 790
	Laxå	4,5	7 307	7 044
	Nora	4,1	6 670	6 431
	Askersund	3,6	5 876	5 665
	Lekeberg	3,1	5 082	4 900
	Ljusnarsberg	3,1	5 137	
	Summa	**100**	**163 958**	**153 115**
	Hyresbidrag Lindesberg		4 505	4 383
	Summa		**168 463**	**157 498**

Not 5 Materiella anläggningstillgångar (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	152 875	144 566
Årets investeringar	6 380	10 203
Pågående investeringar	21	0
Årets försäljningar/utrangeringar	-1 056	-1 894
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**158 220**	**152 875**
Ingående av- och nedskrivningar	-91 696	-86 779
Årets avskrivningar	-7 216	-6 777
Årets försäljningar/utrangeringar	911	1 860
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	**-98 001**	**-91 696**
Planenligt restvärde	**60 219**	**61 179**
Spec. per inventarieslag, bokförda värden		
Byggnader och tekniska anläggningar	846	891
Fordon och övriga transportmedel	53 346	54 206
Räddningstjänstmaterial	3 574	4 069
Reservkraftsaggregat	52	188
Övriga inventarier inkl. datorer	2 380	1 825
Pågående investering	21	0
Bokfört värde	**60 219**	**61 179**

Not 6 Kortfristiga fordringar (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Kundfordringar	4 276	3 095
Interimsfordringar	5 544	2 574
Moms	1 536	2 036
Fordringar hos leverantörer (afa/Fora, SKV)	965	1 407
Övrigt	29	5
Summa	**12 350**	**9 117**

Not 7 Kortfristiga placeringar (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
AIO OMX Stockholm 30 Index	7 028	7 028
Garantum Autocall Sv bolag Kombo	0	3 012
Lannebo Corporate Bond (pension)	7 220	6 990
Strukturinvest, AIO Eu småbolag (pension)	0	3 099
AIO VAL Carnegie Corporate Bond (pension)	6 054	6 054
AIO Europa vs USA, Strukturinvest (pension)	0	3 009
Nordic Cross	5 000	5 000
AIO Asien	3 150	0
AIO Framtidens energi	3 195	0
Summa	**31 647**	**34 192**

Not 8 Kassa och bank (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Deposit investering	3 300	0
Nordea/Swedbank	14 641	15 120
Nordea depå	0	9
Summa	**17 941**	**15 129**

Not 9 Eget kapital (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Ingående eget kapital	12 861	14 439
varav Resultatutjämningsreserv	*553*	*553*
*varav Balansfond 09 **	*4 971*	*4 971*
Årets resultat	1 523	-1 578
Summa	**14 384**	**12 861**

** 2009 sattes medel av till Balansfond 09 i samband med en återföring av tidigare avsatta pensionsmedel och löneskatt. Återföringen uppstod efter att beräknad pensionsålder höjdes från 59 år till 60 år i pensionsskuldsberäkningen, eftersom verklig pensionsålder stigit till över 60 år. Syftet med balansfonden är att kunna reglera eventuella framtida negativa resultat orsakade av oförutsedda pensionskostnader.*

Not 10 Avsättningar (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Pensionsavsättningar	68 232	65 136
varav Förmånbestämd ålderspension (FÅP)	*13 535*	*10 506*
varav Särskild avtalspension räddningstjänst (SAP-R)	*54 532*	*54 443*
varav pension till efterlevande	*117*	*155*
varav PA-KL pensioner	*33*	*17*
varav OPF-KL	*0*	*16*
Löneskatt på pensionsavsättningar	16 556	15 802
Summa	**84 788**	**80 938**

Not 11 Långfristiga skulder (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Lindesberg	0	126
Summa	**0**	**126**

Not 12 Kortfristiga skulder (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Kortfristig del av långfristiga skulder	126	491
Kotfristig skuld till medlemskommuner	0	1 079
Leverantörsskulder	3 829	5 812
Personalens källskatt	2 352	2 115
Upplupen löneskuld inkl. arbetsgivaravgift	3 596	3 327
Semesterlöne- och kompskuld inkl. arbetsgivaravgift	6 115	6 224
Löneskatteskuld	568	287
Upplupen arbetsgivaravgift, december	2 283	2 081
Avgiftsbestämd ålderspension	3 883	3 952
Övriga interimskulder	233	325
Summa	**22 985**	**25 693**

Not 13 Justering för rörelsekapitalets förändring (tkr)	2018-12-31	2017-12-31
Förändring avsatta pensioner	3 097	1 580
Löneskatt pensionsavsättningar	754	383
Resultat vid försäljning materiella och finansiella anläggningstillgångar	-533	-377
Summa	**3 318**	**1 586**

Fem år i sammandrag	2018	2017	2016	2015	2014
Antal invånare i förbundet	254 875	246 302	241 957	239 087	236 260
Nettokostnadernas andel av kommunbidraget (%)	99	100	100	98	99
Nettokostnad/invånare (kr)	654	622	619	588	591
Medlemsbidrag/invånare (kr)	661	622	620	601	598
Externa intäkter (tkr)	21 876	13 713	15 526	15 528	15 969
Finansnetto (tkr)	-348	-1 440	-789	-901	233
Årets resultat (tkr)	1 523	-1 578	-519	2 050	1 746
Nettoinvesteringar (tkr)	6 383	10 203	9 879	2 283	4 397
Tillgångar (tkr)	122 157	119 617	115 571	113 470	112 779
Långfristiga skulder och avsättningar (tkr)	84 788	81 063	79 591	73 990	71 980
Eget kapital (tkr)	14 384	12 861	14 439	14 958	12 909
Soliditet (%)	12	11	12	13	11
Likviditet (tkr)	17 941	15 129	17 030	11 178	15 492
Balanslikviditet (oms.tillg./kfr skulder) (%)	262	227	268	267	241
Långfristig låneskuld (tkr)	0	126	617	1 162	1 930
Avsatt till pensioner (tkr)	84 788	80 937	78 974	72 828	70 050
Antal anställda- ej semestervikarier	515	487	473	471	474
Antal insatser- totalt (st)	2 919	2 854	2 973	2 673	2 450
Brand i byggnad (st)	299	327	346	484	478
Brand ej i byggnad (st)	409	359	406	18	20
Trafikolycka (st)	486	548	519	523	395
Antal automatlarm (st)	963	907	973	910	823
Antal utförda/planerade tillsyner (st)	249/350	158/250	248/350	323/450	450/440
Andel utförda tillsyner av planerade (%)	71	63	71	72	102

Kommunalförbundet Nerikes Brandkår - Revisorerna

Kommunfullmäktige i

Örebro kommun	Hallsbergs kommun	Askersunds kommun
Lindesbergs kommun	Laxå kommun	Lekebergs kommun
Kumla kommun	Nora kommun	Ljusnarsbergs kommun

Revisionsberättelse för år 2018

Vi har utsetts av förbundsmedlemmarna att granska den verksamhet som bedrivits av direktionen under år 2018.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbndets revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse” och därtill fogade bilagor nr 2-5. I revisorernas redogörelse framgår revisorernas ekonomi, förvaltning och administration.

Vi bedömer att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från en ekonomisk synpunkt, i allt väsentligt, tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Direktionen har i budget 2018 och verksamhetsplan 2019-2020 samt årsredovisning 2018 angett verksamhetsmål och riktlinjer som är kopplade till begreppet ”god ekonomisk hushållning”. Man har beslutat om fyra finansiella mål och två verksamhetsmål. Av redogörelsen framgår att tre av de fyra finansiella målen uppfyllt dock inte verksamhetsmålet. De mål som inte uppfyllts avser att verksamhetens nettokostnader inte ska överstiga medlemsbidraget samt att personalomsättningen för räddningspersonal i beredskap skulle minska jämfört med föregående år. Orsaken till årets underskott är ett särskilt beslut av Direktionen att göra större inköp utöver budgeterade belopp och avser därför inte den ordinarie verksamheten.

Sammantaget anser vi att utfallet avseende god ekonomisk hushållning i huvudsak är uppnått varför slutsatsen är att man bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt effektivt sätt.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker att förbundets årsredovisning för 2018 godkänns.

Örebro 2019-03-11

Jan Rohlén

Lars Billström

Gunilla Carlsson

Kurt-Erik Gullberg

Birgitta Hultin

Jan Kallenbäck

Roland Karlsson

Christina Müntzing

Pirjo Nilsson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna: Revisorernas redogörelse (nr1) samt De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr2-5)

Nerikes Brandkår tackar Jan för lång och trogen tjänst och önskar all lycka.

Jan var med från start

Vi vill uppmärksamma Jan Rohlén, en av våra mest trogna förtroendevalda som efter 20 år i revisionen har valt att avsäga sig sitt uppdrag inför kommande mandatperiod.

Jan har varit med sedan kommunalförbundet Nerikes Brandkår bildades 1998. Första året som ledamot och sedan som ordförande från 1999 till och med 2018.

Efter att ha suttit över tre mandatperioder tycker han nu att det är dags att kliva av för att istället prioritera fritiden och sommarstugan i Dalarna.

- Under den tid jag har varit här har det hänt enormt mycket med förbundet, berättar Jan. Från att ha varit mer av en ”ren brandkår” har verksamheten breddats och vuxit, såväl geografiskt som när det gäller uppdraget och samverkan. Nerikes Brandkår har verkligen legat i framkant i utvecklingen och det har varit mitt roligaste och mest givande revisionsuppdrag.

Kommunfullmäktige i
Örebro kommun
Hallsbergs kommun
Laxå kommun
Kumla kommun
Lekebergs kommun
Askersunds kommun
Lindesbergs kommun
Nora kommun
Ljusnarsbergs kommun

Revisionsberättelse för år 2018

Vi har utsetts av förbundsmedlemmarna att granska den verksamhet som bedrivits av direktionen under år 2018.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbundets revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse" och därtill fogade bilagor nr 2-5. I revisorernas redogörelse framgår revisorernas ekonomi, förvaltning och administration.

Vi bedömer att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt, i allt väsentligt, tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Direktionen har i budget 2018 och verksamhetsplan 2019-2020 samt årsredovisning 2018 angett verksamhetsmål och riktlinjer som är kopplade till begreppet "god ekonomisk hushållning". Man har beslutat om fyra finansiella mål och två verksamhetsmål. Av redogörelsen framgår att tre av de fyra finansiella målen uppfyllts dock inte verksamhetsmålet. De mål som inte uppfyllts avser att verksamhetens nettokostnader inte ska överstiga medlemsbidraget samt att personalomsättningen för räddningspersonal i beredskap skulle minska jämfört med föregående år. Orsaken till årets underskott är ett särskilt beslut av Direktionen att göra större inköp utöver budgeterade belopp och avser därför inte den ordinarie verksamheten.

Sammantaget anser vi att utfallet avseende god ekonomisk hushållning i huvudsak är uppnått varför slutsatsen är att man bedrivit verksamheten på ett ekonomisk effektivt sätt.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker att förbundets årsredovisning för 2018 godkänns.

Örebro 2019-03-11

Jan Rohlén
Lars Billström
Gunilla Carlsson
Kurt-Erik Gullberg
Birgitta Hultin
Jan Kallenbäck
Roland Karlsson
Christina Müntzing
Pirjo Nilsson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr 2-5)

BIL. 5

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Nerikes Brandkår

2019-03-01

Anders Pålhed

Building a better working world

1. Sammanfattning 3
2. Inledning 4
3. Syfte 4
3.1 Metod 5
4. Granskning av årsredovisningen 5
4.1 Förvaltningsberättelse 5
4.2 Resultaträkning 7
4.3 Balansräkning 8
4.4 Finansieringsanalys 8
4.5 Redovisningsprinciper och noter 8
5. Övriga frågor 8

Building a better working world

1. Sammanfattning

Revisorernas uppgift är bl.a. att pröva om räkenskaperna är rättvisande vilket innebär att bedöma om de är upprättade i enlighet med lag om kommunal redovisning och tillämplig normgivning, främst Rådet för kommunal redovisning. Granskningen sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv för att besvara följande revisionsfrågor:

a) Ger den upprättade årsredovisningen tillräcklig upplysning om verksamhetens utfall, dess finansiering och ekonomiska ställning i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar?
b) Är räkenskaperna rättvisande?
c) Är efterlevnaden av balanskravet uppfyllt?
d) Är årets resultat enligt årsredovisningen och under året bedriven verksamhet förenlig med "god ekonomisk hushållning"?

Revisionsbevis:

a) Vår sammanfattande bedömning är att årsredovisningen innehåller de upplysningar som krävs avseende verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.

b) Vår bedömning är att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande i enlighet med gällande lagar och god redovisningssed.

c) Vi instämmer i kommunalförbundets bedömning att man uppfyller balanskravet.

d) Förbundet ska, enligt kommunallagen, i sin budget och verksamhetsplan ta fram mål som är av särskild vikt vid bedömningen av om man uppnått "god ekonomisk hushållning". Det ska anges både verksamhetsmål och finansiella mål. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om dessa mål uppnåtts.

   Man har beslutat om fyra finansiella mål och två verksamhetsmål. Av redogörelsen kan man se att tre av de fyra finansiella målen uppfyllts medan målet om en självfinansiering av investeringar inte helt uppfyllts. Verksamhetsmålen, som avsåg dels en minskning av personalomsättningen för räddningspersonal i beredskap jämfört med föregående år, dels ett införande av ett digitalt inventariesystem samt genomförda stationsinventeringar, har inte uppfyllts respektive delvis uppfyllts. Arbetet är påbörjat och ska avslutas under 2019.

   Sammantaget anser vi att utfallet avseende god ekonomisk hushållning är tillräckligt bra varför slutsatsen är att man i huvudsak bedrivit verksamheten på ett ekonomisk effektivt sätt.

2. Inledning

Kravet på att upprätta extern årsredovisning framgår av Kommunala redovisningslagen (KRL). Vidare berörs den kommunala redovisningen av uttalanden av Rådet för kommunal redovisning och även i tillämpliga delar av normgivning från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden. Det är enligt kommunallagen Direktionen som ansvarar för att årsredovisningen upprättas och att den är korrekt.

Nerikes Brandkår har upprättat en årsredovisning som innehåller följande delar:

- Förvaltningsberättelse innehållande bl.a. en beskrivning av organisation, vision, verksamhetsidé och uppdrag, mål, redovisning från olika verksamhetsområden och viktiga händelser, personalredovisning samt ekonomisk översikt bestående av t.ex. drifts- och investeringsredovisning, analys av balanskravsresultatet/resultatutjämningsreserv, information om placerade medel samt uppföljning av prestationsmål och de mål som kopplats till god ekonomisk hushållning.
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Redovisningsprinciper och noter
- Fem år i sammandrag

3. Syfte

Revisorernas uppgift är bl.a. att pröva om räkenskaperna är rättvisande vilket innebär att bedöma om de är upprättade i enlighet med lag om kommunal redovisning och tillämplig normgivning, främst Rådet för kommunal redovisning. Granskningen sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv för att besvara följande revisionsfrågor:

- Ger den upprättade årsredovisningen tillräcklig upplysning om verksamhetens utfall, dess finansiering och ekonomiska ställning i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar?
- Är räkenskaperna rättvisande?
- Är efterlevnaden av balanskravet uppfyllt?
- Är årets resultat enligt årsredovisningen och under året bedriven verksamhet förenlig med "god ekonomisk hushållning"?

3.1 Metod

Revisionen i Nerikes Brandkår har gett EY i uppdrag att genomföra granskning av årsredovisningen 2018 i enlighet med ovanstående revisionsfrågor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Detta innebär att vi planerat och genomfört granskningen baserat på vår bedömning av risk och väsentlighet för att kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamheten. Vår granskning omfattar därför ett urval av underlag för den information som ingår i årsredovisningen och utesluter därför inte att det kan förekomma andra felaktigheter än vad som kan ha redovisats här. Vi har granskat underlag, bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar. Vi har också granskat jämförelseuppgifter från föregående år samt uppgifter från fastställd budget för 2018 inkl. godkända omdisponeringar.

4. Granskning av årsredovisningen

4.1 Förvaltningsberättelse

Vi har granskat innehållet i förvaltningsberättelsen så att den innehåller obligatoriska uppgifter om bl.a:

- händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter utgången av räkenskapsåret
- förhållanden, som inte ska redovisas i resultat- eller balansräkning, men som är viktiga för bedömning av ekonomin
- förväntad framtida utveckling
- personalförhållanden t.ex. obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro

Noteringar:
Beskrivning av verksamhet, utfall av mål mm
Texten i förvaltningsberättelsen ger enligt vår bedömning en överskådlig information om vision, verksamhetsidé och mål samt om den verksamhet som bedrivits. Den beskriver också de speciella händelser som inträffat under 2018 och vad man tror är viktigt i framtiden. Informationen är indelad i en första övergripande beskrivning av väsentliga händelser och följs därefter av en beskrivning av fastställd vision, verksamhetsidé och övergripande s.k. inriktiningsmål. Man beskriver några områden som bedömts särskilt intressanta att belysa detta år.

Man beskriver utifrån vision och verksamhetsidé vilka inriktningsmål Direktionen beslutat om och hur dessa brutits ner i mätbara prestationsmål samt i några specifika mål vilka syftar till att utvärdera god ekonomisk hushållning. För att överskådligt beskriva årets utfall har man redovisat en grafisk presentation i slutet av förvaltningsberättelsen som på ett tydligt sätt visar om målen uppfyllts, helt, delvis eller inte alls. Utöver den grafiska presentationen beskriver man målet och mätresultatet för en bättre förståelse av utfallet. Vi noterar att man bedömt att alla prestationsmål uppfyllts helt eller delvis. Man förklarar tydligt varför utfallen blivit som de blivit och vilka åtgärder som är nödvändiga för att förbättra detta. Läsaren kan själv göra sin egen bedömning utifrån presenterad information.

"God ekonomisk hushållning"
Vi har granskat förvaltningsberättelsen avseende utvärdering av måluppfyllelse som kopplats till begreppet "god ekonomisk hushållning".

Förbundet ska, enligt kommunallagen, i sin budget och verksamhetsplan ta fram mål som är av särskild vikt vid bedömningen av om man uppnått "god ekonomisk hushållning". Det ska anges både verksamhetsmål och finansiella mål. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om dessa mål uppnåtts. Man har beslutat om fyra finansiella mål och två verksamhetsmål. Av redogörelsen kan man se att tre av de fyra finansiella målen uppfyllts. Av verksamhetsmålen har ett bedömts som ej uppfyllt samt det andra som delvis uppfyllt. Verksamhetsmålet, som avser en minskning av personalomsättningen, för räddningspersonal i beredskap, jämfört med föregående år, har inte uppfyllts. Omsättningen uppgick föregående år till 11% och har i år ökat till 11,5%. Det andra verksamhetsmålet avser införande av ett digitalt inventariesystem samt genomförande av stationsinventeringar. Man konstaterar att arbetet är inlett men inte färdigställt under 2018 utan kommer att fortsätta även under 2019. Av de finansiella målen uppnådde man inte fullt ut en 100%-ig självfinansieringsgrad för investeringar utan slutade med ett utfall på 96%.

Personalredovisning
Under avsnittet om personal redogörs för ett antal olika mätetal avseende personalstatistik mm samt också obligatoriska uppgifter om sjukfrånvaro. Man redovisar totala uppgifter fördelat på kvinnor och män då antalet kvinnor är så många att dessa uppgifter inte kan identifieras till enskilda individer. Härav framgår att totala sjukfrånvaron är lägre (avser en minskning av långtidssjukfrånvaro bland kvinnor, 50 år och uppåt). Personalomsättning har minskat för heltidsanställda men är litet högre för deltidspersonalen. Det är fortsatt ett större antal möjliga pensionsavgångar de närmaste fem åren även om en viss minskning nu noteras. Den ökning i antal anställda som syns beror på att man har en ny medlemskommun från 2018 genom Ljusnarsbergs kommun.

Ekonomisk översikt
Avsnittet Ekonomisk översikt innehåller beskrivningar av ett antal väsentliga ekonomiska och finansiella områden samt utvärderar väsentliga avvikelser mot budget. Vi har granskat dessa uppgifter mot underlag och bedömer att de är korrekta och ger en relevant beskrivning av för året speciella händelser.

Häri redovisas även drifts- och investeringsredovisningen. I driftsredovisningen redovisas det ekonomiska utfallet i jämförelse med budget och föregående år. Vi har granskat dessa uppgifter mot årets redovisning samt uppgifter i fastställd budget för 2018 och föregående års årsredovisning och bedömer att redovisningen är korrekt. Investeringsredovisningen utvisar de totala investeringarna jämfört med budget.

Balanskravsresultat/resultatutjämningsreserv
Enligt särskild specifikation behandlas den aktuella situationen avseende balanskravsresultatet. Årets positiva resultatet korrigeras för vinster från försäljning av inventarier. Det uppkommer efter detta ett positivt justerat balanskravsresultat för år 2018 på 990 kkr. Detta överskott föreslås balanseras vidare i sin helhet och inget underlag för avsättning till RUR (Resultatutjämningsreserv) uppkommer.

Placerade medel
Under särskilt avsnitt redovisas den aktuella placeringssituationen med tillhörande nyckeltal avseende t.ex. avkastning och genomsnittlig löptid. Under hösten 2010 antogs en uppdaterad finanspolicy. Vår granskning påvisar inte några väsentliga avvikelser.

4.2 Resultaträkning

Vår granskning av resultaträkningen har syftat till att fastställa:

- att den är uppställd i enlighet med kommunala redovisningslagen,
- att intäkter och kostnader är rätt periodiserade,
- att den överensstämmer med förbundets bokföring samt
- att noter och övriga upplysningar lämnats i tillräcklig omfattning.

Noteringar:
Enligt lämnad prognos efter delårsbokslutet per 2018-07-31 bedömdes att året skulle sluta med ett mindre överskott på 343 kkr. Årets utfall blev ett överskott på 1 523 kkr, således en större avvikelse. Orsaken till prognosavvikelsen beror främst på en för hög löpande avsättning av personalkostnader i det s.k. PO-pålägget (personalomkostnader) på ca 1,3 mkr. Man har använt sig av det PO-pålägg som rekommenderas av SKL men i Nerikes Brandkårs verksamhet förekommer olika nivåer för dessa kostnader varför detta generella pålägg blir litet för högt. Vi rekommenderar att man ser över vilket PO-pålägg som blir relevant för den egna verksamheten för att försöka komma till ett mera rättvisande resultat löpande och inte få de engångseffekter som nu uppkommit.

Budgeterat resultat för året uppgick till 300 kkr och utfallet blev således till slut 1 523 kkr. De främsta positiva anledningarna till avvikelsen är reavinst vid försäljning av värdepapper, den ovan beskrivna återföringen av för högt PO-pålägg, lägre avkrivningar samt något högre övriga intäkter. De negativa avvikelserna är främst förknippade med sommarens stora skogbränder samt högre pensionskostnader är budgeterat. De aktuella förhållandena har belysts i årsredovisningen på ett bra sätt, bl.a. på sidan 20 "Ekonomisk översikt" samt särskilt effekterna av sommarens bränder på sidan 13 "Den ekonomiska sidan av sommarens skogsbränder".

Vi har inte noterat några väsentliga avvikelser avseende resultatredovisningen.
Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets intäkter, kostnader och resultat samt innehåller de upplysningar som krävs.

4.3 Balansräkning

Vår granskning av balansräkningen har syftat till att fastställa:

- att den är uppställd i enlighet med kommunala redovisningslagen,
- att tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständiga,
- att värdering skett enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed,
- att ingående balanser överensstämmer med föregående års utgående balanser,
- att den överensstämmer med förbundets bokföring samt
- att noter och övriga upplysningar lämnats i tillräcklig omfattning.

Noteringar:
Inga väsentliga avvikelser har noterats avseende balansräkningens poster.

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder. Värderingen bedöms korrekt och upplysningar har lämnats i tillräcklig omfattning.

4.4 Finansieringsanalys

Vår granskning av finansieringsanalysen har syftat till att fastställa:

- att den är uppställd i enlighet med kommunala redovisningslagen,
- att den överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen samt
- att noter och övriga upplysningar lämnats i tillräcklig omfattning

Noteringar:
Vi bedömer att finansieringsanalysen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets finansiering och investeringar samt att upplysningar har lämnats i tillräcklig omfattning.

4.5 Redovisningsprinciper och noter

Vår granskning av redovisningsprinciper och noter har syftat till att fastställa:

- att dessa är lämnade och uppställda i enlighet med kommunala redovisningslagen och övriga normgivande organ samt
- att lämnade detaljupplysningar är korrekta och i överensstämmelse med annan information i övriga delar av årsredovisningen

Noteringar:
Vi bedömer att lämnade upplysningar om redovisningsprinciper och i noter i allt väsentligt överensstämmer med lag och gällande normgivning samt att uppgifterna överensstämmer med övrig information i årsredovisningen.

5. Övriga frågor

Inga övriga frågor har noterats i samband med bokslutsgranskningen. För bokslutet har ändamålsenliga underlag upprätts för att beskriva ingående poster, beräkningar och analyser av utfall.

Årsredovisning Sydnärkes utbildningsförbund 2018

16

19/KS/45

Årsredovisning Sydnärkes utbildningsförbund 2018

Ärendebeskrivning

Sydnärkes utbildningsförbund har inkommit med sin årsredovisning för år 2018.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår till kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen och bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt för de enskilda ledamöterna i densamma.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Christina Torpman
Kommunsekreterare

Bilagor

Årsredovisning Sydnärkes utbildningsförbund 2018

Revisionsberättelse för 2018

Revisorernas granskning av årsredovisning 2018

Dnr 19/2019 600

Årsredovisning 2018

sydnärkes utbildningsförbund

Årsredovisning 2018

Kommunalförbundet Sydnärkes Utbildningsförbund bildades 1999 av kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla och Laxå. 1 juli 2008 lämnade Kumla förbundet.

Av Förbundsordningen framgår att det i uppdraget ingår att tillhandahålla gymnasial utbildning för såväl ungdomar som vuxna, och omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, gymnasiesärskola för vuxna, yrkeshögskola samt uppdragsutbildning. Förbundets uppdrag omfattar samtliga utbildningar som bedrivs i egen regi men också de utbildningar som köps hos andra utbildningsanordnare, såväl kommunala som fristående.

Förbundets styrelse, direktionen, representeras av tre ordinarie ledamöter från vardera medlemskommunen och lika många ersättare. Presidiet utgörs av ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande, en ledamot från vardera medlemskommunen.

Kommunfullmäktige i de tre medlemskommunerna kommer utifrån valresultaten i september att besluta om ledamöter till förbundsdirektionen under mandatperioden 2018-22.

Programförklaring

Under 2017 beslutade kommunernas ledande politiker och tjänstemän om en reviderad Programförklaring för förbundet.

Sydnärkes Utbildningsförbund ska vara en aktiv part i medlemskommunernas arbete för en hög utbildningsnivå som är anpassad till framtida kompetenskrav. Utbildningarna ska vara de naturliga valen för ungdomar, vuxna och arbetsliv.

Genom hög kvalitet och god ekonomisk hushållning ska förväntningarna på förbundet överträffas. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsplats för elever och personal.

Mångfald, engagemang och tillit ska prägla verksamhet.

Innehållsförteckning

Årsredovisning 2018 2

Programförklaring 2

Förbundsdirektionen under 2018: 6

Ordinarie ledamöter 6

Ersättande ledamöter 6

Direktionens ordförande har ordet 7

Förvaltningsberättelse 8

Gymnasieskola 8

Språkintroduktion för nyanlända ungdomar 10

Gymnasiesärskola 12

Vuxenutbildning 13

Svenska för invandrare, SFI 16

Universitetsutbildningar 16

ESF-projekt 16

Väsentliga händelser under 2018 17

Utmaningar inför 2019 18

Uppföljning av internkontrollplanen 19

Verksamhetsmål 20

Kvalitetsrapport 22

Inledning 22

Metod 22

Kunskaper 24

Nuläge 25

Analys 33

Åtgärder 34

Normer och värden 37

Trygghet, trivsel och arbetsro 38

Elevernas ansvar och inflytande 43

Utbildningsval – arbete och samhällsliv 45

Personalekonomisk redovisning 2018 48

Personalstatistik 48
Sysselsättningsgrad 48
Åldersfördelning 51
Lön 52
Redovisning sjukfrånvaro 54
Genomförda insatser utifrån Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) 56
Kommande insatser utifrån Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) 58
Friskvård 59
Kompetensförsörjning 59
Personalomsättning 59

Ekonomisk redovisning 60

Finansiell analys 60
Kapacitet 62
Risk 63
Kontroll 64
Driftredovisning 65
Investeringsredovisning
Investeringsredovisning 67
Finansiella rapporter 68
Nothänvisningar 71
Redovisningsprinciper 78

Förbundsdirektionen under 2018:

Ordinarie ledamöter

Ronny Larsson
S, Askersund
Ordförande

Siw Lunander
S, Hallsberg
Vice ordförande

Sara Petterson
MP, Laxå
Andre vice ordförande

Erik Storsveden
FP, Hallsberg
Ledamot

Fredrik Lundquist
M, Askersund
Ledamot t o m 2018-09-24

Calill Ohlson
M, Askersund
Ledamot fr o m 2018-09-24

Mbuche Lameck
M, Laxå
Ledamot

Therese Magnusson
S, Laxå
Ledamot

Theres Andersson
S, Hallsberg
Ledamot

Jan Grounes
MP, Askersund
Ledamot

Ersättande ledamöter

Siv Ahlstrand
S, Askersund
Ledamot

Peter Thuresson
S, Askersund
Ledamot

Kjell Johansson
C, Askersund
Ledamot

Lena Gunnarsson
KD, Hallsberg
Ledamot

Conny Larsson
S, Hallsberg
Ledamot

Suzana Madzo
S, Hallsberg
Ledamot

Kent Gustafsson
S, Laxå
Ledamot

Ann-Christin Johanzon
C, Laxå
Ledamot

Karina Martinsson
KD, Laxå
Ledamot

Direktionens ordförande har ordet

Detta sista år i mandatperioden har varit lika inspirerande och givande som de övriga tre åren.

Utbildningsförbundet har löst sina uppgifter på ett strålande sätt.

Jag tänker då på det stora antalet nyanlända som vi beredde plats för sitt studerande. Men också den vanliga strävan att lyckas med att ge kvalitet i våra utbildningar. Hela spektrat inräknat från introduktionsprogram till vuxenutbildningens delar. Gymnasiesärskolan och Särskild utbildning för vuxna inte att glömma.

Direktionen har under dessa år fått följa utvecklingen på Alléskolan och det har varit ett privilegium som ordförande att på närma håll deltagit i arbetet.

Nyckelorden har varit förtroende, tillit, arbetsglädje och att gemensamt ha fått lösa alla arbetsuppgifter har varit otroligt givande.

Ekonomin har för första gången på länge varit en svår nöt att knäcka.

De gemensamma åtagande våra tre kommuner tagit angående våra nyanlända ungdomars rätt till utbildning har vi försökt lösa på bästa sätt.

Att låta dessa ungdomar få studera och ha en trygg plats att komma till i sin utsatthet som ensamkommande är en viktig uppgift vi har. Detta har också medfört påfrestningar, speciellt under detta år. Vi har sedan den stora elevtillströmningen flaggat för osäkerheten med migrationsverkets ersättningar och nu visar årets resultat att detta var befogat. Däremot har vi aktivt sagt från våra medlemskommuner att detta ansvar ska vi ta.

Under året hoppades vi komma igång med nybyggnationen på Alléskolans område. En helt ny byggnad som skulle ersätta våra tillfälliga hyrda och medföra en kostnadsminskning för förbundet. Att byggnaden kommer att vara på plats är det ingen tvekan för men vi får vänta lite mer på den.

En viktig sak som hänt under perioden har varit Sydnärkes Ungdomsråd.

Jag hoppas att detta demokratiprojekt får fortgå med numera fem kommuners elevers i elevråd från högstadiet och gymnasium. Detta är en angelägen sak i dagen samhället. Att stärka demokratin.

Sammanfattningsvis är 2018 ett år som ännu bevisar alla utbildningsförbundets medarbetare kompetens och skicklighet i sina yrkesroller.

Min roll som ordförande i Direktionen upphör i och med detta och jag kommer i fortsättningen att intresserat få följa arbetet som ledamot.

Ett stort tack riktas till ledningen och alla som finns i Utbildningsförbundets verksamhet.

Ronny Larsson
Ordförande Sydnärkes Utbildningsförbund 2016-2018

Förvaltningsberättelse

Gymnasieskola

I uppdraget för Sydnärkes Utbildningsförbund ingår ansvaret för att medlemskommunernas ungdomar i gymnasieåldern erbjuds utbildning, oavsett om eleverna studerar vid Alléskolan i Hallsberg eller hos annan huvudman. I förbundets uppdrag ingår även ansvar för de elever från andra kommuner som valt att studera vid Alléskolan.

Antal ungdomar i gymnasieåldern

Antalet gymnasieelever vid Alléskolan har ökat trots att den demografiska kurvan för ungdomar i gymnasieåldern har varit kraftigt sjunkande sedan i början av 200-talet. Under år 2017 har dock elevantalet minskat till följd av färre asylsökande ungdomar vid skolan. Antalet elever är alltjämt stort och skolan är den största i länet.

Elever vid Alléskolan inkl. gymnasiesärskolan

Elever vid Alléskolan från andra kommuner

Av eleverna som studerade vid Alléskolan i december 2018 var 580 från 39 andra kommuner, de flesta från Kumla (335), Örebro (86), Degerfors (10), Vingåker (69) och övriga kommuner (80).

Antal ungdomar från medlemskommunerna som studerar vid Alléskolan (dec)

	2015	2016	2017	2018
Askersund	316	395	310	293
Hallsberg	400	419	415	406
Laxå	269	282	253	208
Totalt	**985**	**1096**	**978**	**907**

Ungdomar från medlemskommunerna i andra kommunala gymnasieskolor (dec)

	2015	2016	2017	2018
Askersund	70	78	74	72
Hallsberg	107	92	79	101
Laxå	35	28	17	23
Totalt	**212**	**198**	**170**	**196**

Ungdomar från medlemskommunerna i fristående gymnasieskolor (dec)

	2015	2016	2017	2018
Askersund	27	33	39	33
Hallsberg	70	67	52	56
Laxå	18	13	12	20
Totalt	**115**	**103**	**103**	**109**

Av samtliga 1 214 gymnasieelever från Askersund, Hallsberg eller Laxå studerar 907 (75 %) vid Alléskolan medan 307 (25 %) har valt annan gymnasieskola.

Motsvarande uppgifter för 2017 var att av totalt 1 251 elever studerade 978 (78 %) vid Alléskolan och 273 vid annan skola (22 %), vilket innebär att andelen ungdomar som studerar vid Alléskolan är tre procent lägre än förra året. En uppföljning och analys av utvecklingen pågår.

Den ersättning som hemkommunerna betalar den anordnande gymnasieskolan kallas interkommunal intäkt/kostnad. Under 2018 studerade 580 elever från andra kommuner vid Alléskolan, medan 307 av medlemskommunernas ungdomar studerade hos annan huvudman, vilket innebär att de interkommunala intäkterna är väsentligt högre än kostnaderna.

Språkintroduktion för nyanlända ungdomar

Språkintroduktion är det introduktionsprogram som vänder sig till ungdomar som nyligen kommit till Sverige, vilka behöver kunskaper i svenska språket för att fortsätta studera på gymnasiet eller börja arbeta.

Antal elever på språkintroduktion

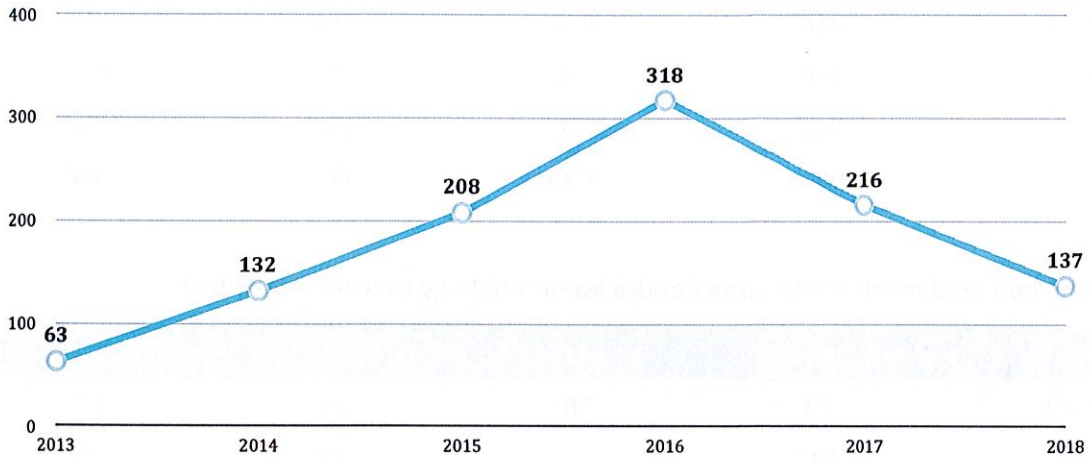

De 137 eleverna fördelar sig på följande vis vad gäller bostadsort:

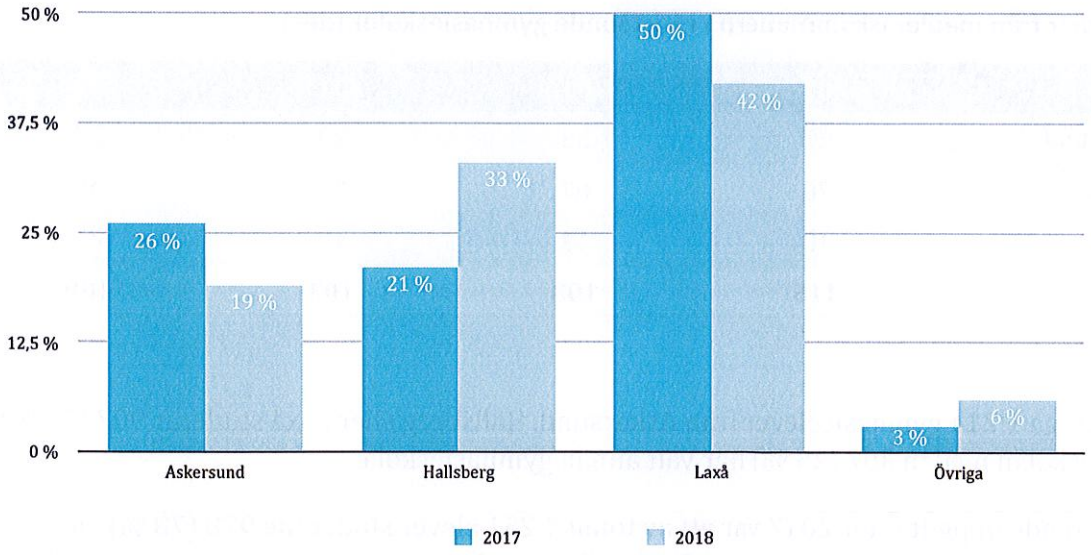

Motsvarande siffror år 2017 var för Askersund 56 (26 %), för Hallsberg 46 (21 %), för Laxå 108 (50 %) och för övriga kommuner 6 (3 %)

Av dessa siffror framgår en markant ökning av antalet elever som är bosatta i Hallsberg, medan ett minskande antal är bosatta i Askersund och Laxå.

Nyanlända barn och ungdomar under 18 år har samma rättigheter som övriga vad gäller exempelvis utbildning. Hemkommunen erhåller ett statsbidrag på 11 300 för varje påbörjad fyraveckorsperiod som ungdomen går i gymnasieskolan. Detta statsbidrag upphör dock då ungdomen fyller 18 år. En hög andel av de asylsökande eleverna har fyllt 18 då de påbörjar sina studier. Den politiska ledningen i såväl direktionen som i medlemskommunerna har, trots uteblivna statsbidrag, beslutat att även ungdomar som fyllt 18 år ska erbjudas studier vid Alléskolan.

Under senare delen av år 2017 lades samtliga asylboenden i närområdet ned. Ungdomar där har hänvisats till andra kommuner, företrädesvis i norra delen av landet. Ett flertal av eleverna har under perioden också avvisats från landet. Detta är det främsta skälet till att antalet elever inom Språkintroduktion har minskat, men det beror också på att ett stort antal elever, efter att ha blivit behöriga, börjat studera på nationellt program.

Gymnasiesärskola

Elevtalsutveckling avseende Alléskolans gymnasiesärskola

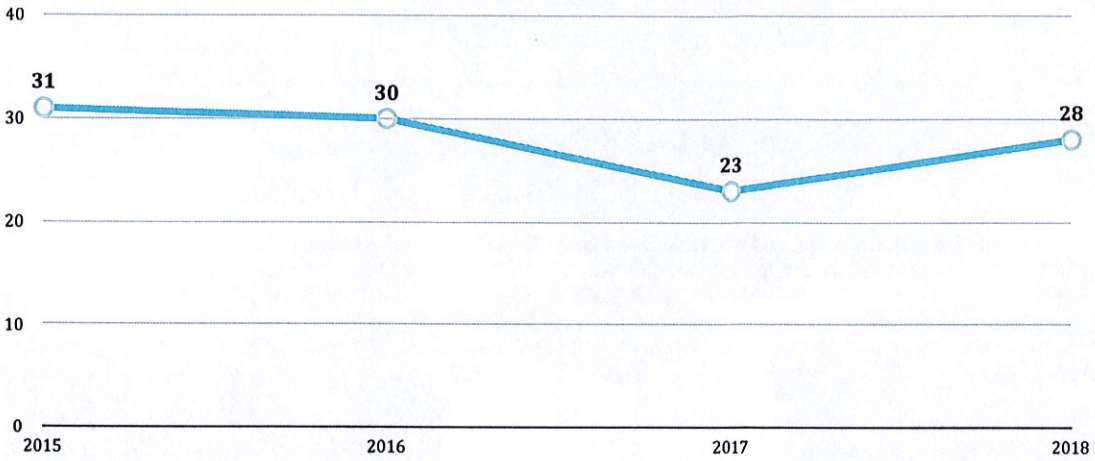

Antal elever vid gymnasiesärskolan har minskat i såväl riket som vid Alléskolan sedan 2012. Det främsta skälet är förändringar i Skollagen 2011, vilket innebär att betydligt färre ungdomar tillhör målgruppen som är berättigad att studera inom gymnasiesärskola.

Av ovanstående 28 elever kommer 15 från Askersund, Hallsberg eller Laxå och 13 från Kumla och Örebro.

Ungdomar från medlemskommunerna som studerar vid Alléskolans särskola

	2015	2016	2017	2018
Askersund	6	6	2	5
Hallsberg	10	9	10	8
Laxå	2	3	1	2
Totalt	**17**	**18**	**13**	**15**

Ungdomar från medlemskommunerna som studerar i andra gymnasiesärskolor

	2015	2016	2017	2018
Askersund	1	1	1	4
Hallsberg	0	0	1	2
Laxå	1	1	1	1
Totalt	**2**	**2**	**3**	**7**

Vuxenutbildning

Verksamhet

Förbundets vuxenutbildning, Allévux har erbjudit fler än 130 olika kurser under året. Dessa utgörs av grundläggande kurser som motsvarar grundskolans årskurs 7-9, gymnasiala allmänna och yrkesinriktade kurser, distansstudier, särskild utbildning för vuxna, svenska för invandrare (SFI), universitetskurser samt uppdragsutbildning.

På Alléområdet i Hallsberg finns utöver undervisning i allmänna ämnen även lärcentra, administration, studie- och yrkesvägledning, bibliotek mm. Verksamheten inom Allévux har vuxit snabbt under de senaste två åren så förutom att ha undervisning på Alléområdet hyr förbundet tillfälligt lokaler i Kunskapens Hus, Laxå och i lokaler vid Östra Storgatan i Hallsberg.

Grundläggande kurser, motsvarande årskurs 7-9

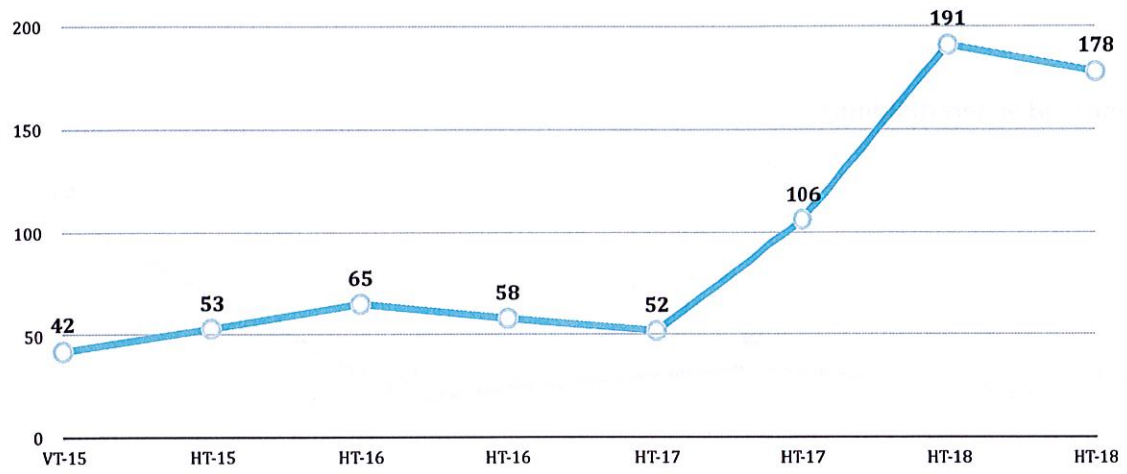

Allmänna (teoretiska) gymnasiekurser

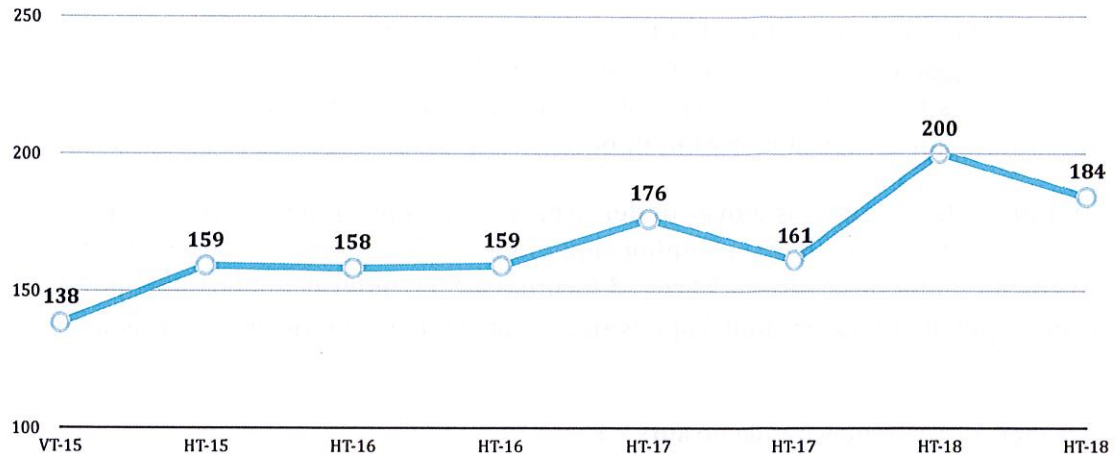

Yrkesinriktad vuxenutbildning

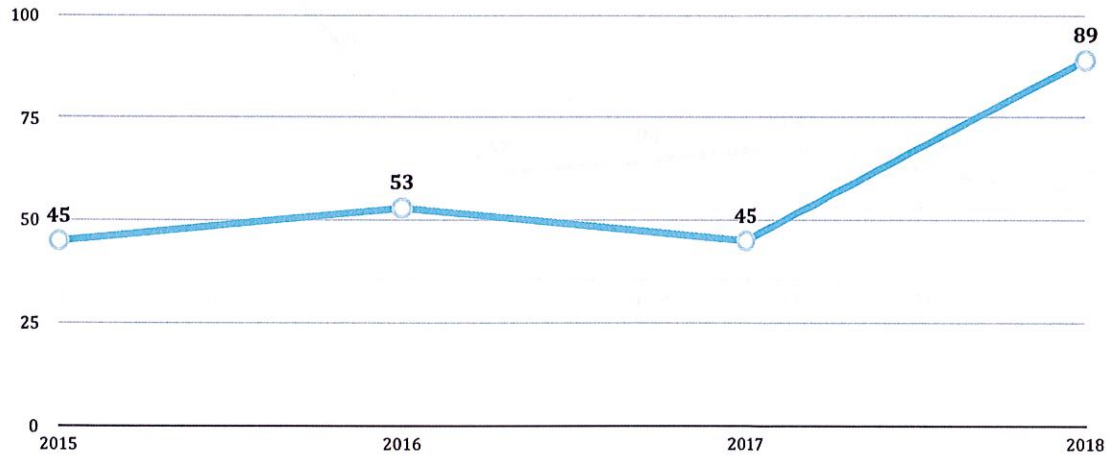

Yrkesutbildningarna under året har varit inriktade mot utbildning till undersköterska och barnskötare.

Distanskurser

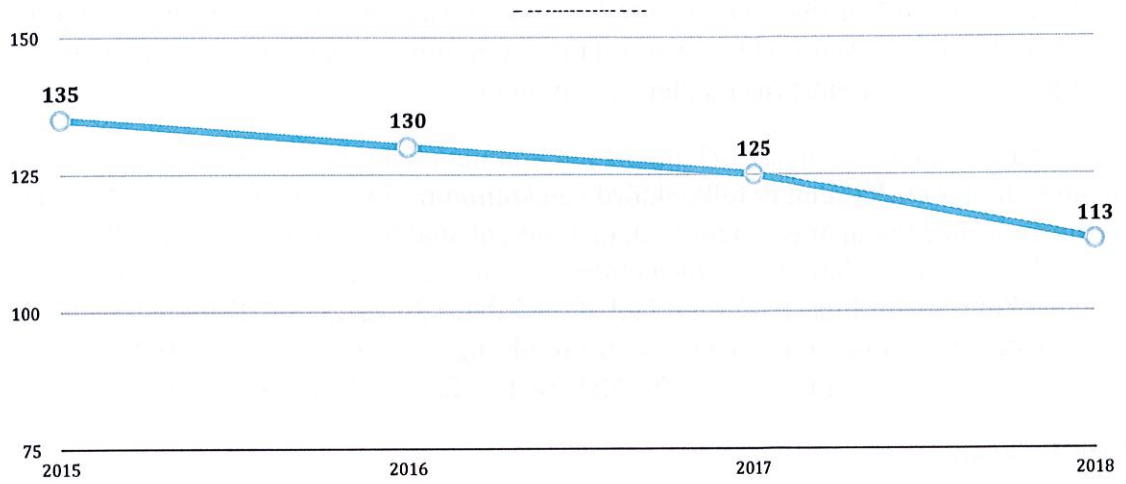

Särskild utbildning för vuxna

Särskild utbildning för vuxna benämndes fram till år 2013 för särvux. Utbildningen vänder sig till vuxna som har en funktionsnedsättning utbildning. Under 2017 deltog 9 elever. Utbildningen är i huvudsak förlagd till Hallsberg, men för den som av olika skäl har behov av att studera på hemmaplan erbjuds alltjämt den möjligheten.

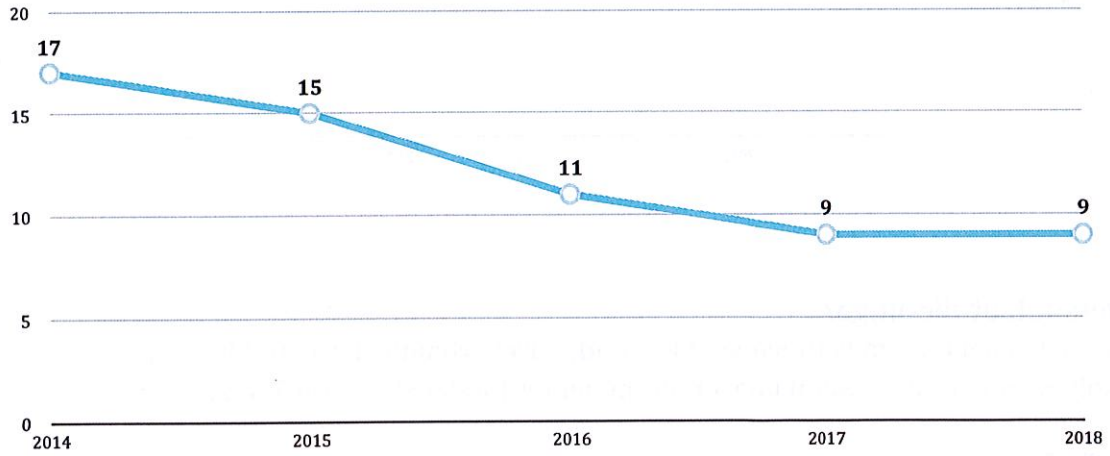

Svenska för invandrare, SFI

Svenska för invandrare är grundläggande utbildning i svenska språket, och ingår från 1 juli 2016 i den kommunala vuxenutbildningen. SFI för kommunplacerade flyktingar finansieras genom uppdragsavtal med berörda medlemskommuner.

Rätten att studera SFI har man från och med 1 juli året man fyller 16 år och saknar grundkunskaper i svenska samt är folkbokförd i en kommun. Verksamheten har ökat markant, vilket framgår av nedanstående uppgifter. Denna mycket snabba utveckling har medfört att lokaler och lärare inte har funnits att tillgå i tillräcklig omfattning. SFI-utbildning erbjuds därför även i Kunskapens hus i Laxå samt i lokaler på Östra Storgatan i Hallsberg. Härutöver köper förbundet utbildning för 65 elever av ett utbildningsföretag, lokaliserat i Hallsberg. Flertalet av eleverna inom SFI kommer från Afghanistan, Eritrea, Irak, Somalia och Syrien.

Antal SFI-studerande:

Från 1 januari 2016 registreras studierna per kalenderår i ställe för terminsvis.

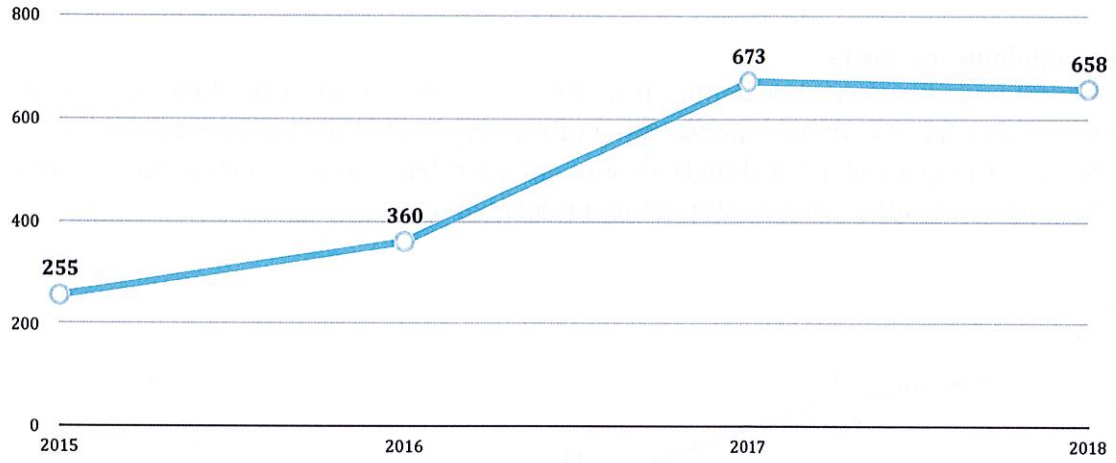

Universitetsutbildningar

I samarbete med Karlstads Universitet har under året erbjudits fyra utbildningar: Förskollärarprogrammet samt lärarprogrammet för förskoleklass till årskurs 3.

ESF-projekt

Inom ramen för ett EU-finansierat projekt har under året 41 personer på heltid deltagit i validering av sina kunskaper inom vård- och omsorg. Ytterligare 99 personer har deltagit i kortare kurser. Validering innebär att den studerande erhåller ett kompetensbevis eller betyg utifrån en bedömning av de arbetslivskunskaper man sedan tidigare har. I ESF-projektet deltar medarbetare i Askersund, Hallsberg och Kumla kommuner.

Väsentliga händelser under 2018

Den ökning av elevantalet vid gymnasieskolan som ökade kraftigt under åren 2015-2017 har under året stabiliserats i viss mån, till följd av att antalet asylsökande ungdomar, i likhet med övriga landet, har minskat. Trots detta är Alléskolan alltjämt länets största gymnasieskola, med elever från 42 kommuner.

Då intäkterna som används för att finansiera gymnasieskolan till mycket stor del finansieras av interkommunal ersättning från andra kommuner samt statsbidrag från Migrationsverket, är andelen elever från andra kommuner och länder av stor betydelse. Utöver elever från medlemskommunerna Askersund, Hallsberg och Laxå studerar inte mindre än 580 elever från 39 andra kommuner vid Alléskolan, vilket är en ökande trend alltsedan år 2010.

Utöver gymnasieutbildning för ungdomar finns inom förbundets huvudsakliga verksamhet vuxenutbildning. Den senare har överraskande nog ökat väsentligt under senare delen av 2018. De senaste åren har en stor andel av vuxenutbildning varit SFI, svenska för invandrare. SFI håller volymmässigt alltjämt en hög nivå, men det som framgår tydligt är att även övriga utbildningar på grundskole- och gymnasienivå kraftigt ökar i omfattning. Alltsedan förbundet bildades 1999 har vuxenutbildning erbjudits i form av lärcentrum i de tre medlemskommunernas centralorter. Övrig komvuxverksamhet har varit lokaliserat i Hallsberg, men sedan två år tillbaka hyr förbundet, till följd av ökat antal studerande, ytterligare lokaler i Kunskapens Hus i Laxå samt på Östra Storgatan i Hallsberg. Under 2018 tecknades hyresavtal avseende ytterligare utbildningslokaler i Hallsberg för att kunna möta den ökade efterfrågan.

Lokalbehovet har de senaste 10 åren varit större än tillgången även för gymnasieutbildningen och förbundet hyr sedan år 2012 mobila utbildningslokaler placerade på Alléområdet motsvarande 2 300 kvm. Då lokalbehovet inte planeras minska under överskådlig tid beslutade medlemskommunerna att bevilja borgenslån för att möjliggöra en nybyggnation av en fastighet om cirka 3 00 kvm. Planeringsarbetet pågår för närvarande med intentionen att en ny byggnad ska kunna tas i bruk under 2020.

Sammantaget har kostnadsutvecklingen under året varit högre än beräknat, och årets resultat uppvisar ett underskott på 5,5 mkr. Ett fortsatt stort inflöde av elever från andra kommuner än medlemskommunerna, statsbidrag samt minskade kostnader för avskrivningar har bidragit till att underskottet inte är större.

Utmaningar inför 2019

Förbundets verksamhet och dess förutsättningar påverkas i mycket hög grad av de förändringar som sker avseende elevantal då dessa fullt ut styr planering av hela organisationen. Antal elever är alltjämt stort men förändringar avseende antal elever på respektive utbildningsprogram, inriktning etc. varierar kraftigt mellan åren. Under perioden 2015-17 rekryterades ett stort antal medarbetare för att möta det snabbt ökade behovet av utbildning för nyanlända elever. En stor utmaning inför 2019 är att anpassa organisationen till framtida behov då just denna målgrupp minskar i omfattning, Flertalet av de medarbetare som rekryterades under 2015-17 innehar kompetens för att undervisa i grundskoleämnen. Behovet av denna kompetens minskar nu, samtidigt som det finns ett behov av lärare med kompetens inom gymnasieämnen.

Ovanstående medför att en av de största utmaningarna under året är att säkra för en god kompetensförsörjning och för att anpassa kostymen efter aktuella och framtida behov. Arbete med detta har pågått under flera år, men kommer att intensifieras under året för att behålla en kostnadseffektiv verksamhet med kvalitet och god ekonomisk hushållning i fokus.

I utmaningen att anpassa organisationen efter behov ingår även att erbjuda lokaler i tillräcklig omfattning. Den process som pågår avseende nybyggnation är av oerhört stor betydelse att den fortgår enligt planerna. Utifrån ett ekonomiskt perspektiv innebär detta bland annat att förbundet kan säga upp de kostnadskrävande avtalen avseende mobila paviljonger samt del av övriga externa lokaler.

Utöver ovanstående utmaningar såsom kompetensförsörjning, kostnadsanpassning och lokaler behöver givetvis även nämnas betydelsen av att ständigt arbeta för att behålla den kvalitet som verksamheten gjorts sig känd för, och för att leva upp till målsättningen som är formulerat i programförklaringen, nämligen att Alléskolan och Allévux ska vara de naturliga valen för ungdomar, vuxna och arbetsliv.

Uppföljning av internkontrollplanen

Internkontrollplanen fastställdes av direktionen 2018-06-07, och nedan beskrivna uppföljning avser således endast andra halvåret 2018.

Resultat och måluppfyllelse. Uppföljning av statistik
Uppföljning ges i bifogad kvalitetsredovisning, Bilaga 1. Observera dock att denna avser läsåret 2017/18, och kommer att redovisas med aktuella uppgifter vid kommande uppföljningar.

Extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram
Uppföljning sker kontinuerligt och stöd ges utifrån de särskilda planer för olika former av stödinsatser som tas fram för varje enskild elevs behov. En utmaning är att hitta bra lösningar för de elever som inte nått målen i kurser som avslutats.

Attestrutiner.
Avstämning mot attestlista och leverantörsfakturor görs regelbundet, och revideras vid behov. Som exempel kan nämnas då medarbetare avslutar/påbörjar sin tjänstgöring.

Bisyssla Kontroll att alla anmält om de har, eller inte har, en bisyssla
Under hösten 2018 fastställde direktionen en ny policy och rutiner för bisysslor. I denna framgår bland annat att frågan om eventuell bisyssla ska ställas vid medarbetarsamtal.

Rutin för fördelning av arbetsmiljöuppgift. Kontroll att rutinerna följs av samtliga som fördelats arbetsmiljöuppgifter.
Arbetet pågår kontinuerligt. Under hösten har riskbedömningar genomförts i lokaler där det finns maskiner och annan utrustning som kan utgöra en risk för elever och/eller personal.

Frånvarorapportering i personalredovisningssystemet Personec
Kontroll att frånvaron som är anmäld till skoladministrationen har stämts av varje månad mot registreringen i Personec.

Rehabilitering. Kontroll att handlingsplan skrivs för de som är sjukskrivna längre än 30 dagar.
Personalenheten har under året bistått berörda chefer att ta fram en handlingsplan för medarbetares återgång till arbetet. Arbetet sker kontinuerligt.

Rehabilitering. Kontroll av genomförda samtal vid upprepad korttidsfrånvaro.
Personalenheten kontaktar månatligen de chefer som har medarbetare med upprepad korttidsfrånvaro, i syfte att säkerställa att samtal genomförs och för att kunna erbjuda stöd om behov finns av detta.

Dokumenthanteringsplan. Kontroll att rutinerna i dokumenthanteringsplanen följs.
Planen fastställdes av direktionen i maj 2018, och har under hösten 2018 utvärderats. Förslag till reviderad dokumenthanteringsplan kommer att behandlas vid kommande sammanträde.

Handhavande av mediciner. Kontroll att rutiner följer Hälso- och sjukvårdslagen.
En läkemedelsinstruktion för elevhälsans medicinska insats finns framtagen. Internkontroll för att säkerställa att denna följs genomförs fyra gånger per läsår, i augusti, november, februari och juni, av medicinskt ledningsansvarig skolsköterska. Kontrollen dokumenteras i dokumentet "Internkontroll för läkemedelshantering".

Verksamhetsmål

Verksamhetsmålen och dess indikatorer fastställdes av direktionen 2018-08-31, och nedanstående uppföljning avser därför endast perioden september-december.

Samverkan med medlemskommunerna och dess näringsliv ska öka.
Förbundet deltar i minst två möten årligen med nämnd/ styrelse/ fullmäktige i vardera medlemskommunen samt i minst två nätverksträffar/ företagarmöten som arrangeras i vardera medlemskommunen.

Samverkan med förvaltningarna i vardera medlemskommunen sker kontinuerligt

Uppföljning:

Förbundet har under hösten varit representerat i möte med kommunledningarna, men inte deltagit i möten med nämnder eller styrelser.

Förbundet har under hösten varit representerat vid 15 nätverksträffar och företagarmöten i medlemskommunerna.

Samverkansmötena har ökat i antal och har företrädesvis genomförts med personal inom studie- och yrkesutbildning, elevhälsovård samt med skol- och kommunchefer i medlemskommunerna.

Förbundet ska i högre grad synliggöra förbundets möjligheter att erbjuda kompetensutveckling för arbetslivet.
En kartläggning av utåtriktade aktiviteter såsom näringslivsträffar, nätverksmöten, utbildnings- och företagsmässor i regionen ska kartläggas under 2018. Representation vid dessa ska öka.

Antalet kanaler för marknadsföring av utbildningsutbudet inom Allévux ska öka.

Uppföljning:

Förbundets vuxenutbildning var en aktiv part i den kampanj som syftade till att öka intresset för yrkesutbildning via yrkesvux. Kampanjen, omfattade marknadsföring via press, sociala medier, affischer, bioreklam, trycksaker mm, hade stor spridning och resulterade i stor uppmärksamhet och ett visat stort intresse för yrkesvux.

Utvecklingen av den digitala kompetensen ska säkerställas.
Samtliga medarbetare ska erbjudas och delta kontinuerligt i den kompetensutveckling inom IKT som krävs för att säkerställa nödvändig kompetens inom området.

Uppföljning:

Samtliga medarbetare inom förbundet arbetar utifrån förbundets IKT-plan. Samtliga lärare har under läs året 2017/18 deltagit i Skolverkets lärportal om digital kompetens med sikte mot Vision 2022.

Organisationen ska kunna erbjuda samtliga behöriga sökande att antas på sitt förstahandsval av de kurser som erbjuds i egen regi.
Samtliga behöriga sökande ska erbjudas studieplats på sitt förstahandsval.

Uppföljning:

Alla behöriga sökande kunde erbjudas plats på Alléskolan på sitt förstahandsval då ansökningstiden gått ut 15 februari 2018.

De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges.
För att säkerställa en god ekonomisk hushållning ska finansiella mål för förbundets soliditet, likviditet, balanslikviditet, eget kapital och finansiering av egna investeringar fastställas under 2018. Dessa följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Uppföljning:

Arbetet med att ta fram beslutsunderlag vad gäller de finansiella målen har inte färdigställts under hösten.

Andelen gymnasieelever med examen inom fyra år ska öka.

Uppföljning:

Då verksamhetsmålen fastställdes i juni 2018 har en relevant bedömning ännu inte kunnat göras. Utgångsläget är dock att Alléskolan har en förhållandevis hög genomströmning i jämförelse med länet och riket. Av den senaste kvalitetsredovisningen framgår att Alléskolan har en högre genomströmning inom 3 år för såväl yrkes-, högskoleförberedande som introduktionsprogram. Då verksamhetsmålet avser utvecklingen för Alléskolan över tid kommer detta resultat att följas upp och analyseras över tid.

Förbundets attraktivitet och varumärke ska stärkas.
Planen som omfattar insatser för förbundet som "Attraktiv arbetsplats" ska färdigställas under 2018, och därefter kontinuerligt uppdateras.

Resultatet avseende förbundet såsom "Attraktiv arbetsplats" i den arbetsmiljöundersökning som genomförs kontinuerligt bland alla medarbetare ska bibehållas på en hög nivå.

Uppföljning:

Planen kring "Attraktiv arbetsplats" kommer att färdigställas under 2019.

Under 2019 kommer vi även att utveckla vår rekryteringsstrategi och i det även stärka vårt varumärke framförallt via olika sociala medier.

Mångfald, engage mang och tillit ska prägla verksamheten.

Uppföljning:

I årsredovisningens del Kvalitetsredovisning avsnitt 3 "Normer och värden" ges en utförlig beskrivning kring detta verksamhetsmål, varför det hänvisas till vidare läsning där.

Antal elever som deltar i förbundets utvecklingsarbete ska öka.
Elever ska vara representerade i referensgrupper som rör den pedagogiska utvecklingen.

Uppföljning:

Med start under hösten 2018 utgör elever en referensgrupp vad gäller planeringen av den nya skolbyggnaden. Elevernas referensgrupp har under höstterminen sammanträtt vid fyra tillfällen.

Kvalitetsrapport

Inledning

Förbundet är huvudman för gymnasieutbildning och vuxenutbildning. Skollag, läroplaner och förordningar reglerar huvudmannens ansvar.

Enligt skollagen innebär det systematiska kvalitetsarbetet att skolenheter systematiskt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Denna redovisning utgår från de nationella styrdokumenten och är en dokumentation över hur förbundets utbildningar följer dessa lag- och förordningskrav.

Kvalitetsredovisningen har sorterats utifrån fyra av läroplanens områden:

- Kunskap
- Normer och värden
- Elevernas ansvar och inflytande
- Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Läroplansområdet rektors ansvar ses som ett övergripande målområde som ingår i hela kvalitetsredovisningen. Läroplansmålen betyg och bedömning ingår under läroplansmålet Kunskap. Vuxenutbildningen redovisas under läroplansmålen Kunskap och Utbildningsval – arbete och samhällsliv.

Metod

Varje rektor fastställer utifrån resultat och analys de åtgärder som ska vidtas för respektive enhet, vilket sammanställs och skrivs in i kvalitetsredovisningen. Uppgifter om gymnasieelevers studieresultat kommer från Skolverket och för vuxenutbildningens elever från intern dokumentation. Uppgifter gällande elevernas arbetsmiljö och trivsel har hämtats från elevenkäterna elevhälsosamtal åk 1 (ELSA) och Min skolmiljö 2017/2018. Resultatet för ELSA har sammanställts och analyserats av Region Örebro och Min skolmiljö av kuratorerna på Alléskolan.

Verksamheten följs upp enligt ett aktivitetsårshjul för att säkerställa att kvalitetsarbetet genomförs systematiskt. Utvärderingar och uppföljningar av betygsresultat, närvaro, trygghet, trivsel, studiero, kränkningar, delaktighet och inflytande genomförs vid angivna tillfällen under året. Åtgärderna följs upp vid tre tillfällen under läsåret och vid behov görs revideringar av tidigare beslutade åtgärder. En utvärdering av hela kvalitetsarbetet görs enligt årshjulet.

Direktionen har under årets sammanträden fått följa de olika verksamheternas arbete kring mål, kvalitetsarbete och resultat.

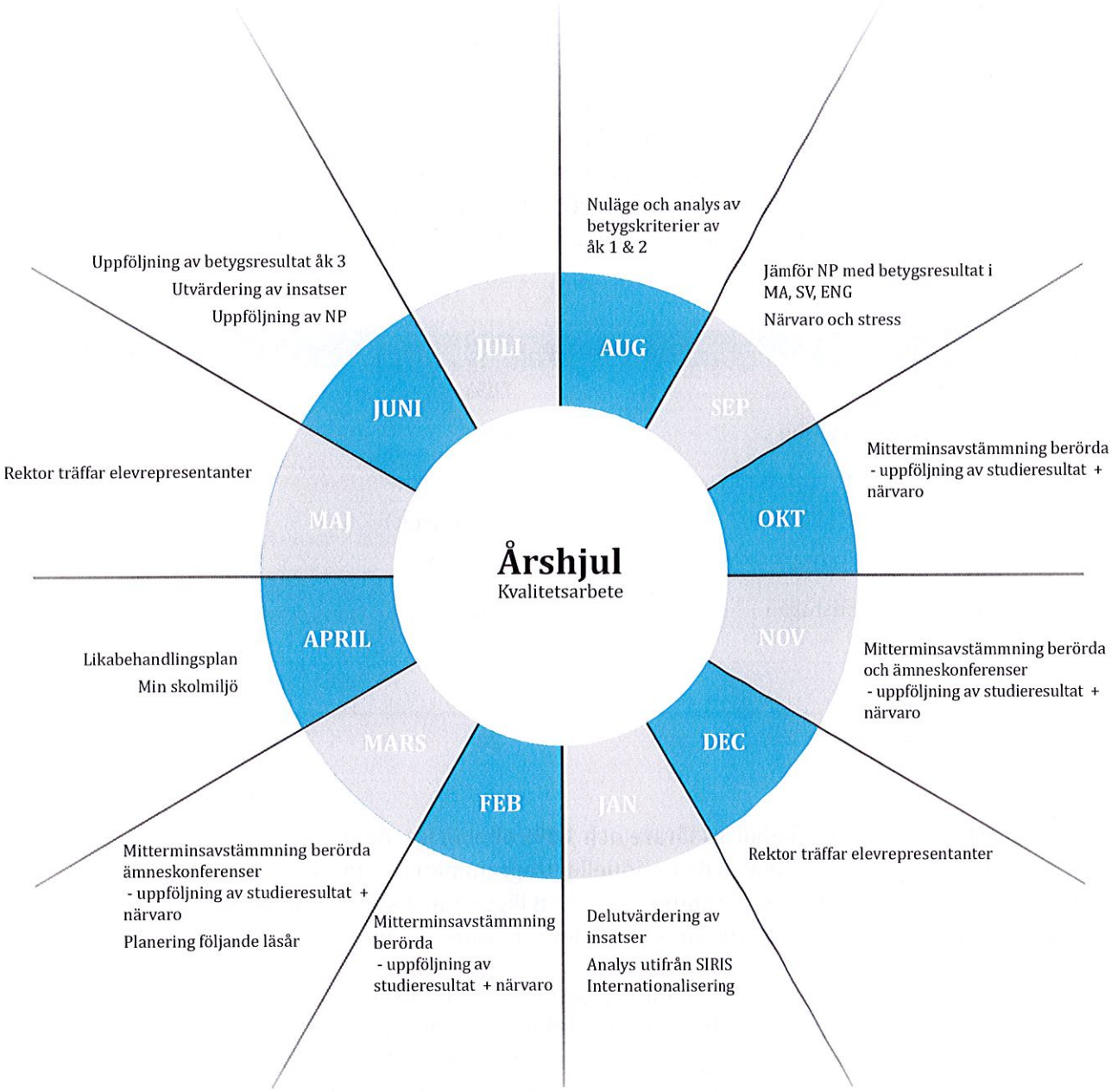

Det systematiska kvalitetsarbetet har de senaste åren utvecklats med tydligare rutiner och ett aktivitetsårshjul. Ett nytt aktivitetsårshjul är under bearbetning och kommer att gälla fr.o.m. läsåret 2019/20. Till aktivitetsårshjulet kommer det att finnas en kvalitetsplan som varje enhet ska använda och dokumentera det för enheten gällande systematiska kvalitetsarbete.

Kunskaper

I läroplanen för gymnasieskolan konstateras att huvuduppgiften för gymnasieskolan är att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper. För gymnasiesärskolan anges att det är skolans ansvar att varje elev ges möjlighet till förberedelse för etablering på arbetsmarknaden. Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. För att uppnå detta finns följande pedagogiska personella förutsättningar, som i sin tur är av betydelse för hur väl vi kan uppnå goda resultat i det som är skolans huvuduppgift, dvs att förmedla kunskaper. Se tabell nedan, gäller Alléskolan.

Förutsättningar för Alléskolan	Alléskolan	Allévux
Andel behöriga lärare	78%	69%
Andel lärare med legitimation	62%	60%
Antal lärare/100 elever		
Antal specialpedagoger	4 tjänster (1 vakant)	0
Antal speciallärare	6	0
Antal lärartjänster i stödstugan	4,35	0
Antal elevcoacher	3	0
Antal socialpedagoger	1	0
Antal förstelärare	20	0

Totalt har förbundet **82%** behöriga lärare och **18%** obehöriga. Av dem som undervisar i gymnasiegemensamma ämnen på de nationella programmen är samtliga lärare legitimerade. Bland dem som undervisar i yrkesämnen är det en lägre andel som har legitimation, där finns dock inget sådant krav. Samma förhållande råder för lärare i modersmål och SFI-lärare.

För Allévux är samtliga lärare inom grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningens allmänna ämnen behöriga. Vad gäller yrkesvuxutbildningarna är kravet på behöriga lärare uppfyllt inom vårdutbildningen, men däremot inte inom barnskötarutbildningen. På barnskötarutbildningen är en lärare av fyra obehörig. Inom svenskundervisning för invandrare är 70 % av lärarna behöriga. Särskild utbildning för vuxna har en lärare som är behörig.

Nuläge

För att ge en överskådlig bild av elevernas resultat presenterar vi ett urval av statistik. När det gäller de nationella programmen tittar vi på genomströmningen inom 3 år, genomsnittliga betygspoäng samt andel elever med godkända betyg i engelska 5, matematik 1, svenska 1 och gymnasiearbetet. För vuxenutbildningen visar vi andelen godkända betyg för grundläggande- respektive gymnasieutbildning.

En viktig del i kvalitetsarbetet är att eleverna görs medvetna om vad som förväntas av dem utifrån programmål och ämnes- och kursplaner, därför ges information om mål och kunskapskrav i samband med kursstart. I vår lärplattform Ping Pong finns funktionen planeringsdokument där varje kurs beskrivs utifrån det centrala innehållet, mål och kunskapskrav. Via våra administrativa system Ping Pong och Dexter erbjuds vårdnadshavare att löpande ta del av närvaro, arbetet i kurserna och betyg.

Varje elev inom gymnasieskolan har en utsedd mentor som i sitt uppdrag kontinuerligt ska informera vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling och studiesituation. Mentorn erbjuder minst ett utvecklingssamtal per termin där även elevens trivsel och studiero tas upp. Skolan bjuder in till informationsmöte för vårdnadshavare till elever i åk 1, vid detta tillfälle finns möjlighet till dialog.

Under de senaste åren har vi haft en stor ökning av elever som behöver studie- handledning på modersmålet, framförallt på språkintroduktion (SPRI) men också på våra nationella program (NP). Vi har inför läsåret 2017/2018 utökat antalet tjänster och har idag lärare för att erbjuda modersmål och studiehandledning på följande språk: arabiska, dari, persiska, pashto, somaliska, tigrinja, armeniska, kurdiska, bosniska och ryska.

Fördelningen av modersmålen är 78 elever med arabiska, 74 persiska, 14 tigrinja, 22 somaliska, 6 bosniska och 42 elever med övriga språk. 46 av eleverna med annat modersmål har önskat studiehandledning.

På Alléskolan pågår ett omfattande arbete inom ramen för skolverksprojektet **Riktade insatser för nyanlända.** Hösten 2017 gjordes en kartläggning av nyanländas lärande, vilken sedan låg till grund för utvecklingsarbetet inom projektet. Det lokala teamet, som består av rektor för språkintroduktion, lärare på SPRI och NP, skolchef och verksamhetschef för elevhälsan, har arbetat fram åtgärdsplaner med stöd av skolverket.

De samordnade insatserna är:

- Integration (behandlas under rubriken Normer och värden)
- Språkutvecklande arbetssätt, SKUA
- Traumamedveten omsorg, TMO (behandlas under rubriken Normer och värden)
- Bedömning och överlämning
- Hälsofrämjande arbete för flickor (behandlas under rubriken Normer och värden)
- Studiehandledning

I förbundet pågår utvecklingsarbete inom olika områden:

- Kollegialt lärande i form av Utvecklingsgrupper, UG
- Workshopdagar
- APL-utveckling - en satsning för alla lärare på yrkesprogrammen
- Språksprånget - för alla lärare som undervisar i moderna språk
- ESF-projekt inom vårdutbildningen på Allévux för att utveckla kompletterande former för att utbilda personer inom vård- och omsorg.
- All personal inom förbundet arbetar enligt vår IKT handlingsplan. Läsåret 2017/18 har alla lärare deltagit i skolverkets lärportal om digital kompetens. Lärarna har arbetat med modulen som avhandlar kritisk användning av nätet. Samtliga rektorer arbetar med modulen leda digitalisering.

Förbundet erbjuder goda möjligheter till kompetensutveckling. En individuell kompetensutvecklingsplan upprättas för respektive medarbetare vid medarbetarsamtalet.

Genomströmning inom 3 år

Uppgifterna gäller elever som började sina gymnasiestudier 2015. I tabellen redovisas andel i procent av eleverna som slutfört gymnasieskolan med en examen eller med ett studiebevis med minst 2500 betygsatta kurspoäng inom tre år från sitt startår.

Startår 2015 - examensår 2018 (föregående år inom parentes)

Program	Alléskolan	Örebro län	Riket
Nationella program totalt	**82,2 (77,7)**	**67,4 (78,4)**	**76,1 (75,2)**
Yrkesprogram	**84,6 (71,3)**	**77,6 (71,9)**	**72,0 (71,8)**
Högskoleförberedande	**83,8 (82,4)**	**83,4 (81,5)**	**77,9 (76,8)**
Introduktionsprogram totalt	**17,5 (13,5)**	**13,0 (14,5)**	**7,6 (6,9)**
Barn- och fritid	100,0 (..)	75,0 (82,5)	66,3 (70,7)
Bygg- och anläggning	81,8 (68,2)	75,8 (67,5)	75,6 (74,1)
Bygg- och anläggning	81,8 (68,2)	75,8 (67,5)	75,6 (74,1)
El- och energi	65,0 (85,2)	83,7 (81,0)	75,5 (74,5)
Fordons- och transport	72,2 (..)	77,6 (58,1)	70,6 (68,9)
Handels- och administrations	..(..)	73,9 (73,5)	68,5 (69,8)
Hotell- och turism	.. (..)	76,9 (84,8)	70,9 (69,1)
Industritekniska	.. (..)	85,2 (74,1)	80,5 (77,7)
Restaurang- och livsmedels	.. (..)	70,7 (66,2)	67,2 (71,2)
VVS- och fastighets	.. (..)	88,4 (82,2)	71,5 (73,4)
Vård- och omsorg	83,3 (83,3)	81,3 (77,8)	71,8 (69,9)
Ekonomi	75,5 (76,1)	87,9 (85,3)	80,8 (79,5)
Estetisk	.. (..)	74,5 (66,7)	72,9 (72,1)
Humanistiska	.. (..)	85,7 (82,4)	74,1 (73,5)
Naturvetenskap	95,0 (85,7)	88,1 (83,8)	81,0 (80,2)
Samhällsvetenskap	85,7 (72,7)	82,4 (81,3)	77,0 (75,8)
Teknik	87,1 (93,5)	82,7 (86,6)	76,2 (75,6)
Introduktion, Programinriktat individuellt val	50,0 (31,3)	50,7 (40,6)	33,0 (29,7)

.. = När uppgifterna baseras på färre än 10 elever visas den inte i statistiken

Genomsnittlig betygspoäng hos avgångseleverna 2017/2018

Nedan presenteras genomsnittliga betygspoäng för respektive program. För de program som har färre än 10 elever redovisas inte betygspoängen. Alla elever som uppfyller behörighetskraven till NP och IMPRO blir antagna till sitt förstahandsval. Det finns således inget urval som gör att endast de med högst betyg kommer in. Det är faktor som kan påverka hur den enskilde eleven lyckas med sina studier och de betygspoäng som redovisas.

Program	Alléskolan	Örebro län	Riket
Nationella program	**13,4 (13,1)**	**14,0 (13,9)**	**14,3 (14,2)**
Yrkesprogram	**12,6 (12,1)**	**13,0 (12,8)**	**13,2 (13,1)**
Högskoleförberedande	**14,4 (14,6)**	**14,5 (14,6)**	**14,8 (14,8)**
Barn- och fritids	13,0 (13,0)	12,4	12,9
Bygg- och anläggning	12,4 (11,5)	12,2	13,0
El- och energi	12,8 (11,6)	12,4	12,7
Fordons- och transport	11,8 (12,9)	12,3	12,7
Handels- och administration	.. (..)	13,7	12,7
Hotell- och turism	.. (..)	15,2	13,8
Industritekniska	.. (11,6)	12,7	13,5
Restaurang- och livsmedel	(13,3)	13,9	13,9
VVS- och fastighet	..	12,9	12,5
Vård- och omsorg	13,7 (12,7)	14,1	13,4
Ekonomi	14,4 (14,0)	14,8	14,6
Estetisk	.. (..)	14,3	14,8
Humanistisk	.. (..)	15,6	15,9
Naturvetenskap	16,1 (15,4)	15,3	15,9
Samhällsvetenskap	14,1 (14,6)	14,0	14,4
Teknik	14,1 (14,4)	14,4	14,4

Andel elever med minst betyget E

Här presenteras resultaten av avgångselevernas (2017/2018) andel godkända betyg i Engelska 5, Matematik 1, Svenska 1 samt gymnasiearbete för respektive program. Varje år i juni tas motsvarande siffror fram även för de gymnasiegemensamma och programgemensamma ämnen som underlag för varje programs arbete med uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat.

Program	Eng 5	Ma 1	Sv 1	Gymn arb.
Barn- och fritid	100 (100)	100 (100)	97,9 (..)	100 (100)
Bygg- och anläggning	100 (95,8)	98,2 (89,6)	100 (95,7)	98,2 (100)
Ekonomi	100 (100)	100 (100)	97,6 (100)	92,9 (94,9)
El- och energi	100 (100)	100 (100)	100 (100)	93,3 (100)
Estetisk	.. (100)	.. (100)	.. (100)	.. (100)
Fordons- och transport	96,3 (100)	92,6 (92,9)	87,5 (100)	96,3 (100)
Hotell- och turism	..	..	..	..
Handels- och administration	..	..	..	..
Humanistisk	..	..	..	..
Naturvetenskap	100 (100)	100 (100)	100 (100)	100 (100)
Industriteknisk	100 (100)	100 (100)	100 (100)	100 (100)
Restaurang- och livsmedel	100 (100)	100 (100)	100 (100)	100 (100)
Samhällsvetenskap	100 (100)	100 (97,2)	100 (100)	96,9 (100)
Teknik	100 (100)	100 (100)	100 (100)	96,6 (100)
Vård- och omsorg	100 (100)	100 (100)	100 (100)	100 (100)

.. resultatuppgifter baserade på färre än 10 elever visas ej.

Programinriktat individuellt val (IMPRO)
För att antas till IMPRO krävs att eleven har godkända betyg i kurser från åk 9 enligt ett av alternativen:

1. svenska + engelska + minst 4 andra valfria ämnen
2. svenska + matematik + minst 4 andra valfria ämnen
3. svenska + engelska + matematik + minst 3 andra valfria ämnen

Eleverna på IMPRO integreras i ordinarie klasser på valt program. De läser förutom enligt programmets studieplan även den/de kurser de saknar betyg i från grundskolan. Alléskolan har valt att anta alla elever som är behöriga till IMPRO och har ingen platsbegränsning eller urval för dessa platser. Vi erbjuder IMPRO på samtliga yrkesprogram.

2016 påbörjade 54 elever en IMPRO-utbildning. Under första året blev 27 elever behöriga till nationellt program. 19 elever fortsätter studier mot behörighet och följer ordinarie program till åk 2. 8 elever avbröt sina studier. Procentuell fördelning för 2016

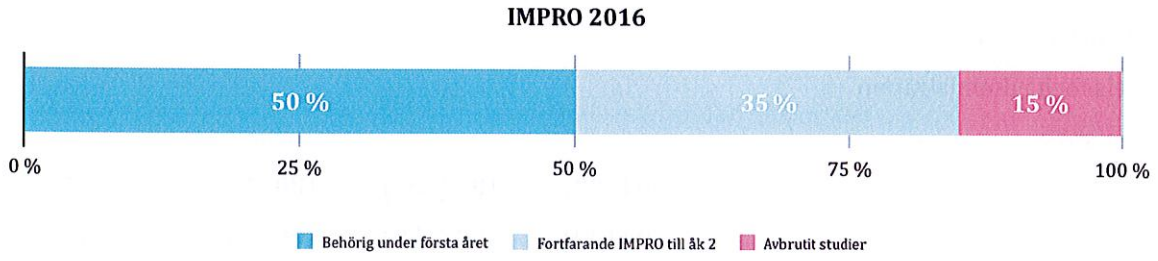

2017 påbörjade 44 elever IMPRO-utbildning. 17 elever blev behöriga, 24 fortsatte enligt plan och 3 elever avbröt sina studier. Procentuell fördelning för 2017

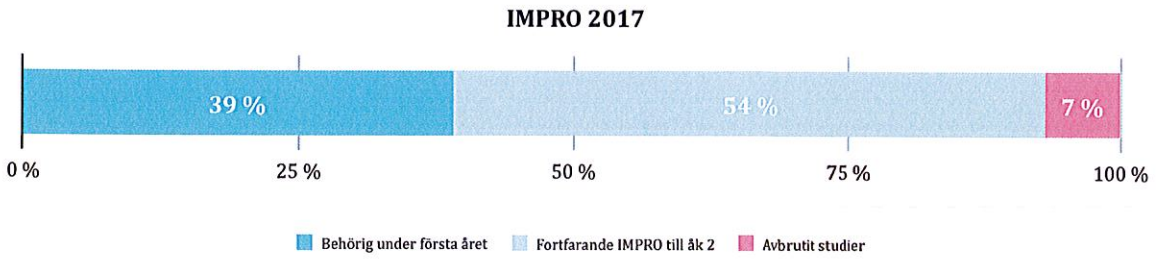

Yrkesintroduktion (IMYRK)

Yrkesintroduktion vänder sig till elever som saknar godkända betyg för behörighet till ett yrkesprogram. Eleven får en yrkesinriktad utbildning för att kunna söka till ett yrkesprogram eller att få ökade möjligheter att komma ut i arbete. Alléskolan erbjuder yrkesintroduktion för grupp av elever mot följande yrkesprogram: Bygg- och anläggning, Fordon- och transport, Handel- och administration, Restaurang- och livsmedel samt Vård- och omsorg.

2017 påbörjade 38 elever IMYRK-utbildning. Under läsåret blev 16 elever behöriga, 15 elever fortsatte ett andra år på IMYRK och 7 elever har gjort avbrott.

Individuellt alternativ (IMIA)

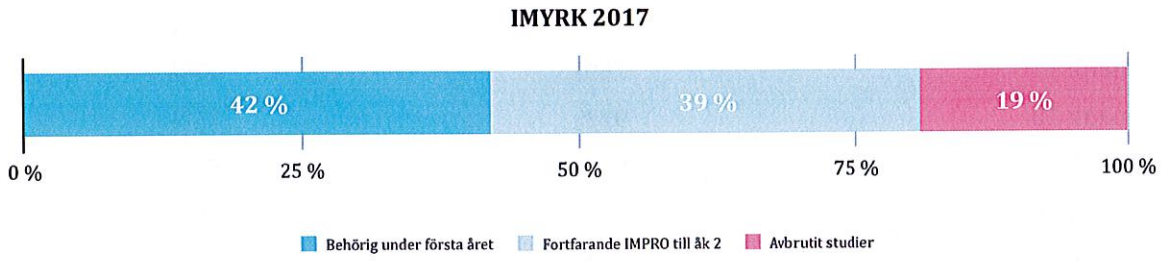

Individuellt alternativ utformas för enskild elev och vänder sig till ungdomar som inte är behöriga till ett yrkesprogram eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förbereder dem för annan utbildning.

2017 påbörjade 15 elever IMIA, 3 blev behöriga under året, 7 elever fortsatte ett andra år på IMIA, 1 elev fortsatte till IMYRK och 4 elever gjorde avbrott.

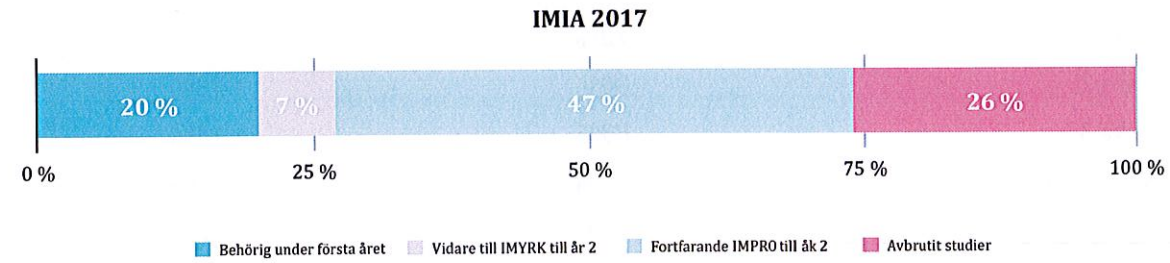

Vuxenutbildningen - Andelen elever med godkända betyg, dvs. lägst betyget E

Ämne	2017	2018
Engelska 5	85%	85%
Engelska 6	78%	71%
Företagsekonomi 1	88%	58%
Företagsekonomi 2	100%	100%
Historia 1a1	--	89%
Historia 1a2	--	100%
Historia 1b	--	100%
Inf. och kommunikation	--	77%
Matematik 1a	70%	47%
Matematik 1b	92%	75%
Matematik 2a	65%	53%
Matematik 2b	82%	0%
Matematik 3b	46%	26%
Matematik 4	71%	0%
Samhällskunskap 1a1	90%	100%
Samhällskunskap 1a2	88%	82%
Samhällskunskap 1b	77%	84%
Samhällskunskap 2	87%	71%
Svenska som andraspr 1	74%	66%
Svenska som andraspr 2	44%	75%
Svenska som andraspr 3	67%	100%
Svenska 1	78%	60%
Svenska 2	90%	36%
Svenska 3	83%	14%
Engelska, grund	89%	74%
Matematik, grund	95%	72%
Samhällskunskap, grund	84%	86%
Svenska som andraspr, grund	99%	78%
Svenska, grund	100%	60%

-- Information saknas

Arbetsplanen för Allévux 2018-20 fokuserar på att minska antalet studieavbrott och därmed öka antalet godkända betyg.

Analys

Unikt för Alléskolan är att vi erbjuder en stor bredd vad gäller högskoleförberedande och yrkesprogram samt att vi inte har någon begränsning vad gäller antalet platser på programmen. Det innebär att alla elever som uppfyller behörighetskraven blir antagna. Det finns inget urval som gör att endast de med högst betyg kommer in. Det är faktorer som inte syns i statistiken men som kan vara avgörande för den enskilde eleven för att lyckas med sina studier.

Det finns elever inom förbundet som inte når målen för en gymnasieexamen eller minst betyget E inom vuxenutbildningen, men på de nationella programmen inom gymnasiet ser vi en ökad genomströmning inom 3 år från 77.7% till 82.8%. I jämförelse med länet och riket har Alléskolan en högre genomströmning. Generellt sett ser man att den psykiska ohälsan bland ungdomar ökar vilket kan leda till minskad motivation och kan påverka arbetsinsats och därmed studieresultat. Vi har under höstterminen påbörjat ett intensivare arbete med att kartlägga och följa upp elevernas närvaro och frånvaro, utifrån projektet #jagmed. Här behövs ett fortsatt arbete med att sprida kunskaper om hur vi kan få elever att motiveras till att öka närvaron och delta i skolarbetet.

Lärare och elever upplever att det finns behov av mer individuellt stöd på flera program i olika ämnen. Eleverna erbjuds särskilt stöd i olika former, bland annat verksamheten i Stödstugan och på Punkten, vars inriktning är för elever med funktionsvariation inom autismspektrat.

Inom IM finns elever med olika skolbakgrund och som ej klarat kraven för behörighet till nationellt program på gymnasiet. Den här elevgruppen har behov av mycket stöd både pedagogiskt och socialt för att lyckas att bli behöriga till ett nationellt program eller etablera sig på arbetsmarknaden. Här finns också elever som har neuropsykiatriska funktionsvariationer. För dem erbjuder vi en särskilt anpassad studiemiljö.

Utifrån den inventering som genomförts gällande elevers behov av studiehandledning har en fördelning och organisation arbetats fram av planeringschef och studiehandledare. Det som blir tydligt är att det är svårt att hitta schemapositioner för studiehandledning. Skäl till det är att elever som har rätt till studiehandledning finns på skolans samtliga program, vilket innebär att det är svårt att samordna någon gemensam tid för det. Studiehandledning kan ske innan, under eller efter lektion. Vi ser att det finns ett behov av att öka informationen om studiehandledning på de nationella programmen.

Vi ser också en utmaning i att knyta ihop Språkintroduktion och nationella program för att övergången ska bli så bra som möjligt. Det påbörjade arbetet med riktade insatser för nyanlända är en del som bidrar till det.

Vi har inför läsåret 2017/2018 utökat antalet lärartjänster och kan därmed inom ramen för förbundet erbjuda modersmål och studiehandledning på följande språk: arabiska, dari, persiska, pashto, somaliska, tigrinja, armeniska, kurdiska, bosniska och ryska.

Fördelningen av modersmålen är 78 elever med arabiska, 74 persiska, 14 tigrinja, 22 somaliska, 6 bosniska och 42 elever med övriga språk. 46 av dem har önskat

studiehandledning på modersmål. Vi behöver jobba med att få fler elever att vilja ha studiehandledning på sitt modersmål, vilket hjälper dem att lyckas bättre med sina studier.

Den pågående utvecklingen av det digitala lärandet kräver att vi är i ständig utveckling. I januari 2018 deltog ett antal chefer och lärare från varje enhet i BETT, som är den största mässan i Europa gällande IKT för skola. Efter BETT-mässan bildade deltagarna en grupp för pedagogiskt digitalt lärande (PDL), som ett nästa steg i det fortsatta arbetet med det digitala lärandet. Lärare och elever har kommit olika långt i användandet av lärplattformen Ping Pong och de verktyg som finns där så som produktionsverktyget, mål och framsteg och statistikverktyget. Vi behöver fortsätta utveckla användningen av de digitala verktygen i Ping Pong och i undervisningen.

I en föränderlig värld finns ett fortlöpande behov av kompetensutveckling. Förbundet uppmuntrar och stödjer vidareutbildning och behörighetsgivande utbildning. Utvecklingsområden, med tillhörande utvecklingsplan, bör analyseras och utvärderas årligen. Den individuella utvecklingsplanen, som upprättades vid medarbetarsamtalet, följs upp och utvärderas vid bedömningssamtalet.

Det är brist på utbildade yrkeslärare, modersmålslärare och SFI lärare. Under läsåret 2017/18 har vi dessutom haft svårt att rekrytera lärare inom framförallt engelska, matematik, naturkunskap och svenska som andraspråk, och till viss del även yrkeslärare.

Åtgärder

Åtgärder som vidtagits för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven för lägsta betyg E är pedagogisk stödverksamhet i form av Stödstugan, specialpedagogiskt stöd, studiehandledning, dubbla resurser i klassrummet, mindre grupper där det bedöms göra skillnad och ändrad timplan som ger eleverna fler timmar i ämnen som de har svårt att klara. Ytterligare stöd ges av elevhälsan både i förebyggande och åtgärdande insatser. Därutöver finns det för vissa program tillgång till elevcoacher och socialpedagoger.

För att ge IM-eleverna goda förutsättningar så har vi en hög lärartäthet, en anpassad miljö där skoldagen börjar med frukost för de elever som går IMIA och IMYRK om de så önskar. Förstärkt socialt stöd ges av bl.a. elevcoacher och socialpedagoger. Som ett led i att motivera till studier har Alléskolan en ungdomskonsulent som kan hjälpa till med praktikanskaffning som ett komplement till studierna.

För att lärare och elever ska utveckla sina kunskaper i användandet av lärplattformen Ping Pong och de verktyg som finns där så som produktionsverktyget, mål och framsteg och statistikverktyget tillhandahåller vi IKT-stöd i form av IKT-pedagog och två IKT-coacher.

Inom ramen för skolverksprojektet **Riktade insatser för nyanlända** har ett arbete inletts inom följande områden:

- **SKUA** - två lärare inom språkintroduktion har gått en utbildning under läsåret 2017/18 som utmynnat i en utbildningsinsats för två program på Alléskolan. Läsåret 2018/19 går ytterligare fyra lärare samma utbildning vilket innebär att vi kommer ha fler lärare som enligt projektet inom riktade insatser för nyanlända ska sprida kunskaperna vidare under läsåret 2019/20.

- **Bedömning och överlämning**
  Under läsåret arbetade SvA-lärarna med Skolverkets materialet Bygga svenska. Syftet är att ha ett tydligt material i kommunikationen mellan lärare och elev när en bedömning av språkutveckling ska göras. Bedömning av språkutveckling är inte alltid samma sak som ämneskunskaper i Svenska som andraspråk. Planen med materialet Bygga svenska är också att fördjupa samarbetet mellan SvA-lärare på gymnasiets nationella program, skolans specialpedagoger samt med grundskolorna i medlemskommunerna. Syftet är också att sprida erfarenheter och kunskaper till övriga ämneslärare på skolan. För att det ska bli en bättre övergång mellan Språkintroduktion och nationella program finns ett antal lärare inom SPRI och förstelärare som fått i uppdrag att arbeta med det. Det lokala teamet på Alléskolan jobbar med en övergripande planering inom projektet för nyanländas lärande, för att förbättra övergången.

- **Studiehandledning** - för att utveckla studiehandledningen har en inventering av elever med annat modersmål genomförts på både SPRI och NP. För att öka kännedomen hos lärare om studiehandledning presenteras studiehandledarnas uppdrag i olika forum så som vid personalkonferenser och på vår lärplattform Ping Pong. För att öka kompetensen hos studiehandledarna läser fyra av dem en 7,5 poängskurs på Mälardalens högskola, som är klar januari 2019.

Information om mål och kunskapskrav sker i samband med kursstart. I vår lärplattform Pingpong finns funktionen planeringsdokument där varje kurs beskrivs utifrån det centrala innehållet, mål och kunskapskrav.

Inom vuxenutbildningen genomförs kontinuerliga elevuppföljningar inom grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen för att följa upp enskilda elever där bedömningen är att gemensamma stödjande insatser behövs för att undvika avbrott från utbildningen. Deltar gör de lärare som undervisar aktuell elev, specialpedagog och studievägledare. De åtgärder som sker planeras, dokumenteras och följs upp. Rektor deltar vid behov.

En individuell kartläggning av alla sökande till svenskundervisning för invandrare har införts under året för att individen ska erbjudas placering i "rätt" kurs så långt det är möjligt redan vid start.

Möjligheten till språkstöd inom vårdutbildningen har implementerats under året. Ansvarig lärare ska informera eleven om möjlighet till språkstöd.

Under första halvåret har validering varit i fokus för den gemensamma kompetensutvecklingen. Detta för att utveckla bedömningen av sökandes kunskaper i förhållande till kursplanemål så att utbildningen fokuserar på vad individen behöver tillägna sig för att nå kraven för godkända kurser. En reguljär valideringsutbildning inom vården har arbetats fram och kommer att ingå i kursutbudet för 2019.

Normer och värden

I läroplanen för gymnasieskolan står att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna. Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Inom Sydnärkes utbildningsförbund arbetar vi systematiskt med normer och värden genom att:

- den vardagliga undervisningen genomsyras av demokratisk värdegrund och demokratiska arbetssätt.
- skapa en trygg skola fri från kränkningar, trakasserier och diskriminering
- uppmuntra till ett normkritiskt förhållningssätt
- skapa mötesplatser för människor

Nuläge

Eleverna informeras om likabehandlingsplanen och görs medvetna om de begrepp som tas upp i värdegrundsarbetet. För att skapa trygghet arbetar skolan medvetet med olika aktiviteter i programmen. Exempelvis jobbar varje program vid läsårets start med lära-känna-övningar och teambuilding för att eleverna ska bli trygga i klassen, på programmet och på skolan. Målet är att skapa ett öppet och tillitsfullt klassrumsklimat där alla får uttrycka sig.

Alléskolans likabehandlingsarbete präglas av en vilja att möta andra människor med öppenhet och nyfikenhet. Mötet mellan människor ska öka acceptansen och toleransen för olikheter, öppna upp för nya lärdomar och att utmana sina egna fördomar. "Kulturmöten" är ett återkommande tema i likabehandlingsarbetet och genomsyrar verksamheten.

Inom respektive ämne ingår också att i undervisningen behandla områden som demokrati och mänskliga rättigheter. Ett normkritiskt förhållningssätt är också en förmåga som eleverna övar på inom flera ämnen.

Alléskolan bedriver ett likabehandlingsarbete i enlighet med det som står i våra styrdokument, bl.a. för att motverka kränkande behandling. Uppföljning sker i form av enkäter med efterföljande riktade insatser. Kartläggning av trygghet, trivsel, arbetsro och förekomst av kränkning och diskriminering ligger till grund för de aktiviteter och åtgärder som planeras på övergripande- och programnivå.

Genom enkäterna **ELSA** och **Min skolmiljö** mäts i vilken grad eleverna känner till begrepp som demokrati och mänskliga rättigheter samt huruvida eleverna känner sig trygga, upplever trivsel, arbetsro och om de har blivit utsatta för kränkning. Nedan redovisas resultaten.

Enkäterna ELSA genomförs i åk 1 och Min skolmiljö i alla klasser på gymnasieskolan. Svarsdeltagandet av enkäten ELSA var 84% vilket är en hög svarsfrekvens. Svarsdeltaandet i Min skolmiljö var 46 % vilket är lägre än förväntat, detta gör att resultatet för skolan som helhet gällande den enkäten får tolkas med viss reservation. Inom Allévux genomförs varje

halvår en digital elevenkät som mäter trivsel, trygghet, studiero och likabehandling.

Demokrati och mänskliga rättigheter
Av de elever som har svarat på enkäten Min skolmiljö är det 96,9% som svarar att de känner till begreppet demokrati. Lika stor andel d.v.s. 96,9% svarar att de känner till begreppet mänskliga rättigheter.

Trygghet, trivsel och arbetsro

Av de elever som svarat på enkäten ELSA är det 96 % av flickorna och 97 % av pojkarna som svarar att det stämmer mycket eller ganska bra att de känner sig lugn och trygg inför skoldagen, vilket är en obetydlig minskning i jämförelse med föregående läsår. 96% av både flickor och pojkar svarar att det stämmer mycket eller ganska bra att de trivs bra i skolan. 91% av flickorna och 92% av pojkarna upplever sig ha arbetsro på lektionerna, även här kan vi se en obetydlig minskning. Resultatet visar att majoriteten av eleverna på Alléskolan känner sig trygga, trivs och att de har arbetsro.

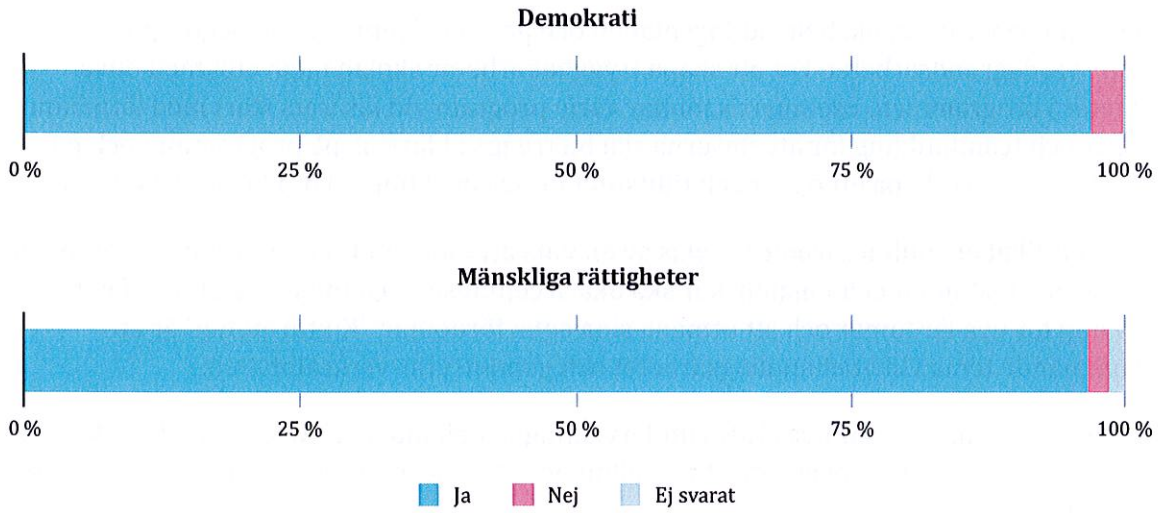

Trygghet

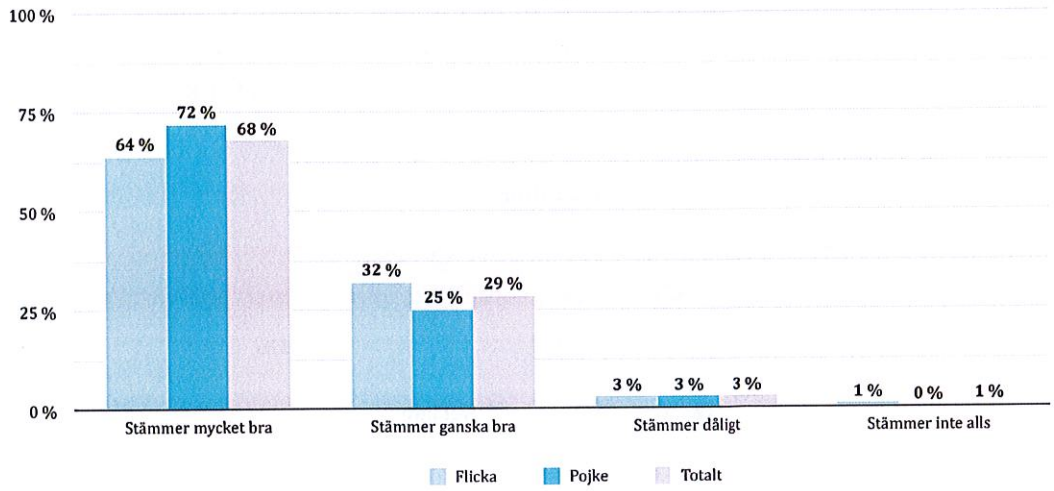

Jag trivs bra i skolan

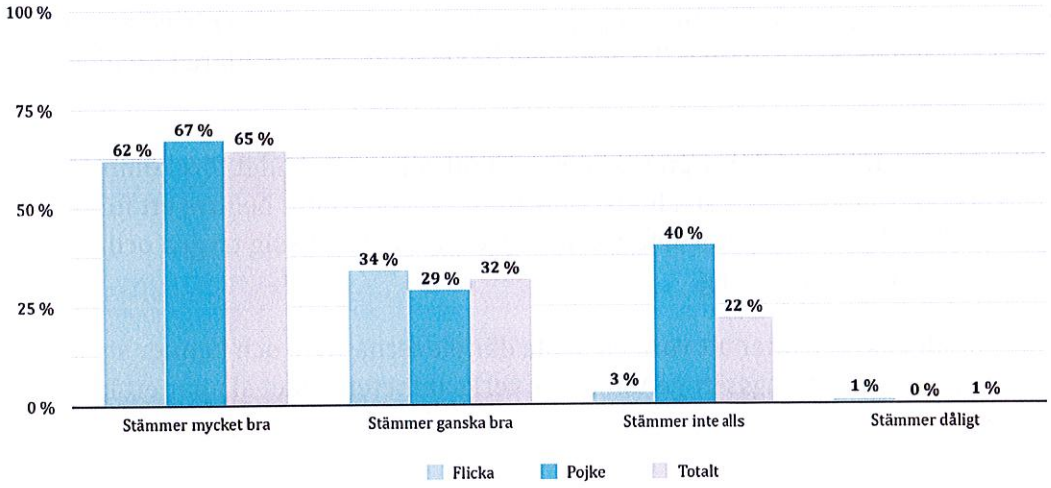

Arbetsro

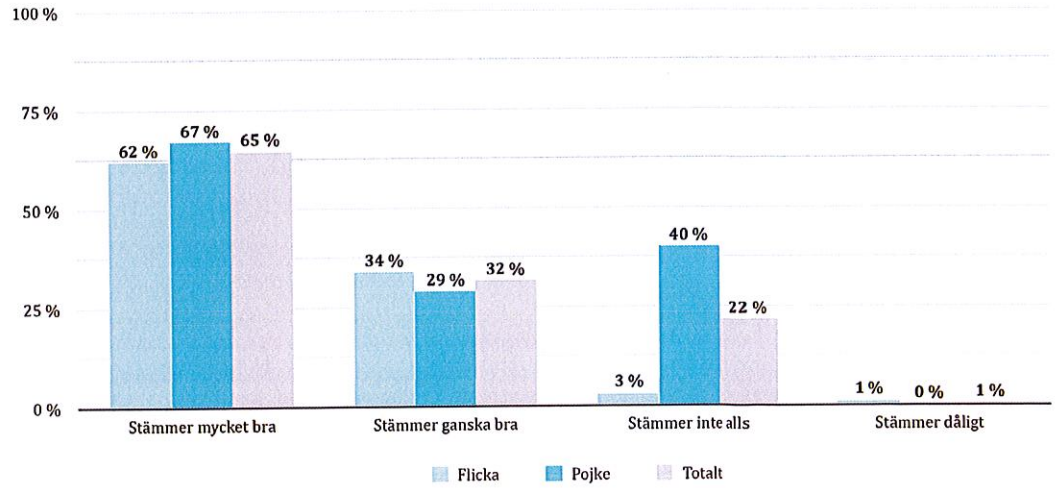

Kränkning

I enkäten Min skolmiljö är det 88.4% har svarat att de inte har blivit utsatta för kränkning i skolan. 7.8% svarar att de inte vet och 2.9% upplever att de har blivit utsatta för kränkning. Majoriteten av eleverna på Alléskolan upplever att de inte blivit utsatta för kränkning.

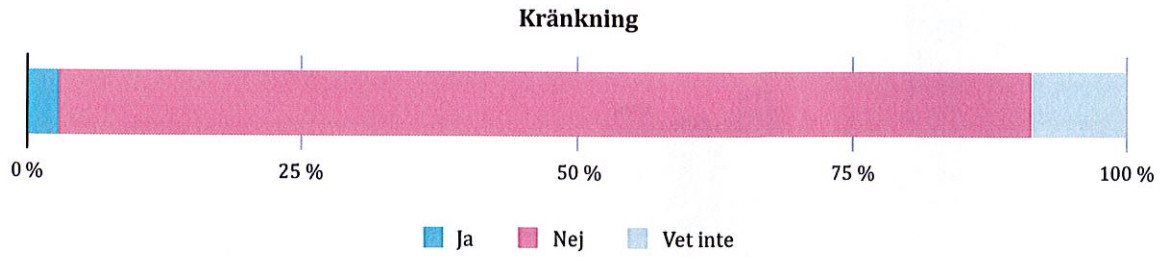

Analys

Nästan 97% av eleverna känner till begreppen demokrati och mänskliga rättigheter. Det är en hög andel men för att fler ska känna till begreppen behöver vi arbeta vidare i undervisningen och i det vardagliga arbetet.

Eleverna är trygga, trivs bra och har god arbetsro på Alléskolan men det förekommer kränkning och diskriminering om än i liten omfattning. Vi ser att det behövs ett fortsatt förebyggande och hälsofrämjande arbete för att eleverna ska känna sig trygga och att ingen ska uppleva sig utsatt för kränkning.

Alléskolan och Allévux fortsätter att vara en skola där eleverna trivs och känner sig trygga. Ett gott bemötande och förhållningssätt genomsyrar verksamheten vilket skapar ett klimat där eleverna trivs.

Åtgärder

Demokrati och mänskliga rättigheter

Under läsåret 2017/18 genomfördes en kulturmötesdag vilket inleddes med en föreläsning för alla elever i åk 2 samt efterföljande workshops i blandade grupper över alla program på skolan. Den 13 mars 2019 är det planerat att genomföra en liknande kulturmötesdag.

Trygghet, Trivsel och Arbetsro

Fortsatt arbete med ett systematiskt långsiktigt arbete som fokuserar på främjande och förebyggande insatser för trygghet, trivsel och arbetsro. Detta samarbete sker mellan lärare, elevhälsa och övrig personal på varje enhet och programnivå utifrån en upprättad aktivitetsplan.

Olika främjande och förebyggande åtgärder är:

- Likabehandlingsarbete
- Rökpolicy
- Drogpolicy
- Elevhälsosamtal
- Tillgängliga lärmiljöer
- Arbetsgrupp för att främja närvaro och förebygga frånvaro

Under hösten 2017 påbörjades ett tätare samarbete mellan elevhälsa och pedagoger vilket är en förutsättning för att kunna arbeta mer förebyggande och främjande kring eleverna. Ett prioriterat område är att främja närvaro. #Jagmed är ett tvåårigt projekt finansierat av Europeiska socialfonden, ESF. Alléskolan har valt att inrikta sig på att främja närvaro. Alléskolan har ingått i projektet #Jagmed som man valt att rikta mot IM och BF. I projektet ingår också att arbeta med "hemmasittare" i åk 9, för att de efter grundskolans slut ska påbörja studier i gymnasieskolan. Man har jobbat systematiskt med närvaro med hjälp av ett, inom projektet framarbetat, verktyg som kallas närvarotrappan och social kartläggning.

För att ytterligare stärka trygghet, trivsel och arbetsro samt att minska kränkningar så finns fadderklasser, vilket innebär att elever på SPRI är kopplade till specifika klasser där utbyte sker. Personal har genomgått en utbildning i TMO. Fortsatt arbete med revidering av programlagens aktivitetsplaner gällande hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Som tidigare angetts sker en uppföljning av enkäterna ELSA och Min skolmiljö som ligger tillgrund för de åtgärder som varje program planerar.

Inom ramen för skolverksprojektet **Riktade insatser för nyanlända** har ett arbete inletts inom följande områden:

- **Integration** - de insatser som vidtagits är anställning av elevcoach på SPRI, start av utvecklingsgrupp där lärare och elevcoach ingår. Kulturmöten som exempelvis fadderklasser utgör också en del av integrationen.
- **TMO** - delar av personalen har fått en utbildning i TMO. Syftet med det är att ge personalen verktyg för att hantera svåra situationer som kan uppstå i arbetet med elever som har varit med om trauman.
- **Hälsofrämjande arbete för flickor**
  Insatsen planeras att starta höstterminen 2018.

Kränkning
Vi fortsätter det systematiska och långsiktiga likabehandlingsarbetet med aktiva åtgärder på både övergripande-, program- och klassnivå.

Enkäten Min skolmiljö genomförs varje år för kartläggning och underlag för fortsatta insatser.

Elevernas ansvar och inflytande

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. För att säkerställa att eleverna systematiskt deltar i detta arbete finns det vid givna tidpunkter i aktivitetsårshjulet där eleverna ges möjlighet att delta i arbetet kring deras arbetsmiljö samt det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Nuläge

Eleverna erbjuds att delta i olika enkätundersökningar. Resultatet av dem identifierar utvecklingsområden som vi kommer jobba med under kommande läsår.

I en av enkäterna efterfrågar vi om eleverna känner sig delaktiga, och där svarar majoriteten att så är fallet.

Varje lärare utvärderar sina kurser och vidtar förbättringsåtgärder utifrån resultaten. Eleverna är delaktiga i planering av upplägg och examinationer i olika kurser. Det kan dock variera mellan kurserna. Vi fortsätter att utveckla arbetet kring elevernas inflytande och delaktighet.

Varje klass utser elevskyddsombud som under åk 1 genomgår skyddsombudsutbildning och erbjuds delta i skyddsronder.

Det finns en elevkår, Allékåren, som är en från skolan fristående organisation. Kåren bjuds in till dialog vid flera tillfällen under läsåret.

De flesta klasser har en tid i schemat för klassråd/klassföreståndartid/mentorstid där dialog sker kring olika frågor. De klasser som ej har schemalagd klassrådstid har det istället inom ramen för ordinarie undervisning.

Rektorerna för gymnasieskolan träffar elevrepresentanter två gånger per läsår för att följa upp verksamheten.

På Allévux utvärderar kursansvariga lärare tillsammans med elever kursupplägg och de insatser som erbjuds. Rektor bjuder in till elevsamråd två gånger per läsår för att ta del av elevernas synpunkter på utbildningen.

Eleverna inom Sydnärkes utbildningsförbund erbjuds olika forum för elevinflytande.

Elevhälsoenkäten ELSA visar att många elever känner sig delaktiga och får vara med att bestämma i skolan. Majoriteten tycker att lärarna lyssnar på dem. Nedan visas resultaten från enkäten ELSA.

Delaktighet och inflytande

Av de elever som svarat på enkäten ELSA upplever 93% av flickorna och 85% av pojkarna sig delaktiga och får vara med och bestämma i skolan. 99 % av flickorna och 98 % av pojkarna tycker att lärarna lyssnar på dem.

Jag känner mig delaktig och får vara med och bestämma i skolan

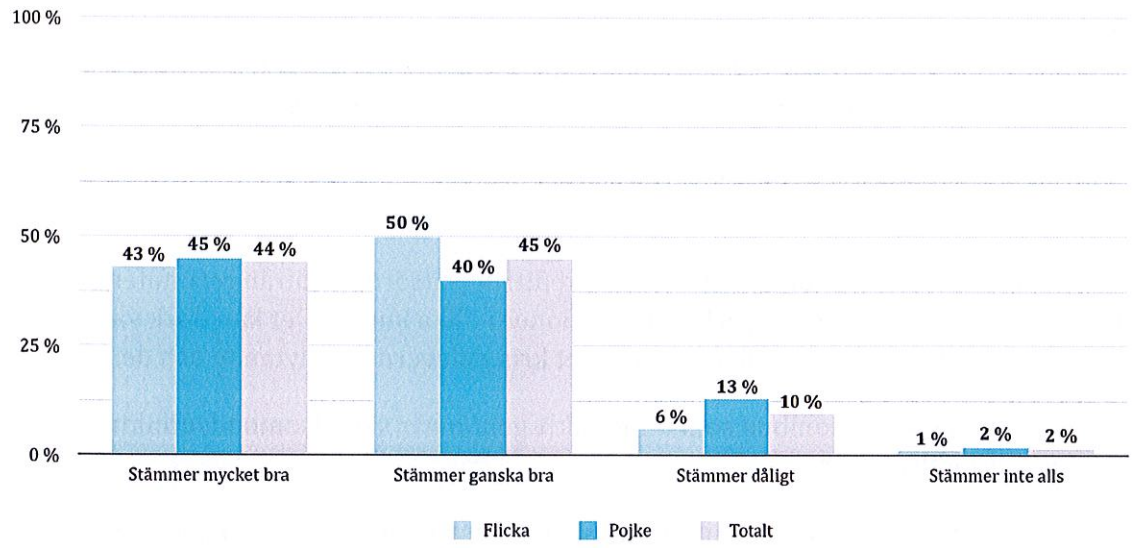

Jag tycker att lärarna lyssnar på mig

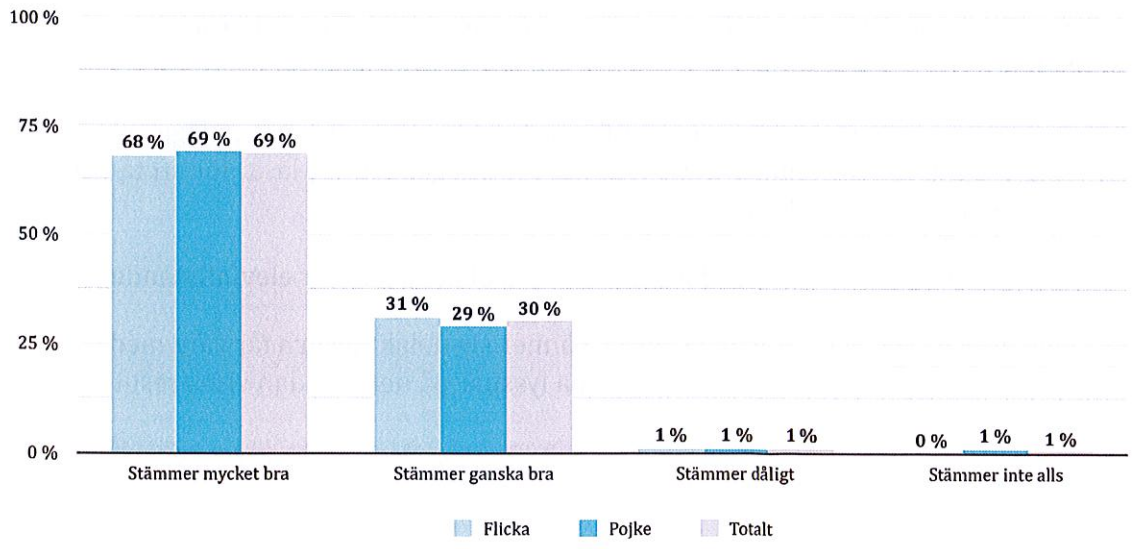

Analys
En hög andel elever upplever att de får vara delaktiga och att de blir lyssnade till. Elevernas engagemang för att vara delaktiga varierar. Positivt har varit att eleverna bland annat har visat intresse och engagemang för att delta i utformningen av nybyggnationen, personal och elever kommer att ingå i olika referensgrupper. Vi ser dock att det är svårare att få eleverna engagerade i arbetsmiljöarbetet gällande skyddsronder. Vi behöver hitta bättre rutiner för att öka deras delaktighet gällande det.

Åtgärder
Vi fortsätter att utveckla arbetet kring elevernas inflytande och delaktighet. Varje lärare utvärderar sina kurser och vidtar förbättringsåtgärder utifrån resultaten. I det reviderade årshjulet framgår det när uppföljning av elevinflytandefrågor ska ske. Detta är ett sätt att tydliggöra och hitta rutiner som ökar elevernas delaktighet.

Utbildningsval – arbete och samhällsliv
Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska samverka med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universiteten och högskolorna samt med samhället i övrigt. Det är särskilt viktigt att skolan samarbetar med arbetslivet om yrkesutbildningen.

En elev i vuxenutbildningen kan ha behov att kombinera studier i flera av de skolformer som ingår i vuxenutbildningen. Det förutsätter att det finns en nära samverkan mellan de olika skolformerna. Vuxenutbildningen ska även samverka med verksamheter som hör till arbetslivet, yrkeshögskolan, folkhögskola och universitet och högskolor samt med samhället i övrigt. Det är i hög utsträckning förbundets studie- och yrkesvägledare (SYV) som driver detta arbete.

Nuläge
Inom förbundet finns fem heltidstjänster SYV på Alléskolan och två heltidstjänster på Allévux. För gymnasieskolan innebär det ca 310 elever/tjänst. Det är högre personaltäthet än riket, som har ett genomsnitt på 485 elever/tjänst. Sex av sju studie- och yrkesvägledare har föreskriven utbildning.

Studie- och yrkesvägledningen sker genom ett samarbete mellan SYV och övrig personal på skolan. Vägledningens innehåll och form skiljer sig åt beroende på vilken elevgrupp som är mottagare. För elever på högskoleförberedande program och yrkesprogram innehåller vägledningen mer gruppvisa informationstillfällen om fortsatta studier och yrkesval, än för elever på introduktionsprogrammen. Där är fokus mer på individuell vägledning, med syfte att eleverna ska bli behöriga för ett nationellt program eller mot arbetslivet.

Individuella studieplaner upprättas för alla sökande till vuxenutbildningen tillsammans med studievägledare för att säkerställa att studievalet stämmer överens med den sökandes framtidsplaner. Revideringar görs ibland under pågående studier. Studievägledaren har också uppgiften att vägleda om utbildningsväsendet och om hur arbetsmarknaden ser ut.

Samtliga elever får gruppvis vägledning/information och de erbjuds individuell vägledning. Eleverna får en särskild vägledning inför inriktningsval, inför val av fortsatt utbildning och inför etablering på arbetsmarknaden.

Alléskolan besöks årligen av universitet, högskolor, företag och andra organisationer för information om utbildningar och verksamheter. Eleverna får också i undervisningen möta yrkesverksamma personer inom olika professioner, såsom exempelvis gästföreläsare, handledare på APL-plats och studiebesök.

Analys
Förbundet erbjuder god tillgång på utbildade studie- och yrkesvägledare. Alla SYV har dock inte formell utbildning. Den SYV som inte har formell behörighet har för avsikt att gå behörighetsgivande utbildning.

Ett närmare samarbete mellan SYV och lärare behövs för att bättre tillgodose elevernas behov av vägledning i sina inriktnings- och kursval som krävs för framtida studier och arbete.

Åtgärder
Under läsåret 2017/18 har Alléskolans SYV organiserats under ledning av en rektor för ett bättre kollegialt lärande och samarbete inom gruppen. Under året har delar av SYV-gruppen anordnat en arbetslivsdag för alla elever. För ett ökat samarbete med programmen har programledarna och SYV träffats vid ett tillfälle för dialog i studie och yrkesvägledning.

Personalekonomisk redovisning 2018

Uppgifterna till den personalekonomiska redovisningen bygger på data uttaget från Personec som är utbildningsförbundets personal- och löneadministrativa system och utgår från antalet månadsanställda medarbetare i förbundet per den 31 december 2018, 2017 och 2016.

Personalstatistik

Sydnärkes Utbildningsförbund redovisar 366 månadsavlönade medarbetare fördelat på 203 kvinnor och 163 män per den 31 december 2018. Vid samma tidpunkt 2017 hade förbundet 357 månadsavlönade medarbetare, vilket innebär att det har skett en ökning med 9 medarbetare jämfört med föregående år.

Förbundets 366 månadsavlönade medarbetare utgör 361 årsarbetare, 200 kvinnor och 161 män. Förbundet har ökat med 11 årsarbetare jämfört med 2017, då det totala antalet årsarbetare var 350. En förklaring till denna ökning är att medarbetare som tillhör Kommunals avtalsområde har erhållit heltidstjänster från den 1 december 2018 utifrån det partsgemensamma arbetet med "heltidsresan".

Sysselsättningsgrad

Nedan visas antalet medarbetare inom förbundet som har en tillsvidareanställning respektive en visstidsanställning, fördelat på män och kvinnor under åren 2016-2018.

Antalet tillsvidareanställningar i förbundet har ökat för både kvinnor och män samtidigt som antalet visstidsanställningarna har minskat för både män och kvinnor.

Antal tillsvidareanställda

Antal visstidsanställda

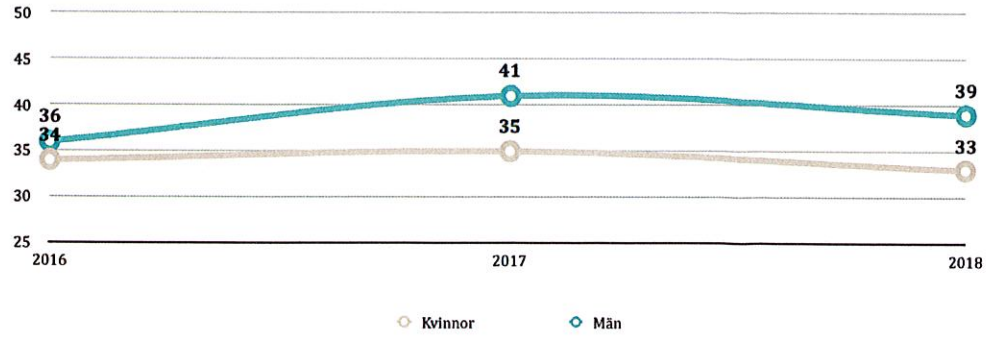

Majoriteten av de som har en tidsbegränsad anställning är obehöriga lärare. Alléskolan har 62 % legitimerade lärare och 78 % behöriga lärare och Allévux har 60 % legitimerade lärare och 69 % behöriga lärare. De flesta obehöriga lärarna i förbundet finns inom sfi, vård och omsorg, bygg och anläggning, fordon, industri, lärling, handel och administration och även någon modersmålslärare. En del av förbundets obehöriga lärare utbildar sig för att bli behöriga lärare. I de fall där förbundet saknar behöriga lärare utannonseras tjänster kontinuerligt, med målsättning att rekrytera behöriga lärare.

Yrkeskategorier inom förbundet	2016	2017	2018
Lärare	255	258	261
Elevassistenter	21	20	20
Elevhälsa *	23	23	25
IKT	4	4	6
Service och fastighet	5	5	6
Chefer	15	15	16
Administration	17	19	18
Andra yrkesgrupper	12	12	14
Totalt	**252**	**357**	**366**

* = Kurator, skolsköterska, specialpedagog, socialpedagog och SYV

Förbundet redovisar någon mer lärare jämfört med föregående år. Det har även skett en utökning i gruppen elevhälsan, där det redovisas två fler studie- och yrkesvägledare 2018 jämfört med 2017. IKT enheten har även utökats med två ikt- elevcoacher jämfört med föregående år. Detta är ett resultat av att förbundet har utökat ikt-supporten för elever och medarbetare. Förbundet har även under året rekryterat en elektriker, vilket förklarar ökningen i gruppen service och fastighet. Det är två medarbetare som har en tillsvidareanställning som instruktörer i förbundet, men som arbetar på en tidsbegränsad anställning som lärare. Dessa medarbetare redovisas i tabellen ovan som lärare.

Antal heltider

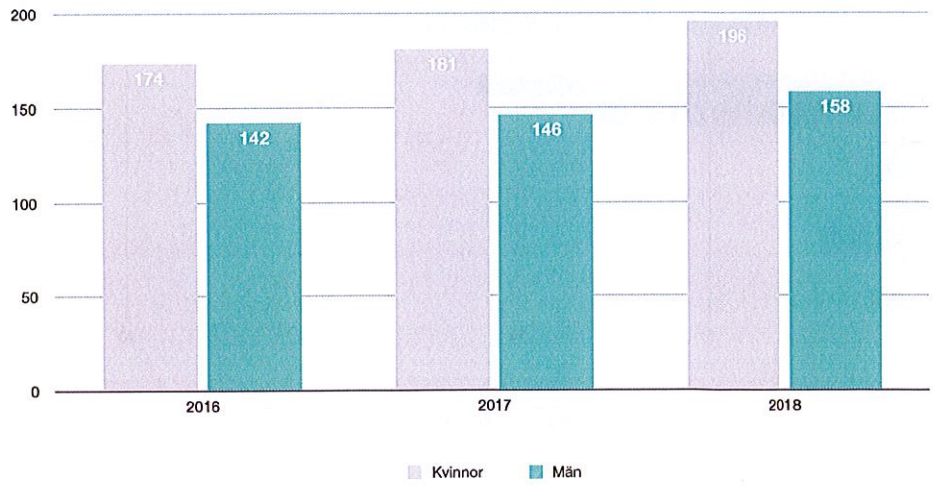

Antal deltider

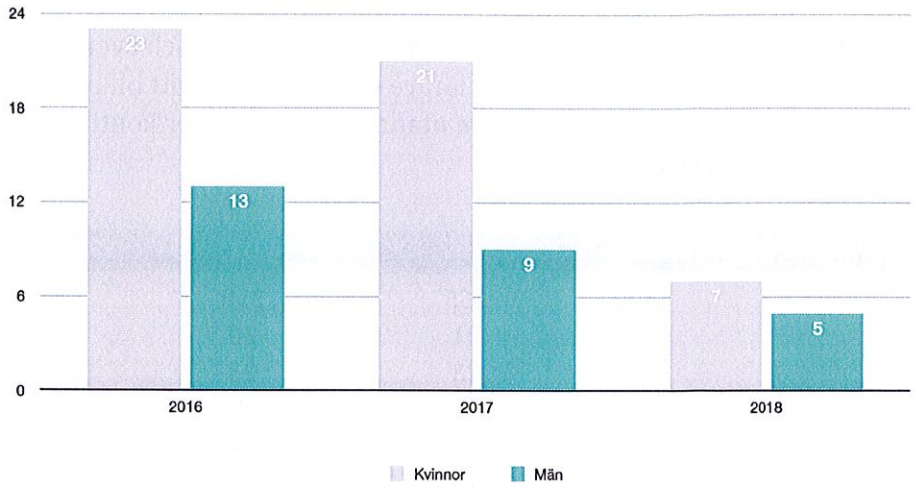

Diagrammen ovan visar att antalet heltidstjänster i förbundet fortsätter att öka samtidigt som antalet deltidstjänster fortsätter att minska för både män och kvinnor. Deltidstjänsterna i förbundet har minskat från 30 till 12. Förklaringen till att deltidstjänsterna har minskat kraftigt är att den grupp som hade deltidstjänster i störst utsträckning, d.v.s. elevassistenter, fick heltidstjänster i slutet av 2018, som ett resultat av det partsgemensamma arbetet med heltidsresan. Diagrammet nedan visar inom vilka yrkesgrupper som deltidstjänsterna finns.

Förbundet har under 2018 en tillfällig utökning inom ekonomifunktionen samt även en tidsbegränsad anställning på deltid inom tränarfunktionen för orienteringen. Förbundet har inte längre några elevassistenter som har en deltidsanställning och antalet lärare som har en deltidsanställning i förbundet har minskat. Av de 8 lärare som har en deltidsanställning är det 2 medarbetare som är över 67 år och 4 stycken som är obehöriga.

Fördelning deltidstjänster

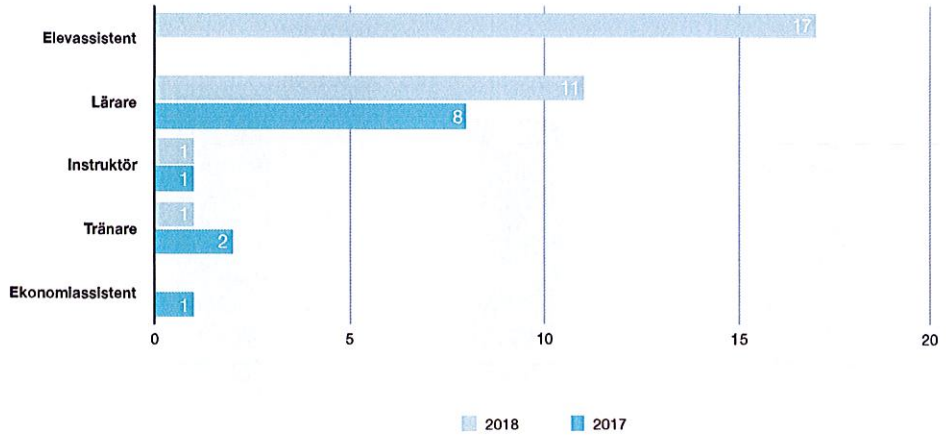

Åldersfördelning

Diagrammet nedan visar åldersfördelningen i förbundet. Medelåldern i förbundet är 46 år. Det är fler medarbetare i de lägre åldersintervallerna jämfört med förra året, samtidigt som det är något färre medarbetare i de högre åldersintervallerna jämfört med 2017.

Fördelningen över antalet personer inom varje ålderkategori

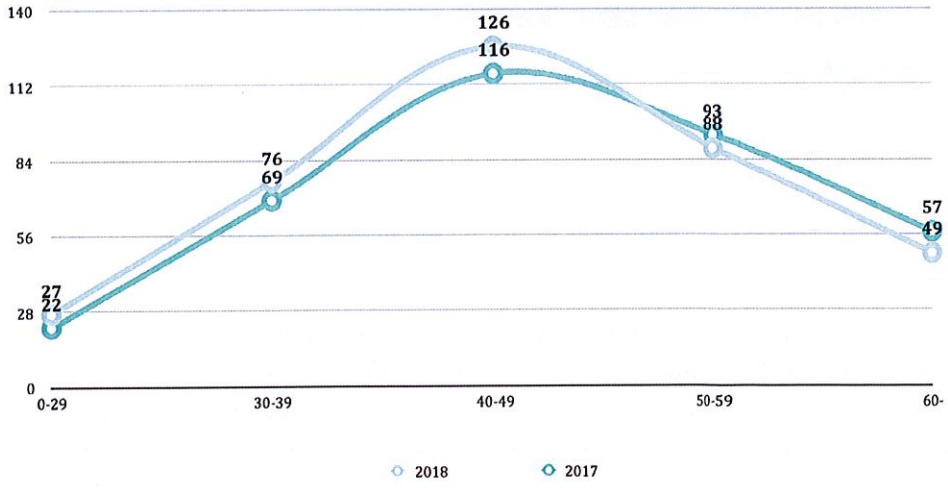

Lön

Diagrammen nedan presenterar heltidslönen inklusive lönetillägg för förbundets medarbetare under åren 2018 och 2017. Tidigare år har inte lönetillägg redovisats i nedanstående diagram. För att få en mer rättvisande bild kommer även lönetillägg att ingå i redovisningen framöver och därmed jämförs hela lönen.

Månadslön 2018

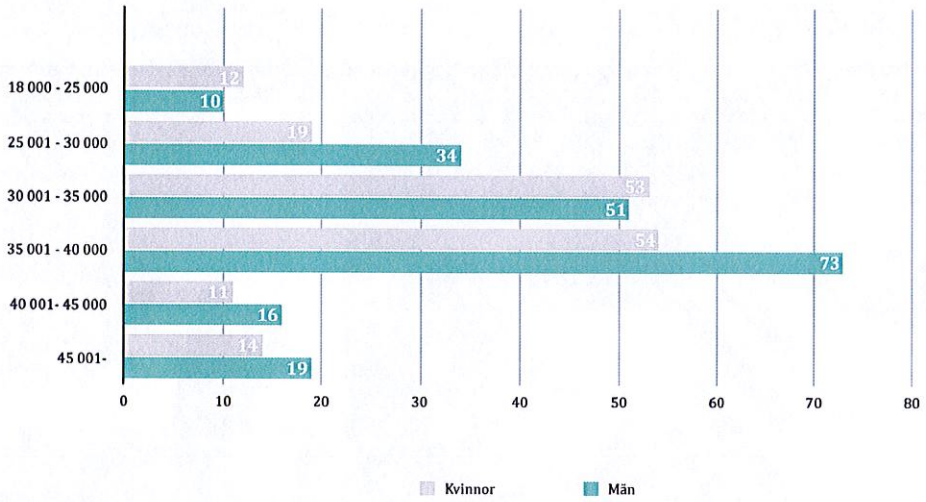

Månadslön 2017

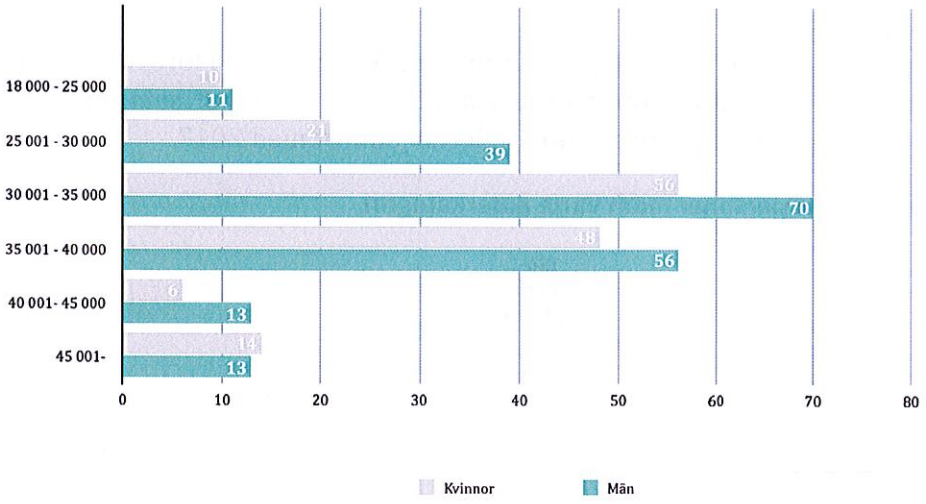

Det är 33 medarbetare som 2018 har en månadslön inkl. lönetillägg på över 45 000 kr. I det löneintervallet är det främst förbundets chefer samt förstelärare som befinner sig. Det är fler kvinnor än män i de två högsta löneintervallerna. Det är även fler kvinnor än män som jämfört med föregående år har en månadslön inkl. lönetillägg på över 40 000 kr, trots att majoriteten av cheferna är kvinnor både 2017 och 2018. Det är 16 % av förbundets månadsanställda medarbetare som har en månadslön inkl. lönetillägg på över 40 000 kr.

Nedanstående tabell visar medelmånadslönen inkl. lönetillägg per åldersgrupp för förbundets kvinnliga lärare. Förbundet har totalt 129 kvinnliga lärare.

Åldersintervall (kvinnor)	Medelmånadslön inkl. lönetillägg (oavsett anställningsform)	Medelmånadslön inkl. lönetillägg (tillsvidareanställda)
-30	30 467	30 367
31-40	34 191	35 615
41-50	37 116	37 783
51-60	37 022	38 773
61-	35 843	37 533
Alla åldrar	**35 878**	**37 209**

Nedanstående tabell visar medelmånadslönen inkl. lönetillägg per åldersgrupp för förbundets manliga lärare. Förbundet har totalt 132 manliga lärare.

Åldersintervall (män)	Medelmånadslön inkl. lönetillägg (oavsett anställningsform)	Medelmånadslön inkl. lönetillägg (tillsvidareanställda)
-30	28 200	29 560
31-40	35 114	36 650
41-50	36 082	38 209
51-60	38 206	38 759
61-	36 564	37 189
Alla åldrar	**35 964**	**37 530**

Förbundet genomför en lönekartläggning varje år för att säkerställa att det inte finns några osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. Årets lönekartläggning visar att förbundet inte har några osakliga löneskillnader utifrån variabeln kön.

Redovisning sjukfrånvaro

Förbundet fortsätter att ha en sjunkande total sjukfrånvaro, även om målsättningen att ha en total sjukfrånvaro på under 3 % vid årsskiftet 2018/2019 inte är uppnått. Det var ett medvetet högt satt mål och förbundet fortsätter att arbeta mot denna målsättning för att uppnå en total sjukfrånvaro på under 3 %. Den positiva utveckling av en minskad sjukfrånvaro kan vara ett resultat av att förbundet fortsätter att arbeta målinriktat med tidiga och förebyggande insatser som t.ex. att erbjuda medarbetare samtalsstöd hos psykoterapeut. Samtalsstöd ger medarbetaren verktyg för att lättare kunna hantera svårigheter på arbetet eller i privatlivet. Att samtidigt även arbeta strukturerat efter rehabiliteringsplaner och anpassa arbetet för den enskilda medarbetaren är även det viktiga faktorer för att lyckas i rehabiliteringsarbetet. Förbundet fortsätter att följa upp korttidssjukfrånvaro genom att chefer har samtal med medarbetare som har upprepad sjukfrånvaro. Där behov finns erbjuds stöd och anpassningar.

Sjukfrånvaro	2016	2017	2018	Riks 2017
Total sjukfrånvaro sammanlagd ordinarie arbetstid	5,52 %	4,19 %	3,97 %	7 %
Summa tid med långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)/total sjukfrånvaro	52,16 %	52,49 %	49,72 %	46,8 %
Summa tid med korttidssjukfrånvaro (<60 dagar)/total sjukfrånvaro	47,84 %	47,51 %	50,28 %	53,2 %
Total sjukfrånvaro kvinnor sammanlagd ordinarie arbetstid kvinnor	7,04 %	5,31 %	5,61 %	7,7 %
Total sjukfrånvaro män sammanlagd ordinarie arbetstid män	3,66 %	2,77 %	1,92 %	4,4 %
Total sjukfrånvaro -29 år sammanlagd ordinarie arbetstid för gruppen	3,69 %	1,34 %	1,28 %	5,9 %
Total sjukfrånvaro 30-49 år sammanlagd ordinarie arbetstid för gruppen	5,20 %	3,74 %	3,18 %	6,6 %
Total sjukfrånvaro 50år- sammanlagd ordinarie arbetstid för gruppen	6,09 %	5,08 %	5,29 %	7,7 %

Tabellen ovan visar att den totala sjukfrånvaron för kvinnorna har ökat något samtidigt som den har minskat för männen. Kvinnorna har en högre sjukfrånvaro än männen, vilket följer den nationella statistiken. Det har skett en minskning av sjukfrånvaron i gruppen -29 år, 30-49 år och det har skett en liten ökning i gruppen 50 år och äldre.

Förbundet jämför sin sjukfrånvarostatistik med andra utbildningsförbund. Jämfört med Hälsinglands utbildningsförbund och Jämtlands gymnasieförbund har förbundet en lägre total sjukfrånvaro, då Hälsinglands utbildningsförbund har en total sjukfrånvaro på 4,39 % och Jämtlands gymnasieförbund på 4,34 %. Förbundet ligger i linje med Kalmarsunds gymnasieförbund som har en total sjukfrånvaro på 4 %. Medelvärdet för total sjukfrånvaro på riksnivå är 7 %.

Som ett komplement till ovanstående tabell som redovisar sjukfrånvaron angivet i

procent, redovisas nedan sjukfrånvaron angivet i antal sjukfrånvarotimmar. I diagramen framgår det totala antalet sjukfrånvarotimmar för män och kvinnor under åren 2016-2018. Det går även att utläsa hur många av dessa sjukfrånvarotimmar som är lång- och korttidssjukfrånvarotimmar, för män respektive kvinnor under ovanstående år.

Sjukfrånvaro kvinnor 2016-2018 angivet i antal timmar

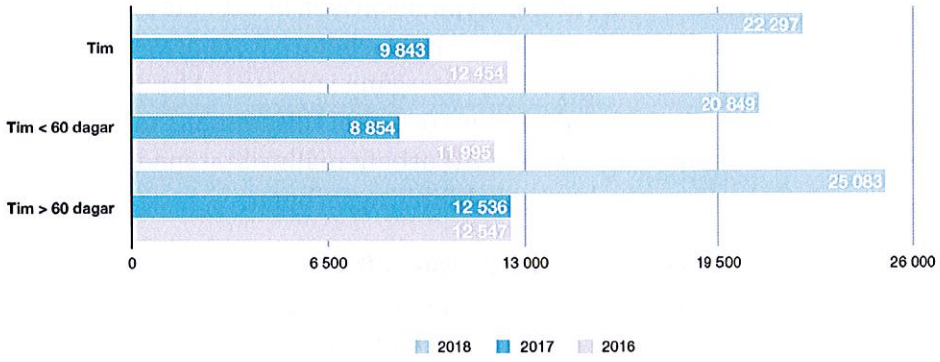

Sjukfrånvaro män 2016-2018 angivet i antal timmar

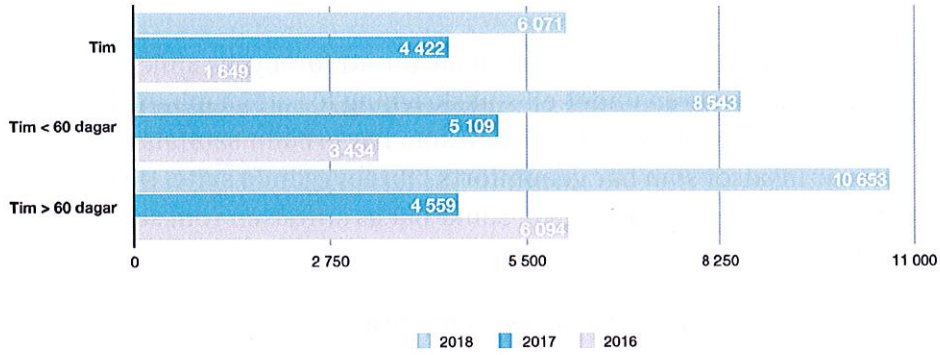

Det är 22 personer, 17 kvinnor och 5 män som har haft en långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) på hel eller deltid under 2018. Det är 3 färre än föregående år. Av de 22 personer som under året har haft en långtidssjukfrånvaro är det 10 personer som är åter i arbete på hela sin tjänst, 2 personer som har slutat och 10 personer som fortfarande är sjukskrivna, 4 på heltid och 6 på deltid.

I nedanstående diagram framgår vilka frånvaroorsaker som ovanstående 22 personer har varit sjukskrivna för. I de fall då frånvaroorsaken beror på stress, utmattningssyndrom, depression eller ångest är orsaken inte alltid arbetsrelaterad.

Orsak sjukskrivning > 60dgr

Genomförda insatser utifrån Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)

Policy och rutin för rehabilitering

Förbundet har under året partsgemensamt arbetat fram och fastställt en policy och rutin för rehabilitering. Policyn och rutinen är ett stöd för så väl chefer som medarbetare och bygger på ett tidigt agerande vid misstanke om ohälsa hos medarbetare och/eller kollegor.

En viktig del i rehabiliteringsarbetet, som rutinen ovan beskriver, är att i ett tidigt skede ta fram en handlingsplan för återgång i arbete. Om en medarbetare förväntas vara sjukskriven i över 60 dagar ska en handlingsplan för återgång i arbete tas fram senast dag 30 i sjukperioden. Handlingsplanen som medarbetare och chef tillsammans tar fram ger vägledning för det fortsatta rehabiliteringsarbetet. Att arbeta målinriktat med tidiga och förebyggande insatser är viktigt för att lyckas i rehabiliteringsarbetet.

Förebyggande insatser via Företagshälsovård och St:Lukas stiftelsen

I förbundet är cheferna uppmärksamma på tidiga signaler på ohälsa hos sina medarbetare och arbetar aktivt för att förebygga hälsa på olika sätt. Det handlar om att följa upp korttidssjukfrånvaro och sätta in de insatser som krävs för att stärka individen på olika sätt. Det kan handla om att erbjuda samtalsstöd via företagshälsovården eller St: Lukas stiftelsen eller att anpassa arbetsuppgifter under en viss period, i förebyggande syfte, för att på så sätt stärka medarbetaren och minska sjukfrånvaro.

Förbundet erbjuder samtalsstöd för medarbetare, både för att förebygga sjukskrivning men även för att stärka medarbetaren under en sjukskrivning för att snabbare kunna återfå arbetsförmågan. Under 2018 är det 17 medarbetare som har erhållit samtalsstöd via St: Lukas Stiftelsen. Detta är insatser som har genomförts i förebyggande syfte. Det är endast en av de som har genomfört samtalsbehandling via Sankt Lukas stiftelsen som sedan har haft en längre tids sjukskrivning.

Policy, handlingsplan och rutin för riskbruk och skadligt bruk

Förbundet har under året, tillsammans med fackliga parter, arbetat fram en policy med tillhörande handlingsplan och rutin för riskbruk och skadligt bruk gällande alkohol, droger, läkemedel, spel mm. Både policyn och handlingsplanen tar risk- och missbruksfrågor i ett vidare perspektiv och fokuserar på alla typer av risk- och missbruk, inte endast ovan nämnda.

Som framgår av policyn strävar förbundet efter att vara en attraktiv arbetsgivare som ska erbjuda en bra arbetsmiljö och som har engagerade medarbetare. För att uppnå det ska all arbetstid vara fri från alkohol och droger och arbetsmiljön upplevas som trygg och säker. Förbundets inställning är att arbete inom verksamheten inte är förenligt med ett riskbruk, skadligt bruk eller beroende av alkohol, droger, läkemedel, spel eller andra beteenden som påverkar individ, grupp och organisation.

Förbundet ska arbeta för att alla medarbetare ska kunna vara kvar i arbete och med hjälp från arbetsgivaren bli fria från riskbruk, skadligt bruk och därigenom förebygga ett beroende. Rutinen och handlingsplanen beskriver ansvar och roller, tidiga tecken att vara uppmärksam på gällande på risk- och skadligt bruk samt hur förbundet agerar vid misstanke om påverkan.

Under hösten påbörjades arbetet med att varje chef tar upp policyn och handlingsplanen på en arbetsplatsträff. Att gå igenom policyn och handlingsplanen utifrån olika övningar kommer att öka kunskapen och konkretisera problematiken och svårigheten som kan förekomma inom detta område. Detta arbete kommer även att fortsätta på arbetsplatsträffar under våren 2019.

Arbetsmiljöundersökning
I början av året genomfördes för första gången en arbetsmiljöundersökning i förbundet. Tidigare har mer traditionella medarbetarundersökningar genomförts. Skillnaden mellan arbetsmiljöundersökningen och en traditionell medarbetarundersökning är att arbetsmiljöundersökningen fokuserar mer på förbundets psykosociala arbetsmiljö utifrån reglerna om Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4). Alla medarbetare i förbundet har fått besvara en enkät som var framtagen av Karolinska Institutet och som grundar sig på organisatoriska och sociala delar i arbetsmiljön (OSA).

Förbundet fick överlag ett gott resultat där medarbetare i stor utsträckning upplever ett gott arbetsklimat, engagemang i organisationen och ett gott allmänt hälsotillstånd. Däremot visar resultatet att det till viss del upplevs vara en hög arbetsbelastning samt att det finns medarbetare som upplever sömnproblem pga. arbetet.

Under våren har resultatet från arbetsmiljöundersökningen återkopplats på enhetsnivå av Maria Skoglund, beteendevetare från Feelgood. I samband med det påbörjades även arbetet med att ta fram en handlingsplan för hur arbetsmiljön ska förbättras på respektive enhet. Varje enhet ansvarar sedan för att handlingsplanen integreras i arbetsmiljöarbetet och att den följs upp på APT-möten. Detta är ett långsiktigt arbete och det är viktigt att alla tar ansvar och är delaktiga i denna process för att förbundet ska få en ännu bättre arbetsmiljö.

Förbundet kommer under 2019 att genomföra vissa insatser och aktiviteter på organisationsnivå utifrån förbundets resultat. I samband med de årliga arbetsmiljöronderna som utförs i oktober kommer även uppföljning av arbetsmiljöundersökningen att genomföras. På så sätt följs resultatet av undersökningen ständigt upp och hålls levande. Arbetsgivaren har även reviderat mallen för medarbetarsamtal, för att det även där ska ske en uppföljning av resultatet av arbetsmiljöundersökningen.

Kartläggning av möjliga risker i förbundets lokaler
Rutinen för fördelning av arbetsmiljöuppgift är sedan tidigare reviderad och innefattar nu även en fördelning av arbetsmiljöuppgift från rektor till lärare som bedriver undervisning i lokaler där det finns en större risk för att olyckor kan ske i form av farliga maskiner eller redskap. Alla berörda lärare har sedan tidigare fått en anpassad arbetsmiljöutbildning inom området av en arbetsmiljöingenjör från Företagshälsovården.

Vid läsårsstarten i augusti 2018 påbörjades en kartläggning av möjliga risker gällande olika arbetsmoment, arbetsuppgifter och aktiviteter. Ansvarig rektor har sedan gjort en kartläggning av riskerna tillsammans med berörda lärare och tar då ställning till vilka åtgärder som kan vidtas för att minska riskerna samt gör en bedömning av vad sannolikheten och konsekvensen blir för en identifierad risk. Denna kartläggning ska uppdateras och följas upp vid varje terminsstart och introduceras för de medarbetare som är nyanställda.

Analys av inträffade tillbud och olycksfall (arbetsskador)

Under 2018 är det 49 olika händelser som har inträffat, 31 olycksfall och 18 tillbudsanmälningar. Den största delen av inträffade tillbud och olycksfall som har skett har varit på gymnasiesärskolan. Olycksfallen har bland annat inneburit att medarbetare har blivit fysiskt påverkade av utåtagerande elever, någon yttre omständighet har varit en påverkande faktor till händelsen. Även fysisk smärta efter lyft och vridmoment har förekommit som anmälda olycksfall. Det har även skett något olycksfall inom halka/fall och inom hot och våld från elev.

Policy för bildskärmsarbete och skyddsglasögon

Förbundet har under året reviderat policyn för bildskärmsarbete. I den nya policyn som nu är framtagen inkluderas även skyddsglasögon. Den nya policyn reglerar vad som gäller när medarbetare är i behov av bildskärms- eller skyddsglasögon. Förbundet har i och med den nya policyn ett avtal med specifik optiker som erbjuder medarbetare bildskärms- och skyddsglasögon enligt avtalsenliga priser.

Riktlinje för bisysslor

En riktlinje för bisysslor har arbetats fram partsgemensamt under året. Medarbetare är enligt AB 17 skyldig att på eget initiativ anmäla bisyssla till förbundet och lämna de uppgifter som arbetsgivaren behöver för att kunna bedöma bisysslan. Enligt AB 14 (som gäller för alla medarbetare tillhörande lärarnas avtalsområde), är medarbetaren endast skyldig att lämna ovanstående uppgifter vid begäran. Detta har resulterat i att förbundets mall för medarbetarsamtal är reviderad så att frågan om bisyssla lyfts i varje medarbetarsamtal. Framöver kommer det i helårsbokslutet att redovisas hur många medarbetare som har anmält bisyssla. Under 2018 är det 8 medarbetare som har anmält en bisyssla.

Kommande insatser utifrån Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)

Kedz självskattningstest och gruppsamtal

För att kontinuerligt bevaka och följa upp arbetsbelastningen hos medarbetarna så kan förbundet komma att använda sig av ett självskattningstest som Sunt arbetsliv tillhandahåller där varje medarbetare får skatta sin arbetsbelastning utifrån olika frågor. Testet fungerar som så att medarbetaren får efter att den har besvarat frågorna en direkt återkoppling på sitt resultat, utifrån ett visst antal poäng på en kedz- skala. Detta är samma skala som används inom sjukvården för att mäta utmattningssymtom. Utifrån den feedback som medarbetaren får kan den se om den ligger i riskzonen för utmattningssymtom. Testerna är helt frivilliga och det är endast medarbetaren som får den individuella återkopplingen men medarbetaren kan välja att dela resultatet med sin chef och därigenom få anpassat stöd. Detta skulle kunna vara ett sätt för förbundet att arbeta förebyggande på genom att kunna mäta arbetsbelastningen inom organisationen vid olika tillfällen och på så sätt fånga in tidiga signaler på ohälsa. I samband med att en sådan typ av insats genomförs behöver stöd erbjudas, detta kan handla om både enskilt stödsamtal hos företagshälsovården eller samtalsstöd som sker i grupp ledda av företagshälsovården.

Förbundsövergripande arbetsmiljöinsatser utifrån arbetsmiljöundersökningen

Förbundet planerar för att genomföra förbundsövergripande arbetsmiljöinsatser under 2019 utifrån resultatet av arbetsmiljöundersökningen. Det kan komma att handla om föreläsningar inom sömn eller liknande.

Friskvård

Förbundet ser friskvårdsarbetet som en viktig del i att främja hälsa och förebygga sjukfrånvaro hos medarbetarna. Olika aktiviteter som har genomförts under året är bland annat deltagande i Blodomloppet i Örebro, friskvårdseftermiddag för alla medarbetare där gemensamma friskvårdsaktiviteter erbjöds, veckovisa friskvårdsaktiviteter så som Yoga och Tabata erbjuds medarbetare att delta i. Förbundet erbjuder även medarbetarna ett friskvådsbidrag. Under 2018 är det 75 % av det utdelade friskvårdsbidraget som har nyttjats av medarbetarna. Det är störst andel, motsvarande 70 personer, som har nyttjat hela eller delar av sitt friskvårdsbidrag på Alléhallen via Hallsbergs kommun, vilka erbjuder medarbetare i förbundet ett rabatterat pris på årskort.

Som en del i att vara en hälsofrämjande arbetsplats kommer förbundet under våren 2019 att införa rökfri arbetstid för medarbetarna. I samband med att detta införs så kommer även rökavvänjningsstöd att erbjudas.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett område som är prioriterat för förbundet att arbeta med. Det handlar om att attrahera, behålla och utveckla medarbetare för att kunna möta verksamhetens framtida behov, i ett läge där det är allt högre konkurrens om potentiell arbetskraft. Det handlar om ett ständigt pågående arbete för att förbundet ska vara den mest attraktiva arbetsplatsen för befintliga medarbetare men även för att locka till sig nya potentiella medarbetare. Vidare handlar det om att kartlägga framtida kompetensbehov, analysera arbetssätt och rutiner för att kunna möta de krav förbundet ställs inför. Under tidig vår 2019 kommer ett partsgemensamt arbete med kompetensförsörjningsfrågan at påbörjas.

Personalomsättning

Under 2018 är det 7 medarbetare av de som har en tillsvidareanställning som har avslutat sin anställning på grund av att de har gått i pension. Pensionsprognosen för 2018, mätt utifrån 65 års ålder, angav att det var 6 medarbetare som uppnår pensionsålder. Det innebär att prognos utifrån 65 års ålder och de som faktiskt gick i pension är för 2018 samma antal. Det är 20 medarbetare av de som har en tillsvidareanställning som har valt att sluta sin anställning på egen begäran.

Förbundet har en personalomsättning på 8,5 %.

Pensionsavgångar

Nedanstående tabell visar antalet pensionsavgångar inom en 10 års period inom förbundet, mätt utifrån 65 års ålder.

År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Antal	4	11	5	6	7	5	3	10	9	5	7

Ekonomisk redovisning

Finansiell analys

Årets resultat och analys

Resultatet för förbundet för år 2018 är sämre än antagen budget vilket för 2018 innebär ett underskott på – 5 577 tkr (142 tkr) vilket är 5 719 tkr lägre än föregående år. Utfallet är sämre än det nollresultat som antogs i budgeten för 2018 men det ligger i nivå med den prognos som presenterades i samband med delårsrapporten 2018. Avvikelserna beror på såväl förändrade intäkter som förändrade kostnader i förhållande till den av Direktionen beslutade budget 2018.

Intäkter

Förbundets intäkter har generellt ökat jämfört med föregående och tidigare år och som också fastslogs i budgeten för verksamhetsåret 2018. Ökningen beror på att elevtillströmningen fortsatt att öka under de senaste åren. Dock kan förbundet konstatera under 2018 att ökningstakten avtar. Statsbidragen från Migrationsverket har minskat avseende schablonersättningen för utbildning, detta pga att antalet asylsökande elever minskat. Förbundet har under 2018 fått positivt besked avseende ersättning för extraordinära kostnader och erhållit ansökta bidrag från 2015 fram till och med första halvåret 2017. Förbundet har också sökt för andra halvåret av 2017 och 2018 men inget beslut har meddelats förbundet avseende dessa ansökningar. Förbundet bedömer fortfarande att det råder en viss osäkerhet avseende intäkterna för den ersättning som förbundet sökt avseende de extraordinära kostnaderna. När det gäller schablonersättningen som förbundet erhåller avseende utbildningsverksamheten så har förbundet fått beslut fram till och med kvartal 3 2018. Övriga intäkter består av statsbidrag till gymnasieskolan samt försäljning av utbildningsverksamhet till såväl medlemskommuner som andra kommuner. Statsbidragsintäkterna består av bidrag till den lärarlönelyftsatsning som beslutats nationellt, lärlingsutbildning samt att förbundet likaså i år haft ett antal lärare som studerat för att få lärarbehörighet. När det gäller statsbidrag för enskilt riktade insatser så har dessa varit högre under 2018 än beräknad budgeterad och prognostiserad nivå. Förbundet har även deltagit i två ESF-projekt såsom #jag med och Fler undersköterskor.

Kostnader

Kostnaderna har ökat väsentligt jämfört med föregående och tidigare år som också fastslogs i den antagna budgeten inför verksamhetsåret 2018. Verksamheten har växt och antalet elever har ökat vilket inneburit ett ökat behov av personal. Det är främst personalkostnader som är den enskilt största posten avseende ökade kostnader. Utökad personalstyrka, ökade lönekostnader pga avtalsenliga lönehöjningar samt att de beslut som tagits nationellt avseende lärarlönelyftet har påverkat kostnadsnivån uppåt. Under december månad fick förbundet besked om att den aviserade engångspremien för den förmånsbestämda ålderspensionen ökade från ca 2 mkr till 6 mkr plus löneskatt på 24,26 %, vilket innebar en ytterligare kostnad som förbundet inte räknat med i den prognos som redovisades vid delårsrapporten. Förbundet fortsätter satsningen på digitaliseringen för både elever och personal. Ökningen av elever innebär även ökat antal matportioner, ökade undervisningskostnader och ett ökat lokalbehov. Kostnader avseende köp av verksamhet såsom SFI-tjänst har ökat. Den ökade satsningen på lärlingsverksamheten har även den

medfört ökade kostnader.

Avskrivningarna har minskat jämfört med föregående år. Detta beror på att avskrivningsunderlaget avseende byggnader och anläggningar har minskat, då vissa fastighetsinvesteringar är färdigavskrivna.

Medlemsbidraget från Askersund, Laxå och Hallsbergs kommuner har varit oförändrat under år 2018 jämfört med föregående år. Fördelningen finns specificerad i not 4 till räkenskaperna.

Finansnettot fortsätter minska vilket givetvis kan förklaras av den rådande låga räntenivån nationellt. Ett fortsatt stort inflöde av elever från andra kommuner än medlemskommunerna, ökade statsbidrag samt minskade kostnader för avskrivningar har bidragit till att underskottet inte är större.

Balanskrav

Krav på ekonomi i balans gäller för kommuner/kommunalförbund från och med år 2000.

Balanskravet framgår av kommunallagen 8 kap 4- 5§§ och innebär att intäkterna skall överstiga kostnaderna. För avstämning av om balanskravet kan anses uppfyllt justeras årets resultat bland annat med eventuella realisationsvinster och vissa realisationsförluster, se uppställning nedan.

Direktionen har beslutat att inte återställa det uppkomna balanskravsresultatet – 5 815 tkr för 2018 med hänvisning till förbundets starka finansiella ställning.

Balanskravsavstämning (tkr)		
Årets resultat enligt resultaträkningen	=	-5 577
Reducering av samtliga realisationsvinster	-	238
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	+	-
Orealiserade förluster i värdepapper	+	-
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	=	
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	+	-
Medel till pensionsreserv		-
Synnerliga skäl (ingen återställning pga stark finansiell ställning)		+ 5 815
Årets balanskravsresultat	**=**	**0**
Balanskravsunderskott från tidigare år		**0**
Summa		**0**
Balanskravsresultat att reglera		**0**

Kapacitet

Likviditet

Förbundets likviditet är betydligt lägre än tidigare år.
Bankmedlen uppgick vid räkenskapsårets utgång till 32 788 tkr (54 345 tkr) vilket är 21 557 tkr mindre än samma tidpunkt 2017. Den minskade likviditeten beror till stor del på att intäkterna från Migrationsverket inte kommit in i den storleksordning som skedde 2017. Migrationsverkets ersättning medförde en hög kassalikviditet under 2017 och bestod av inbetalningar av bidrag avseende schablonersättning för utbildningsverksamheten från Migrationsverket.

Balanslikviditeten

Förbundet har en fortsatt god betalningsförmåga på kort sikt då omsättningstillgångarna per 2018-12-31 motsvarar 142 % av förbundets kortsiktiga skulder. Förbundet har de senaste åren haft en god balanslikviditet med 152 % år 2017, 151 % år 2016, 156 % år 2015 och 189 % år 2014.

Den sjunkande nivån från år 2014 beror på högre investeringstakt och det ökade antalet elever samt eftersläpande bidrag från Migrationsverket.

Soliditet

Soliditeten visar det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna, det vill säga hur stor del av förbundets tillgångar som finansierats med eget kapital. Soliditeten beror på resultat-utvecklingen och förändringen av tillgångarnas värde och beskriver den långsiktiga betalningsförmågan. Soliditeten är lägre än föregående år, 20,7 % (22,8 %).

Eget kapital

Det egna kapitalet var -2 810 tkr vid bildandet av Sydnärkes Utbildningsförbund 1999-07-01. Orsaken till det negativa egna kapitalet vid starten var att förbundet inte kompenserades för intjänad pension för perioden 1998-01-01 – 1999-06-30. Sydnärkes Utbildningsförbund har därefter under flera år stärkt det egna kapitalet som vid året slut uppgick till 44 497 tkr. Årets resultat - 5 577 tkr har påverkat det egna kapitalet negativt. Förbundet har inte haft som mål att bygga ett stort eget kapital utan antar varje år nollbudget då målet är att nyttja samtliga medel som genereras, till att skapa verksamhet. I dagsläget motsvarar förbundets egna kapital 20,7% (22,8%) av balansomslutningen och 23,5% (26,4%) av medlemsbidragen för år 2018.

Skuldsättningsgrad

Förbundets låneskuld uppgår per 2018-12-31 till 112 000 tkr. Ingen del av lånet ska amorteras inom den närmaste 12 månaders period. Förbundet har under år 2018 beviljats kommunal borgen avseende upplåning av 75 miljoner kronor hos Kommuninvest. Direktionen har beslutat att investera i en ny skolbyggnad på 3 000 m2.

Risk

Finansiella tillgångar och skulder

Förbundet har inte investerat i värdepapper eller liknande finansiella tillgångar utan de består i dagsläget av kontanta medel på bank. Förbundet har tre lån utan bestämd amorteringstid.

Pensionsåtaganden

Pensionsavsättningen omfattar årets intjänade pension och särskild löneskatt för anställda och pensionärer, födda 1937 och tidigare, som de tjänat in efter 1998.

Pensionsförvaltning, tkr	2018	2017
Avsättningar för pensioner inklusive löneskatt	373	512
Ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	62 458	61 633
Totala pensionsförpliktelser	62 831	62 145
Summa återlånade medel	62 831	62 145

Förbundet återlånar den förmånsbestämda ålderspensionen samt efterlevandepensionerna. Aktualiseringsgraden är 98 %. Av förbundets totala pensionsåtagande på 62,8 miljoner kronor övertogs 41 mkr från medlemskommunerna, vilket var det belopp som var intjänade pensionsförmåner vid bildandet. Ansvarsförbindelsen beräknas av Kommunsektorns Pension AB (KPA) och redovisar upparbetad pension tom år 1997.

Detta kompletteras med den särskilda löneskatten på 24,26 %. Bland verksamhetens kostnader har pensionsskuldsökning, individuell del, pensionsutbetalningar samt löneskatt bokförts. Ränteberäkningen har bokförts på posten finansiella kostnader. Förbundet har inget ansvar för några visstidspensioner.

Årets pensionskostnad, tkr	2018	2017
Pensionsutbetalning inkl. löneskatt	3 655	3 858
Arbetstagare enligt KAP-KL inkl. löneskatt *)	10 228	2 037
Förändring av avsättning inkl. löneskatt	-151	-41
Arbetstagare avgiftsbestämd ÅP inkl. löneskatt	8 423	7 845
Ränta pensionsavsättning	12	14
Totala pensionskostnader inklusive löneskatt	**22 167**	**13 712**

*) den ökade pensionskostnaden för arbetstagare enligt KAP-KL inkl löneskatt beror på en ökad kostnad för förbundet när det gäller den förmånsbestämda ålderspensionen då engångspremien ökade från aviserade ca 2 mkr till 6 mkr kronor plus löneskatt.

Kontroll

Budgetavvikelse

Skillnaden mellan förbundets budget och utfall 2018 är större än tidigare år. Två viktiga faktorer som påverkat resultatet negativt är den ökade kostnaden för den förmånsbestämda ålderspensionen. När det gäller bidrag från Migrationsverket så har ersättningen för extraordinära kostnader ökat samt att förbundet också fått ytterligare statsbidrags avseende riktade insatser för introduktionsprogrammens verksamhet. Förbundet bedöms ha en god förståelse för verksamheten och förväntade resultat för verksamhetsåret 2018.

	2018			2017		
Tkr	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**
Intäkter	342 421	342 911	590	334 892	333 463	-1 429
Kostnader	-342 321	-348 488	- 6 167	-334 892	-333 321	1571
Netto	**0**	**-5 577**	**- 5 577**	**0**	**142**	**142**

Prognossäkerhet

Den största osäkerheten i prognosarbetet har varit att prognostisera hur utfallet från Migrationsverket skall bli avseende de ansökta statsbidragen. Prognosen vid delårsbokslutet 2018 redovisade ett prognostiserat resultat på - 5 918 tkr och förbundets resultat vid årets slut redovisar ett underskott på - 5 577 tkr. Den prognos som togs fram under hösten 2018 skiljer sig med 341 tkr mot årets utfall, avvikelsen för intäkter respektive kostnader är + 9 991 tkr respektive – 9 651 tkr. Differensen avseende intäkterna beror på två större poster, en intäktsökning motsvarande ytterligare statsbidrag avseende speciellt riktade insatser. Dessa fanns inte med i prognosen för 2018. Förbundet har dessutom erhållit bidrag med 100 % ersättning för ansökt bidrag avseende extraordinära kostnader som förbundet vid prognostillfället inte prognostiserade i den storleksordningen utan tillämpade försiktighetsprincipen vid antagandet. Beslutet kom från Migrationsverket under november 2018. När det gäller kostnaderna så har verksamhetens kostnader ökat och avser främst en ökad kostnad avseende den förmånsbestämda pensionen, den sk FÅPen. Förbundet hade vid framtagandet av prognosen för 2018 fått uppgift om att den beräknade kostnadsökningen skulle hamna på ca 2 miljoner vilket visade sig vara felaktigt och kostnaden blev 6 miljoner plus löneskatt, totalt 8,5 miljoner kronor. Förbundet fick denna uppgift först under december månad. Förbundet har varit i kontakt med KPA och de har fått i uppdrag att granska riktigheten i detta och att en tillförlitlig prognos tas fram på ett längre perspektiv.

	2018			2017		
Tkr	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**
Intäkter	342 421	342 911	9 991	332 270	333 463	1 193
Kostnader	-338 838	-348 488	-9 650	-332 557	-333 321	-764
Netto	**-5 918**	**-5 577**	**341**	**-287**	**142**	**429**

Finansiella mål

Förbundet har fastställt ett finansiellt mål att finansiera de egna investeringarna i maskiner och inventarier till 100 % med egna medel. Under året har förbundet investerat 6 283 tkr vilket ligger lite lägre än budgeterad nivå på 7 000 tkr. Det finansiella målet bedöms i likhet med föregående år som uppnått.

Driftredovisning

	2018			1017		
Tkr	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**
Medlemsbidrag	189 400	189 400	0	189 400	189 400	0
Intäkter	152 921	153 511	590	145 492	144 063	-1 429
Kostnader	-342 321	-348 488	-6 167	-334 892	-333 321	1 571
Netto	**0**	**-5 577**	**-5 577**	**0**	**142**	**142**

Förbundets utfall för 2018 är ett underskott på – 5 577 tkr (142 tkr) vilket är sämre än det budgeterade nollresultatet. Se kommentarer i ovanstående text.

	2018			1017		
Tkr	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**
Intäkter	290 966	304 457	13 491	291 779	285 126	-6 653
Kostnader	-148 112	-162 350	-14 238	-145 572	-144 718	854
Netto	**142 854**	**142 107**	**-747**	**146 207**	**140 408**	**-5 799**

Den gemensamma verksamheten redovisar en negativ avvikelse mot budget med 747 tkr.

Gymnasieutbildning	2018			2017		
Rektorsenhet	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**
Enhet 1 *)	23 038	20 712	2 326	13 313	13 193	120
Enhet 2 *)	21 529	21 357	172	21 937	21 646	291
Enhet 3 *)	21 574	20 659	915	25 123	24 743	380
Enhet 4 *)	16 462	16 169	293	17 960	17 409	551
Enhet 5 *)	22 464	22 609	-145	15 884	15 974	-90
Enhet 6 *)	21 770	19 060	2 710	29 597	29 492	105
Enhet 7 *)	13 363	12 958	405	12 278	12 138	140
Enhet 8 *)	0	11 106	-11 106	1 496	1 441	55
Netto	**140 200**	**144 630**	**-4 430**	**137 588**	**136 036**	**1 552**

*)Enhet 1 = Industritekniska programmet, Teknikprogrammet och Fordonsprogrammet
Enhet 2 = Barn- och Fritidsprogrammet, Vård och omsorgsprogrammet och Gymnasiesärskolan
Enhet 3 = Bygg- och anläggningsprogrammet, El- och energiprogrammet
Enhet 4 = Humanistiska programmet, Samhällsvetenskapsprogrammet, Estetiska programmet
Enhet 5 = Handels och administrationsprogrammet, Ekonomiprogrammet, Idrott, NIU och RIG samt Studie- och yrkesvägledare
Enhet 6 = Introduktionsprogrammet, Punkten och Lärlingsutbildningar
Enhet 7=Naturvetenskapsprogrammet, Restaurang- och livsmedelsprogrammet, Hotell- och turismprogrammet. Stödstugan.
Enhet 8=Språkintro

Kommentarer till driftredovisningen avseende gymnasieskolenheterna

De större avvikelserna redovisas hos enhet 1, 3, 6 och 8. Generellt har kostnader för utbildningskostnader varit lite lägre än budgeterat. Avseende enhet 1 så beror det uppkomna överskottet i förhållande till budget på en högre resultatförd ersättning från Volvo avseende Volvosteget. Enhet 3 har under året minskat kostnaden för leasing av anläggningsmaskiner och som under år 2018 ersatts med simulatorer för anläggningsprogrammets utbildning. Enhet 6 har fått ökade statsbidrag avseende speciellt riktade insatser till introduktionsprogrammen.

Enhet 8 har under 2018 fått minskade bidrag från Migrationsverket avseende den schablonersättning som erhålls för utbildningsverksamheten. Under 2018 har en översyn av verksamheten påbörjats för att anpassa verksamheten utifrån det minskade elevantalet.

I jämförelse mellan åren 2017 och 2018 så har budgetramarna för rektorsenheterna förändrats till viss del ökad/minskad verksamhet men även organisationsföränd ringar som inneburit att viss utbildning flyttats mellan ansvarig rektor för de olika enheterna.

Vuxenutbildning	2018			2017		
Tkr	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**	**Budget**	**Bokslut**	**Avvikelse**
Intäkt	19 850	15 500	-4 350	14 497	19 819	5 322
Kostnad	-22 504	-18 554	3 950	-23 117	-24 050	-933
Netto	**-2 654**	**-3 054**	**- 400**	**-8 620**	**-4 231**	**4 389**

Investeringsredovisning

Under året har förbundet genomfört ett antal investeringar se nedanstående tabell. Beslutad investeringsbudget för investeringsprojekten år 2018 var 7 000 tkr.

Årets aktiverade investeringar, tkr	Utfall
Omläggning av tak Hus A	94
Ombyggnad av reception och kontor Hus C	198
Byte av fönster och fasad Hus C	175
Skärmtak Hus G	558
Ventilation Hus B	313
Asfaltering vid Hus F	413
Installation av brandlarm Hus C-E-H	379
Installation av inbrottslarm Hus A-C-E	408
Utrustning till programmen	1 833
Lastbil Scania – används vid programmet för tunga fordon	518
IT-utrustning och inventarier	1 394
Summa aktiverade investeringar 2018	**6 283**

Förbundet har tagit beslut om nybyggnation av en ny skolbyggnad och räknar med att komma igång med byggnationen under våren 2019, hittills har kostnaden för projekteringen uppgått till 1 576 tkr.

Finansiella rapporter

Resultaträkning, tkr	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1	153 511	144 061
Verksamhetens kostnader	2	-340 171	-324 303
Avskrivningar	3	- 7 826	- 8 352
Verksamhetens nettokostnader		**-194 486**	**-188 594**
Medlemsbidrag	4	189 400	189 400
Finansiella intäkter	5	-	1
Finansiella kostnader	6	-491	-665
Resultat före extraordinära poster		**- 5 577**	**142**
Årets resultat	**14**	**- 5 577**	**142**

Balansräkning, tkr	Not	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	7, 8, 9	122 180	124 373
Maskiner och inventarier	10	8 951	8 300
Pågående ny-, till- och ombyggnad	11	1 576	247
Summa anläggningstillgångar		**132 707**	**132 920**
Omsättningstillgångar			
Fordringar	12	49 319	32 463
Kassa och Bank	13	32 788	54 345
Summa omsättningstillgångar		**82 107**	**86 808**
Summa tillgångar		**214 814**	**219 728**
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital	14	50 074	49 932
Årets resultat		-5 577	142
Summa eget kapital		**44 497**	**50 074**
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	15	373	512
Summa avsättningar		**373**	**512**
Skulder			
Långfristiga skulder	16	112 000	112 000
Kortfristiga skulder	17	57 944	57 142
Summa skulder		**169 944**	**169 142**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**214 814**	**219 728**

Panter och ansvarsförbindelser	18	2018-12-31	2017-12-31
Pensioner		62 458	61 633
Övriga ansvarsförbindelser		14 303	13 290
Summa ansvarsförbindelser		**76 761**	**74 923**

Kassaflödesanalys, tkr		2018	2017
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		- 5 577	142
Avskrivningar	3	7 826	8 352
Reavinst		-258	-
Avsättningar	15	-139	-27
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		**1 852**	**8 467**
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kortfristiga fordringar	12	-16 856	- 1 420
Förändring av kortfristiga skulder	17	802	3 388
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**-14 202**	**10 435**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	7 - 10	-7 613	- 6 413
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	7 - 10	258	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**- 7 355**	**- 6 413**
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån	16	-	-
Kortfristig del av långfristig skuld	17	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-**	**-**
Årets kassaflöde		**-21 557**	**4 022**
Likvida medel vid årets början	13	54 345	50 323
Likvida medel vid årets slut	13	32 788	54 345
		21 557	4 022

Nothänvisningar

Not 1 – Verksamhetens intäkter	2018	2017
Försäljning	1 259	1 195
Hyror	2 217	2 164
Driftbidrag från staten	43 475	44 254
Driftbidrag från arbetsförmedlingen och försäkringskassan	891	1 135
Momsbidrag	1 033	1 060
Övriga bidrag	4 009	1 863
Försäljning av verksamhet	99 503	91 335
Realisationsvinst	258	-
Övrigt	866	1 055
Summa verksamhetens intäkter	**153 511**	**144 061**

Tabellen visar en sammanställning över verksamhetens intäkter, vilket avser förbundets externa intäkter. Försäljningen av utbildning svarar för 65 % (63 %). Statsbidragens andel av verksamhetens intäkter har minskat från 31 % till 28 % mellan 2017 och 2018. Det beror främst på att bidraget från Migrationsverket minskat avseende det schablonberäknade bidraget för utbildningsverksamheten på språkintro.

Not 2 – Verksamhetens kostnader	2018	2017
Personalkostnader och pensionskostnader	211 008	192 664
Interkommunala kostnader	40 812	38 972
Lokalkostnad	31 726	29 646
Läromedel och material	23 160	22 960
Elevresor	10 174	10 424
Skolmat	10 038	9 250
Inackorderingsbidrag	358	472
Kommunikation	1 289	1 274
Verksamhetsinköp	7 245	15 068
Kompetensutveckling	2 184	1 150
Annonsering	1 031	1 120
Försäkringar, avgifter mm	1 146	1 303
Summa verksamhetens kostnader	**340 171**	**324 303**

Tabellen redovisar en sammanställning över verksamhetens kostnader. Den största posten är personalkostnad, varav den ökade kostnaden för den förmånsbestämda ålderspensionen är en stor del i kostnadsökningen, 62 % (59 %). Utbildning hos extern utbildningsanordnare 12 % (12 %) samt lokalkostnad 9 % (9 %). Kostnader som ökat mellan åren och är en naturlig del i att skolan växer och att elevantalet ökar är interkommunal kostnad, läromedel, skolmat och kompetensutveckling. Verksamhetsinköp innehåller en positiv post på 6,8 miljoner vilket består i ett antal resultatöverföringsposter som förbundet valt att resultatföra 2018 och som har en positiv effekt på resultatet därav skillnaden mot föregående år.

Not 3 – Avskrivningar	2018	2017
Avskrivningar byggnader och anläggningar	4 162	5 051
Avskrivningar byggnadsinventarier	89	52
Avskrivningar markanläggningar	482	456
Avskrivningar maskiner och inventarier	3 093	2 792
Summa avskrivningar	**7 826**	**8 352**

Not 4 - Medlemsbidrag

Medlemsbidraget fördelades mellan medlemskommunerna utifrån antal 16-19 åringar i respektive medlems-kommun per den 1 januari föregående år och utbetalas med 1/12 varje månad. Dessa fördelas enligt följande:

	2018	2017
Askersunds kommun	63 127	62 957
Hallsbergs kommun	89 321	90 438
Laxå kommun	36 952	36 005
	189 400	**189 400**

Fördelning medlemsbidrag	**2018**	**2017**
Antal invånare i förbundets medlemskommuner	32 906	32 761
Antal 16-19 åringar i förbundets medlemskommuner	1 429	1 448
Medlemsbidrag, tkr	189 400	189 400
Medlemsbidragets förändring gentemot året innan	0 %	0 %
Medlemsbidrag per invånare, kr	5 755	5 781
Medlemsbidrag per 16-19 åring, kr	132 540	130 801

Askersunds kommun

Medlemsbidrag, tkr	63 127	62 957
Andel av medlemsbidrag i %	33,3 %	33,2 %
Antal invånare	11 318	11 188
Antal 16-19 åringar	467	493

Hallsbergs kommun

Medlemsbidrag, tkr	89 321	90 438
Andel av medlemsbidrag i %	47,2 %	47,8 %
Antal invånare	15 919	15 927
Antal 16-19 åringar	699	691

Laxå kommun

Medlemsbidrag, tkr	36 952	36 005
Andel av medlemsbidrag i %	19,5%	19,0%
Antal invånare	5 669	5 646
Antal 16-19 åringar	263	264

Medlemsbidraget baseras på andelen 16-19 åringar 1 januari året innan aktuellt budgetår. Antalet 16-19 åringar redovisat ovan är antalet per 1 november det aktuella budgetåret.

Not 5 – Finansiella intäkter

Ränteintäkter avser i huvudsak bankränta från Swedbank och Handelsbanken

Not 6 – Finansiella kostnader	2018	2017
Räntor banklån	156	359
Räntor infriade av borgensåtagande	280	280
Övriga räntekostnader	55	26
Summa finansiella kostnader	**491**	**665**

Not 7 – Byggnader och mark	2018-12-31	2017-12-31
Anskaffningsvärde	151 511	150 174
Ackumulerade avskrivningar	-39 295	-35 133
Justerat värde för komponentindelning	-	-
Bokfört värde	112 216	115 041
Avskrivningstider	**15-80 år**	**15-80 år**
Redovisat värde vid årets början	115 041	115 883
Årets investeringar	1 337	4 209
Avskrivningar	-4 162	5 051
Redovisat värde vid årets slut	**112 216**	**115 041**

Not 8 – Markanläggningar	2018-12-31	2017-12-31
Anskaffningsvärde	9 876	9 462
Ackumulerade avskrivningar	-1 024	-542
Bokfört värde	8 852	8 920
Avskrivningstider	**20 år**	**20 år**
Redovisat värde vid årets början	8 920	9 015
Årets investeringar	414	361
Avskrivningar	-482	-456
Redovisat värde vid årets slut	**8 852**	**8 920**

Not 9 – Byggnadsinventarier	2018-12-31	2017-12-31
Anskaffningsvärde	1 319	532
Ackumulerade avskrivningar	-207	-119
Bokfört värde	1 112	413
Avskrivningstider	**10 år**	**10 år**
Redovisat värde vid årets början	413	390
Årets investeringar	787	75
Avskrivningar	-88	-52
Redovisat värde vid årets slut	**1 112**	**413**

Not 10 – Maskiner och inventarier	2018-12-31	2017-12-31
Anskaffningsvärde	25 364	22 119
Ackumulerade avskrivningar	-16 413	-13 819
Bokfört värde	8 951	8 300
Avskrivningstider	**4-5 år**	**4-5 år**
Redovisat värde vid årets början	8 300	9 363
Årets investeringar	3 745	1 729
Redovisat värde av årets försäljning	-500	-
Avskrivningar	-2 594	-2 792
Redovisat värde vid årets slut	**8 951**	**8 300**

Not 11 – Pågående ny- till och ombyggnad	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	247	207
Årets anskaffning	1 429	247
Överfört till driften	-	-31
Årets aktivering	-100	-176
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**1 576**	**247**

Under året har pågående investeringar till ett värde av 100 tkr avslutats och aktiverats. Det avser installation av larm. Per bokslutsdagen var 1 576 tkr nedlagt avseende projekterings- och uppstartskostnader inför det planerade bygget våren 2019, av en ny skolbyggnad på 3 000 m2.

Not 12 – Fordringar	2018-12-31	2017-12-31
Kundfordringar	8 853	2 834
Fordran "Ludvikamoms"	1 708	1 952
Förutbetalda kostnader	6 225	5 108
Upplupna intäkter	26 749	16 384
iPads och PC 1 till 1	5 709	6 161
Övriga fordringar	75	24
Summa fordringar	**49 319**	**32 463**

Not 13 – Kassa och bank	2018-12-31	2017-12-31
Swedbank	32 761	53 332
Handelsbanken	-	987
Kontantkassor	27	26
Summa	**32 788**	**54 345**

Under året har Handelsbankens konto avslutats.

Not 14 – Eget kapital	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital	44 497	50 074
varav årets resultat	***-5 577***	***142***
Avstämning av balanskravet		
Årets resultat	-5 577	142
-avgår realisationsvinster	-258	-0
Justerat resultat	**-5 835**	**142**

Not 15 – Avsättning pension och liknande förpliktelser	2018-12-31	2017-12-31
Ålderspension	300	412
Summa pensioner	**300**	**412**
Löneskatt	73	100
Summa avsatt till pensioner	**373**	**512**
Ingående avsättning	512	539
Ränta- och basbeloppsuppräkning	12	13
Pensionsutbetalningar	- 42	- 52
Övrig post	-109	11
Årets utbetalningar	**373**	**512**
Aktualiseringsgrad	**98 %**	**98 %**

Avsättning till pension för intjänad pension och särskild löneskatt avser anställda födda 1937 eller tidigare som intjänat pensionspengar efter 1998.

Not 16 – Långfristiga skulder

Långfristiga skulder avser lån på 112 000 tkr (112 000 tkr) som förbundet tog upp i samband med förvärvet av Alléskolan från Hallsbergs kommun. Långivare är Kommuninvest. Förbundet har fördelat den långfristiga skulden på tre olika lån och den genomsnittliga räntan är 0,14 %.

Kommuninvest	2018-12-31	2017-12-31
Förfaller senare än ett år men inom fem år	-	-
Förfaller senare än fem år	112 000	112 000
	112 000	**112 000**

Not 17 – Kortfristiga skulder	2018-12-31	2017-12-31
Leverantörsskulder	15 798	12 026
Ferielöner	11 126	10 409
Uppehållslöner	561	473
Semesterlöner	3 427	3 456
Övertid och komp ledighet	300	314
Preliminärskatt och arbetsgivaravgifter	7 012	6 644
Pensionskostnad avgifts- och förmånsbestämd	12 716	6 313
Särskild löneskatt	3 807	2 286
Upplupna kostnader	2 284	6 130
Förutbetalda intäkter	114	8 915
Övriga kortfristiga skulder	799	176
Summa	**57 944**	**57 142**

Not 18 - Panter och ansvarsförbindelser	2018-12-31	2017-12-31
Pensioner		
Ingående ansvarsförbindelse	49 600	51 476
Aktualisering	-	-426
Ränteuppräkning	307	554
Basbeloppsuppräkning	775	920
Övrig post	2 489	139
Årets utbetalningar	- 2 907	- 3 063
Summa pensionsförpliktelser	**50 264**	**49 600**
Löneskatt	12 194	12 033
Utgående ansvarsförbindelse	**62 458**	**61 633**

Ansvarsförbindelsen gällande pensionsåtagande är beräknad av Kommunsektorns Pension AB och redovisar upparbetad pension tom 1997 samt har kompletterats med särskild löneskatt på 24,26 %. Efter Kumla kommuns utträde ur förbundet ska Kumla enligt avtal betala 37,45% av de årliga pensionsutbetalningarna. Förbundet har inga pensionsförpliktelser till förtroendevalda och har heller inte haft anställda med visstidsförordnande enligt det tidigare pensionsavtalet PA-KL.

Hyresavtal	2018-12-31	2017-12-31
Hyresavtal som förfaller inom ett år	5 068	12 192
Hyresavtal som förfaller inom ett till fem år	9 235	1 098
Hyresavtal som förfaller senare än fem år	-	-
Summa övriga förbindelserh	14 303	13 290
Summa ansvarsförbindelser	**76 761**	**74 923**

Aktuella hyresavtal är idrottsanläggningarna på Alléområdet och lokaler såsom Sydnärkehuset, del av Cityhuset, Östra Storgatan samt för fyra paviljonger i Hallsberg. Under året har utökning av lokaler för vuxenutbildningen och SFI skett på Östra Storgatan 1 och 13. Förbundet hyr även lägenheter av Fastighetsbolaget Hallbo på Västra Storgatan 5 i Hallsberg. Dessa lägenheter används som elevboende och som förbundet i sin tur hyr ut i andra hand till eleverna. I Askersund hyrs en lokal på nya Sjöängen avseende lärcentrum och i Laxå hyrs lokaler i Kunskapens hus avseende SFI verksamhet.

Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Syftet med den finansiella redovisningen är att den ska ge en rättvisande bild av förbundets finansiella ställning. Sydnärkes Utbildningsförbund följer i huvudsak de redovisningsprinciper som framgår av den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Grundläggande redovisningsprinciper

Leverantörsfakturor inkomna efter perioden, men hänförliga till redovisningsperioden, har i huvudsak skuldbokförts oc h belastat verksamhetsperiodens redovisning.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner har i största möjliga utsträckning periodiserats till rätt period. Semesterlöneskulden och icke kompenserad övertid, ferielön och feriesemesterdagtillägg som utbetalas under sommarferien redovisas som kortfristiga skulder. Sociala avgifter har bokförts som procentuella personalomkostnadspålägg med 38,46 % i samband med löneredovisningen.

Utställda fakturor efter periodskiftet, men hänförliga till perioden har fordringsförts och tillgodogjorts periodens redovisning.

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapat ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet av att dessa principer har följts. Principerna är följande:

- Principen om pågående verksamhet
- Objektivitetsprincipen
- Försiktighetsprincipen
- Matchningsprincipen
- Principen om öppenhet

De principer som tillämpas leder till att en återhållsam bild av kommunernas ekonomi redovisas. Detta innebär exempelvis att skuldredovisning ska ske i enlighet med såväl försiktighetsprincipen som matchningsprincipen. Vidare innebär de etablerade principerna att värdering av tillgångar ska ske med försiktighet. En tillämpning av god redovisningssed innebär således att den ekonomiska redovisningen ger en försiktig och restriktiv beskrivning av utvecklingen och situationer. Redovisningen anger en miniminivå för det ekonomiska läget.

Intäktsredovisning
Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad förbundet fått eller kommer att få. Det innebär att förbundet redovisar inkomsten till nominellt värde. De interkommunala ersättningarna faktureras från och med 2018 i huvudsak månadsvis och vuxenutbildning 15 september och 15 februari för kurser som påbörjas vid terminsstart. Medlemsbidrag betalas månadsvis.

Anläggningstillgångar
Planenliga avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärden. Avskrivningarna sker linjärt, d.v.s. med belopp som är lika stora under objektets beräknade ekonomiska livslängd. Avskrivning påbörjas när en investering tas i bruk. För aktivering krävs belopp över 20 tkr och en ekonomisk livslängd på minst 3 år. Förbundet tillämpar komponentavskrivning från år 2016.

Förbundet köpte befintligt fastighetsbestånd från Hallsbergs kommun år 2012. Samtliga byggnader har under 2016 bedömts genom att det samlade anskaffningsvärdet för byggnaderna delats upp på respektive byggnad utifrån deras respektive andel av total yta och även med beaktande av ålder. Merparten av respektive byggnadsvärde har hänförts till dess stomme. Avskrivningstiderna följer i huvudsak rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och SABO. De avskrivningstider som använts för materiella anläggningstillgångar är:

Avskrivningstid materiella anläggningstillgångar	
Byggnader	100 - 80 år
- Fasad, tak, fönster	50 år
- Elinstallation	40 år
- Ventilation	25 år
- Övrigt	15 år
Markanläggningar	20 år
Byggnadsinventarier	10 år
Maskiner och inventarier	4 - 5 år

Leasing
Förbundet hyr ett antal tillgångar av såväl externa leverantörer som av medlemskommuner. Förbundet bedömer och hanterar dessa hyreskostnader i enlighet med reglerna för operationell leasing. Det innebär att hyreskostnaden redovisas löpande. De största hyreskostnaderna avser uppställda paviljonger.

Pensionsfö rpliktelser
Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS07. Från och med 2017 tillämpas RIPS17 istället för RIPS07. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Förtroendevalda som har uppdrag på en betydande del av heltid har rätt till pension enligt bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) ingår i beräkningen av pensionsåtagande som avsättning.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen" Den pensionsskuld som uppkommit under åren 1998 och 1999 samt garantipensioner som beslutades före 1999 redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Pensionsskuldens finansiella kostnader redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen och ingår i pensionsskulden. KPA:s beräkning har använts för att ta fram skuldens storlek. Löneskatt ingår i pensionsskulden. Pensioner intjänade under år 2017 redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och är upptagna som kortfristig skuld i balansräkningen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Hallsberg 2019-03-01

Ronny Larsson
Ordförande

Siw Lunander
Vice ordförande

Sara Pettersson
Andre vice ordförande

Marie Kilk
Förbundsdirektör

Susan Clefjord
Ekonomi- och IKT-chef

Sydnärkes Utbildningsförbund
Revisorerna

Till kommunfullmäktige i

Askersunds kommun
Hallsbergs kommun
Laxå kommun

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat Sydnärkes Utbildningsförbunds verksamhet som har bedrivits av direktionen under 2018.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med medlemskommunernas uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god redovisningssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och förbundets revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Vi instämmer i förbundets bedömning att balanskravet för 2018 inte kommer att uppfyllas. Vi instämmer också i Direktionens bedömning att förbundets starka finansiella ställning motiverar att årets underskott inte återställs.

Det finansiella målet har uppfyllts. Direktionen har under 2018 fastställt verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning och en redovisning av dessa och utfallet under året sista månader redovisas. Med anledning av att det gått så kort tid från att målen fastställdes och till årsskiftet kan vi inte bedöma måluppfyllelsen men ser det som positivt att målen nu finns och kan utvärderas i framtiden.

Vi har under 2018 genomfört en granskning av förbundets protokoll och handlingar och av förbundets säkerhetsarbete. Resultatet av granskningarna framgår av "Revisorernas redogörelse"

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Hallsberg 2019-03-06

Roland Karlsson Christina Müntzing Siv Palmgren

Till revisionsberättelsen hör bilaga:
Revisorernas redogörelse

24/2019 60

www.pwc.se

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Sydnärkes utbildningsförbund

Lars Dahlin
Certifierad kommunal revisor

Stina Björnram
Revisor

mars 2019

pwc

Innehåll

1. Sammanfattning 2

2. Inledning 3

2.1. Syfte och revisionsfrågor 3

2.2. Revisionskriterier 4

3. Granskningsresultat 5

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning 5

3.1.1. Iakttagelser 5

3.1.2. Revisionell bedömning 5

3.2. God ekonomisk hushållning 6

3.2.1. Iakttagelser 6

3.2.2. Revisionell bedömning 6

3.3. Rättvisande räkenskaper 6

3.3.1. Iakttagelser 6

3.3.2. Revisionell bedömning 7

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer granskat förbundets årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som beslutats. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- **Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?**

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet klarar i år inte att leva upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans men med hänvisning till förbundets starka finansiella ställning så behöver inte året underskott att återställas. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- **Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål som beslutats avseende god ekonomisk hushållning?**

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Finansiellt mål för 2018 är uppfyllt.

Direktionen har under 2018 fastställt verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning och en redovisning av dessa och utfallet under året sista månader redovisas. Med anledning av att det gått så kort tid från att målen fastställdes och till årsskiftet kan vi inte bedöma måluppfyllelsen men ser det som positivt att målen nu finns och kan utvärderas i framtiden.

- **Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?**

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed. Under 2018 har en stor del av fodringarna på Migrationsverket reglerats varför den osäkerhetsfaktor över intäkterna som funnits väsentligt minskat.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner, kommunalförbund och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Detta gäller även kommunalförbund.

Revisionsobjekt är direktionen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Direktionens rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom direktionen är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med förbundets personal. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-02-25. Direktionen fastställde årsredovisningen 2019-03-01.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och förbundsdirektör.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av förbundets verksamhet
I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Förvaltningsberättelsen har under 2018 utvecklats och innehåller nu direktionens sammanfattning av det systematiska intern kontrollarbete som sker i förbundet.

Ekonomiska nyckeltal redovisas.

Investeringsredovisning
Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen, den ekonomiska redovisningen. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Driftredovisning
Utfallet av förbundets driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till verksamheternas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns samt jämförelser görs med föregående år.

Balanskravsresultat
Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. I och med årets resultat redovisar förbundet inte en ekonomi i balans för år 2018. Årets underskott kommer dock inte att återställas med hänvisning till förbundet starka finansiella ställning.

Utvärdering av ekonomisk ställning
Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning och finansiell analys. Redovisning av soliditet, risker, skuldsättningsgrad, pensionsåtaganden redovisas.

3.1.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Förbundet lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans men årets underskott behöver ej återställas. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Finansiellt mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot direktionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts för 2018:

Finansiellt mål	Utfall i årsredovisning 2018-12-31	Måluppfyllelse, förbundets bedömning
Finansiera de egna investeringarna i maskiner och inventarier till 100 % med egna medel.	Periodens investeringar i maskiner och inventarier har finansierats till 100 % med egna medel.	Uppfyllt

Av redovisningen framgår att finansiellt mål uppfylls.

Mål för verksamheten

Direktionen har under 2018 fastställt verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning och en redovisning av dessa och utfallet under året sista månader redovisas.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet för 2018 är uppfyllt.

Med anledning av att det gått så kort tid från att verksamhetsmålen fastställdes och till årsskiftet kan vi inte bedöma måluppfyllelsen men ser det som positivt att målen nu finns och kan utvärderas i framtiden.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga förbundets intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är negativt och uppgår till – 5 577 tkr (142 tkr). Resultat medför därför en negativ avvikelse mot budget med samma belopp. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt förbundets tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper
Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2019-03-05

Lars Dahlin
Uppdragsledare/projektledare

Yttrande – Granskning av Hallsbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi

17

19/KS/17

Yttrande – Granskning av Hallsbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi

Ärendebeskrivning

Förtroendevalda revisorerna har låtit genomföra en uppföljande granskning av kommunens styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Revisionsrapporten har översänts för yttrande. Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen inte fullt ut säkerställer en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning till grund för god ekonomisk hushållning.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta yttrandet enligt förslag.

Ärendet

Frågor avseende kommunens styrning och uppföljning är ett område som på ett eller annat sätt berörs i återkommande granskningar. Rapporten uttrycker därmed att den samlade bilden är att Hallsbergs kommun har arbetat med dessa frågor under de senaste åren och att det skett en tydlig positiv utveckling. Det finns dokumenterade riktlinjer och styrprinciper som beskriver målstyrning och uppföljning. Mål- och budgetprocessen anses vara tydlig. Revisionsrapporten anger fyra rekommendationer som redovisas nedan. Till respektive rekommendation redovisas kommunens yttrande i form av kommentarer.

- Styrsystemet från 2014 revideras i och med ny mandatperiod.

Hallsbergs kommuns styrsystem är under översyn och kommer att revideras under 2019.

- Tydliggöra målstyrningen och målkedjan utifrån kommunfullmäktiges mål för att stärka styrningen från kommunfullmäktige, undvika målkonflikter samt stimulera ett ”hängrännor” –perspektiv mellan nämnderna.

Kommunens mål- och resultatstyrningen är under översyn som naturlig del i samband med ny mandatperiod. Det har uppmärksammats och är ett arbete som börjats avseende revidering av mål och indikatorer samt utveckling av systemstöd för planering och uppföljning. Ett större förändringsarbete vidtar under 2019 i samband med budgetprocess för kommande år. I arbetet för översyn av målstyrningen ska principer för tillitsstyrning beaktas.

- Utveckla diskussionen kring vilka medel som behöver avsättas för att uppnå fastställda mål.

Instämmer med rekommendationen och är därmed en del i den pågående planeringen av översyn av styrsystem.

- Vidareutveckla en systematisk uppföljning utifrån en tydliggjord målstyrning.

Ett ökat fokus på uppföljning och analys har varit en del i kommunens arbete med uppföljning de senaste åren och kommer ytterligare att beaktas i det pågående utvecklingsarbete. Bland annat genom utveckling av det systemstöd som är under utveckling.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Roger Edström
Ekonom

Bilagor

Revisionsrapport

HALLSBERGS KOMMUN

HALLSBERGS KOMMUN
Revisorerna

HALLSBERGS KOMMUN
Förvaltningsorganisationen
ANKOM
2019 -01- 11
Diarienr/Löpnr

2019-01-09

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Granskning av Hallsbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi.

Revisorerna har låtit genomföra en granskning av kommunens styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Uppföljningen har genomförts av PwC.

Revisionsfråga:
Säkerställer kommunstyrelsen en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning som grund till god ekonomisk hushållning?

Vår samlade revisionella bedömning efter genomförd granskning är att kommunstyrelsen **inte fullt ut** säkerställer en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning till grund för god ekonomisk hushållning.

Granskningen visar att det finns dokumenterade riktlinjer och styrprinciper som ingående och tillfredsställande teoretiskt beskriver hur målstyrningen och uppföljningen ska gå till. Däremot konstateras att det finns vissa oklarheter på vilket sätt de verksamhetsmässiga nämndmålen ska knyta an till strategiska områden och kommunfullmäktiges mål.

Mål- och budgetprocessen anses vara tydliga. Däremot framkommer en viss osäkerhet i arbetet hur de verksamhetsmässiga målen ska tilldelas medel för att kunna uppnås, så som det uttrycks som en grundförutsättning i styrsystemet, ”att det finns ett samband mellan tillgängliga resurser och nämndmål”.

Revisionsrapporten översänds till Er för yttrande, svar och vidtagande av åtgärder med anledning av granskningen.

Yttrande sänds till revisorerna@hallsberg.se senast den 1 april 2019.

FÖR HALLSBERGS KOMMUNS REVISORER

Siv Palmgren
Ordförande

Kjell Unevik
Vice Ordförande

Handläggare	Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post
Revisorerna	694 80 Hallsberg	V:a Storgatan 14	0582-68 50 00 vx 0582-68 5x xx fax	revisorerna@hallsberg.se

www.pwc.se

HALLSBERGS KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
ANKOM
2019 -01- 11
Diarienr/Löpnr

Revisionsrapport

Granskning av Hallbergs kommuns styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi

Hallsberg kommun

Charlotte Erdtman
Ellen Håkansson

Januari 2019

pwc

Innehåll

Sammanfattning **2**
1. Inledning **4**
1.1. Bakgrund 4
1.2. Syfte och revisionsfråga 4
1.3. Revisionskriterier 4
1.4. Kontrollmål 4
1.5. Avgränsning 5
1.6. Metod 5
1.7. Tidigare granskningar 5
2. Granskningsresultat **7**
2.1. Styrprinciper och riktlinjer 7
2.1.1. Iakttagelser 7
2.1.2. Bedömning 9
2.2. Målsättningar 9
2.2.1. Iakttagelser 9
2.2.2. Bedömning 10
2.3. Styrmodellen 10
2.3.1. Iakttagelser 10
2.3.2. Bedömning 13
2.4. Mål- och budgetprocess 14
2.4.1. Iakttagelser 14
2.4.2. Bedömning 14
2.5. Uppföljning och rapportering 15
2.5.1. Iakttagelser 15
2.5.2. Bedömning 17
3. Revisionell bedömning **18**
3.1. Rekommendationer 18
Bilaga **19**

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hallsbergs kommun genomfört en granskning av målstyrning och uppföljning. Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer att det finns ändamålsenlig målstyrning och uppföljning som grund till god ekonomisk hushållning. Följande revisionsfråga har varit styrande: *Säkerställer kommunstyrelsen en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning som grund till god ekonomisk hushållning?*

Vår samlade bedömning är kommunstyrelsen **inte fullt ut** säkerställer en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning till grund för god ekonomisk hushållning. När tidigare granskningar på området inkluderas blir den samlade bilden att Hallsbergs kommun har arbetat med dessa frågor under de senaste åren och det har skett en tydlig positiv utveckling. Däremot finns det fortfarande frågor att arbeta vidare med på området vilket sammanfattningen av denna granskning samt helheten av rapporten visar.

Granskningen visar att det finns dokumenterade riktlinjer och styrprinciper som ingående och tillfredsställande beskriver teoretiskt hur målstyrningen och uppföljningen ska gå till. Dessa finns dokumenterade i styrsystemet från år 2014. I granskningen framkommer att de mål som finns antagna – både finansiella och verksamhetsmässiga – bygger på den beskrivna styrmodellen. Det konstateras att nämnderna arbetar såsom styrmodellen framhåller att de ska arbeta gällande styrning av ekonomi och verksamhet. Målstyrningen inom respektive nämnd och verksamhet anses vara tydlig och tillfredställande.

Däremot konstateras att det finns vissa oklarheter på vilket sätt de verksamhetsmässiga nämndmålen ska knyta an till de strategiska områden och kommunfullmäktiges mål. Granskningen visar att det finns en målhierarki från kommunfullmäktige ned till nämndmålen eftersom de flesta nämndmål kan härledas till kommunfullmäktiges mål. Däremot är koppling inte fullt ut tydlig för alla nämndmål – varken till vilket strategiskt område eller mål som avses.

Styrmodellen framhåller att nämnderna har en frihet att styra nämndmålen utifrån de strategiska områdena och vi anser att denna frihet skapar en otydlighet i målkedjan samt att styrningen från kommunfullmäktiges mål blir oklar, inte minst eftersom inte alla kommunfullmäktiges mål bryts ned av nämnderna. Likaså framkommer exempel där nämndernas mål kan hamna i konflikt med varandra vilket kan leda till ett stuprörsagerande. Vår bedömning är att den övergripande styrningen är svag och friheten i modellen riskerar att nämnderna snarare arbetar mot varandra än att sträva mot samma övergripande målsättningar.

Granskningen visar att det finns en tydligt beskriven koppling i styrsystemet från 2014 mellan mål- och budgetprocessen. Processerna anses vara tydliga, men däremot framkommer en viss osäkerhet i arbetet med hur de verksamhetsmässiga målen ska tilldelas medel för att kunna uppnås, precis som uttrycks som en grundförutsättning i styrsystemet, "att det finns ett samband mellan tillgängliga resurser och nämndmål". Alltså hur nämnderna ska formulera ändamålsenliga mål som är ekonomiskt genomförbara.

Avslutningsvis, det konstateras att den uppföljningsprocess som beskrivs i styrsystemet efterföljs av nämnderna och förvaltningarna. Det sker såväl en långsiktig som kortsiktig uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet. Det framkommer i intervjuerna att trots att processen övergripande är tillfredställande så finns det utvecklingsbehov gällande att utveckla en mer systematisk uppföljning och analys av resultat. Arbete pågår för att utveckla målstyrningen och dess uppföljning.

Granskningens kontrollmål bedöms nedan:

Kontrollmål	Kommentar
Finns tillfredsställande dokumenterade styrprinciper och riktlinjer för kommunens styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet?	**Uppfyllt**
Finns fastställda mål utifrån ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv som bygger på strukturen i styrmodellen?	**Uppfyllt**
Tillämpas styrmodellen i verksamheterna på ett tillfredsställande sätt?	**Delvis uppfyllt**
Finns en tydlig koppling mellan mål- och budgetprocess?	**Delvis uppfyllt**
Sker en tillfredsställande uppföljning och rapportering samt analys av resultat till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige avseende ekonomi och verksamhet?	**Uppfyllt**

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi att:

- Styrsystemet från 2014 revideras i och med ny mandatperiod.
- Tydliggöra målstyrningen och målkedjan utifrån kommunfullmäktiges mål för att stärka styrningen från kommunfullmäktige, undvika målkonflikter samt stimulera ett ”hängrännor”-perspektiv mellan nämnderna.
- Utveckla diskussionen kring vilka medel som behöver avsättas för att uppnå fastställda mål.
- Vidareutveckla en systematisk uppföljning utifrån en tydliggjord målstyrning.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

I kommunallagens kap 5 framgår det att kommunfullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för verksamheten. Av kommunallagen kap 11 § 5 framgår att "Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning."

I kommunallagens kap 6 framgår att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Styrningen i kommunen regleras även i kommunens egna styrdokument. Kommunens budgetdokument är normalt det huvudsakliga styrdokumentet i kommunerna.

En tydlig modell för kommunens styrning är av central vikt för verksamheten. Inom ramen för styrmodellen i kommunerna bestäms hur planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet inklusive målsättningar ska gå till.

Väsentligt är att kommunstyrelsen och nämnderna leder, styr och följer upp att styrmodellen har implementerats i verksamheten – att de säkerställer att det finns en sammanhängande målkedja i kommunen.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Följande revisionsfråga har varit styrande i granskningen:

Säkerställer kommunstyrelsen en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning som grund till god ekonomisk hushållning?

1.3. Revisionskriterier

Iakttagelserna bedöms gentemot följande revisionskriterier:

- Kommunallag (2017:725)
- Reglemente för kommunstyrelse och nämnder
- Mål och budget 2018 och planeringsramar 2019-2021
- Övriga lokala styrdokument och fullmäktiges beslut

1.4. Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan har följande kontrollmål varit vägledande:

1. Finns tillfredsställande dokumenterade styrprinciper och riktlinjer för kommunens styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet?
2. Finns fastställda mål utifrån ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv som bygger på strukturen i styrmodellen?
3. Tillämpas styrmodellen i verksamheterna på ett tillfredsställande sätt?

4. Finns en tydlig koppling mellan mål- och budgetprocess?
5. Sker en tillfredsställande uppföljning och rapportering samt analys av resultat till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige avseende ekonomi och verksamhet?

1.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsen, bildningsnämnden, drift- och servicenämnden samt social- och arbetsmarknadsnämnden.

1.6. Metod

Följande moment har genomförts inom ramen för granskningen:

- Genomgång av beslut och styrande dokument
- Intervjuer med berörda tjänstemän: kommundirektör tillika ekonomichef och förvaltningschefer. Intervjuer med kommunstyrelsens presidium samt nämndernas ordförande.

De intervjuade har beretts möjlighet att faktagranska rapporten.

1.7. Tidigare granskningar

Under de senaste åren har kommunens revisorer genomfört två granskningar liknande denna. Detta är inte en uppföljande granskning med exakt samma frågeställningar. Däremot berör dessa föregående granskningar också frågor som behandlas i denna rapport och därför kommer nedan kortfattat att redogöras för vissa av de övergripande slutsatserna som framkommit tidigare.

Granskning av kommunfullmäktiges styrkedja (augusti 2013)

Denna granskning hade fokus på den strategiska nivån och hur kommunfullmäktiges styrkedja hanteras vad gäller mål, roller och ansvar.

Den sammanfattande bedömningen var att det i delar fanns en ändamålsenlig fördelning av roller och ansvar men att styrkedjan behövde stärkas för att säkerställa en effektiv implementering av kommunfullmäktiges mål.

Några av de områden som lyftes fram som utvecklingsområden var:

- Formuleringen av tydliga och mätbara mål.
- Ansvaret och sättet för uppföljning och rapportering
- Redovisningens koppling till måluppfyllelse samt analys av måluppfyllelsen
- Kommunens styrmodell och styrkedja var inte etablerad eller känd
- K*unskapen* om rollfördelningen mellan politiken och förvaltningarna är god, dvs att politiken ska ägna sig åt VAD och förvaltningen åt HUR. Däremot uppfattar vi att *beteendet* inte alltid ligger i linje med detta.

Utifrån bedömningarna samt de iakttagelser som gjordes lämnades följande rekommendationer:

- Vi rekommenderar att styrmodellen tydliggörs så att förutsättningarna för att styra kommunen förbättras.
- Vi rekommenderar att en genomlysning görs av övriga av kommunfullmäktige antagna planer och program och deras relation till nämndernas uppdrag.
- Vi rekommenderar att en översyn genomförs av reglementen och delegationsordningar som berörs av plan- och bygglagen.
- Vi rekommenderar att diskussioner förs som resulterar i ett gemensamt synsätt på var gränsen går mellan det politiska uppdraget och förvaltningen. Arbetet bör också omfatta diskussioner om förhållningssätt och värdegrund, målsättningen kan vara att dessa diskussioner resulterar i ett dokument som uttrycker en gemensam värdegrund för Hallsbergs kommun.
- Vi rekommenderar att ledningsgruppens roll och funktion tydliggörs.

Granskning av budget- och uppföljningsprocessen (oktober 2016)

Syftet med granskningen var att undersöka om kommunstyrelsen säkerställde goda förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

Efter genomförd granskning var den samlade bedömningen att kommunstyrelsen delvis säkerställde en effektiv samt ändamålsenlig mål- och budgetprocess.

Utifrån bedömningarna samt de iakttagelser som gjordes lämnades följande rekommendationer:

- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att antagna styrdokument implementeras fullt ut i samtliga nämnder samt att styrdokumenten revideras så att de återspeglar den faktiska budgetprocessen.
- Vi bedömer att arbetet med omvärldsanalys och nyckeltalsjämförelser inom social- och arbetsmarknadsnämnden behöver utvecklas, för att erhålla en tydligare uppföljning och analys.
- Vi rekommenderar att social- och arbetsmarknadsnämnden vidtar åtgärder för att tillgodose identifierade behov av kompetensutveckling inom förvaltningen främst inom budgetarbete samt i kommunens IT- och stödsystem.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden att se över och stärka målstyrningen för att skapa en bättre koppling mellan budget och verksamhetsmål.

2. Granskningsresultat

I detta avsnitt redovisas de iakttagelser och bedömningar som gjorts utifrån respektive kontrollmål.

2.1. Styrprinciper och riktlinjer

Kontrollmål 1: Finns tillfredsställande dokumenterade styrprinciper och riktlinjer för kommunens styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet?

2.1.1. Iakttagelser

I Hallbergs kommun finns ett antaget styrsystem version 1.0 från 2014-05-23 som är det vid granskningen gällande dokument som dokumenterar styrprinciperna för kommunens styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet. I inledningen av dokumentet beskrivs att styrsystemet ska:

- Fastställa grundprinciperna för styrning av verksamheten
- Skapa ordning och reda i beslutsprocesserna
- Definiera roller och ansvar
- Tydliggöra sambandet mellan finansiella mål och verksamhetsmål
- Bidra till kvalitetsutveckling

Det tydliggörs att dokumentet beskriver processen på en övergripande nivå och ger nämnderna utrymme att inom ramen själva bygga upp en egen styrning utifrån behov. Den övergripande ramen för att styrningen sammanfattas i nedan figur.

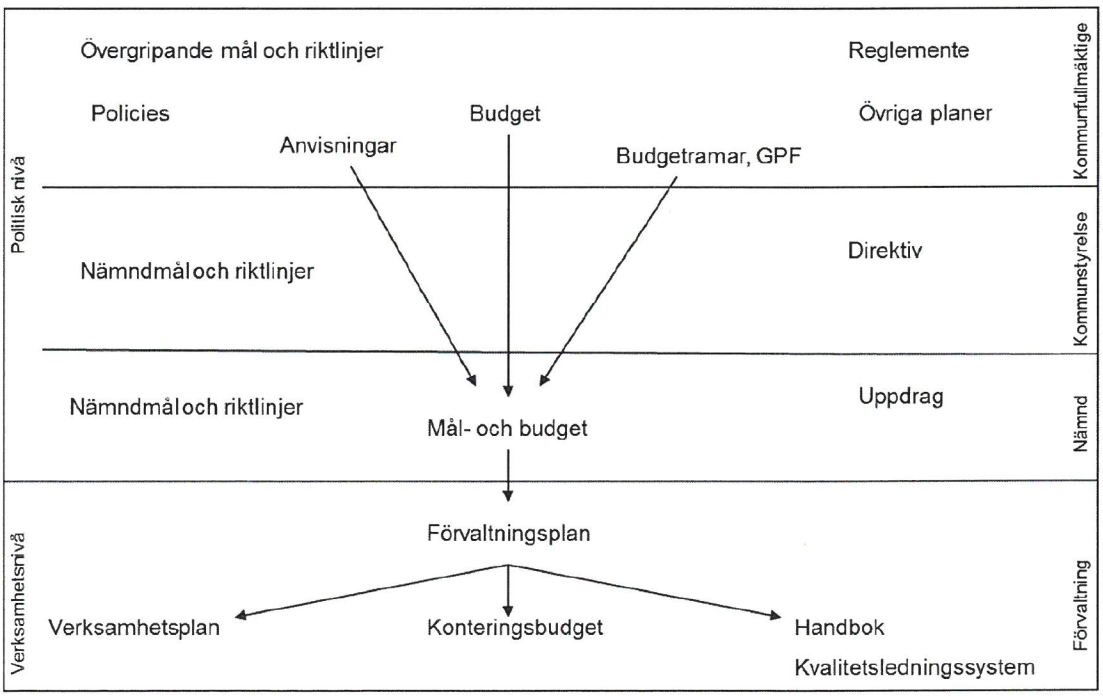

All uppföljning och planering ska ske mot styrdokument. Det finns fyra nivåer i modellen för styrdokument. På övergripande nivå formuleras en vision, strategiska områden och kommunfullmäktiges mål för att sträva mot visionen. På nämndnivå formuleras målen som förväntad produktivitet och effektivitet, det vill säga vad som ska uppnås avseende volym och kvalitet per insatt resurs. I verksamhetsorganisationen formuleras strategier och aktiviteter för verksamheten med en direkt koppling till nämndmålen. Nedan figur illustrerar hur fullmäktiges vision och strategiska områden ska realiseras genom nämnderna och förvaltningarna.

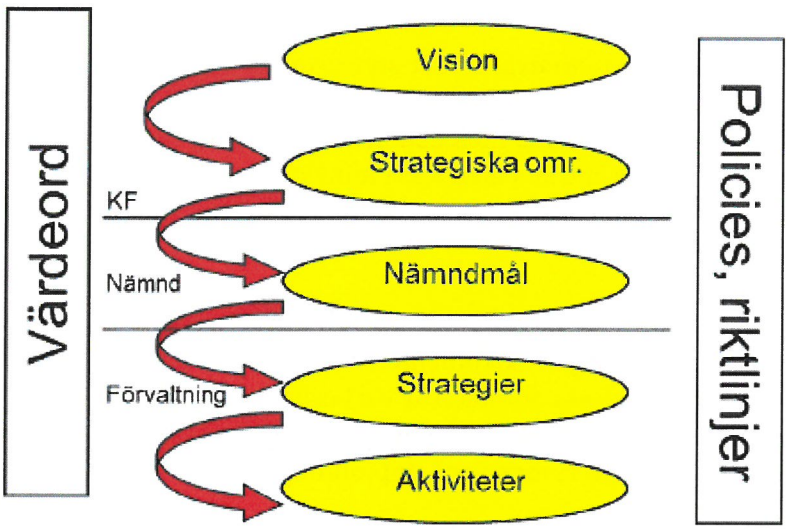

I styrsystemet beskrivs fem olika processer i en cykel: mål- och budgetprocess, planeringsprocess, genomförandeprocess, uppföljningsprocess och förbättringsprocess.

I dokumentet beskrivs ambitionen att Hallsbergs kommunkoncerns styrsystem ska utgå från mål- och ekonomistyrning med utgångspunkt i följande grundförutsättningar.

- Att det finns **en röd tråd** från vision, strategiska områden, nämndmål, strategier och aktiviteter på arbetsplatsnivå.
- Att **målen är levande och rimliga i antal**.
- Att det finns **ett samband mellan nämndmål och tillgängliga resurser**.
- Att det finns en **fungerande uppföljnings- och förbättringsstruktur** som utgår från fastställda resultatindikatorer.
- Att organisationen styrs på ett sätt som gynnar **effektivitet** med möjlighet att upptäcka och **korrigera felaktigheter** i agerandet.

I mål och budget för 2018-2020 beskrivs mer ingående fullmäktiges mål och planförutsättningar som utgör grunden för kommunfullmäktiges beslut om budget och kommunövergripande verksamhetsplan för perioden. Detta dokument är således grunden för hur nämnderna sedan bygger sina förvaltningsplaner under den angivna perioden.

Utifrån styrkedjan ovan ska visionen och de strategiska områdena realiseras genom en *förvaltningsplan* som upprättas av förvaltningschefen och ska beskriva hur uppdrag från nämnden ska utföras, en *verksamhetsplan* som fastställs av avdelningschef och innehåller prioriteringar under året och en *enhetsplan* som ska innehålla aktiviteter per enhet för att uppnå nämndmålen.

Av intervjuerna framkommer att teoretiskt sett är styrsystemet tydligt och innehåller tillfredställande dokumenterade riktlinjer. Det förs en diskussion vid tiden för granskningen om styrsystemet ska revideras i samband med den nya mandatperioden. De strategiska områdena i styrsystemet har inte ändrats men vissa indikatorer och formuleringar av målen har reviderats under mandatperioden.

2.1.2. *Bedömning*

Vi konstaterar att det finns dokumenterade riktlinjer och styrprinciper i dokumentet styrsystem från år 2014. Vid genomgång av dokumenten bedöms de omfatta de övergripande processer som bör ingå samt att dessa områden är väl beskrivna. I intervjuerna framkommer att dokumentet teoretiskt sett är tillfredställande och beskriver väl de principer som ska vara vägledande för hur styrningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi ska fungera.

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

2.2. *Målsättningar*

Kontrollmål 2: Finns fastställda mål utifrån ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv som bygger på strukturen i styrmodellen?

2.2.1. *Iakttagelser*

I styrsystemet beskrivs att det är kommunfullmäktige som beslutar om de strategiska områdena och att nämndmålen är nämndernas möjlighet att specificera de strategiska områdena. Kommunfullmäktige fattar beslut om ramar och mål i dokumentet *Gemensamma planeringsförutsättningar*. Nämnderna preciserar sedan mål för förvaltningens arbete och bestämmer vad som ska prioriteras. Detta beslutas om i ett mål- och budgetdokument för respektive nämnd.

I *Mål och budget för 2018 och flerårsplan 2019-2020 för Hallbergs kommun* framgår att det finns ett ekonomiskt mål för kommunen. Målet är att Hallsbergs kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. Indikatorn som används för att mäta målet är ett ekonomiskt resultat på 1,6 procent. Kommunstyrelsen anger detta finansiella mål som nämndmål. Nämnder har inte översatt målet till sin egen verksamhet annat än att målet realiseras genom ramarna som respektive förvaltning får för att uppnå resultatet på 1,6 procent. I styrsystemet framgår att det finansiella målet ska brytas ner så att verksamhetsansvariga vet hur de ska agera för att verksamheten ska vara i samklang med målet. Kommunstyrel-

sen ska ha kontroll över verksamheten så att nämnderna håller sig inom budget som kommunfullmäktige fattat beslut om.

Av styrsystemet framkommer inte hur många nämndmål per strategiskt område eller inom vilket strategiskt område som nämnderna ska besluta om sina nämndmål. Det anges att målen ska vara levande och rimliga i antal. Det beskrivs att målen ska vara SMARTA – alltså specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta. I intervjuerna framkommer att nämnderna är rekommenderade att anta två verksamhetsmässiga nämndmål inom respektive strategiskt område.

Vid en genomgång av nämndmålen för 2018 framkommer att alla nämnder har antagit egna nämndmål under respektive strategiskt område. I nedan tabell redogörs för en översikt av antal mål.

Tabell 1, Antal mål per nämnd under respektive strategiskt område (utifrån hur det fördelas i mål- och budgetdokument)

Strategiskt område	Antal KF:s mål	Antal KS:s mål	Antal DOS:s mål	Antal BN:s mål	Antal SAN:s mål
Hållbar kommun	6	2	3	1	2
Livslångt lärande	3	2	2	2	3
Allas inflytande	3	2	3	2	2
God service	3	2	2	2	2

2.2.2. *Bedömning*

Vi konstaterar att det finns både finansiella och verksamhetsmässiga mål som bygger på styrmodellen.

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

2.3. *Styrmodellen*

Kontrollmål 3: Tillämpas styrmodellen i verksamheterna på ett tillfredsställande sätt?

2.3.1. *Iakttagelser*

2.3.1.1. Målstyrningen inom nämnderna

Som nämnts ovan framkommer det att nämnderna är rekommenderade att anta två verksamhetsmässiga nämndmål inom respektive strategiskt område. Det framgår dock av intervjuerna att det inte finns en samstämmig bild kring på vilket sätt målen ska utformas. Det framkommer likaså en viss osäkerhet kring om det är de strategiska områdena eller kommunfullmäktiges mål som ska leda till nämndmål.

Alla nämnder har antagit egna nämndmål under respektive strategiskt områden. Nämndmålen och dess tillhörande indikatorer bedöms utvecklas utifrån nämndernas respektive ansvarsområden. Indikatorerna är specifika, mätbara och i många fall tidsatta. Nedan följer ett tydligt exempel:

Tabell 2, Exempel målstyrning

Strategiskt område	**Hållbar kommun**
Kommunfullmäktiges mål	Hallsbergs kommun ska arbeta för att minska klimatpåverkan.
Exempel på indikatorer	1. I samband med kommande upphandlingar enbart upphandla bilar med förnyelsebara bränslen (etanol, gas och RME). 2. Andelen ekologiska livsmedel ska öka till 50 procent senast 2020. 3. Matsvinnet ska minska (5 procent årligen).
Drift- och servicenämndens mål	Förvaltningen ska arbeta för att minska vår klimatpåverkan och även skapa förutsättningar för invånarna så att de också kan göra det.
Exempel på indikatorer	Matsvinnet ska mätas 2 gånger per år. Redovisas till nämnden och vid möten med avdelningens kunder minst 2 gånger per år. Hur matsvinnet ska minska med 5 procent årligen fram till 2020 ska tas upp vid dessa tillfällen.

2.3.1.2. Nämndernas mål koppling till kommunfullmäktigs mål

Det kan konstateras att det saknas en tydlig koppling till kommunfullmäktiges antagna mål för flertalet av nämndmålen. Det framgår inte heller varför nämnderna väljer just de mål som de gör. Det konstateras att i stort sett alla nämndmål kan härledas till något av kommunfullmäktiges mål under respektive strategiskt område men eftersom att målformuleringarna görs om blir kopplingen vid första anblick svår att upptäcka. För läsare krävs en mer noggrann genomgång. Det framkommer även en viss oklarhet kring målkedjan när t.ex. kommunfullmäktiges mål *Aktivt sträva efter att få fler i arbete* inom *Hållbar kommun* bryts ned av Bildningsnämnden samt Drift- och servicenämnden under detta strategiska område. Social- och arbetsmarknadsnämnden bryter däremot ned målet under det strategiska området *Livslångt lärande*. Det finns flera fall där mål byter strategiskt område i nämndernas uppdelning. Varför detta sker framkommer inte men det tyder på att områdena går in i varandra.

Det konstateras att två av kommunfullmäktiges mål inte plockas upp av någon av nämnderna i deras nämndmål. Målen är följande under *Hållbar kommun*: *Medveten samhällsplanering som leder till inkluderande samhälle, mångfald och tolerans* samt *Motverka alla former av diskriminering på kommunens arbetsplatser*.

Ytterligare exempel på hur målen hanteras är att kommunfullmäktiges mål *Alla ska känna sig trygga i kommunen* endast bryts ned av en nämnd, nämligen Social- och ar-

betsmarknadsnämnden utifrån deras målgrupper. Övriga nämnder inkluderar inte detta mål för sina målgrupper.

2.3.1.3. Styrmodellens frihet och dess konsekvenser

I styrsystemet framgår att det är upp till varje nämnd att anpassa styrmodellen och själv upprätta en modell inom förvaltningen. I intervjuerna framkommer att t.ex. inom utbildningsnämnden kallas verksamhetsplanen för utvecklingsplan.

I allmänhet framkommer att enhetsplan eller verksamhetsplaner inte alltid efterfrågas utan att vissa nämnder väljer att använda förvaltningsplanen som det enda förvaltningsspecifika styrdokumentet. Inom ramen för granskningen har inte verksamhetsplaner eller enhetsplaner granskats.

I intervjuerna beskrivs att styrmodellen i grunden är bra och välutvecklad i teorin men att det finns en hel del utvecklingsbehov gällande utvecklingen av modellen samt implementeringen av densamma. Det framkommer en viss osäkerhet kring hur väl förankrade de strategiska områden och kommunfullmäktiges mål är inom de olika verksamheterna. Det beskrivs en osäkerhet kring hur väl chefer inom verksamheterna känner till områden och mål. Ytterligare en iakttagelse som görs är att det vid vissa intervjuer dras slutsatsen att den röda tråden i målstyrningen är tydlig inom den egna nämndens verksamhet men svag på ett övergripande plan upp till kommunfullmäktiges mål och strategiska områden. Det framhålls av vissa att bristen på en röd tråd leder dels till ett stuprörsagerande där de egna nämndmålen har svag koppling till andra nämndernas mål (mer om detta nedan), dels att det blir en svagare koppling till kommunfullmäktiges mål som nämnts i ovanstående stycke (2.3.1.2).

I intervjuerna framkommer att vissa specifika nämndmål kan komma att påverka andra nämnders mål, ekonomi och ramar. Detta kräver framförhållning för att exempelvis bildningsförvaltningen och social- och arbetsmarknadsförvaltningen ska kunna äska medel till den interna köp- och säljmodellen som råder inom t.ex. måltid och fordonservice som ligger inom drift- och servicenämnden. Här kan även målkonflikter uppstå och frågeställningar kring målhierarkier utifrån styrsystemet.

En fråga som lyfts i stort sett i samtliga intervjuer är den interna köp- och säljmodell som finns inom kommunen och den kan anses vara ett exempel på ovan resonemang. Köp- och säljmodellen är inte antagen genom ett politiskt beslut utan har utvecklats som praxis inom förvaltningarna. Utifrån nuvarande mål- och budgetprocess i kombination med denna köp- och säljmodell skapas frustration och oklarheter mellan nämnderna. Ett tydligt exempel är att kommunfullmäktige har – inom det strategiska området *Hållbar kommun* – antagit följande mål: *Hallsbergs kommun ska arbeta för att minska klimatpåverkan*. En av indikatorerna är att andelen ekologiska livsmedel ska öka till 50 procent senast år 2020. Inom drift- och servicenämnden har ett liknande mål med samma indikator antagits av nämnden. Denna nämnd fungerar som säljande nämnd gentemot t.ex. bildningsnämnden när det gäller skolmåltider. Bildningsnämnden har däremot inte detta mål eller denna indikator antagen som nämndmål. Utifrån köp- och säljmodellen agerarar inte de köpande nämnderna som beställare och kravställare utan det sker endast en internfakturering utifrån en excelmodell som bygger t.ex. på volymer. När sedan livsmedelspriserna ökar under året ökar även kostnaderna för drift- och serviceförvaltningen vilket resulterar i fakturor med högre belopp än budgeterat för bildningsförvaltningen.

Dessa fakturor har bestridits och frågan uppkommer – vem ska ta kostnaden t.ex. för den ekologiska maten? Drift- och serviceförvaltningen styrs dels av det verksamhetsmässiga målet med 50 procent ekologisk mat, dels en ekonomi i balans och fakturerar den köpande förvaltningen högre belopp vid ökade kostnader. Bildningsförvaltningen har däremot inte antagit detta verksamhetsmässiga fullmäktigemål – vilket styrmodellen inte heller kräver – och styrs i detta fall av målet en ekonomi i balans, vilket blir svårare att uppnå med oförutsedda kostnader under året. Tydligt blir att målkonflikter kan uppstå utifrån modellen eftersom det övergripande målet inte är desamma för bägge verksamheter. I intervjuerna efterfrågas snarare ett "hängrännor"-perspektiv när det gäller målstyrningen där nämnderna ska agera mot samma målsättningar.

2.3.2. *Bedömning*

Vi konstaterar att nämnderna arbetar såsom styrmodellen framhåller att de ska arbeta gällande styrning av ekonomi och verksamhet. Målstyrningen inom respektive nämnd och verksamhet anses vara tydlig och tillfredställande. Alla mål har specifika, mätbara och i många fall tidsatta indikatorer kopplade till sig.

Däremot konstateras att det finns vissa oklarheter på vilket sätt de verksamhetsmässiga nämndmålen ska knyta an till de strategiska områdena och kommunfullmäktiges mål. Vi konstaterar att det finns en målhierarki från kommunfullmäktige ned till nämndmålen eftersom de flesta nämndmål kan härledas till kommunfullmäktiges mål. Däremot är koppling inte fullt ut tydlig för alla nämndmål – varken till vilket strategiskt område eller vilket mål som anses.

Styrmodellen framhåller att nämnderna har en frihet att styra nämndmålen utifrån de strategiska områdena och vi anser att denna frihet skapar en otydlighet i målkedjan samt att styrningen från kommunfullmäktiges mål blir oklar, inte minst eftersom inte alla kommunfullmäktiges mål bryts ned av nämnderna. Otydligheten blir även större eftersom nämnderna ska skapa mål utifrån de strategiska områdena enligt styrmodellen och dessa områden är allmänt beskrivna och går in i varandra vilket leder till att mål hamnar under olika områden hos olika nämnderna. Likaså ser vi exempel där nämndernas mål kan hamna i konflikt med varandra vilket och leda till ett stuprörsagerande.

Vi anser att den övergripande styrningen är svag och friheten i modellen riskerar att nämnderna snarare arbetar mot varandra än att sträva mot samma övergripande målsättningar.

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

2.4. Mål- och budgetprocess

Kontrollmål 4: Finns en tydlig koppling mellan mål- och budgetprocess?

2.4.1. Iakttagelser

I styrsystemet från 2014 beskrivs under rubriken Planerings- och budgetprocess att det för varje mandatperiod ska göras en planering där det framgår vad politikerna har för målsättningar och prioriteringar för perioden. Denna planering sammanställs i dokumentet *Strategiska områden och riktlinjer*.

Budgeten är sedan ett verktyg för planering och styrning av kommunorganisationen. I kommunfullmäktiges budget ska verksamhetens inriktning uttryckas utöver vad som stadgas i lag och förordning samt utgöra en grund för prioritering. I kommunfullmäktiges budget fastställs fördelning av resurser till nämnder och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige fattar beslut om ramar och mål i dokumentet *Gemensamma planeringsförutsättningar* senast i juni månad året före budgetåret. Som nämns tidigare ska nämnderna precisera målen för förvaltningens arbete och bestämma vad som ska prioriteras för respektive år genom att ta fram budget och nämndmål kopplat till dessa beslut. Detta görs i dokumentet *Mål- och budget för x-nämnd*, vilket beslutas om i september.

I *Mål och budget 2018, flerårsplan 2019-2020* framgår att kommunfullmäktige beslutade om gemensamma planeringsförutsättningar i juni 2017 för åren 2018-2020. I beslutet ingår ekonomiska ramar för driftbudget, resultatbudget, en övergripande investeringsbudget samt mål och indikatorer på kommunfullmäktigenivå.

Enligt intervjuerna är de gemensamma planeringsförutsättningarna grunden i såväl mål- som budgetprocessen för nämnderna. Det framhålls att det finns en god dialog mellan tjänstepersoner och politiker. Under budgetdagar i mars ses målen över varje år. Det framhålls att syftet är att samma mål ska vara kvar under en mandatperiod för att skapa en kontinuitet för verksamheterna men att det fortfarande kan krävas justeringar av t.ex. indikatorerna.

Det framhålls dock att det fortsatt finns utvecklingspotential i t.ex. att tydligt koppla samman mål- och budgetprocesserna. Det framhålls att om målet om en ekonomi i balans hamnar i konflikt med de verksamhetsmässiga målen så är det finansiella målet oftast det starkaste kortet. Frågan som uppstår är vilka medel som måste till för att de verksamhetsmässiga målen ska kunna uppnås. Återigen exemplifieras detta med frågan kring målet 50 procent ekologisk mat. Vilka medel krävs för att målet ska uppnås och vem ska står för kostnaden? I vissa av intervjuerna framkommer det att det finns en otydlighet i kopplingen mellan mål- och budgetprocessen när det ska sättas en prislapp på målprocessen. Det handlar om att formulera ändamålsenliga mål som är ekonomiskt genomförbara.

2.4.2. Bedömning

Vi konstaterar att det finns en tydligt beskriven koppling i styrsystemet från 2014 mellan mål- och budgetprocessen. Precis som i föregående granskning från 2016 är processerna tydliga, men däremot framkommer en viss osäkerhet i själva arbetet hur de verksamhetsmässiga målen ska tilldelas medel för att kunna uppnås, precis som det uttrycks i grund-

förutsättningarna i styrsystemet, ”att det finns ett samband mellan tillgängliga resurser och nämndmål”. Alltså hur nämnderna ska formulera ändamålsenliga mål som är ekonomiskt genomförbara.

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt.

2.5. Uppföljning och rapportering

Kontrollmål 5: Sker en tillfredsställande uppföljning och rapportering samt analys av resultat till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige avseende ekonomi och verksamhet?

2.5.1. Iakttagelser

Av styrsystemet framkommer att uppföljningarna ska redovisa hur budgeten har används och hur de olika målen efterlevs. Styrsystemet delar upp uppföljningsprocessen i långsiktig och kortsiktig uppföljning. I styrsystemet återfinns en övergripande bild av årshjulet som inkluderar uppföljnings- och rapporteringsprocessen.

Enligt styrsystemet syftar den långsiktiga uppföljningen till att säkerställa att de strategiska områdena och riktlinjerna för mandatperioden uppfylls. Uppföljningen ska dels kvalitetssäkra resultaten och dels vara ett underlag för förbättringsarbete. Uppföljningen är dessutom ett verktyg när kommunstyrelsen utövar sin uppsiktsplikt. Den långsiktiga uppföljningen sker genom tertialrapport, delårsrapport och verksamhetsberättelse av ekonomi och verksamhet. Frågor att besvara vid dessa tillfällen kan vara följande:

- När kommunen uppsatta mål inom de strategiska områdena?
- När kommunen övriga uppsatta mål, såsom miljömål, mål om god ekonomisk hushållning, finansiella mål mfl?
- Vilka resultat har kommunens verksamheter i jämförelse med andra liknande kommuner?
- Vad beslutas med anledning av detta?

Vid genomgång av årsredovisningen 2017 konstateras att en bedömning av måluppfyllelse dels av kommunfullmäktiges mål och dels av nämndernas mål. Även en övergripande kommentar ges utifrån bedömning av hur kommunen strävar mot det strategiska målet. Måluppfyllelsen motiveras väl med en kommentar till varje indikator.

Däremot noteras att det är svårt att koppla ihop målen med indikatorerna eftersom de delas upp. Detta skapar en viss svårighet i att förstå varför ett mål sammanfattningsvis bedöms med rött, gult eller grönt när det inte framgår tydligt vilka indikatorer som hör till målet. Som nämnts ovan delas bedömningarna upp utifrån kommunfullmäktige samt respektive nämnd. Detta skapar – vilket framhålls i tidigare kontrollmål – en svagare koppling mellan nämndernas måluppfyllelse och kommunfullmäktiges mål. Exempelvis, målet *Alla människor ska känna sig trygga i kommunen* bedöms hos kommunfullmäktige som uppfyllt. Däremot bedöms tillhörande indikator som delvis uppfyllt. Den nämnd som har antagit ett liknande mål om trygghet – Social- och arbetsmarknadsnämnden – bedömer sina två indikatorer som uppfyllt och delvis uppfyllt. Det är alltså oklart dels varför den övergripande bedömningen är uppfyllt och dels om bedömningen av kommun-

fullmäktiges mål bygger på bedömningarna som gjorts inom Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Enligt styrsystemet görs den kortsiktiga uppföljningen till kommunstyrelsen varje månad med undantag för januari, april, juni, juli och augusti. Liksom för den långsiktiga uppföljningen ska den kortsiktiga uppföljningen dels kvalitetssäkra resultaten och dels vara ett underlag för förbättringsarbete. Den kortsiktiga uppföljningen ska fokusera på följande frågor:

- När vi ekonomi i balans?
- Utvecklingen av beslutade investeringar?
- Finns det akuta problem i verksamheten som måste lösas?
- Finns det satsningar som behöver göras snabbt?

Vid genomgång av protokollen konstateras att en månatlig uppföljning görs av ekonomin. De verksamhetsmässiga målen följs upp i delårsrapport samt i årsbokslut med bedömningar.

I styrsystemet under rubriken Förbättringsprocess framhålls att det efter genomförd uppföljning är viktigt att ta tillvara erfarenheter som underlag till förbättringar. För att lyckas med verksamhetsutveckling krävs ständiga förbättringar och förnyelse av alla verksamhetens delar. Förutsättningen för detta är ett metodiskt utvecklingsarbete som genomsyrar organisationen och en kultur som stimulerar till ständigt lärande, kreativitet och nya idéer.

I intervjuerna framkommer att det finns ett utvecklingsbehov gällande målstyrningen och hur målen ska följas upp för att verksamheten ska kunna förbättras. Vissa framhåller att nuvarande mål inte upplevs som aktuella och därigenom behöver revideras, t.ex. att de redan har uppnåtts tidigt under mandatperioden. Likaså menas att vissa mål med tillhörande indikatorer är svåra att mäta. Det betonas att nämnderna i dagsläget gör olika gällande målstyrningen och uppföljningen men att dialogen pågår för att spetsa till målstyrningen. Initiativ har tagits inom Bildningsnämnden för att arbeta ytterligare med styrning och ledning genom t.ex. projektet styrning och ledning matematik inom Sveriges kommuner och landsting. Detta uppfattas stötta verksamheterna och nämnden att arbeta mer aktiv även med uppföljning. Inom Social- och arbetsmarknadsnämnden pågår ett samtal över vilka verksamhetsmässiga områden och nyckeltal som är relevanta för nämnden att följa regelbundet. Frågan som ställs är vilka resultat som är viktiga att ta del av och vad de ska göra av resultaten.

I intervjuerna framkommer att planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys kommer att användas framgent för att vidareutveckla och underlätta kopplingen mellan verksamheternas uppdrag samt styrning och uppföljning av kommunfullmäktiges mål. Programmet kommer att användas fullt ut först vid årsredovisningen 2018. Flera intervjuade betonar behovet av en mer systematisk uppföljning och ser Stratsys om ett viktigt verktyg för detta.

2.5.2. *Bedömning*

Vi konstaterar att den uppföljningsprocess som beskrivs i styrsystemet efterföljs av nämnderna och förvaltningarna, vilket tidigare granskning från 2016 även pekat på. Det sker såväl en långsiktig som kortsiktig uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet. Det framkommer i intervjuerna att trots att processen övergripande är tillfredställande så finns det utvecklingsbehov gällande att utveckla en mer systematisk uppföljning och analys av resultat. Arbete pågår för att utveckla målstyrningen och dess uppföljning.

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

3. Revisionell bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen **inte fullt ut** säkerställer en ändamålsenlig målstyrning och uppföljning till grund för god ekonomisk hushållning.

Vår bedömning grundar sig på iakttagelser och bedömningar för respektive kontrollmål vilka framkommer av rapporten.

3.1. Rekommendationer

Utifrån granskningens resultat rekommenderar vi att:

- Styrsystemet från 2014 revideras i och med ny mandatperiod.
- Tydliggöra målstyrningen och målkedjan utifrån kommunfullmäktiges mål för att stärka styrningen från kommunfullmäktige, undvika målkonflikter samt stimulera ett ”hängrännor”-perspektiv mellan nämnderna.
- Utveckla diskussionen kring vilka medel som behöver avsättas för att uppnå fastställda mål.
- Vidareutveckla en systematisk uppföljning utifrån en tydliggjord målstyrning.

Bilaga

Vi begärde ut relevanta styrdokument och fick följande dokument tillsänt oss:

- Budget 2018, flerårsplan 2019-2020 kommunövergripande samt för respektive nämnd och styrelse
- Delårsrapporter 2018 för respektive nämnd och styrelse
- Förvaltningsplan, Drift- och serviceförvaltningen och Social- och arbetsmarknadsförvaltningen
- Hallsbergs kommuns årsredovisning 2017
- Gemensamma planeringsförutsättningar 2019-2021
- Kvalitetsredovisningar, Bildningsnämnden
- Nämndprotokoll för respektive nämnd och styrelse för 2017 och 2018 (fram till tiden för granskningen)
- Reglementen för respektive nämnd och styrelse
- Styrsystem version 1.0 från 2014
- Utvecklingsplan, Bildningsförvaltningen
- Verksamhetsberättelser och årsredovisningar 2017 för respektive nämnd och styrelse

2019-01-09

Charlotte Erdtman
Projektledare

Lars Dahlin
Uppdragsledare

Januari 2019
Hallsbergs kommun
PwC